

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Bauditz, Sophus.

Titel | Title:

Udvalgte Noveller.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Gyldendal, 1898

Fysiske størrelse | Physical extent:

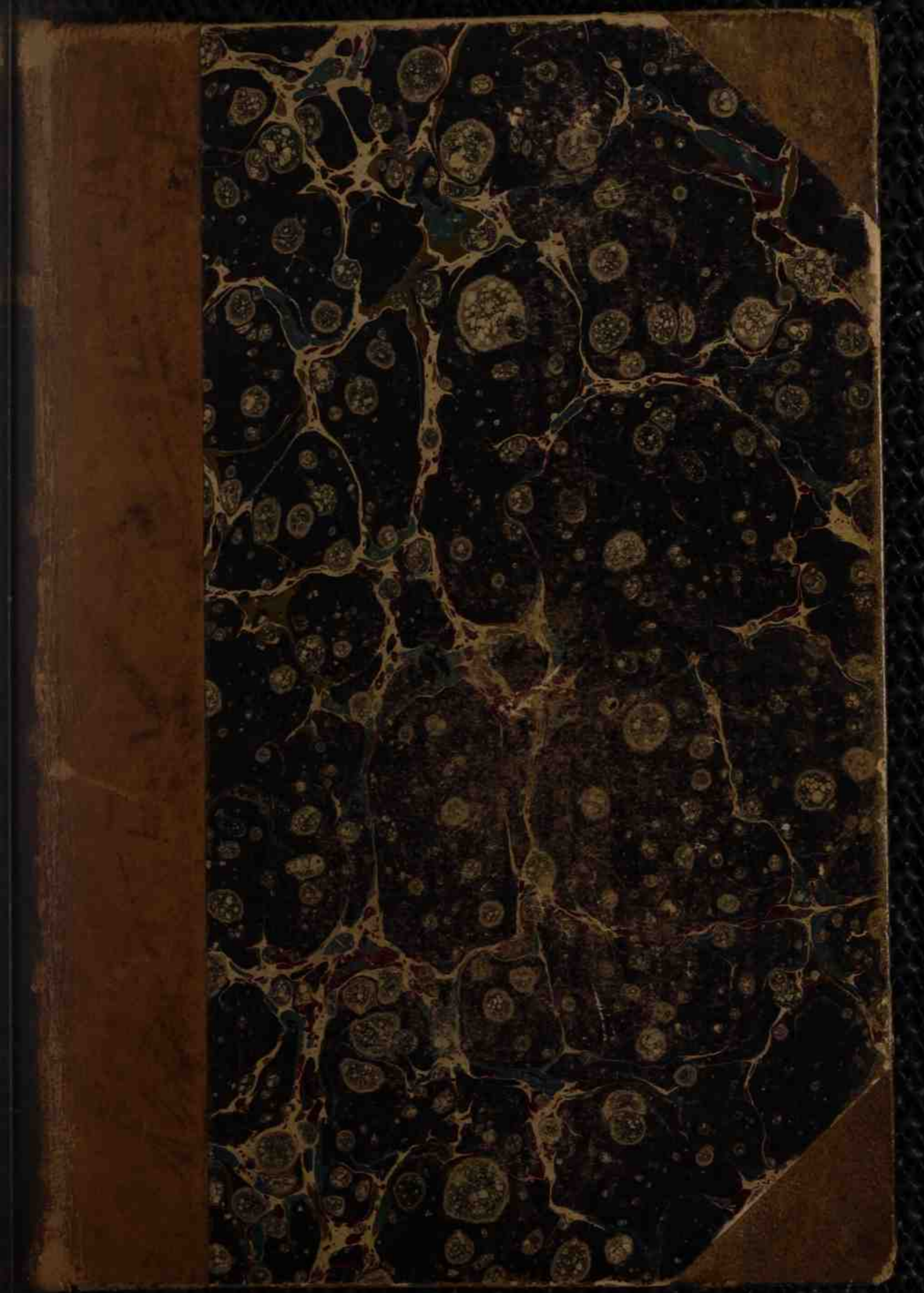
317 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

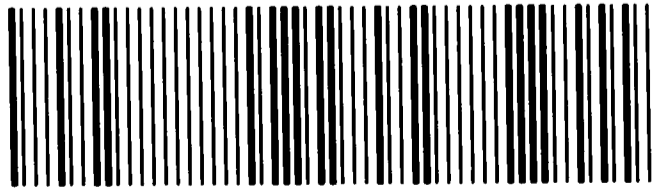
The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

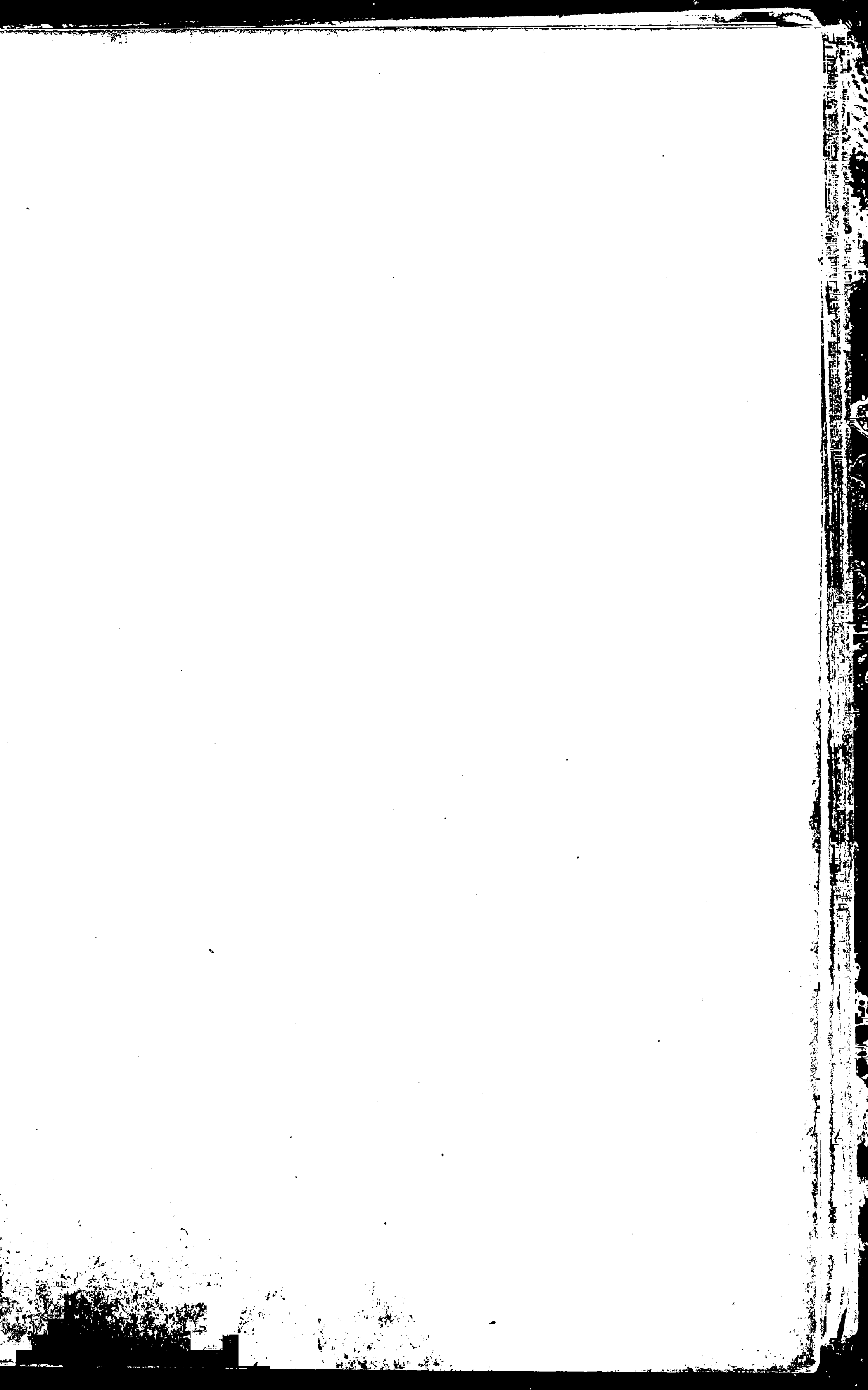
57

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130017626079

UDVALGTE NOVELLER
AF
SOPHUS BAUDITZ

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG.

UDVALGTE
NOVELLER

AF

SOPHUS BAUDITZ

KJØBENHAVN

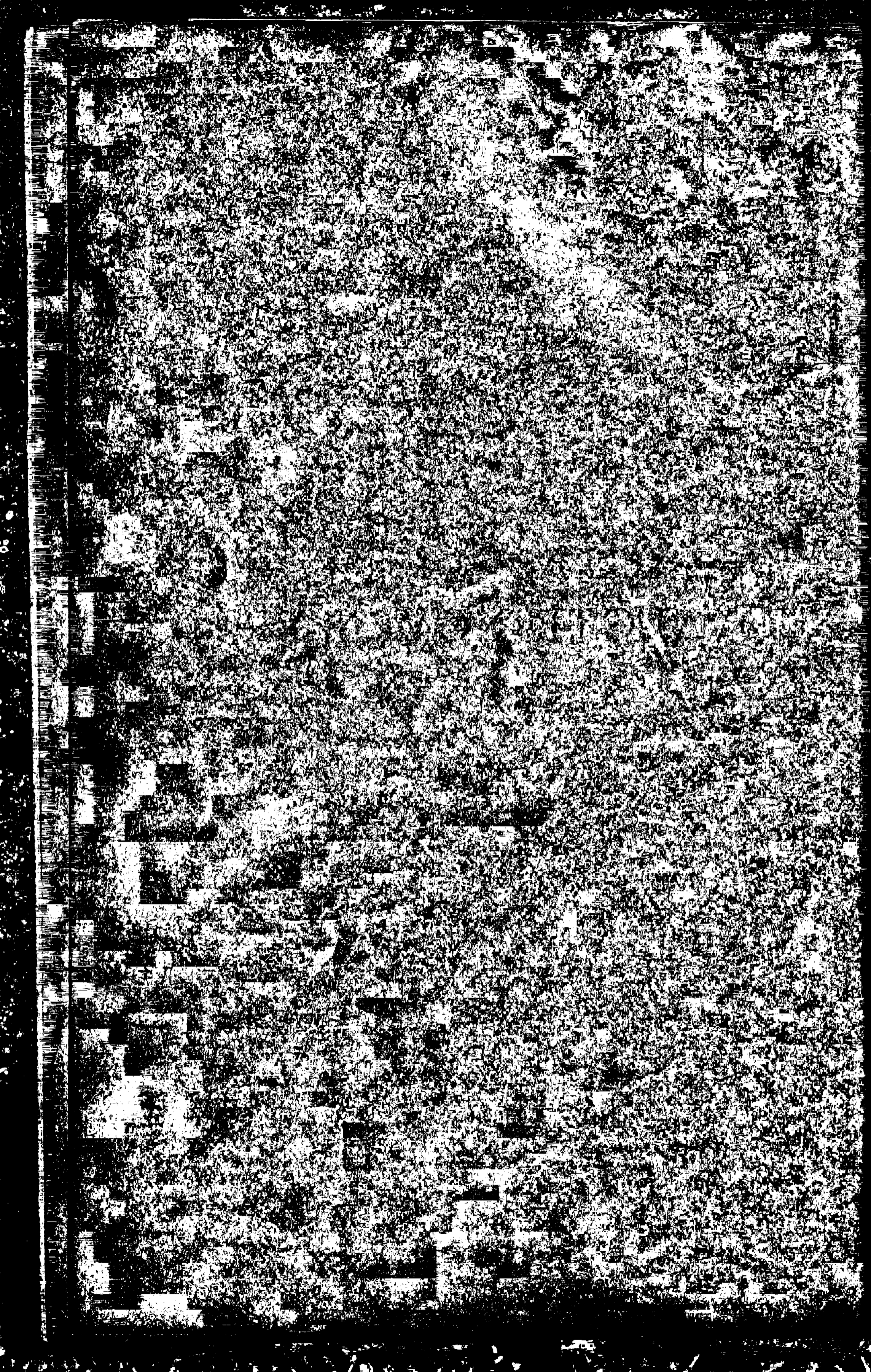
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1898

UDVALGTE NOVELLER

KLOKKESTØBEREN.

Der var falden Sne over den gode Stad Nürnberg. Jevnt og tæt var den falden, dækkede i tykke Lag alle de steile, røde Tage, krængede sig som et tungt, bristefærdigt Teppe ud over deres Rand og laa som blød Filt over de snevre Gader. Himlen var saa mørk, saa vinterlig sorteblaa, at Røgen fra de smalle Skorstene tog sig hel lys ud paa den Baggrund, og lige i Veiret stod den som Osen fra et slukket Lys, thi det var blikstille.

Der var tomt i Gaderne. Vel sandt, det var tidligt paa Morgenstunden endnu, men for et Par hundrede Aar siden stod man op længe før Daggry, saa det var ikke Sengen, der holdt Folk hjemme, det var Veiret; de, der ikke havde noget Bestemt at gaa efter, de bleve kjønt hjemme og skjønnede paa Varmen inden Døre.

— Der kom endelig En; han dreiede om Hjørnet henne ved Kirken og gik saa med ad-

stadige Skridt ned ad en Sidegade. Han frøs, det var aabenbart, for Hatten havde han trykket godt ned over Ørerne, og Pelskraven paa Kappen var slaaet helt op, saa man ikke saae synderlig Andet af Ansigtet end den spidse Næse og det spidse Skjæg; men samtidig med, at han saaledes aabent vedkjendte sig, at Kulden var ham ubehagelig, viste han dog en synlig Bestræbelse for i Gang og Holdning at hævde sin Værdighed, selv om Ingen saae det.

Det var den velfornemme Wolfgang Strobel, Stadens første Raadsherre eller „Losunger“, som det kaldtes. Han skulde hen til Klokketøberen Veit Aldorfer for paa Embeds Vegne som Medlem af Raadet at overvære Støbningen af den store Klokke, som St. Lorenz Menighed havde bestilt til deres Kirke, og desuden var der overdraget ham et andet Tillidshverv, som gjorde hans Nærværelse ved Høitideligheden end mere nødvendig. Den rige Wenzel Guldenmund, hans Ven og tidligere Collega, var nylig død og havde indsat ham til Fuldbyrder af sin sidste Villie. Blandt de testamentariske Bestemmelser var da ogsaa den, at en ikke ringe Sum i præget Sølv, der omhyggeligt var lagt til Side i en Pung for sig, skulde anvendes til at blandes i den Malm, hvoraf den nye Klokke støbtes; det var jo nemlig en almindelig Tro, at Tilsætningen af ædelt Metal forhøiede Klangens betydeligt, og derfor en Gud

velbehagelig Gjerning at anvende noget af sine Midler i saadant Øiemed. Som Executor testamenti skulde nu Wolfgang Strobel personlig nedlægge den Afdødes Børs i den smeltede Masse.

Taarnuhret slog tre Kvarteer til Otte, og Lyden af Slagene drønedede midt i Stilheden ud i den tunge Luft, saa et Par Krager, der sad paa en trappet Gavl og gjorde Sneen endnu mere hvid, end den var i Forveien, pludselig fik travlt, lettede klodset paa Vingerne og arrigt skrigende fløi hen over Tagene. Wolfgang Strobel kigede accurat saa meget op, at han kunde se den løsevne Sne som fine Dun drysse ned fra Gavlen, hvor Kragerne havde siddet, men forresten saae han hverken til høire eller til venstre men gik sin lige Vei uden at lægge Mærke til, at mangt et Blik fulgte hans statelige Skikkelse bag de halvtøede, blyfattede Ruder.

Han havde allerede, saa tidligt det end var, haft Ærgrelse paa Morgenstunden. Det var ikke undgaaet hans skarpe Faderøie, at Anna, hans eneste Barn, i længere Tid havde seet mildt til Hans Aldorfer, Klokkestøberens Søn, der ikke forsømte nogen Leilighed til at nærme sig hende eller i Afstand sluge hende med Øinene, men at det var kommet saa vidt, som det var, det havde han dog ingen Anelse havt om. At tænke sig, at den opløbne Klokkestøberdreng havde havt Frækhed nok til at forære hans Anna en Skue-

penge med St. Georg og Dragen paa, som hun oven i Kjøbet bar i en Lidse om Halsen! — Den var ikke engang af Guld, det var simpel Tombak; mere havde den Prakker formodentlig ikke havt Raad til! — Men at Anna —, ja, det var godt, man havde Øinene med sig! Han syntes nok strax imorges, at hun havde en Snor om Halsen under den krusede Krave, og da han saa tog i Snoren og trak til, hang corpus delicti der, jo, det var rigtig opbyggeligt! Han havde ikke engang gidet spørge, hvor hun havde den fra, men det gjordes da heller ikke nødigt, for hun var bleven saa rød som Blod og var faret ud af Værelset. — Hans Datter og Veit Aldorfers Søn! — Det var ikke for det, Aldorfer var anseet i sit Fag, og Penge manglede han nok heller ikke, sagde man, men for det første havde der fra gammel Tid været dem Noget imellem, og for det andet hviskede man saa meget i Krogene om Klokkestøberens Ærlighed — naa, ja, Ærlighed og Ærlighed, men alligevel, et godt Navn havde han ikke. — Anna kunde egentlig havt godt af et Livfuld Hug, kunde hun, det vil sige, han undte naturligvis hellere Hans Aldorfer at have faaet det — naa, der stod han selv i Faderens Port og gjorde sit Skrabud! Wolfgang Strobel værdigede ham ikke et Blik men gik ind ad Porten, ind i Gaarden og hilste paa de Forsamlede.

Herinde var der Fest i Luften, det var tyde-

ligt. Alle de Indbudne mødte høitidsklædt, og Klokketøberen og hans Svende havde splinterny gule Skjødskind over den sorte Dragt. Nu skulde det jo ogsaa fuldendes, hvad der i lange Tider var forberedt, og meget havde der været at gjøre, det vidste Enhver. Først var der ude i Gaarden under det hældende Halvtag bleven gravet et stort Hul, Støbegraven, og i den var der muret og klinet en Støtte, „Kjernen“, svarende til Klokkens Hulhed. Da saa den var tørret i Luften og ved Ild, var „Dikten“ bleven lagt paa, et Lag af Aske og Ler svarende til selve Klokkens Legeme. Det gik ikke saa hurtigt som med Kjernen, thi paa Dikten maatte i Vox anbringes alle de latinske Bibelsprog, der skulde smykke Klokkens Yderflade, og Navnene paa Menighedsforstanderne, der havde bestilt den, samt paa den fromme Testator Wenzel Guldenmund, og først efterat alt dette var skeet, havde man kunnet skride til at danne den yderste, massive Lerform, „Mantelen“. Da saa den — ogsaa ved Anvendelse af Ild — var gjennemtørret, blev den ved Hjælp af et Tridseværk heiset op af Støbegraven, og Dikten taget af; Mantelen sænkedes atter forsigtig ned, saa at den kom til at staa accurat i samme Stilling som før over Kjernen, og mellem denne og den ydre Form var altsaa et tomt Rum, det, som før indtoges af Dikten, og som nu skulde udfyldes af Malmen.

Natten igjennem var der bleven fyret i den store Smelteovn — Svendene havde ikke faaet Blund i Øinene — men nu var Alt ogsaa klappet og klart, man havde kun ventet paa Wolfgang Strobel.

Klokkestøberen, en mørk, taus Mand, der aldrig saae lige paa Nogen og som, efter hvad der sagdes, ikke skulde være god at have til Fjende, hilste med kold Høflighed paa den fornemme „Losunger“, der forresten heller ikke saae op, da han ved et nedladende Nik gjengjældte Veit Aldorfers ordknappe Velkomst og blot spurgte, hvor han kunde kaste Wenzel Guldenmunds Sjølegave ned i Malmmassen. Aldorfer pegede paa et af de snevre, murede Rør, der i skraa Retning førte ned til Smelteovnens Bund; af dem var der altid flere, eftersom man først efterhaanden beskikkede det flydende Kobber med Tinnet og i Reglen pleiede at tilsætte dette samtidigt fra flere Sider af Ovnens. Det Rør, Klokkestøberen pegede paa, var i Betragtning af, at det skulde føre ædelt Metal, prydet med en Krans af tørret Mos, og foran det var der stillet en Skammel, som Raadsherren kunde træde op paa. Wolfgang Strobel tog en stor Pung med stort Segl for frem af Kappen, og hjulpen af Aldorfer, der rakte ham sin Haand, gik han da op paa Forhøiningen.

Alles Øine vare rettede mod ham, som han

stod der foran Ovnens, klart belyst af det rød-gule Skjær fra Fyrgraven underneden.

„I den hellige Treenigheds Navn!“ sagde han, brød Seglet og lod Indholdet af Pungen forsvinde i det sodede Rør. Mester Aldorfer hjalp ham ned, men da han traadte tilbage i de Andres Kreds og atter stod udenfor Flammeskjæret, var det paafaldende, saa bleg han var.

„I er da ikke daarlig?“ spurgte En, men han slog det hen og svarede, at det kun var den stærke Overgang fra Kulden til Varmen.

Nu var det Aldorfer, der spillede Hovedrollen. Han tog en Jernstang og stillede sig foran Ovnens.

„I den hellige Treenigheds Navn!“ sagde ogsaa han, men kun halv høit. I samme Øieblik stødte han med Jernstangen Lerproppen ind i Ovnens, og ud vældede den flydende Masse, hvislende og sydende, gennem Støberenden ned i Formen.

Alle vege et Skridt tilbage, ikke blot fordi den stærke Straalevarme slog dem, men ogsaa fordi de uvilkaarligt bleve grebne af det eiendommelige Syn. I een sammenhængende, lysende Straale fusede Malmen ud; det var som indestængte, dæmoniske Kræfter, der med eet havde sprængt sig til deres Frihed og nu vilde bruge den, hærjende, brændende, hvor de foer hen. Og over den hvidglødende Straale bølgede en underlig

gulgrøn, lysende Røg; man behøvede ikke megen Phantasi for herinde i det snevre Rum, paa den mørke, kolde Vinterdag, at faae et Indtryk som af en Hexegryde, hvis djævelske Indhold kogte over Randen. Til Synet kom saa Lyden: buldrende, øredøvende som Vand, der falder høit oppe fra, styrtede Malmen ind i Formen, man hørte den koge dybt under sig og greb sig selv i at nære en ubestemt Frygt for, at Alt med eet skulde springe, og Vulkanen dernede slynge Lermassen i Veiret; men Mantelen var spændt i faste Jernbaand, den holdt troligt paa, hvad der betroedes den, og kun naar Dampblærerne banede sig Vei til et af Lufthullerne foroven, kunde der staa Gjenskin som af en springende, glødende Boble.

Da Støbningen var forbi, og de Forsamlede vare gaaede Hver til Sit, havde Klokkestøberen og hans Svende foreløbig ikke Andet at gjøre end roligt vente, til Klokken var bleven fuldstændig afkjølet. Det kunde den imidlertid under ingen Omstændigheder være før den følgende Dag, saa det var da aabenbart ikke forat bryde Hul paa Mantelen, og se, om Støbningen var lykkedes, at Veit Aldorfer om Aftenen, da hele Huset sov trygt oven paa det sidste Døgn's Anstrengelser, tændte en Hornlygte og forsigtigt listede ud i Gaarden. Naa, han vilde vel kun til sin Bero-
 ligelse kaste et Blik paa Støbegraven, inden han lagde sig, og -- nei, han gik slet ikke hen til

Støbegraven, han gik til Smelteovnen! Lygten satte han paa den Forhøining, hvor Wolfgang Strobel havde staaet om Morgenens, og med en Hammer slog han et Par faste Slag paa Bunden af det Rør, hvis Aabning endnu var prydet med Moskransen, fik en Sten løsnet og taget ud og strakte saa Haanden ind. Han greb om Noget, der klirrede, tog det til sig, kastede det hurtigt i en Pose og saae sig sky omkring. En Gang til stak han Haanden ind i Røret, følte sig godt for og fandt atter Noget, der klirrede, fik ogsaa det i Posen, tog Lygten og gik ind i Huset lige saa lydløst, som han var kommen.

Hvad Veit Aldorfer havde gjort, var ikke Noget, han selv havde Æren af at have opfundet. Det er i alt Fald et gammelt Sagn, at manges Klokketøber forstod at beholde det Sølv for sig selv, som fromme Sjæle skjænkede til Støbningen, idet Røret, hvorigjennem det nedlodes, slet ikke førte ned til Smelteovnen men var lukket for neden, og det er et Sagn, der i høi Grad bestyrkes ved den Omstændighed, at senere Tidens omhyggelige Analyse af Klokkemetallets Sammensætning ikke har kunnet paavise det ringeste Spor af Sølv i Blandingen. Det var heller ikke første Gang, Veit Aldorfer paa denne Maade havde gjort sig ulovlig Fordel, men naar Folk ikke havde nogen rigtig Tro til hans Ærlighed, saa var det dog neppe, fordi de havde nogen Anelse

herom, men kun af en instinctmæssig Følelse, og fordi det almindeligt sagdes, at han, naar der leveredes ham gammelt Metal til Støbning, tilvendte sig en betydelig Del af det under Paaskud af, at det var svundet ved Smeltningen.

Da Aldorfer var kommet ind i sit eget lille Kammer, som Andre sjelden eller aldrig fik Lov til at betræde, laasede han omhyggeligt Døren efter sig, lukkede Lygten op forat se bedre, satte sig ned og væltede Posens Indhold ud paa Bordet. Men ikke saa snart havde han kastet et Blik paa de klirrende Mønter, før han sprang op og med et Forbitrelsens Udbrud slog i Bordet.

„Den ugudelige Kjeltring!“ stønnede han. „Aa, jeg arme Mand! Plukket og bedraget bliver man paa alle Maader, og saa oven i Kjøbet af ham, den forbandede Losunger, som altid pukker paa sin Ærlighed og sit gode Navn, han, der i sin Tid var Skyld i — aa, den Skurk, den Belials Karl!“

Klokkestøberens Harmen var forsaavidt forstaaelig nok, som det viste sig, at der ikke havde været mere Sølv i Pungen, end der var i Klokken, men kun Kobbermønter, Regnepenge og itubrukne Nøgleskilte. Han ragede omkring imellem dem med rystende Hænder og følte paa dem, som om han ikke vilde tro sine Øine, men han fik Troen i Hænderne: ikke en eneste Sølv mønt havde forvildet sig mellem Kobberet.

Veit Aldorfer kom ikke i Seng den Nat. Snart gik han op og ned udstødende dæmpede Forbandelser, snart satte han sig hen ved Bordet og støttede Hovedet i Hænderne, grundende paa Hævn og fnysende af Forbitrelse. Det var ikke saa meget det, at han gik glip af en paaregnet Gevinst, det kunde han endda bære, skjøndt et hvilket som helst Tab jo er en Sorg for en have-syg Sjæl, men under Udførelsen af en Forbrydelse at blive overlistet af en Anden, der er lige saa snedig og derved gjør Ens eget Bedrag resultatløst, det er selvfølgelig langt haardere, end det er for en ærlig Mand at blive tagen ved Næsen af en Kjeltring.

Frem og tilbage tænkte Klokkestøberen, veiede den ene Mulighed mod den anden og forkastede dem efterhaanden. — Skulde det være en Fælde, som hans gamle Avindsmand, Losungeren, havde stillet ham? Skulde han have faaet en Anelse om, at Sølvet neppe nogensinde kom i Klokkerne, og vilde han nu imorgen møde frem og bevise — Snak! Hvordan skulde han kunne bevise Noget! Nei, det var simpelthen et Bedrag, et lumpent Bedrag! Wolfgang Strobel havde selv beholdt de blanke Dalere, som Wenzel Guldenmund havde bestemt til Klokken, og i Steden for dem havde han lagt Kobberskillingerne i. Tvi, ham den sorte Sjæl! — Og dog, der var jo en Mulighed, en forbistret Mulighed, som Veit

Aldorfer ikke kunde blive hel kvit: det kunde jo tænkes, at Pungen fra Begyndelsen af virkelig ikke havde indeholdt Andet end det værdiløse Kram, der laa paa Bordet foran ham! Seglet for den var jo ubrudt, den Gang Wolfgang Strobel tog den frem; skulde Wenzel Guldenmund ved en ubegribelig Feiltagelse have lagt Kobberet i? Eller skulde han — det var rigtignok ikke rimeligt, men tænkes kunde det dog — skulde han have gjort det af Ondskab mod ham, Veit Aldorfer? Skulde gamle Wenzel have faaet Nys om, at der var gaaet adskilligt mere end nødvendigt med af det Metal, som han i sin Tid havde leveret Klokkestøbereren, dengang han lod Denne forfærdige den store Gravplade over hans Hustru, og var det nu en lav Hævn, som den Døde havde taget over ham? — Nei, umuligt, det forudsatte en Viden, der var utænkelig! Men alligevel —! Resultatet var og blev, at Klokkestøbereren, skjøndt han i Grunden var og vilde være overbevist om, at han var bleven bedraget af Wolfgang Strobel, dog ikke engang havde den Tilfredsstillelse, at kunne rette sine Forbandelser og vende sit Had mod Denne alene men maatte stykke det ud og fordele det paa To, uden bestemt at vide, hvem der egentlig fortjente det, den Levende eller den Døde.

Da Mantelen var slaaet itu, stod den mat-blanke Klokke uden Lyde; ved solide Kjeder i Kronen heisedes den op af Støbegraven, og nu begyndte Afpudsningen, et Arbeide, der vel tog Tid, men som man dog altid udførte med en vis Fornøielse, thi nu havde man jo Sikkerhed for, at Værket var lykkedes, man lagde kun sidste Haand paa det. Veit Aldorfer viste dog ingen Glæde, tvertimod, han blev Dag for Dag mere indesluttet, talte knap til Folkene og saae jevnlig hen for sig, som om han søgte Nogen eller Noget, der ikke var til Stede. Rent galt med ham blev det, da han en Middagsstund havde givet Møde paa Raadhuset, hvor han skulde have Forskud paa Betalingen for Klokken, og der havde maattet modtage Beløbet af den stolte Wolfgang Strobel, der kneisede som en Fyrste mellem de andre Raadsherrer. — Der sad han, Forbryderen, anseet og hædret, og den Eneste, der vidste Besked om hans Færd, han maatte tie og bukke for ham! Den Eneste, der ved sin Tale kunde bringe ham i Bødlens Hænder, han maatte med Tak kvittere for den Sum, „Losungeren“ haanligt skjød hen til ham, og nøies med at se ham trodsig spørgende ind i Øinene! — Men han slog ikke engang sit Blik ned! Skulde han da være uskyldig! Aa, den Tvivl, den Tvivl! Og saa at vide, at man aldrig kunde faae den løst, og at man, selv om

det skete, dog aldrig kunde gjøre Brug af sin Viden! Det var til at blive afsindig over!

— Der var forresten En til i Klokkestøberens Hus, som ogsaa pintes af en hemmelig Sorg. Det var Veit Aldorfers Søn Hans. Ikke saa meget som et Glimt havde han seet af Anna Strobel siden hin Dag, kort før Støbningen, da han gav hende den lille Skuemønt, som hun strax havde trukket paa en Lidse og hængt om Halsen. Kom han forbi Huset, hvor hun boede, var hun aldrig mere ved Vinduet, aldrig mødtes deres Veie, ja, selv i Kirken viste hun sig ikke. Hendes Fader maatte sagtens have mærket Noget og holdt hende nu under streng Bevogtning. Henvende sig aabent og ærligt til ham, den rige, stolte Patricier, derom kunde der ikke være Tale, og saa led da den stakkels Hans i Taushed uden at aabne sit Hjerte for Nogen. Hvem skulde han ogsaa have talt til? Søkende havde han aldrig havt, fuldtro Venner heller ikke, og Moderen, den stille, fromme Kvinde, som han havde holdt saa inderlig meget af, var død, mens han endnu var et Barn. Saa havde han da bestandig været nærmest henvist til Faderen, men mellem dem var der ingen Fortrolighed; Klokkestøberen havde med Strenghed opdraget sit eneste Barn og gjort ham til en dygtig Haandværker, men dermed var ogsaa Alt sagt, hvad der kunde siges om Faderens Forhold til Sønnen. Som der vel

imidlertid hos ethvert Menneske, hvor fordærvet det end er, huses noget Godt, rummes een virkelig Følelse, saaledes kunde det ogsaa siges til Veit Aldorfers Ros, at han bestandig havde vaaget over, ikke at give Sønnen Forargelse og omhyggeligt havde skjult enhver mislig Handling for ham; han vilde ikke behøve at skamme sig for sit eget Barn, og lige saa lidt som Hans derfor vidste noget om det paafaldende „Svind“ ved Omsmeltingen, lige saa sikkert var det, at Veit Aldorfer heller aldrig kunde have tænkt sig at indvie Sønnen i den snilde Indretning af det Rør, hvorigjennem præget og forarbejdet Sølv kastedes ned før Støbningen.

— En Aftenstund sad Veit Aldorfer, som han saa jevnlig gjorde, alene i sit Kammer og pirrede sin egen Forbitrelse ved Betragtningen af de forskjellige Kobbermønter og ubrugelige Metalstumper, som Wenzel Guldenmunds Testamente havde beriget ham med. Han havde omhyggeligt gjemt dem allesammen under Laas og Lukke; det var jo Beviserne paa Losungerens formentlige Brøde, og selv om han ikke kunde bruge dem, saa opildnede det dog Hevnfølelsen at se paa dem.

Hans kom ind ad Døren, uden at Faderen mærkede det, før han stod bag ved hans Stol, og skjøndt Veit Aldorfer i en Hast skræbde Kobberet sammen og, saa godt det lod sig gjøre,

dækkede det med Hænderne, fik Hans dog Noget at se. Dette Noget var en lille gul Skuemønt med Øsken i, der var bleven liggende aabenlyst paa Bordet, og ret som om det var den kosteligste Skat i Verden, foer Hans til, greb den og saae paa den, som om han havde tabt Næse og Mund.

„Hvor har Du faaet den fra, Fader?“ stammede han.

„Hvor tør Du saadan liste Dig herind og komme bag paa mig!“ raabte Aldorfer. „Gaa din Vei, men giv mig Mønten der!“

„Aa, Fader, vær barmhjertig og sig mig, hvor I har faaet den fra!“

„Hid med den! — Naa, bliver det til noget!“ Tøvende rakte Hans ham den. „Men sig mig dog blot, hvordan —“

„Det bliver min Sag, det kommer ikke Dig ved! — Men hvorfor er Du saa ivrig efter den Mønt? Hvor kjender Du den fra?“

Hans saae ned og svarede ikke, men Klokkestøberen, der instinctmæssig anede, at han nu var godt paa Vei til at komme ud over enhver Tvivl, slap ikke saa let Traaden men sagde:

„Svar mig, Dreng, jeg vil vide det!“

Rødmende og forvirret, som om det havde været en Ungmø, der var til Skrifte, fortalte nu Hans, at han længe, meget længe, havde baaret en ren og brændende Kjærlighed til Anna Strobel,

som da ogsaa, saa tydeligt det anstod en ærbar Jomfru, havde givet ham at forstaa, at hun delte hans Følelser; de havde jevnlig mødt hinanden og talt sammen i Tugt og Ære, og sidste Gang det var skeet, havde han givet hende Skuepengen, som hun havde lovet at bære til Pant paa deres Kjærlighed.

„Naa og saa?“ spurgte Veit Aldorfer.

Ja, saa vidste Hans ikke mere, men han vilde jo netop spørge, hvordan Faderen —

„Ingen Spørgsmaal! Du veed, jeg siger ikke mere, end hvad jeg vil!“ —

Det vidste Hans alt for vel, han sukede og tav.

Klokkestøberens sad et Øieblik og saae hen for sig med tindrende, seirsstolte Øine, men pludselig kom Tvivlen igjen under en ny Form, og i en urolig Tone sagde han:

„Hvor kan Du forresten paastaa, at det netop er den Skuepenge, Du har været tosset nok til at give Anna Strobel! Der er jo Hundreder af den Slags!“

„Jo“, svarede Hans end mere forlegen, „jeg ridsede et A. S. under Billedet af St. Georg, og det A. S. saae jeg før, da den laa paa Bordet.“

Veit Aldorfer slog ned mellem Kobbermønterne som en Glente mellem Fjerkræet, greb i febrilsk Spænding Skuemønten og saae nøie paa

den. „Det har sin Rigtighed, Du kan gaa!“
Og Hans gik.

Nei, hvor trak Klokketøberen Veiret frit! Nu havde han jo den Vished, han havde søgt, Vished for, at den store Losunger og ingen Anden var skyldig i et Underslæb, der kunde koste ham Livet! Og det var ikke blot Hevntørsten, det gamle Had næret ved den nye Forsmædelse, der gjorde, at han indvendig jublede; det var tillige den plebejiske Natur, der frydede sig over at se Storhedens Nimbus svinde fra en af Stadens Mægtige; det var Forbryderen, hvis Selvfølelse voxede nu, da han saae Hæderlighedens Repræsentant stillet i Niveau med ham selv.

Hvordan det egentlig var gaaet til, at Sønnens Fæstensgave var kommen i Wenzel Guldenmunds Pung, vidste Veit Aldorfer selvfølgelig ikke, men Eet var nu givet: at Wolfgang Strobel maatte have aabnet denne, og at det Segl, der havde været for, da den senest var bleven tømt, følgelig maatte have været falsk. Og saa betagen kan et Menneske være af en alt Andet beherskende Tanke, at Klokketøberen i lang Tid kun triumpherede over, nu endelig at staa ved Maalet, at have skaffet Bevis, der kunde styrte Losungeren fra Magtens Tinde, og slet ikke tænkte paa, at han, naar Alt kom til Alt, ikke var et Skridt videre, eftersom han jo ikke vilde kunne tale uden at røbe sig selv. Da saa den første

Rus var forbi, og Bevidstheden om hans egen Afmagt meldte sig med ubønhørligt Krav paa at respecteres, da var Veit Aldorfer igjen en slagen Mand, der følte sig til Mode som et Rovdyr, der vel seer, at det kan styrte sin Modstander i Afgrunden, men ogsaa veed, at det, naar Springet voves, selv maa følge med.

Som det imidlertid ikke saa sjældent hænder, at en Forbryder i blind Hevnlyst angiver en af sine Medskyldige og frivilligt stiller sig selv blot, naar han kun kan ramme den Anden, saaledes var Klokketøberen mere end een Gang i de nærmest følgende Dage fristet til at tage Kobbermønterne og Skuepengen i Haanden, gaa op paa Raadhuset og fortælle, hvordan det Hele var gaaet til; han syntes, at det, og det alene, kunde give ham Ro, det fik saa gaa med ham selv, hvordan det vilde. Men naar han dog ikke gjorde det, saa var Grunden hertil vel for en Del Frygt, men ogsaa den, at der som ved en pludselig Indskydelse aabnedes ham en Udsigt til ad anden Vei at ramme Losungeren, og til denne Udsigt klyngede han sig med hele sit Haab og i febrilsk Tillid. Han kaldte Hans for sig og spurgte paa sin sædvanlige korte Maade:

„Er Du fast bestemt paa at ville ægte Anna Strobel, hende og ingen Anden?“

Hans, der ventede sig en Storm, maatte

samle alt sit Mod, før han kunde svare: „Ja, Fader, men Du maa ikke —“

„Det er godt. Tag din Søndagsdragt paa, og kom saa ind i mit Kammer!“

Hans vidste hverken ud eller ind, men gjorde, som der blev sagt.

„Nu gaaer Du hen til Losungeren,“ sagde Veit Aldorfer, „og begjærer med mit Vidende og Villie Datteren til Ægte.“

Hans vilde komme med Indvendinger, men Faderen vedblev:

„Skulde han saa, som venteligt er, vise Dig Døren, tager Du denne frem“ her rakte han Sønnen Skuemønten — „viser ham den, men giver ham den ikke, og siger, at Wenzel Guldenmund sender ham den tilbage med flittig Hilsen og spørger, om han ikke nok for dens Skyld giver sit Minde. Du kan tilføie, at taler den ikke nok til din Fordel, saa skal Veit Aldorfer tale!“

„Men vil I da ikke hellere gaa med selv og strax tale min Sag?“ bad Hans. „Jeg kan ikke begribe —“

„Du gjør, som jeg har sagt. Skynd Dig blot!“

Med bankende Hjerte kom Hans ind til Losungeren, og hvordan han egentlig fik sin Bøn fremstammet, det vidste han ikke selv bag efter. Men det gik ganske rigtig, som Faderen

havde tænkt sig: Wolfgang Strobel lod ham neppe tale ud, før han haanligt afviste Beileren og bød ham pakke sig. Hans havde nu mest Lyst til at løbe fra Resten, men komme hjem uden at have opfyldt Faderens Bud turde han heller ikke, og saa viste han da med Angst og Bæven Losungeren den lille Skuepenge og overbragte den gaadefulde Hilsen.

Ordene maatte dog være i Besiddelse af en sælsom Kraft, thi som ramt af et Lyn stod den mægtige Mand foran ham, blev hvid som et Lagen og maatte støtte sig til Panelet! Havde Graven aabnet sig, og var Wenzel Guldenmund stegen op af den forat drage Wolfgang Strobel til Regnskab for den Maade, han havde forvaltet hans Bo paa, han kunde ikke være bleven mere rystet, end han blev det nu ved Synet af den lille, blanke Tingest? Den, som han hin Morgen havde taget fra Annas Hals, og som han forat bringe ud af Verden havde lagt i Pungen sammen med alt det andet Ragelse, han fyldte den med, dengang Satan i en ulyksalig Stund fristede hans Sjæl, saa han for de usle Sølvpenge Skyld var bleven en Misæder, der brød Segl og forvanskede betroede Midler; den lumpne Skuemønt, som han troede begravet i den store Klokkes Malmlegeme, den saae han nu atter hel og holden for sine Øine! Det var jo et Mirakel!

Men Wolfgang Strobel troede alligevel ikke

paa, at der saadan skete Mirakler ved høi lys Dag i den gode Stad Nürnberg. Da han havde besindtet sig et Øieblik, var han ogsaa paa det rene med, hvordan Miraklet maatte være gaaet til, vendte sig rolig om til Hans og sagde:

„Jeg forstaaer ikke et Ord af den Galmandstale, Du her fører! Hvad er Meningen med det Hele?“

„Det veed jeg ikke selv, naadige Herre,“ svarede han med saa megen Troskyldighed, at Losungeren strax var klar over, at han talte Sandhed.

„Det er dit Held! Gaa din Vei, og sæt aldrig mere din Fod over min Tærskel! Din Fader kan Du hilse og sige, at naar det bringer En i Galgen at tale, saa tier man nok! — Skynd Dig hjem med den Besked!“

Fortvivlet kom Hans hjem og berettede Udfaldet af sin Sendelse. Alt, hvad Faderen havde paalagt ham at sige, og den hele Scene hos Losungeren var ham som en forvirret Drøm, hvoraf han Intet forstod. „Men vil Du da ikke gaa hen og tale for mig nu, Fader?“ sagde han tilsidst. „Det lovede Du jo, hvis det Andet glippede!“

Klokkestøberen blev askegraa i Ansigtet og gik uden at svare ind i sit Kammer. Han havde vel nok kunnet forudse Udfaldet men havde dog, som man saa ofte gjør, lige til det

sidste bevaret et forfængeligt Haab om, at det Utrolige skulde ske.

— Klokken var forlængst færdig. Kort før Paaske blev den bragt hen i Lorenzkirkens Taarn og heiset op paa sin Plads; Knebelen blev hængt i, men omviklet med uldent Tøi, thi før Paaske-dag skulde Klokken ikke lade sin Stemme runge ud over Staden.

Paaskemorgen kom med let, lysblaa Luft, med gylden Sol og med kolde Skygger; inden Døre var Alt i travl Virksomhed, man nød Davren eller pyntede sig til Kirkegangen. Nu begyndte det at kime fra de mange Taarne, og i Lorenzkirkens Nabolag lyttede man nysgjerrigt efter den nye Klokke. — Jo, det var den! Stærke, dybe Toner drønedede ud fra Glamhullerne, og en eiendommelig ren Klang havde de; det var tydeligt, at Wenzel Guldenmund ikke havde sparet paa Sølv.

Men Glæden varede kun kort: pludselig var det, som Klokken blev hæs, dens klare Røst tilsløredes, og kun en Lyd som af en sprukken Kjedel trængte fra Taarntinden ud over Tagene. Klokkeren, som drog i Rebet, blev uhyggelig til Mode og holdt op med Kimningen, men fra de andre Kirker vedblev den længe endnu, og der-

med maatte St. Lorenz Menighed den Dag lade sig nøie.

At der efter Gudstjenesten var megen Tale blandt Kirkegjængerne om den nye Klokke, der saa pludselig havde tiet, er en Selvfølge. Der blev mumlet alle Haande om Veit Aldorfer, som jo alle Dage havde været lidet afholdt, og man vidste at fortælle, at han i den allersidste Tid havde været hel menneskesky og stundom næsten som vanvittig; det maatte naturligvis hænge sammen med, hvad der var hændet i Dag: han havde solgt Klokkens Klang og sin egen Sjæl til Satan, og nu ventede han vel paa, at Skyldneren skulde hente det Sidste af sit Tilgodehavende.

Veit Aldorfer havde været paa Vei til Kirke, dengang hans Klokke forstummede, men da dette skete, var han standset i samme Nu, havde lyttet et Øieblik og var derpaa, mere lig et Gjenfærd end et levende Menneske, kommen styrtende hjem til Sit. Der havde han lukket sig inde i sit Værelse, vilde Ingen se og Intet nyde; Hans og den gamle Tjenestepige prøvede et Par Gange paa med gode Ord og indstændige Bønner at skaffe sig Adgang, men det var forgjæves, de fik intet Svar.

— Det blev Aften, en kold, mørk Aften, og Folk tænkte allerede saa smaat paa at gaa til Ro, da de pludselig opskræmmedes ved en

dæmpet Ringen oppe fra Lorenzkirkens Taarn; det var den sprukne Klokke, der rørtes, det var ikke til at tage fejl af, men efter et Par uhyggelige Klemt, der bleve svagere og svagere, døde Lyden hen, og Alt blev atter stille. Var der Ildløs, eller havde en fræk Haand i Kaadhed vovet at drage i Rebet? Man ilede til Taarnet; Døren stod aaben, og forsynede med en Lygte stege et Par Mand op ad Stigerne men havde nær tabt Fodfæstet af Forfærdelse over det Syn, der viste sig for dem, thi Klokkestøberen hang i Rebet. Han havde slaaet en dobbelt Løkke om sin Hals, og den Klemten, man havde hørt, var fremkommen, da han fra Stigen havde gjort Springet ud i Taarnrummet, ind i Døden. Hans Øine stode hel aabne og stirrede rædselsfuldt ud fra det indfaldne, blaasorte Ansigt, men han var stendød, der var ikke Andet at gjøre end at skjære ham ned.

Veit Aldorfer blev jordet som Selvmorder i en Krog af Kirkegaarden, uden Psalmesang og uden Jordspaaakastelse. Hans Svende bar ham, og efter Kisten gik den grædende Hans, men Wolfgang Strobel, den store Losunger, var med i det lille Følge og var stærkt betagen, og det kunde Ingen forstaa, allermindst Hans. Han bevægede sig i det Hele taget efter Faderens Død

i en Kreds af Mystik, som, hvor meget han end var bleven rystet af, hvad der var skeet, dog lagde stærkt Beslag paa hans Tanker. Inde i Veit Aldorfers Værelse laa nemlig en Pakke med Udskrift „at aabne efter min Død“, og da Hans brød Seglet, fandt han indeni en Skrivelse til ham og et andet tungt, forseglede Brev uden Udskrift. I Brevet til Hans stod de mærkelige Ord, at han den Dag, han holdt Bryllup med Anna Strobel, efter Vielsen, men heller ikke før, skulde overgive den forseglede Skrivelse til Wolfgang Strobel, men hvis Denne mod Forventning fremdeles skulde nægte sit Samtykke til det unge Pars Forening, da havde han at overbringe Skrivelsen til Raadet. Hvad der dog var endnu mærkeligere end dette var, at Losungeren selv en Uges Tid efter Begravelsen søgte Hans og erklærede, at da han nu havde faaet Vished for, at hans Anna ikke kunde blive lykkelig uden ham, vilde han ikke længere være dem imod. Dette rygtedes snart i Byen og gav atter Folk meget at tænke paa og meget at tale om; man satte det i Forbindelse med, at Wolfgang Strobel, samme Aften som Klokketøberen hængte sig, havde modtaget et Brev fra Denne, og det antoges almindeligt, at Losungeren, der var kjendt som en meget gudfrygtig Mand, ikke havde villet nægte en Døendes sidste Bøn, saa meget

mindre som Aldorfer og han fra gammel Tid af havde et uopgjort Mellemværende.

— Allerede ved St. Hansdags Tid holdt Hans og Anna Bryllup; Lorenzkirken var pyntet, og i Stolestaderne trængtes Matroner og Jomfruer forat se Losungerens Datter staa Brud. Orgelet brusede, og Veit Aldorfers Klokke ringede til Høitiden, klart og rent, som da dens første Toner havde lydt. Det havde Hans Æren for. Han havde nemlig ved nøiere Undersøgelse fundet, at den kun havde slaaet en ubetydelig Revne, og ved at save en Strimmel ud af den, saa at Saarrandene ikke længer kunde berøre hinanden under Svingningerne, lykkedes det ham at give Faderens sidste Arbeide den rette Klang tilbage. Rigtignok var han herved kommen til at save et af Bogstaverne ud i den ædle Velgjører Wenzel Guldenmunds Navn, men det fik jo være: Enhver kan dog endnu læse sig til, at det er ham, Klokken skylder sin rene Sølvklang.

VADUMS BØSSE.

Aaen løber gennem en Del af den jydsk Kjøbstad, om hvilken her er Tale. Længere inde i Landet er det en klar, venlig Strøm, der bugter sig mellem grønne Enge; der bærer den Aakander paa sin Flade og gemmer Fisk i Dybet. Udenfor Kjøbstaden ligger Byens gamle Vandmølle; foran den breder Aaen sig i den store, lavvandede Møllendam, bagved, nedenfor Sluserne, ligger det dybe, af Træer overskyggede „Baghul“, og herfra fortsætter saa Aaen sit Løb gennem Byen. I Begyndelsen bevarer den endnu noget af sin landlige Karakter; den skjærer sig ind mellem et Par store Haver, hvorfra El og Birk hælde sig ud over den og mødes med Kronerne, men pludselig er den midt inde mellem Husene, hvis Kampestensgrund reiser sig umiddelbart op fra Bredden, Spildevand fra Fabrikerne og alskens Affald gjøre den oprindelig klare Strøm uren, og naar den omsider kommer

til sit Maal, Havnen, kan man et Stykke ud i denne skjelne Aavandet som en hvidlig, grumset Stribe. Som oftest frembyder derfor Aaen inde i Byen heller ikke noget tiltalende Syn; enkelte døde Fisk og Feieskarn seiler ned ad den, og naar Vandet imellem er saa klart, at man kan se Bunden, viser denne sig oversaaet med hvide Tallerkenskaar, havarerede Blikkasseroller og andre lignende Gjenstande, der ere halv begravne i Dyndet.

Der er dog en vis Tid, paa hvilken man har Fornøielse af at gaa ved Aaen, og det er en Sommeraften. Paa den ene Bred er der Gade med Bulværk, men lige overfor ligger i uafbrudt Række fattige Smaahaver og Gaarde, hver med sit Tvættested nede ved Vandet. Haverne er der ikke stort ved, i det høieste indeslutte de nogle Bede med Kjøkkenurter og et Par Ribsbuske, men ved Tvættestedet staaer der altid en Bænk, i Reglen overskygget af en Hyld, og her tilbringe Beboerne gjerne hver Sommeraften. Familiefaderen sidder i Skjorteærmer og ryger sin Pibe, Nyheder udvexles med Naboerne til begge Sider, og somme Steder er der lagt en Snøre ud i det forfængelige Haab, at en vildfarende Fisk af Fortvivlelse over Vandets Beskaffenhed skal begaa Selvmord ved at hænge sig paa Krogen. Det er et hyggeligt Billede, der saa ligger for En, naar man gaaer paa Gaden

lige overfor; Aftenskumringen dækker over det mindre Tiltalende, og Idyllen bliver tilbage.

— En af de Skikkelser, jeg husker bedst fra min Barndom, er Vadum, og han hører i den Grad med til Solnedgangsbilledet fra Aaen, at jeg knap kan tænke mig dette uden ham. Aften efter Aften kunde man se ham sidde nede ved Tvættestedet med den korte, forbrændte Træpibe hængende ned over det stride, graasprængte Skjæg og med Fiskestangen hvilende paa Knæet. Han sad aldrig, som de Andre, i Skjortærmer, men var ufravigeligt iført det samme Sæt luslidte sorte Tøi, som han viste sig i om Dagen, naar han i sin Egenskab af Raadstuetjener færdedes rundt i Byen; den eneste Forandring, hans Ydre undergik om Aftenen, var, at de langskafte Støvler da ombyttedes med et Par Tøfler, der lod de hvide Uldsokker komme fuldstændig til deres Ret, idet Benklæderne af Princip altid glede op, ligesom hans Klæder i det Hele taget syntes at røbe en mærkelig Utilbøielighed til at slutte sig om hans Legeme. Vadum var aabenbart ikke skabt til at bære sort Dragt, og naar jeg saae ham vandre forbi, fik jeg uvilkaarligt et Indtryk som af en Vild, der, tvungen af Omstændighederne, har været nødt til at anlægge europæisk Dragt.

I en lille By kjender man altid hinanden, i det mindste „af Anseelse“, som det hedder,

og jeg havde da ogsaa, saa langt tilbage, jeg overhovedet kan huske, holdt Hilsen med gamle Vadum, baade naar vi mødtes paa Gaden, og tvers over Aaen. En Sommerdag sendte Fader mig med en Besked til ham, og jeg traadte for første Gang ind i hans tarvelige Hjem. Gaden, hvori Vadum boede, bestod udelukkende af Smaahuse, men hans mere end beskedne Indtægter tillode ham dog ikke at bebo Forhuset; han havde to smaa Værelser og et Kjøkken i en Bagbygning, altsaa længere nede ved Aaen, og her tilbragte han i en Række af Aar sit ensomme Liv. Mellem Aaen og Huset var en lille Gaard, brolagt med toppede, runde Sten, og her traf jeg Vadum ifærd med at pusle i sin „Have“. Denne bestod af et firkantet Stykke Jord, saa stort som et meget lille Værelse, og denne Jord var endda kun indvunden ved at Vadum, formodentlig med Værtens Tilladelse, havde brudt Stenbroen op i Midten af Gaarden. Jeg sagde Goddag og forrettede mit Ærende, fik Svar paa det og vilde gaa igjen, da Vadum med et godmodigt Smil og paa rent Vesterjydsk spurgte, om jeg ikke først vilde se mig lidt om.

„Se, det er min Have“, forklarede han og saae sig stolt og veltilfreds om. „Man kan faae Meget ud af Lidt, naar man bruger Pladsen: der, i det lille Bed til venstre, har jeg haft Radiser, men de er forbi nu; der staaer en Busk

Purløg, den faaer baade Petersens og Lihmes og Jensens af, men der er altid nok, det er en sjelden Busk, den! Og her kommer det Bedste: det er Agurkerne. De tegnede lidt smaat i Aar, men se nu, hvor de har taget fat! De er helt fulde af Blomster, der bliver Noget at plukke!“

„Holder De saa meget af Agurker?“ spurgte jeg.

„Nei, jeg smager dem aldrig,“ svarede Vadum.

„Men hvorfor dyrker De dem da?“

„Jo, for de er saa vanskelige. De skal gjødes og de skal dækkes, og saa kan de endda slaa feil; men det er jo Fornøielsen ved det, at ikke Enhver kan drive Agurker, men at de maa faa dem til givende af mig.“

Op ad et tjærret Plankeværk, der dannede Grænse mod Nabogaarden, klatrede en Græskarplante, og øverst paa Plankeværket sad en tam Ravn. Jeg kjendte godt Vadums Klaus af Omtale, thi den var temmelig populair i Byen, og nærmede mig nu forat gjøre dens Bekjendtskab; den hvæsedde ad mig og slog med Vingerne, og formodentlig vakt ved denne Lyd kom en middelstor, grim Køter gjøende frem af Huset.

„Vil Du holde Mund!“ raabte Vadum.

„Kom herhen og sig Goddag, Gravmand!“

Hunden nærmede sig og lod sig, skjøndt

den stadigt knurrede og viste Tænderne ved den ene Side af Munden, dog klappe af mig.

„Ja, kjøn er han ikke“, sagde Vadum, „men jeg har aldrig kjendt hans Mage til at finde en Flok Høns.“

„Gaaer De paa Jagt?“ spurgte jeg overrasket, thi det var ikke faldet mig ind at tænke mig Vadum som Jæger.

„Ja, det gjør jeg jo rigtignok,“ svarede den Gamle; „og jeg skyder ogsaa det Meste af, hvad jeg peger paa,“ lagde han til med et lunt Smil.

Da han ikke sagde mere, og da der formentlig ikke var flere Mærkværdigheder at betragte end Haven, Klaus og Gravmand, sagde jeg Farvel og gik hjem. Men hjemme havde jeg en hel Del at fortælle om mit Besøg, og navnlig maatte jeg af Fader have Besked paa, om han vidste af, at Vadum var Jæger, og om han duede noget som saadan.

„Om Vadum kan skyde!“ sagde Fader. „Ja, Du kan tro, han kan skyde, min Dreng! Det er den bedste Skytte her i Byen.“

„Skyder han da bedre end Du?“ spurgte jeg, der dog gjerne, saa vidt muligt, vilde hævde den fædrene Autoritet.

„Jeg siger Dig jo, han er den bedste Skytte i Byen.“

At Vadum fra dette Øieblik af blev Gjen-

stand for min levende Interesse, behøver neppe at siges; jeg nikkede ikke blot mildt til ham, naar vi mødtes, som før, men jeg saae næsten ærbødig op til ham.

Naar Efteraaret og med det Jagttiden kom, var det min største Fornøielse, naar jeg kunde faae Fader overtalt til at lade mig følge med ham Lørdag Eftermiddag. Det var selvfølgelig kun mindre Udflugter, der da kunde være Tale om, i Reglen et „Slag“ rundt paa Byens Marker efter Høns, men noget Bedre end de Ture kjendte jeg ikke, skjøndt jeg endnu ikke fik Lov til selv at bære Bøsse, men kjønt maatte nøies med at gaa bagved, eet Skridt til høire.

En Lørdag Middag, da jeg kom hjem fra Skolen, plagede jeg Fader om at tage mig med, men han kunde af en eller anden Grund ikke være hjemmefra den Dag. Jeg blev meget nedslaaet, men pludselig sagde han: „Du kunde jo - maaske faae Lov til at gaa med Vadum; han er naturligvis paa Støvlerne idag, og han er paalidelig nok.“

Vi fulgtes ad hen til Vadum og traf den Gamle ifærd med sin Udrustning. For første Gang saae jeg ham i anden Dragt end den „agtbare“ sorte; han bar en kort, slidt Skindfrakke, havde Hue paa Hovedet og Fedt-

støvler paa Benene. Han var som et andet Menneske at se til. Fader bad Vadum tage mig med ud den Eftermiddag og passe godt paa mig.

„Naa, saa Ritmesterens Søn holder ogsaa af Jagt! Aa, ja, det kan jeg forstaa — ja, vi skal nok komme ud af det sammen, skal vi ikke? — Ritmesteren skal ellers have Tak, at De vil betro mig Drengen, han skal ikke komme noget til!“

Fader gik, og jeg blev altsaa alene med Vadum.

„Ja, saa skulde vi vel have Skyderen med,“ sagde han, gik ind i Huset og kom tilbage med en Bøsse, saa gammel at se til, at man næsten kunde undres over, at den ikke havde Stenlaas. Det messingbeslaaede Skjæfte var ridset over det hele, Pistonerne udbændte og Løbene tyndslidte i Mundingen. „Havde jeg det samlet paa eet Sted, der er skudt med den, saa var det endda en god Slump!“ sagde Vadum og saae næsten kjærligt paa det gamle Vaaben; saa fløitede han ad Gravmand, der hylende af Glæde sprang foran ham, og saa gik vi.

Da vi vare komne vel udenfor Byen, standsede han, tog et gammelt Krudthorn, der var lukket med en simpel Prop, op af Skydetasken og begyndte at lade. Jeg saae ham til min Forundring hælde Krudtet løst i Haanden

og paa Øiemaal komme det i Løbet, men jeg lærte snart, at det var lige saa nøie afpasset, som naar Andre brugte Krudtmaal. En Stump af en gammel Avis blev brugt til Forladning, og saa gik det afsted, ind over Markerne.

Det var høit og klart Septembeerveir, Solen skinnede, og Luften var varm. Hen over Stubmarkerne gik vi, Gravmand i Forveien med den stumpede Hale i Veiret og ideligt vendende sig om forat se, om ogsaa vi vare lige saa henrykte som den. Og det vare vi; jeg kan ikke blot svare for mig selv, men ogsaa for Vadum. Han var ikke ellevild som jeg, men der var over hele hans Skikkelse udbredt en saadan stille, inderlig Glæde, som jeg aldrig havde tænkt mig, han kunde huse; han var aabenbart i Harmoni med sig selv og med Omgivelserne, og dette lyste ud af ham. Gravmand fik Færten af Noget, snart stod han, og en Flok fløi op for ham. Hurtigt, men roligt kastede Vadum Bøssen til Kinden, skjød og doublerede to Høns. Mere fik han ikke Skud til den Dag, men han var fornøiet, og jeg med.

Det var min første Jagttur sammen med Vadum, men den blev i Aarenes Løb fulgt af mange, mange flere, saa at det tilsidst blev en næsten given Regel, at vi i Jagttiden fulgtes ad Lørdag Eftermiddag, den eneste Tid, paa hvilken han, ligesom jeg, kunde nyde den fulde Frihed.

Hvor tydeligt seer jeg ham for mig, naar vi drog ud! Han levede hver Gang op og blev som en Anden, ja, han levede i Grunden kun ret den ene halve Ugedag. Trods sin Alder — han var, da jeg begyndte at lære ham at kjende, høit oppe i de Treds — gik han en støt, langskridtet Marsch og var, i alt Fald tilsyneladende, ikke mere træt, naar han kom hjem, end naar han gik ud. Meget talte han ikke, men Alt, hvad han sagde, bar ved hele Udtryksmaaden og Tonefaldet et tydeligt Præg af den mest fuldkomne Glæde over Tilværelsen. Holdt vi saa imellem en kort Rast, og han strakte sig ud paa Jorden med Gravmand ved sin Side, kunde han se næsten aandsfraværende ud over Engen, og det var øiensynligt, at hans Tanker vare langt borte. Men hvor? Det blev jeg først efter adskillige Aars Forløb klar over, dengang da jeg erfarede, at Vadum havde en Fortid.

— Oppe i Vendsyssel, ikke langt fra den store Vildmose, havde hans Vugge staaet. Han var bondefødt, men var fra Dreng af bleven vant til næsten altid at færdes ude med Bøssen i Haanden. I Landsbyskolen gik det ham paa Grund af hans gode Nemme betydelig bedre end de Andre, og Faderen, der, skjøndt Husmand, sad lunt inden Døre, faldt da paa, at Sønnen skulde være Skolelærer. Han kom paa et Seminarium, stængtes et Par Aar ude fra det Fri-

luftsliv, han hidtil havde levet, fik Examen og og var heldig — eller uheldig — nok til at blive ansat som Skolelærer i sin hjemlige Egn. Hvordan han var som Skolelærer, kan man næsten tænke sig. Ikke at der var noget i Veien med hans Anskuelser paa det kirkelige Omraade — skjøndt Vadum ganske vist nærmest tænkte sig et andet Liv i nær Overensstemmelse med Rødhudernes Paradis: som vidstrakte Sletter, hvor der vrimler af Vildt — men hvordan skulde han kunne passe sin Skole, naar der var flyvefærdige Ællinger i Søen, Tredækkere i Mosen, Høns paa Markerne eller Streifdyr i Krattet! Fristelserne lurede paa ham udenfor selve Skolens Tærskel; selv en St. Antonius vilde havt Møie med at bekæmpe dem, og Vadum var ingen St. Antonius, han faldt for Fristelserne: Børnene fik alt for mange Fridage Aaret rundt. Vadum passede sin Jagt og anede intet Ondt, men en skønne Dag fik han sin Afsked; Faderen var død forinden uden at efterlade Noget. Afskeden var for Vadum som et Lyn fra klar Himmel. Saa bestemte han sig til det Eneste, der var at gjøre: han brød op og søgte at faae ny Grund under Fødderne. Hvordan han omsider blev Raadstuetjener i min Fødeby, og efter hvilke Skjæbnens Omskiftelser han herved kom i Havn, det veed jeg ikke; selv talte han aldrig om Fortiden. Han skabte sig en

fredet Haveplet i den lille Gaard ved Aaen, han passede sin beskedne Gjerning med en aldrig svigtende Samvittighedsfuldhed og var vistnok saa lykkelig som Den kan være, der har resig- neret. Men han var ikke sig selv. Det var han kun, naar han Lørdag Eftermiddag gik med Bøssen i Haanden, og selv da: hvor tarvelig var ikke det nuværende mod det Liv, han en Gang havde ført! Han, der havde skudt Urhøns i hundredvis og jaget det store Vildt, han maatte nu nøies med at finde et Par fattige Høns paa Kjøbstadens Mark!

Dengang han var draget bort fra sin Fødeegn for aldrig mere at gjense den, havde han kun bragt Eet med, og det var Bøssen, den samme, han endnu eiede. Den omfattede han med en Følelse, der gjerne kunde kaldes Kjær- lighed; den havde Hæderspladsen i hans snevre Stue, og hundrede Gange om Aaret udenfor Jagttiden tog han den ned af Knagen, sad med den, saae paa den og faldt i Tanker. Den var ham et Slags Symbol, der ligesom repræsen- terede Fortiden, den lykkelige, for bestandig svundne Fortid, og naar han betragtede sin Bøsse, gled Blikket sikkert med det samme ud over Barndomshjemmets Marker, Heder og Moser.

Jeg mindes saa tydeligt eet Træk, der bedre end noget andet viser den Kjærlighed, Vadum

nærede til sin gamle Bøsse. Det var i Krigs-aaret 1864; Preusserne kom længere og længere nordpaa, de stode allerede i den nærmeste By Syd for os. Vadum kom om Aftenen til mit Hjem og spurgte efter mig, Fader var jo i Krigen. Forsigtig speidende omkring, at Ingen skulde kunne høre og se ham, pakkede han en lang Gjenstand ud af et Par Lapper: det var Bøssen.

„De kunde gjøre mig en stor Tjeneste,“ sagde han, „og De vil jo nok for gammelt Bekjendtskabs Skyld, ikke sandt? Jeg vil, som De nok kan begribe, gjøre hvad jeg kan forat redde min gamle Skyder; men det Første, Tyskerne gjør, naar de kommer, er naturligvis at forlange alle Vaaben udleverede og selv søge efter, hvad de kan faae fat paa. Nu har jeg tænkt frem og tilbage: hjemme, hvor jeg boer, der er Fruentimmer i Huset, og fik en af dem Rede paa, hvor jeg havde gjemt Bøssen, saa kunde hun naturligvis ikke holde tæt med det; men her hos Dem vil jo Ingen falde paa at søge den.“

Gamle Vadum nærede aabenbart den Forestilling, at det Første, den tyske General vilde spørge om, var hans Bøsse; jeg nænnede imidlertid ikke at berolige ham med, at han ganske roligt kunde lade den hænge paa Væggen, men erklærede, at jeg var villig til at gjemme den.

Saa gik vi to i dybeste Hemmelighedsfuldhed op paa Loftet, løsnede et af Brædderne, lagde Bøssen ned mellem to af Bjælkerne og sømmede Brættet paa igjen. Der laa Bøssen, saa længe Fjenden var i Jylland, og naar Vadum og jeg imellem mødtes, blinkede han listigt til mig, og jeg blinkede igjen, som om vi havde en Stats-hemmelighed sammen. Da Byen igjen var fjendefri, løsnede vi i Fællesskab Loftsfjælen, Bøssen kom atter for Dagens Lys, og Vadum gik sjæleglad hjem med den.

„Det har ellers været en drøi Tid,“ sagde han, „jeg syntes formelig, der har været saa tomt i Stuen.“

— Vi vare mange Gange paa Jagt sammen efter den Tid. Vel blev Vadum lidt stiv i Benene, og det kneb med at komme over Grøfterne, men naar jeg sprang over først og rakte ham min Bøssekolbe at tage fat i, saa gik det endda, og skjød han, feilede han sjelden eller aldrig. Imidlertid lagde jeg Mærke til, at han i de senere Aar kun skjød, naar han havde rigtig godt Skud; han var aabenbart ikke længer saa sikker paa sit Syn og paa sin Haand som tidligere, og feile vilde han ikke. Alderen mærkedes i det Hele baade paa Gravmand og ham — han var jo nu ogsaa over de 70 — og hen imod Slutningen af Jagttiden pleiede han hvert Aar at sige, at nu var det vist sidste

Gang, han fik Skud i Bøssen. Jeg var imidlertid saa vant til at tænke mig ham som den evig Utrættelige, at jeg ikke lagde nogen Vægt herpaa.

Saa var det en Lørdag Eftermiddag, den første i Aarets Jagttid. Jeg havde gjort Aftale med Vadum om, at vi skulde følges ad, og til sædvanlig Tid marscherede vi da ogsaa afsted. Gravmand logrede fornøiet med Halen, men han sprang ikke mere op ad sin Herre, dertil vare Benene for stive. Da vi kom til Marks, var det imidlertid, som om han blev ung igjen; han var i uafbrudt Bevægelse, fandt Hønsene og stod for dem nede i en Lavning, hvor der var et Stykke med Kartoffler. Jeg maatte sagtne min Gang forat holde Skridt med Vadum, men vi kom tidsnok: Flokken reiste lige for os. Vadum skjød med begge Løb, men — skjød forbi. Han tog langsomt Bøssen fra Kinden, betragtede Gravmand, der ligesom forundret saae op paa ham, og sagde: „Ja, det er Du ikke vant til, men det skal vel saa være! Aa, ja, saamænd!“ Saa tog han Bøssen over Skulderen, vendte sig til mig og sagde: „Der bliver nok ingen Jagt mere idag, det er vel bedst, vi seer at komme hjem.“ Jeg forstod godt hans Følelse og gjorde ingen Indvendinger; vi fulgtes saa i Taushed

hjemad. Da vi kom i Nærheden af Byen, skiltes vi, da han sagde, at han skulde et Ærinde om ad Markmanden til. Jeg saae ham forsvinde bag Teglværket og hørte kort efter et Skud; det var mig besynderligt nok, thi jeg vidste jo, at han havde brugt begge Skud, og hvorfor skulde han vel have ladet paany?

Samme Aften var jeg ude og kom temmelig sent gaaende hjem forbi Møllen. Maanen var oppe, men næsten helt dækket af Skyer, saa at det var vanskeligt at skjelne Noget bestemt; imidlertid forekom det mig dog allerede i Afstand, at der var en Baad ude midt i „Baghullet“, og da jeg kom nærmere, fik jeg Vished for, at dette virkelig var Tilfældet. Hvem i Alverden kunde det være, der laa her paa en saa usædvanlig Tid! Pludselig hørte jeg et Plask, et dybt Suk fulgte efter, saa blev Alt stille. Jeg løb ned til Møllebroen og bøiede mig frem over Rækværket forat se, om der ikke skulde være hændet en Ulykke, men den Ubekjendte i Baaden roede velbeholden og hurtigt bort, ned ad Byen til. Lige i det Øieblik, da Baaden skulde dreie ind mellem Haverne, kom Maanen frem bag Skyerne, og jeg saae nu Baaden ganske tydeligt tilligemed den natlige Idrætsmand: det var Vadum! Jeg raabte hans Navn forat blive sikker i min Sag, men han blev ved med at ro videre og forsvandt faa Øieblikke efter inde under

Træerne. Jeg gik hjem, underlig betagen af, hvad jeg havde seet, men min Forundring skulde rigtignok stige den følgende Dag.

Tidlig den næste Morgen fortalte allerede Pigen mig, at der om Natten var skeet Indbrud i Møllen; Tyven eller Tyvene var gaaede ind gennem Haven, havde slaaet en Rude ind i Spisestuen og taget alt det Sølvtoi med sig, som havde staaet der; der var Fodspor ude i Haven, og de førte ned til Baghullet, saa der var al Rimelighed for, at Gjerningsmændene vare komne roende op ad Aaen.

Jeg vidste knap, hvad jeg skulde tro; at Vadum ikke havde mere med Tyveriet at gjøre end jeg selv, var jeg fuldt og fast overbevist om, men at han just samme Nat havde været i Baghullet — og det var jeg sikker paa — maatte dog kaldes et mærkeligt Træf. Men det blev ikke herved. Det natlige Indbrud var selvfølgelig Gjenstand for Alles Samtale, og man drøftede allehaande Muligheder og udpegede de forskjelligste Gjerningsmænd. Med eet fløi det som en Løbeild over Byen, at Vadum hen imod Midnat var seet roende op ad Aaen; Vægteren havde lagt Mærke til ham, da han passerede Sønderbro, og en tilfældig Nattevandrers havde seet ham komme tilbage en halv Times Tid efter. Der var ingen Tvivl længer: Vadum var den Skyldige. Det hjalp ikke, at han hidtil bestan-

dig havde nydt en næsten kvalificeret Agtelse for sin i enhver Henseende sjeldne Hæderlighed; Folkestemningen er jo det foranderligste af Alt, og de, der før vilde have aflagt Ed paa hans Retskaffenhed, vilde nu ikke have betænkt sig paa at fælde ham. Der gik et Par Dage. Jeg saae den ene Morgen Vadum i Afstand, men det var øiensynligt, at han undgik mig. — Skulde han dog ikke paa en eller anden Maade mod sin Villie være bleven Medvider i Noget?

Samme Eftermiddag traf jeg Byfogden. Den almindelige Sigtelse mod Vadum var ogsaa naaet til ham, og da han kjendte mit Forhold til den Gamle, standsede han mig forat spørge, om jeg ogsaa havde hørt Noget. Da jeg trods Alt jo var overbevist om Vadums Uskyldighed, tog jeg ikke i Betænkning at fortælle, hvad jeg selv havde seet.

„Det var som Pokker!“ sagde Byfogden. „Ja, at Vadum ikke har gjort Indbrud, det er jeg lige saa sikker paa som De, men vi maa snarest muligt se at faae Rede paa Sagen, navnlig for hans egen Skyld.“

Jeg bad ham om, endelig ikke at krænke den Gamle med et ligefremt Forhør, men Byfogden sagde, at jeg kunde være ganske rolig, og bad mig selv gaa med ham til Vadum.

Vi traf ham hjemme. Han sad ude ved

sin Have med Hænderne i Skjødet og saae inderlig nedslaaet ud. Da Byfogden kom, reiste han sig og hilste ærbødigt paa sin Foresatte.

„Ja, jeg kommer for om muligt at faae Noget at vide hos Dem om Indbruddet i Møllen,“ sagde Denne; „hørt om det har De vel?“

Jo, det havde Vadum.

„Ja, jeg tænkte, at De maaske kunde have seet eller hørt Noget, for De var jo samme Nat oppe i Baghullet.“

„Ja, jeg var saa,“ sagde Vadum med dirrende Røst.

„Naa, og De veed ingen Ting?“

Vadum betænkte sig lidt. „Jeg vilde helst være fri for at sige Noget, for jeg kan ikke gjøre min Ed paa det.“

„Det skal De heller ikke, Vadum, men De kan jo ganske privat fortælle mig, hvad De veed.“

„Ja, naar Hr. Kammerjunkereren siger det, saa maa jeg jo. Jeg saae rigtignok To inde i Møllerens Have, og da jeg kom roende, løb de og krøb over Plankeværket ind til Jacobsens Have — men derfor behøver det jo ikke at have været Jacobsen og hans Søn.“

„Ei, ei!“ sagde Byfogden. „Ja, naturligvis: hvem Andre skulde have været paa Spil der end min gode Jens Jacobsen! Det er ikke første Gang! Det var godt, jeg faldt paa at

tale med Dem, Vadum! Men lad mig saa ogsaa for en Ordens Skyld faae at vide, hvad i al Verden De vilde i Baghullet midt om Natten!“

Vadum var bleg. „Aa, det var saadan et Indfald,“ sagde han.

„Ja, men lad os høre, hvad det var for et Indfald; De veed nok, Retten skal have ordentlig Besked om Alting!“

Vadum saae op paa Byfogden og sagde med et uendelig svagt Smil og med dirrende Læber: „Jeg druknede min gamle Bøsse der oppe, for nu har jeg ikke længer nogen Brug for den, og jeg kunde lige godt ikke finde mig i, at en Anden skulde rende om med den!“

Byfogden smilede, klappede den Gamle paa Skulderen og gik med Tak for god Underretning. Jeg blev tilbage, og jeg var ikke langt fra at have Vand i Øinene.

„Hvor er Gravmand?“ spurgte jeg, men jeg var bange for Svaret.

„Han ligger oppe bag Teglværket,“ svarede Vadum. „Han hørte ikke engang Skraldet.“

Saa gik ogsaa jeg.

Den hæderlige Jens Jacobsen og hans haabefulde Søn bleve satte fast samme Dag, og Vadum erfarede aldrig, at Nogen et Øieblik havde havt ham mistænkt. Sidste Gang jeg

saae ham, var en Aften den følgende Sommer; han stod paa Møllebroen og kigede ned i Baghullet, men da jeg kom, skyndte han sig bort fra Rækværket: han vilde ikke være sin Svaghed bekendt. Ikke længe efter blev han en Morgen funden død, faa Dage før Jagten gik ind.

EN KRØNIKE FRA RHINEN.

Det er ombord paa en af de store Salon-dampere, der gaa ned ad Rhinen. Det er Søndag, Blikstille og Solskin, og hver Plads agter ude er derfor optaget. Man sidder med sin hele eller halve Flaske Rüdeshheimer foran sig, kiger i Baedeker og lader de svindende Bredder passere Revue for En. Vinbjergenes grønne Brystværn klatre til Tops i parallele Rader, den ene venlige lille By med store Kirker og moderne Hoteller dukker frem efter den anden overalt, hvor der kun er Plads mellem Floden og Bjergene, og paa hver fremspringende Tinde kneiser en graa Ruin med sønderrevne Linier. I Begyndelsen læser man med megen Andagt i Reisehaandbogen om hver enkelt Borgs Historie: hvorledes Schreckenstein blev indtaget paa Trediveaarskrigens Tid, medens det først var Ludvig den 14des barbariske Generaler, der sprængte Adlerfelsen i Luften; hvorledes det

halv forvitrede Taarn ude paa den kratbevoxede Ø engang husede den mandhaftige Ridder Kuno von Küffhausen, men hvorledes Naboridderen, Huno von Stauffbach, ved List kom i Besiddelse af Borgen og lod Besætningen springe over Klingen. Sete i den gyldne Glans, der lægger sig om Sagnene, naar man flygtigt betragter Borgruinerne gjennem det grønne Glas, som er fyldt med Rhinens ædle Drue, tage de sig unægtelig ypperligt ud, og Ingen vil kunne nægte, at der hviler en egen middelalderlig Poesi over den bleggule Flods Bredder: man fordyber sig som i en gammel Æventyrbog, og Blad efter Blad, broget men ensartet, aabner sig for Ens Blik. Efterhaanden taber man dog Interessen for at følge med alle Enkelthederne, kun Helhedsindtrykket bliver tilbage, og det er mere af en Slags Pligtfølelse end af historisk Iver, at man midtveis mellem Goar og Köln seer op til de sparsomme Rester af Geierstein og løber Baedekers dertil hørende historiske Oplysninger igjennem. Ifølge disse eiedes Borgen i det femtende Aarhundrede af en vis Kunz von Schwalbach, men en Strid mellem ham og den fromme Erkebiskop Anselmus af Köln, foranlediget ved Begges Formynderskab for den skønne Hildegard, endte med, at Erkebispens Tropper berendte Geierstein, fældede Ridderen og sløfede Borgen.

— „Kjender De Geiersteins Historie?“ spørger min Sidemand, en tysk Doctor, med hvem jeg i Løbet af Dagen har vexlet nogle Ord.

„Jeg læser netop —“

„Ja, men De kjender vist ikke den rigtige Historie?“

„Nei, det er høist rimeligt.“

„Saa skal jeg fortælle Dem den; jeg har tilfældigt fundet en Del Oplysninger i det erkebiskoppelige Archiv i Köln.“

Tilbudet modtages med Tak, jeg skjænker i Glassene, og han fortæller.

Relata refero:

Det er ganske rigtigt, at Geierstein i det femtende Aarhundrede beboedes af en vis Kunz von Schwalbach. Slægten var gammel — en af Schwalbach'erne havde været med paa det tredie Korstog — men Rigdom udmærkede den sig ikke ved, og Kunz levede derfor som en brav Ridder dengang levede ved Rhinen, d. v. s. af Haanden og i Munden. Fra alle Borgene holdtes der skarpt Udkig med de Kjøbmandsfartøier, der førte Varer ned ad Floden, og dem lod man saa uden videre betale Told til Borgherren, snart mere, snart mindre, alt eftersom Forholdene krævede det, og var en eller anden letsindig Kræmmer fræk nok til at komme med Indvendinger eller til blot at reise Tvivl om

Lovligheden af Toldvæsenet, saa skulde Ridderens Leiesvende snart bringe Vedkommende til Fornuft; tørre Fugtel vare i Reglen tilstrækkelige, men i Nødsfald betænkte man sig heller ikke længe paa at vende Skarpen til. Af og til kunde det jo hænde, at et Par Handelsbyer, hvis Fartøier vare blevne alt for slemt plukkede ved et af Rhinens mange Toldsteder, sloge sig sammen om at ødelægge en eller anden Borg, og somme Tider feidede Ridderne ogsaa indbyrdes og brændte hinanden inde, men det hørte dog til Undtagelserne; i Reglen levede man, tarveligt men anstændigt, af, hvad Floden forundte En, og betænkte ved Juletid den nærmeste Kirke med et Par tykke Voxlys, naar Vorherre havde givet et godt Aar.

— En Sommer Eftermiddag havde Ridder Kunz for den overvættes Varmes Skyld søgt ud i den indre, kjølige Borggaard og sad, med begge Albuer støttede paa Egebordet og Hovedet i Hænderne, og saae lige ud. Han philosopherede, d. v. s. han tænkte i Almindelighed paa de daarlige Tider og ærgrede sig specielt over, at Geierstein laa saa langt mod Nord, at de Fartøier, der kom her forbi, mangen Gang allerede havde maattet tolde saa rigeligt andre Steder, at de vare halv udplyndrede, naar han fik Tag i dem. Og saa kom der jo næsten ingen Fartøier! Ja, i den Grad magert havde det været, lige fra

forrige Høst af, at han havde været nødt til — ja, han gad ikke engang tænke paa, hvad han havde været nødt til! Han tog en Slurk Vin af Kanden, der stod foran ham, lod sit tynde, sorte Skjæg glide mellem Fingrene, strakte hele den lange, magre Skikkelse ud og betragtede med synlig Interesse, men ikke uden Bitterhed, sin ene Støvlesnude, som der var slidt Hul paa. En af Jagthundene reiste sig op og snusede til Hullet forat blive klar over, hvad det var, dens Herre saa opmærksomt betragtede, men den modtoges med et Spark og trak sig hylende tilbage. Ridder Kunz tømte nu Kanden helt og klaprede med Laaget. Paa dette Signal, der i den varme Tid gjentoges Dagen igjennem, aabnedes en lille Dør i Muren, og en høi, statelig ung Kvinde traadte ud, tog Kanden og bragte den fyldt tilbage, Altsammen uden at sige et Ord. Det var Hildegard, Kunz' Broderdatter og Myndling, der som oftest opholdt sig paa Geierstein og, da Borgherren var Enkemand, udøvede en Husfrues Myndighed. Kunz nærrede egentlig ingen særlig venlige Følelser for hende, saa lidt som for nogen Anden i denne Verden, men da Hildegard var i Besiddelse af en ikke ubetydelig Formue, som han, tilligemed hendes Gudfader, Erkebiskop Anselmus af Köln, havde Værgemaalet over, behandledes hun dog med en vis Hensynsfuldhed; saa længe han

nemlig havde hende, eller, rettere sagt, Bestyrelsen af hendes Midler, saa længe kunde han dog altid nogenlunde klare sig, selv i disse daarligere Tider, og da hun ikke kunde indlade sig i Ægteskab uden hans og Erkebispens Samtykke, var han jo saa temmelig sikret i den Henseende.

Kunz var allerede et godt Stykke nede i den nye Kande, da det behagede ham at kaste et Blik op efter, til Ringmuren. Der sad en laset Svend klædt i brogede Rester af fordums Herlighed. Ryggen lænede han til Foden af det graa Manteltaarn, og Benene dinglede udenfor Muren; han saae livagtig ud som en Fugleskræmsel men var i Virkeligheden anbragt der oppe forat holde Udkig med Floden.

„Ingen at se?“ brølede Kunz.

„Ikke en Sjæl!“ lød det trøstefulde Svar.

Ridderen sukkede først fromt, bandede derpaa ugudeligt og faldt saa i en blid Slummer.

Da han efter en Times Tids Forløb løftede Hovedet op fra Egebordet, saae han sin første Svend og nærmeste Fortrolige, Ruprecht, ifærd med at vinde en Spand Vand op af den dybe Brønd til Hildegard, men det gik langsomt, for de To lod til at have en Del at snakke om.

„Aa, lad den Sladder faae en Ende!“ raabte Kunz. „Og kom lidt herhen, Ruprecht!“

Den Tiltalte skyndte sig at stille Vinden i Ro og gik hen til sin Herre.

Det var en kjøn, velvoxen Svend, der for et Par Aar siden havde taget Tjeneste paa Geierstein; han var egentlig af fornem Slægt, sagde han selv, nede i Franken, men det var gaaet tilbage for den, og da han ikke havde Raad til at lade de tre Løvehoveder i sit eget Vaaben forgyalde op, havde han foretrukket at tjene under Kunz' sorte Aadselsfugl. Hans Dristighed og Snildhed nød ogsaa al mulig Anerkjendelse fra Borgherrens Side; Denne benyttede ham til vanskelige og hemmelige Foretagender og havde altid Noget at hviske med ham om, som ingen Andre maatte høre.

Forhandlingerne mellem Kunz og Ruprecht bleve pludselig afbrudte ved et varskoende Brøl oppe fra Fugleskræmslen paa Ringmuren:

„Hvad er der løs?“ raabte Kunz.

„Der kommer et stort Fartøi Nord fra!“

„Nord fra?“

„Ja!“

Ruprecht skyndte sig op i Taarnet og kom faa Øieblikke efter ned med den Efterretning, at det, saa vidt han kunde se, var Erkebispens af Kølns Mærke, der vaiede fra Masten.

Efter en kort, hemmelig Forhandling mellem Kunz og Ruprecht blev der Alarm i Leiren: den Stige, der udefra førte op til Borgens eneste Udgangsdør, blev trukken ind, Blider og Arm-

brøster gjordes klare, hele Besætningen kom paa Benene, og Enhver indtog sin bestemte Post.

Sagen var nemlig den, at den gjæve Ridder Kunz, som egentlig havde Geierstein til Len af Bispestolen i Köln, forrige Efteraar, da Forretningen gik ualmindelig tarveligt, havde havt den Dristighed sammen med nogle af sine Svende — hvoriblandt Ruprecht — at overfalde og plyndre et af Erkebispens egne Fartøier, der bragte Vinterforsyniag til Köln, og skjøndt de ved denne Leilighed Alle havde været fornummede, havde han dog desværre Grund til at antage, at man i Bispestaden ikke var aldeles uvidende om, hvem der havde været Mester for Overfaldet, og derfor nok kunde falde paa at hevne Fornærmelsen med Magt.

Alt som Fartøiet kom nærmere, fjernedes imidlertid de krigerske Udsigter: det var svagt bemandet, og da det havde lagt til nedenfor Geierstein, kunde man oppefra se, hvorledes en ældre, svær Mand med Forsigtighed blev hjulpen i Land og i en Bærestol baaren op ad Bjerget.

„Ved min Skytshelgen, St. Hubertus, det er Hans Høiærværdighed selv!“ udbrød Kunz. „Ja, han vil ikke berende Geierstein, det svarer jeg for! Men klage og forhandle, det vil han naturligvis“, hviskede han til Ruprecht; „naa, det skal han nu ikke komme vidt med!“

Ridder og Svend saae til hinanden og lo, og Kunz glædede sig ved Tanken om, at der ikke var flere end de To, som vidste noget om det mørke Punkt, thi af de andre Tre, der havde været med ved Overfaldet, vare de To ude af Verden — den Ene falden, og den Anden hængt — og den Tredie havde nylig taget Løbepas.

Stigen blev atter sat til Døren, og Hans Høiærværdighed med Følge indlodes i Borgen. Han hilsede kjærligt paa sin Myndling Hildegard og rakte venligt Kunz Haanden — foreløbig var der hverken Tale om Klage eller Forhandling. Grunden hertil var, at den gode Erkebisp for Øjeblikket selv var i en noget mislig Stilling, for saa vidt som Borgerne i Köln havde gjort en Smule Opstand og tvunget ham til at forlade sin Residens; han søgte derfor Tilflugt hos sin Lensmand paa Geierstein og maatte altsaa sørge for, ikke strax at støde Denne.

Da de kølnske Borgeres sorte Utaknemmelighed og fast utrolige Træskhed var tilstrækkelig forklaret og drøftet, satte man sig til at nyde Nadveren, og Erkebispens Aasyn opklaredes betydeligt ved at se et helt røget Vildsvinehoved prange midt paa Bordet. Et Par gamle Sølvbægere kom frem af Hængeskabet, og Hildegard skjænkede i af en stor Kande. Hans Høiærværdighed bevægede med øvet Haand sit Bæger i

en Cirkel, saa at den gyldne Vin vædede Siderne helt op til Randen, derpaa holdt han det under Næsen, lugtede omhyggeligt og sagde: „Rüdesheimer!“ Kunz nikkede bekræftende, og Fader Anselmus drak til Bunds. Man maa nu vide, at den Kölner Erkebisp ikke blot var en Elsker af Rhinens ædle Druer men ogsaa, og med Rette, var anseet for at være en ualmindelig fin Kjender. Og det vilde sige noget dengang! Nu til Dags kan naturligvis en øvet Tunge nok afgjøre, om det er veritabel Johannisberger eller slet og ret Geisenheimer, men i gamle Dage, da forlangte man Andet og Mere af en Kjender: han skulde ikke behøve at smage, men han skulde af Buketten alene kunde sige, hvor omtrent Druen var voxet, og havde han smagt Vinen, saa maatte han ogsaa med Sikkerhed kunne bestemme, om det var Rüdesheimer Berg eller blot Rüdesheimer Oberfeld, ja, der var dem, og deriblandt Fader Anselmus selv, som havde drevet Kunsten saa vidt, at de uden ret ofte at tage fejl kunde udtale sig om, hvilken Aargang det var, man satte for dem.

„Rüdesheimer Engerweg!“ sagde Bispen efterat have tømt Bægeret, og Kunz nikkede atter. „Ak, ja“, sukkede Hans Høiærværdighed, „det gaaer med Kjendskaben til den ædle Vin som med al anden god og nyttig Kundskab:

den tager mærkeligen af. Da jeg optugtedes i St. Gallens Klosterskole af den ærværdige Abbed Ignatius — høilovlig Ihukommelse! — da vilde den gode Mand have græmmet sig svarligen, om Nogen af os Unge ikke havde vidst at gjøre Forskjel paa den jevne Laubenheimer, der skjænkedes til daglig Brug, og den kostelige Rauenthaler, som kun kom paa Bordet til Høitiderne. Men nu — hvad skal man sige om en ung Klerk oppe fra Norden, fra Ultima Thule, som man har skikket mig ned til Køln: han skjønner ikke mere paa Guds gode Gaver, end at han skyller den bedste Asmannshäuser i sig, som var det simpel fransk Vin, og forleden viste han den Uteerlighed ved mit eget Bord at komme Honning i — „forat sødne det sure Kram“, sagde han! O, tempora, o, mores! Quantæ tenebræ, quantæ tenebræ! — Men, for at tale om noget Andet, gode Kunz: I skulde ikke have et Bæger Asmannshäuser at byde mig? Jeg er vant til at nyde en Kande eller to, inden jeg lægger mig; man sover saa roligt paa den Vin.“

„Asmannshäuser!“ svarede Kunz. „Hvor skulde jeg faae den fra? Det er jo erkebiskoppelig kølnsk Domæne!“

„Det er sandt“, svarede Bispen og saae forskende paa sin Vært, „men jeg mente, om I ikke alligevel —“

„I vil da vel ikke beskylde —“

„Nei, ikke paa nogen Maade!“ skyndte Bispen sig at svare og gik kort efter til Ro.

Fader Anselmus' ufrivillige Ophold paa Geierstein blev ikke af saa kort Varighed; de gode Kølnere syntes at være noget længe om at falde i Ro, og saa vel Vært som Gjæst begyndte at blive hjertelig kjede af hinanden. Erkebispens Nærværelse lagde forresten ikke Borgherren nogensomhelst Hindringer i Veien for Udøvelsen af hans lovlige Erhverv; tvertimod kunde Hans Høiærværdighed glæde sig som et Barn ved Udsigten til frisk Forsyning med Mad og Drikke, naar der meldtes, at et Fartøi var i Sigte, og selv om der nu og da gik en umedgjørlig Handelsmand i Løbet, indskrænkede han sig, fordomsfri som han var, til et fromt „*requiescat in pace!*“ og læste en Messe for den syndige Kræmmersjæl nede i Borgcapellet. Men Kunz var alligevel noget ærgerlig over at skulle huse og føde Bispen, og Denne faldt Tiden efterhaanden grumme lang; det var kun yderst sjeldent, Hildegard havde Tid til at spille et Parti Skaktavl med ham, og han savnede baade sin Asmannshäuser og de kølnske Kjødgryder.

En sildig Aften, da Alt var stille paa Geierstein, vandrede Fader Anselmus ene hen ad den

lange, selv om Dagen hel mørke Gang, der førte ned til Kjælderne; han selv erklærede senere, at han vilde læse Midnatsmesse i Capellet, men da dette laa i en ganske anden Fløi, forklares hans Nærværelse vel rettest som en høj Grad af Distraction. Pludselig hørte han lette Skridt foran sig; der var En, som søgte at smutte forbi ham, og da han greb til og mærkede, at det var en Kvinde, betænkte han sig ikke længe men trykkede et velment Smækkys paa Munden af den Ubekjendte og slæbte hende dernæst hen til Hornlygten for Enden af Gangen.

„Er det Dig, min Datter!“ udbrød han, da han saae, at det var Hildegard. „Hvilken Lastens Bane betræder Du, min Guddatter og Myndling? Thi at det skulde være for Dydens Skyld, Du ene vandrer i Mørket, det er neppe troligt!“

Den rødmende Hildegard søgte at slippe for det erkebiskoppelige og formynderlige Forhør under allehaande Paaskud, men da Fader Anselmus blev ved at trænge paa og foreholdt hende, dels at det var hendes Pligt at tilstaa Sandheden, dels at hun jo trøstigt kunde gjøre det, eftersom hans Mund vilde være lukket ved Skriftemaalets Segl, saa kom det omsider ud, at hun i lang Tid havde næret en brændende, men ren og kysk Kjærlighed til Ruprecht, og at hun just nu var paa Veien fra hans Kammer.

Fader Anselmus talte alvorligt og indtrængende nogle kjønne Ord om syndig Brynde og Syndens Straf men brød forholdsvis kort af og sagde:

„Denne Ruprecht lader forresten til at have en god Smag —“

Hildegard rødmede atter over den formentlige Compliment, men blev yderlig forbauset, da Hans Høiærværdighed tilføiede:

— „han drikker nok kun Asmannshäuser!
— Ja, Du undrer Dig maaske over, at jeg siger det med saa megen Sikkerhed, min Datter, men da jeg nys trykkede det faderlige Kys paa dine blomstrende Læber, mærkede jeg tydeligt, at disse, foruden den naturlige Sødhed, der er dem egen, tillige aandede Duften af den Vin, som er Rhinens ædleste Perle, og som jeg tilfulde kjender. Jeg slutter heraf, at din Ruprecht ogsaa forstaaer at vurdere denne Perle, og at det er af den Grund, Du har bragt ham et Bæger af den og enten selv har kredentset det eller ogsaa gjennem en Berøring, der vistnok kan forklares paa en ret naturlig Maade, har faaet Asmannshäuserens duftende Buket overført fra hans til dine Læber.
— Har jeg ikke Ret, mit Barn?“

Hildegard troede, at hun skulde synke i Jorden af Skam, thi det var virkelig sandt, hvert Ord, Bispen sagde, lige til det om Overføringen af Vinens Buket. Hun formaede ikke at svare

et Ord, men rigtigt opfattende hendes Taushed som en Indrømmelse fortsatte Fader Anselmus:

„Du har et svært Synderegister, Hildegard, og det vilde neppe være dig kjært, hvis jeg fortalte din gode Farbroder om disse natlige Udflugter, vel? — Nei, det kunde jeg tænke mig! — Viis mig nu imidlertid blot, hvor det Fad ligger, som Du pleier at tappe en Kande af til din Ruprecht — det kunde af flere Grunde interessere mig at se det — saa skal jeg tie baade med det Ene og det Andet.“

Hildegard betænkte sig et Øieblik men sagde saa, vel vidende, hvad der kunde komme ud af det, om hun gjorde, som Bispen forlangte, at det turde hun ikke.

Fader Anselmus truede, og Fader Anselmus bad, men hun var standhaftig. Saa prøvede han et sidste Middel og sagde:

„Du vilde formodentlig gjerne ved Kirkens Baand og Velsignelse knyttes til denne oftere omtalte Ruprecht? — Godt! Men for at kunne det, skal Du, som Du vel veed, have saa vel mit som din værdige Farbroders Minde. Hvordan Du skal opnaa hans, det overlader jeg til Dig selv at udgranske, men mit vil Du kunne opnaa paa den Betingelse, og kun paa den Betingelse, at Du opfylder mit Forlangende og viser mig ned i Kjælderen.“

Nu betænkte Hildegard sig ikke længere;

hun tog Hornlygten ned fra Væggen, og i Nat-
tens Stilhed stege de to Sammensvorne ned ad
de fugtige Trin til den dybe Kjælder. Hvad
der passerede, er ikke kommen til Nogens
Kundskab, men der blev ikke læst Fromesse
næste Morgen, saaledes som der ellers altid
pleiede.

— Det led langt ud paa Høsten. Hans
Høiærværdighed gjæstede endnu Geierstein, men
han syntes at finde sig noget bedre tilrette med
Forholdene og kom aldrig mere med fine Hen-
tydninger til Asmannshäuser, saaledes som han
havde gjort i Begyndelsen af sit Ophold.

Det var bleven bestemt, at Hildegard skulde
tilbringe Vinteren hos ham i Köln, hvis Alt der,
som det begyndte at tegne til, atter blev roligt,
og da der en skønne Dag kom Budskab om,
at dette nu var Tilfældet, gjordes Alt rede til
Opbrud. Et stort Fartøi med fuld Bemanding
blev skikket fra Köln forat hente Hans Høiær-
værdighed, og Denne havde allerede taget Afsked
med sin Vært og takket ham for al udvist
Gjæstfrihed, da han pludselig, ligesom efter en
øjeblikkelig Indskydelse, begyndte at tale om,
at da han med Sorg havde erfaret, at man i
Køln mistænkte hans gode Ven og tro Lensmand,
Kunz von Schwalbach, for at have øvet det

skammelige og ugudelige Overfald paa geistligt Gods forrige Høst, saa var det sikkert i Alles Interesse, om man nu inden hans Afreise ved en grundig Husundersøgelse forvissede sig om, at Rygtet, som han haabede, havde løiet. Ridder Kunz bed sig i Læben, men Bispens Folk vare nu flere end hans, og han havde derfor intet Andet at gjøre end i en saa vidt muligt overlegen Tone at erklære, at for ham maatte man se efter, hvor man vilde, han havde, Gud være lovet, en ren Samvittighed.

Undersøgelsen i de øvre Rum var snart forbi, men saa sagde Bispen, at det var bedst, de kom ned i Kjælderen. Kunz saae spørgende hen til Ruprecht, men Denne nikkede beroligende til sin Herre og viste selv Bispen og hans Folk ned.

„Det forekommer mig, at det lille Anker ligger i Veien“, sagde Hans Høiærværdighed, „lad os faae det flyttet!“

Nu blev Ridderen saa hvid som en kalket Væg, for under dette Anker viste sig en Lem, og da man fik den lukket op, var der en anden Kjælder underneden, hvorfra der med megen Besvær bragtes et stort Fad op, som viste sig at indeholde en rød Vin, der efter Bispens bestemte Kjendelse var hans egen Asmannshäuser.

„Snak om en Ting!“ sagde Kunz efterat have fattet sig lidt. „Der er vel anden rød

Rhinskvin til end Asmannshäuser! - Det er Ingelheimer eller Affenthaler, jeg husker ikke mere, hvad det er, og jeg har ikke saa fin en Tunge, at jeg med Sikkerhed kan afgjøre det, selv om jeg smager paa den.“

„Ja, men det kan jeg!“ sagde Bispen.

„I er selv Part i Sagen, saa Eders Vidnesbyrd gjælder heldigvis ikke!“ svarede Kunz.

„Godt!“ sagde Bispen. „Jeg vil til Tak for udvist Gjæstfrihed lade Sagen falde, hvis I i Mindelighed vil erstatte mig den Ladning, som I aabenbart har frarøvet mig ifjor, men vil I ikke det, gaaer Sagen til den geistlige Ret; nu kan I selv vælge!“

Kunz svor og bandede paa sin Uskyldighed og sagde, at han aldrig i Livet vilde indgaa paa saadant Forlig, og Enden paa det blev da, at det ominøse Fad forseglede baade med Bispens og Kunz' Signet, førtes ombord i Skibet og bragtes til Köln, hvor det, naar Tid var, skulde forelægges for en combineret geistlig Ret, der vilde have at udtale sin inappelable Dom om, hvorvidt det indeholdt erkebiskoppelig Asmannshäuser eller ei.

Ved Juletid fik Kunz Stævning til at møde i Köln og drog kort efter Nytaar afsted med Ruprecht. Herre og Svend havde mange be-

kymrede Samtaler, thi til Trods for Samvittighedens Renhed syntes Ridder Kunz ikke at have overdreven Tillid til sin retfærdige Sag. „At den fordømte Djævel af en Erkebisp ogsaa skulde falde paa at flytte det Anker!“ gjentog Kunz idetmindste tre Gange om Dagen, og han endte altid med at spørge Ruprecht, om da ikke han vidste Udvei til at pudse de geistlige Dommere.

„Nei“, mente Ruprecht, „de Karle er ikke fra igaar: de kjender Asmannshäuseren, saa snart de faaer den paa Tungen!“

„Ja, men jeg vælger jo efter Loven de halve af Bisidderne“, indvendte Kunz, „og jeg har naturligvis sikret mig ham, Barbaren fra Norden, der Ingenting kan smage; kunde man saa ikke bestikke de andre Fem?“

„Hvormed?“ spurgte Ruprecht.

Ja, det vidste hans Herre rigtignok ikke, for der var mere end Ebbe i Kassen. „Men kunde Du ikke paa en snild Maade komme ned i Bispekjælderens og bore Hul i Fadet, saa Vinen løb ud?“

„Ned i Kjælderens? Der er Jernstænger for Vinduerne og Vagt af Bysvende for Døren! Det er umuligt!“

— Da de vare komne til Köln, og da Ruprecht havde talt nogle Gange i Enrum med Hildegard, syntes han imidlertid at have faaet

nyt Haab; idetmindste sagde han, Dagen før den endelige Afgjørelse skulde træffes, til sin Herre, at hvis Denne høitideligt erklærede, at han i Tilfælde af et heldigt Udfald af Sagen vilde give sit Minde til hans, Ruprechts, og Hildegards Forbindelse, saa kunde det Hele nok ende glædeligt. Kunz slog i Bordet, saa Kander og Bægre dansede, og svoer paa, at det gik han aldrig ind paa, men da han havde summet sig lidt, svoer han om igjen og forpligtede sig til at føie Ruprecht.

— Saa kom den store Dag. De tolv geistlige Herrer satte sig tilrette i Kapitelsalen, Ridder Kunz tog Plads i en Armstol lige over for dem med Ruprecht bagved sig, og saa trillede fire Bysvende Fadet ind. Erkebispens og Kunz' Segl undersøgte og befandtes at være i alle Maader rigtige og ubrudte, og Skriveren dypede Pennen i Blækhornet forat være klar til at nedskrive det endelige Votum. Hildegard, der tog sig af Bispens Husholdning den Vinter, kom ind med en Træbakke og bød hver af Bisidderne et Bæger, og disse havde allerede sat Munden i Lave til den deilige Asmannshäuser, som de saa længe havde savnet, da Bispen reiste sig og erklærede, at han, før Retten blev sat, vilde erklære, at han for sit Vedkommende Intet havde at indvende imod, at hans høitelskede Guddatter og Myndling, Hildegard von Schwalbach, indlod

sig i lovligt Ægteskab med en af Ridder Kunz' Svende, navnlig Ruprecht, dog naturligvis under Forudsætning af, at nævnte Ridder Kunz, der ogsaa var hendes Formynder, ligeledes gav sin Tilladelse. Stor var imidlertid den gode Bisps og Alles Forundring, da Ridder Kunz umiddelbart efter ogsaa reiste sig og erklærede, at han, hvis den Sag, der nu var for, som han sikkert ventede, vilde vise hans fuldkomne Uskyldighed i det ham skammelig paasigtede Ran, heller ikke havde Noget mod Forbindelsen. Ruprecht og Hildegard nikkede til hinanden, der blev sat en Hane i Fadet, og den røde Vin fyldte snart alle tolv Bægere, som blev budt om til Domcapitlet.

„Nu, mine fromme og oplyste Brødre,“ sagde Bispen, „nu skulle I dømme, ikke efter Gunst og Gave eller efter den personlige Kjærlighed, som jeg er overbevist om, I alle nærer for Eders aandelige Overhyrde, men efter Eders Samvittighed og prøvede Smag; dømme om, hvorvidt den Vin, som indeholdes i dette paa Borgen Geierstein forefundne Fad, er Asmannshäuser eller en anden ringere Vin.“

Som paa Commando satte alle Domherrerne Bægeret for Munden og toge sig en ordentlig Slurk, men hurtigere, end Bægerne vare løftede, bleve de satte ned igjen, og hele Domcapitlet skar Ansigter, som havde de bidt i Slaaen og Galne-

bær. Forbauset saae Bispen fra den Ene til den Anden, greb et Bæger og smagte paa Indholdet, men det gik ikke ham bedre end de Andre: han skyndte sig at sætte Bægeret og saae ud i Ansigtet som en grøn Citron. „Hvad er dog dette, hvad er dog dette!“ stammede han forfærdet.

„Det er nok ikke Asmannshäuser!“ sagde Kunz venligt. „Vel?“

Domherrerne begyndte at fnise, og Bispen lavede sig til at holde en længere Tale, da Ridderen afbrød ham med Forlangende om, at Resultatet af Capitlets Prøvelse maatte blive beskrevet. Voteringen var ikke lang: de elleve Dommere erklærede enstemmigt, at hvis det i Fadet indeholdte Fluidum, der smagte som sur og bitter Bærme, virkelig var Vin, saa maatte det være den ofte omtalte men i deres Praxis ikke tidligere forekomne „Dreimännerwein“, saa kaldet, fordi Ingen antages at kunne nyde den uden at assisteres af tre haandfaste Mænd: to, der holde paa Delikventen, og en tredie, der hælder i. Den tolvte Dommer, Barbaren fra Norden, erklærede, at Vinen smagte ham som al anden Vin, men om det var Asmannshäuser eller Dreimännerwein, det vidste han virkelig ikke. Saa var Sagen dermed forbi, og Ridder Kunz' Uskyldighed paa en soleklar og overbe-

visende Maade godtgjort ved den inappellable geistlige Ret.

Kort Tid efter stod Hildegards og Ruprechts Bryllup. Bispen viede dem selv og gjorde Gildet, og for Skams Skyld kunde han jo ikke undgaa at have Kunz med, skjøndt han naturligvis ikke saae med milde Øine paa ham, eftersom Fader Anselmus var aldeles overbevist om, at den Tort, der nys var overgaaet ham, ikke skyldtes nogen Anden end Kunz, hvordan han saa end havde baaret sig ad dermed.

Det unge Par havde Hastværk med at komme afsted; tidlig om Eftermiddagen holdt Hestene for Døren, og ledsaget af gode Ønsker og faderlige Formaninger svang Ruprecht og Hildegard sig i Sadlen og rede ad Franken til, hvor Brudgommen nu for sin Hustrus Medgift agtede at gjenopbygge sin sunkne Fædreneborg og opforgylde Vaabnet med de tre Løvehoveder.

Bryllupsselskabet skiltes imidlertid ikke saa snart, og ud paa Aftenen, da Vinen løste Tungebaandene og formildede Vreden, rykkede Hans Høiærværdighed hen til Kunz, løftede Bægeret og sagde:

„En Skaal for Hildegard! Det er en fortræffelig Kvinde!“

„Den Skaal er jeg med til!“ svarede Rid-

deren. „Gid det gaa hende vel nu og fremdeles i al Evighed! Amen!“

Bispen krympede sig først lidt ved det, men tilsidst kunde han ikke tie stille og sagde:

„Hør nu, gode Kunz, naar I vil fortælle mig, hvordan I har baaret Jer ad med at forgifte det gode Fad Asmannshäuser, som hele Tiden har ligget under streng Bevogtning i min inderste Kjælder, saa skal jeg fortælle Jer, hvordan jeg fandt det paa Geierstein!“

„Jeg har ikke forgiftet jeres Asmannshäuser!“

„Ja, kald det, hvad I vil, men I vil dog vel ikke nægte —“

„Jo, jeg vil! Det Fad, I taler om, feiler Ingenting!“

„Hvadbehager! — Vil I maaske selv smage?“

„Ja, Tak, som byder! Skal vi gaa ned i Capitelsalen sammen?“

Broderligt støttende hinanden naaede Bisp og Ridder ned i den nu tomme Capitelsal; Kunz tappede sig en god Kande, skyllede den i sig med øiensynligt Velbehag og smækkede med Tungen efter mere. Bispen vilde ikke tro sine egne Øine; han tappede sig ogsaa en Kande og nippede forsigtigt til den, men neppe havde han smagt den første Slurk, før han i fulde Drag tømte Kanden til Bunds.

„Ved de hellige tre Konger, det er jo As-

mannshäuser, ren og uforfalsket!“ raabte han.
 „Er I en Troldmand, siden I —“

„Nei, jeg er ikke, men naar I har fortalt mig, hvordan I hittede Kjælderlemmen, saa skal jeg fortælle Jer min Hemmelighed — der er jo Ingen, der hører os!“

„Ja, bliv nu ikke vred paa hende, gode Kunz“, sagde Bispen, „for det var Synd: men det var Hildegard, som jeg fik til at vise mig derned!“

„Hildegard!“ brølte Kunz. „Den lumske Slange, som jeg har næret ved min egen Barm! Det snedige Utske, som —“

„Forivre Jer nu ikke! Hun handlede i god Mening — under Paavirkning saa vel af sin jordiske Kjærlighed som af min geistlige Autoritet. Hildegard er et fromt og godt Barn!“

„Fromt Barn? Jo, jeg takker! Hvem troer I da, det var, der efter Ruprechts Opfordring har skyllet alle Bisiddernes Bægre rigtig godt ud med stærk Eddike og dryppet et Par Draaber Malurtsaft i hvert af dem? Hvem troer I, det var? Det var Hildegard, det fromme Barn! Men det gjorde hun formodentlig ogsaa under Paavirkning af sin jordiske Kjærlighed og jeres geistlige Autoritet! — Fanden fare i alle Fruentimmer, det er min Mening!“

Det syntes et Øieblik, som om den sidste Udtalelse skulde vinde saa meget Bifald hos

Bispen, at de to Kontraparter paa Grundlag af den kunde blive enige om at glemme alt Andet, og i Forening hevne sig paa Den, der havde overlistet dem Begge, men til Held for hende seirede den gjensidige Forbitrelse, og Hans Høiærværdighed og Kunz skiltes, for aldrig mere at mødes, i den mest ustyrlige Vrede over hindens Falskhed.

— Aaret efter, da Bispen følte sig fast i Sadlen, benyttede han en ubetydelig Anledning — Kunz' Folk havde nok slaaet nogle kølnske Borgere ihjel — til med hele sin Styrke at beleire Geierstein; efter to Maaneders Forløb blev den indtaget med Storm, Kunz selv blev spiddet paa en Partisan, og Borgen ødelagt.

Men fra Hildegard og Ruprecht nedstammer en talrig og berømt Slægt, der endog skal tælle Hertuger og regjerende Fyrster.

HVAD DER HÆNDTES I MOSEN.

Det var sidst i Juli Maaned og en smeltende varm Dag. Jeg havde først prøvet paa at læse „Høstferierne“ inde i Onkels Studerekammer, og siden var jeg falden i Søvn over en gammel Avis ude i Lindelysthuset; da jeg saa vaagnede, faldt det mig ind at trodse Solen og, skjøndt det var lige i Middagsstunden, tage min Bøsse, forat se til Bekasinerne i Mosen. Hund havde jeg ikke dengang.

Jeg var saa glad over at have kunnet bestemme mig til Noget, at jeg næsten løb hen ad den støvede Markvei og, uden at føle Varmen, gik over Grønjorden, som om det havde været en Vinterdag med Sporsne. Ved den sidste Udflyttergaard oppe paa Bakkehædet pustede jeg lidt, og saae imens ud over Egnen. Lige nedenfor mig laa den grønne Eng med alle Køerne, Aaen bugtede sig ud og ind gennem den, og bagved havde jeg Mosen, den

deilige, store Mose, der altid har havt noget eget Tillokkende for mig. Hist og her blankt Vand med en Rørskov omkring, sorte Tørvestakke og Grupper af Ellebuske mellem solglinsende Græsbølger, Andet var det vel ikke, jeg saae; men Skoven laa tung og mørkeblaa ovre paa den anden Side, hele Himlen lyste, og hvad kunde der ikke vente mig inde i selve Mosen!

Jeg kom i en Fart ned ad Bakken og ud paa Engen, jeg fandt Vadestedet over Aaen, og tog saa Bøssen af Skulderen, thi der begyndte mit Jagtrevier.

En Stund gik jeg paa Engen langs Mosekanten, men uden at gjøre et Skud; Bekasinerne holdt ikke, de lettede rundt omkring, før jeg kom dem nær, og jeg saae dem alle flyve ind over Mosen. Hvor de omtrent kastede sig, var det mig umuligt at se, thi jeg havde Solen lige i Øinene, og Luften dirrede af Varme, saa at Landskabet tog sig helt underlig ud; men jeg tænkte, at jeg vel nok skulde finde dem endda, og slog et Slag ind efter Midten af Mosen.

Jeg vadede gennem det høie Græs og Sivene, gik ad de smalle Jordstrimler mellem Tørvegravene, faldt over gamle Ellestubbe og knækkede Rørene, men alle mine Anstrengelser vare til ingen Nytte: jeg saae Intet og hørte

Intet. Standsede jeg et Øieblik forat lytte, var Alt saa mærkværdig stille, at det næsten blev unaturligt, og fra de sorte Vandhuller saae det op paa mig med underlig mørke Blikke. Det skjænkede jeg forresten ikke nogen videre Tanke dengang, men da jeg omsider var bleven kjed af den unyttige Traven, drev jeg i Ro og Mag lidt frem og tilbage og saae mig om.

Mosefloraen har jeg altid havt Interesse for, og da jeg fandt en *Gentiana Pneunomanthe*, der er temmelig sjelden paa den Egn, lagde jeg Bøssen fra mig, forat tage hele Planten op med Rod. Idet jeg bukkede mig, hørte jeg Noget lige tæt ved, og da jeg reiste mig, saae jeg en Fugl flyve op bag en Ellebusk, kun et Par Alen borte. Inden jeg fik Bøssen til Kinden, var den imidlertid udenfor Skudvidde, men jeg saae bestemt, hvor den lagde sig, og saae ogsaa, at det var en Fugl af Størrelse omtrent som en Tredækker, mørk paa Ryggen, og hvid paa Brystet og under Vingerne. Jeg kjendte den ikke, men antog, at det maatte være en Svalesneppe, og da jeg aldrig før havde seet nogen af dem her, var jeg dobbelt ivrig efter at komme den paa Skud.

Jeg gik da med Øinene stivt heftede paa den Græstot, hvori den havde sat sig, og kom vel Stedet paa et halvt Bøsseskud nær, uden at der rørte sig Noget; tage feil var umuligt,

jeg havde jo havt en Porsbusk at styre efter, Fuglen maatte altsaa være her. Jeg stod stille og smækkede et Par Gange med Bøsseremmen, saa lettede den. Jeg kastede til, men sigte kunde jeg ikke: Solen faldt paa de blanke Løb, og det skar i Øinene, saa jeg maatte lukke dem. Henne over Rørene, temmelig lavt, fløi Fuglen; med eet slog den lige i Veiret og kastede sig, som en Sten, der faldt, ikke ret langt borte, i Yderkanten af en Lavning.

Jeg holdt skarpt Øie med Stedet og gik der hen imod, jeg kom nærmere og nærmere, og tilsidst stod jeg lige derved. I Lavningen havde været Vand, som nu var tørret bort, og der var Tue ved Tue; en Fugl, der vilde trykke sig, kunde smutte længe om her, uden at Nogen skulde finde den. Jeg gik ud i Terrainet, og da jeg var kommen et Stykke frem, saae jeg den formentlige Svalesneppe flyve op, men saa langt borte, at der nu ikke kunde være Tale om at skyde. Den bevægede sig aldeles lydløst, men ikke hurtigt, og jeg kunde tydeligt følge den og se, at den forsvandt ved en Tørvegrav inde mellem nogle høie Rør.

Atter gjentog det samme sig: da jeg kom i Nærheden, men ikke nær nok til at skyde, lettede Fuglen fra Rørene og fløi et Stykke. Og saadan gik det flere Gange.

Tilsidst blev jeg saa tirret og saa træt, at

jeg holdt paa den, da den igjen fløi op, og skjøndt Afstanden var saa stor, at jeg ikke kunde vente at række den, skjød jeg alligevel. Halvt om halvt troede jeg ogsaa at have ramt den; jeg saae den ganske vist ikke falde, men idet jeg fyrede, var den som blæst bort, og jeg løb derfor frem i Skuddets Retning, uden at bryde mig om, at jeg næsten ved hvert Skridt gik i Bløde og et Par Gange maatte springe over Render og Grave. Jeg ledte mellem det høie, fine Mosegræs, der, hvor jeg mente, den maatte være falden, men den var ikke til at finde; et Par lette, hvide Dun gyngede paa et Straa, men dem kunde jo en hvilken som helst Fugl have tabt.

Hvad var der at blive efter? Jeg vilde hjem, og prøvede først at gaa lige gjennem Sivene, men der blev strax saa dybt Vand, at jeg maatte vende om. Saa gik jeg til en anden Side, hvor der var et Stykke sid, grøn Bund foran Rørene, men mine Fodspor fyldtes strax af sortebrunt Vand, og hele Fladen gyngede, saa at jeg skyndsomt maatte trække mig tilbage, for ikke at slippe gjennem den tynde Skorpe.

Jeg saae mig om. Ad hvilken Vei var jeg egentlig kommen herhen? Der vare Sivene knækkede, men det havde jeg gjort nu, ved mit forgjæves Forsøg paa at komme bort. For-

dybningerne i den hængende Engbund førte ogsaa kun et Par Alen ud — men her da? Ja, her var det tydeligt, at En havde vadet gennem det alenhøie Græs; her maatte jeg være kommen ind og maatte altsaa ogsaa kunne komme ud. Stedet, hvor jeg var, laa meget lavt, saa at jeg ikke kunde se ud over Rørene, men da jeg var gaaet et ganske kort Stykke, stadigt følgende den Vei, der betegnedes af det liggende Græs, havde jeg en lang og temmelig bred Grav foran mig. Springe over den, kunde der lige saa lidt være Tale om som at vade; men svømme da, i Nødsfald? Nei! Paa den anden Side var der en høi, sammenhængende Vold, fremkommen ved Affald fra tidligere Tørveskjær; Brinken var flere Alen høi og lige afskaaren, det vilde være umuligt at komme fra Vandet op ad den. — Jeg kunde jo heller ikke være kommen ind ad den Vei! Men hvem havde da været her før jeg?

Jeg gik tilbage, tog Bøssen og Tasken af, og lagde mig mellem to Ellebuske, hvor Græsset var tættest og Grunden mindst fugtig. Jeg var saa varm og saa anstrengt af den fortsatte Spænding, at jeg maatte hvile, og skjøndt jeg følte mig alt andet end hyggelig ved Situationen, nød jeg dog et vist Velbehag ved at ligge ned. Varmt var det endnu, men nogen Skygge havde jeg jo, og Luften var mættet, eller over-

mættet, af sød, krydret Duft; den hvide Mjødurt aandede Vellugt ud, som om en hel, kostelig Brygning gik op i Luft, Porsbusken duftede, og Græsset duftede, en eiendommelig, bittersød Lugt blandede sig i med, Alt var een svulmende og berusende Atmosfære, som man maatte ind-drikke, men gjorde man det, havde jeg en Følelse af, at man kunde blive givet noget Ubekjendt i Vold, Noget, der ikke vilde En vel.

— Det var eiendommeligt nok, saadan at ligge ganske ene og hjælpeløs; der var da ikke en Sjæl, der vilde høre En, om man saa raabte nok saa høit. — Men hvorfor skulde jeg egentlig ogsaa raabe? Naar det kom til Stykket, var det dog vel neppe Alvor med, at jeg ikke kunde komme ud; og saa laa jeg saa rart her.

— Underligt var det nu alligevel med saadan en Møse: man fortalte saa Meget, og Ingen vidste dog rigtig Besked! Skovrideren svoer jo paa, at Svalerne aldrig drog mod Syden om Høsten, men gjemte sig i de store Moser, hvor der var lunt og sikkert, og hvor intet Menneske kunde komme; der laa de saa, halvt skjulte i Dyndet mellem visne Rør, og drømte den lange Vinter bort. — Og saa kunde der gjerne gro de sjeldneste Planter der inde, uden at noget Menneske vidste det; Jægere vilde jo have seet en blaa Aakande i en jydsk Mose,

men da de siden fik den plantet ind i Have-
dammen, bar den kun almindelige, hvide Blomster.
Ja, Mosen gjemte paa Meget, pleiede Skov-
rideren at sige, og den fortalte sig ikke. —
Man havde da heller aldrig hørt noget til Karlen,
der forgangen Aar blev borte her inde ved
Tørveskjæret; han var vel falden i en Grav,
eller maaske han var sluppen igjennem Hænge-
sækken. — Mon han havde raabt høit den-
gang? Lyden vilde vist dø underlig bort her,
hvor Alt var saa blødt, saa blødt, at Intet kunde
give Gjenlyd. — Om han nu ogsaa var gaaet
efter en Fugl, og om det havde været den samme,
jeg havde seet idag? — Snak! Hvorfor skulde
det være den samme! — Men det kunde jo dog
gjerne være! — Ja, og hvad saa? Jeg blev
mig selv Svar skyldig.

— Solen begyndte at blive besværlig; jeg
vendte mig om, men den var der endda. Saa
lukkede jeg Øinene halvt og saae lige i Veiret.
Det Blaa deroppe kom nærmere og nærmere,
syntes jeg; det var et uendeligt Hav, der sæn-
kede sig ned, ned over mig, og tilsidst be-
gyndte jeg selv at synke. Saa vendte jeg mig
igjen om, og lukkede Øinene helt, næsten helt;
men jeg saae lige saa meget som før. Jeg var
mig min Stilling fuldkommen bevidst, men jeg
føjte et eiendommeligt, hensynkende Behag ved
den, og jeg husker bestemt, at jeg sammen-

lignede mig selv med Den, der for sidste Gang sover ind i Kulden.

Aldrig havde jeg dog tænkt paa saa Meget i saa kort Tid, og aldrig havde jeg seet saa langt som nu! — Men mon jeg kunde reise mig, om jeg vilde? Kunde jeg rive mig løs fra — ja, fra det, der holdt mig? — Jo! Hvis jeg nu, just i dette Øieblik saae — ja, saa kunde jeg, men ellers vist heller ikke!

Og saa var det, jeg saae, om man kan kalde det saaledes, naar Øinene ere lukkede, over ad Nabosognets Kirke til; den laa langt borte, oppe paa en Bakke. Ned ad Veien gik der en Skikkelse; jeg saae den tydeligt, og skjøndt jeg vidste, at der var Hav og Land mellem mig og Den, jeg nu mente at være nær; overraskede det mig ikke. Jeg kjendte den lette Dragt og det fine, blaat og hvidt sribede Shawl, Aasynet lyste — som altid! — og det lyste mig imøde, mig alene.

Saa hørte jeg Noget flyve op, og før jeg saae det, vidste jeg bestemt, at det maatte være Fuglen fra før. Jeg aabnede Øinene, ganske lidt, men nok til at se, at den kom mellem mig og Skikkelsen der langt borte, og, uden at jeg nu kan mindes mine egne Forestillinger, var jeg strax paa det rene med, at det maatte den ikke.

Jeg reiste mig med Magt, som om jeg

sprængte mange fine Baand, og jeg greb Bøsen; den var saa tung, at jeg neppe kunde løfte den, men det var kun et eneste Nu, saa fik jeg den til Kinden. Der var en Taage for mine Øine, som altid, naar man vaagner pludselig op, men Fuglen saae jeg, og jeg trykkede af.

Der lød et langt, klagende Skrig ud over Mosen, og den faldt lige ned; Krudtdampen rullede langsomt frem og tilbage og blev borte inde mellem Rørene.

Fuglen laa ikke ret langt borte, jeg kunde se dens ene Vinge rage op mellem Græsset, men det var mig ikke muligt at komme derhen, Grunden var usikker rundt omkring; jeg prøvede Skridt for Skridt at vinde frem, men forgjæves.

Da saae jeg mig med eet tilbage: her var jo aabenbart den Vei, ad hvilken jeg var kommen ind; her laae den smalle Jordryg, jeg var løben hen ad, og der stod Vidien, jeg havde brækket en Gren paa. Nu huskede jeg det.

Jeg tog min Taske op forat gaa, og fandt, lige hvor jeg havde ligget, en Klynge Blomster, som jeg aldrig havde seet; det var smaa, blodrøde Klokker med hvide Stænk i Svælget, troer jeg, og de havde en gennemtrængende, bittersød Lugt, som jeg nu huskede at have mærket, da jeg laa ned. Jeg plukkede

en Haandfuld og stak dem i Nettet paa min Taske, og saa begav jeg mig paa Hjemveien. Hvert Øieblik reiste jeg en Bekasin, men det faldt mig ikke ind at skyde.

Oppe paa Bakken, hvor jeg havde standset paa Udturen, vendte jeg mig om og saae atter ud over Mosedraget; det laae nu helt dækket af tung, stille Varmetaage, saa at jeg slet ikke kunde finde mig tilrette i det, eller blot tilnærmelsesvis betegne det Sted, hvor jeg havde været.

Jeg kom først hjem langt ud paa Eftermiddagen og, underligt nok, faldt det Ingen ind at spørge, hvor jeg havde været.

Det var, som ethvert synligt Minde om min Udflugt skulde forsvinde: den dræbte Fugl havde jeg ikke kunnet faae, og Blomsterne i Jagttasken glemte jeg lige til næste Aften. Saa ledte jeg strax efter dem, men de vare borte -- vel sagtens faldne ud af Nettet. Finde dem i Flora Danica efter Hukommelsen, som jeg siden af og til har tænkt paa, vilde jeg neppe kunne, thi skjøndt min Tur til Mosen kun ligger et Par Aar tilbage i Tiden, er det dog tidt, som om Erindringen svigter mig, eller, maaske snarere: jeg synes, at der maa være saa Meget, jeg ikke husker, at Phantasien begynder at spille med og lægger sin dirrende, blaalige Sommertaage over det Hele.

Vilde jeg vente nogle Aar endnu, kunde jeg

maaske skrive et helt Æventyr derom, og vilde jeg fortælle min gamle Ven Skovrideren, hvad jeg oplevede, var Egnen i Stand til at faae et nyt Sagn om Ellekongens Fugl, der lokker Jægeren paa Vildspor. Jeg har imidlertid foretrukket simpelthen at berette, hvad der hin Sommerdag hændtes mig i Mosen.

DEN FLYVENDE HOLLÆNDER.

Paa et ældre Kort over Frankrig leder man forgjæves efter St. Jean-Lerou, men seer man paa et nyere, vil man ikke være længe om at finde Navnet paa Bretagnes Nordkyst. Grunden hertil er imidlertid ikke den, at det lille Fiskerleie først for nylig er anlagt — det har vistnok existeret i Hundreder af Aar — men Tingen er, at det først i den nyere Tid er bleven opdaget.

Det kan vel være en Snes Aar siden, at en ældre fransk Marinemaler, som Ingen nu om Stunder længere husker, ved et rent Tilfælde havnede i St. Jean-Lerou en smuk Foraarsdag og slog sig til Ro der for Sommeren. Han malede en Masse Studier — af Storm og Havblik, rødbrune Klipper, Fiskere og Baade — og da han havde befundet sig vel i det frivillige Exil, kom han igjen næste Aar, denne Gang i Følge med et Par Kammerater. Det var endnu

St. Jean-Lerou's Uskyldighedstid: Malerne fik for en Spotpris det største Rum i en Fiskerhytte overladt til uindskrænket Brug hele Sommeren, de delte deres Værts Kost og Familiens Glæder og Sorger, og den høieste materielle Luxus, man overhovedet kjendte, var et Glas Cider, som endda kun nødes ved høitidelige Leiligheder.

Men hvad nu end Grunden var, saa kom St. Jean-Lerou hurtig i Mode. Aar for Aar toge flere og flere Artister Sommerophold i Leiet, der blev trang Tid paa Plads, og adskillige driftige Fiskere begyndte at bygge en lille Fløi til deres Hytte, lavede Lysthus af Seildug udenfor og plantede Slyngroser paa Sydsiden; Cider fortrængtes efterhaanden af Vin og Cognac, som man nu kunde købe paa selve Stedet, og da ti Aar vare gaaede, var St. Jean-Lerou ikke mere til at kjende. Alle Kunstnere maatte, hvad enten de vare Marinemalere eller ei, absolut tilbringe Sommeren der, hvis de da vilde gjælde for rigtige Talenter, og den indfødte Befolkning opgav efterhaanden helt sin tidligere Beskjæftigelse, levede af og for de Fremmede og demoraliseredes ganske paa samme Maade som Rødhuderne, naar de komme i Berøring med den europæiske Civilisation. Fiskerne lærte snart, at de kunde tjene mere ved at trække Kunstnerne op i een Maaned end ved at fiske i tolv, Speculationsaanden vaagnede, og der har nu reist sig en

hel Mængde forholdsvis statelige Udsalgsboder — deriblandt en, hvor der udelukkende sælges Farver, eftersom det har viist sig, at den nye Skole forbruger et i Forhold til det bemalede Areal's Størrelse forbausende Kvantum heraf. De Indfødte tjene Guld ved at staa Model, og der er ikke en Sjæl i St. Jean-Lerou, som hele Paris ikke kjender, eftersom man har seet Vedkommende figurere et uendeligt Antal Gange paa et tilsvarende Antal Malerier, og hvad der saaledes gjælder om Befolkningen, gjælder ogsaa om Localiteterne: Publikum kan hver Klippe og hvert forkrøblet Træ i Egnen udenad og veed paa en Prik, hvordan det tager sig ud, naar Kunstnerne i Fællesskab nyde deres Frokost i et af de senest oprettede Pensionater.

Livet i St. Jean-Lerou frembyder ikke megen Afvexling. Tidligt om Morgenen gaa Kunstnerne paa Arbeide, og Marinemalerne opslaa deres hvide Solskjærme i en lang Række paa Strandbredden, saa at det i Afstand seer ud, som om man i det golde Sand drev kunstig Champignonsavl efter en større Maalestok. Der „arbeides“ til Middag over hele Linien, arbeides saaledes, som Franskmænd arbeide, naar det gjælder om at vinde et Navn, eller hævde det, man allerede har vundet, og man „gjør“ Billede efter Billede med samme rolige Energi. Tiden efter Middag tilbringes i et dolce far niente,

som kun læmpes noget efter de Enkeltes Tilbøielighed. Størstedelen af Sommergjæsterne foretrækker at slaa sig til Ro paa den afsvedne Grønning mellem de to Pensionater; her nyder man sin Kaffe, sin Cognac og Cigaretterne, springer nogle Blade over i den nyeste Roman og kaster misundelige Blikke hen til de faa Lykkelige, der have opnaaet Plads i Skyggen af Hvidtjørnen. Denne er det eneste Træ paa Grønningen, og man har, forat undgaa Stridigheder, forsøgt at indføre Abonnement paa dens Skygge til Fordel for Kommunens Fattigkasse, men da det viste sig, at Abonnenterne ikke vare sikrede imod at finde Pladsen optaget af Ube-rettigede, har man atter frafaldet denne Ordning, og nu gjælder det kun om at komme først; den romerske Rets Maxime „beati possidentes“ hyldes ufravigeligt: man flytter rundt om Stammen med Solen, men man flytter sig ikke for en Dame. I det Hele taget synes Forskjellen mellem de to Kjøen ikke længere at være til; Kunstnere og Kunstnerinder ere Kamerater, men om Erotik og Galanteri er der ikke Tale, og kun med Hensyn til Badning har man, da Toilettet foregaaer paa aaben Strand, truffet den Bestemmelse, at Damerne kunne have den lille Bugt for sig selv en vis Tid af Dagen.

Enkelte af Selskabet naa om Eftermiddagen aldrig videre end til Grønningen og nøies med

derfra at se ud over Havet og tælle de forbi passerende Dampere og Seilskibe, men de yngre og mere active Medlemmer af Samfundet gjøre Fællesture til Fyrtaarnet ude paa Pynten eller lægge Sko og Strømper og gaa i Ebbetiden ud og fange Krabber.

Hovedstammen af St. Jean-Lerou's Sommergjæster er og bliver Kunstnerne, men der findes dog ogsaa andre Mennesker. Der er for det første altid et Par professionelle Kritikere. Dels kunne de ved at opholde sig paa Stedet forsyne deres Blad med de yndede og interessante Meddelelser om, at „den unge, lovende Maler N. N., der agter at debutere paa næste Aars Salon, nu er ankommen“, eller at „den store Kunstner X. X. nu for Alvor tænker paa at fuldende sin Stranding“, dels lære de her paa Forhaand alt det at kjende, der vil blive udstillet — eller refuseret — til Foraaret, og faae tillige at vide, hvad der skal siges om det, hvilket selvfølgelig er en stor Behagelighed for alle Parter.

Saa forvilder der sig ogsaa stundom fuldstændig uvedkommende Elementer til St. Jean-Lerou, enten tilfældigt, eller fordi En og Anden faaer Lyst til at se det berømte Sted, som efterhaanden synes at være bleven Centrum for Landets Kunst. Saaledes indtraf for et Par Aar siden directe fra Paris en Mlle. Sarah Reichbourg, Datter af en hovedrig Bankier, med Kam-

merjomfru, Hund og Papegøie. Det hed sig, at hun vilde bruge Badene, men i Virkeligheden kom hun kun forat faae Kunstnerne til at male en Vignet og skrive deres Navne paa hendes Vifter, af hvilke hun medførte et større Oplag. Med en Ligeformhed og en Energi, som kun en Dame kan vise, gik hun uden videre løs paa alle Malerne og bragte det i faa Dage saa vidt, at Enhver flygtede, saa snart hun blot nærmede sig; kaprede hun En, slap hun imidlertid ikke sit Bytte, før Vedkommende, dels forat blive fri for videre Tiltale, dels i Haab om muligvis at faae Bestillinger af Faderen, lovede at opfylde hendes Ønske. Da Mlle. Sarah havde faaet Vifterne fulde, reiste hun tilbage til Paris, hvor der netop var en Musikfest, for der at faae Komponister og Virtuoser til at skrive paa et andet Sæt Vifter, men Kunstnerne i St. Jean-Lerou hørte ikke noget til Bestillingerne fra Bankieren.

Kort efter hendes Afreise kom der en rig engelsk Brygger, Mr. Pott, med sin eneste Datter, Miss Arabella. Hun var en blond, angelsaxisk Skjønhed, complet ladylike og med stærke, indadvendte romantiske Tilbøieligheder; hun og Faderen havde gjort „le grand tour de l'Europe“ og da hun sværmede for Kunst og havde fem Skizzebøger fulde af egenhændige Akvareller, havde hun overtalt den værdige Mr.

Pott, som føiede sig efter alle hendes Ønsker, til at tage en Maaned til St. Jean-Lerou, forat hun under en af de største Maleres Veiledning kunde uddanne sit Talent.

Kritikeren, M. Vivace, som de først havde truffet, betragtede sig selv som et Slags Forsyn for alle Fremmede, og havde strax taget sig af det engelske Par, præsenteret dem for Kunstner-colonien og anbefalet Miss Arabella til M. Bouton, en af de berømteste Impressionister, Officer af Æreslegionen etc. etc. For to Guinea'er Timen uddannede Miss Arabella nu daglig sit Talent, og M. Bouton bestræbte sig for at lære hende den vanskelige Kunst at bruge Rødt og Violet til det, der viste sig grønt, og omvendt. Principet forekom hende i Begyndelsen noget underligt, men hun var utrættelig og frembragte under sin store Lærers Ægide en Række høist originale Billeder, om hvis Fortræffelighed hun selv nærede en beskeden Tvivl, men som til Gjengjæld bleve roste i høie Toner baade af Mesteren selv og af M. Vivace.

„Det er jo ligefrem excellent!“ sagde den Sidste en Dag om en af hendes Skizzer, som nærmest skulde give en Forestilling om Solopgangen over Bugten men rigtignok lige saa godt kunde tænkes at være et Billede af en moden Maismark. „Er det ikke fortræffeligt, Mr. Pott?“

Mr. Pott, der var fortvivlet over Opholdet i St. Jean-Lerou og som ivrig Tory paa Forhaand saae skjævt til alle republikanske Franskmænd, svarede mut og undvigende, at det kunde han ikke dømme om: „jeg er nemlig saa gammel-dags, at det ligefrem morer mig, naar jeg kan se, hvad et Billede forestiller“, sagde han.

„Imbécille!“ mumlede M. Bouton, der havde hørt Samtalen.

„Det betyder Idiot“, oplyste den forekommende M. Vivace paa Engelsk, „men det skal De ikke bryde Dem om: Bouton mener det ikke saa slemt, og store Kunstnere maa jo have deres Frisprog!“

Mr. Pott dreiede sig om paa Hælen og indlod sig aldrig mere paa nogen Drøftelse af kunstneriske Emner.

Nogle Dage senere bragte Dagvognen en ny Elev til den store M. Bouton. Det var en ung hollandsk Maler, Adriaen van Bourgh, en af dem, som med et lille Talent forbinde en uendelig Kjærlighed til Kunsten og en næsten hellig Ærbødighed for dens Krav. Da det ikke var lykkedes ham at slaa igjennem hjemme, havde han, der var uafhængigt stillet, besluttet sig til at forsøge at gaa i Skole hos en af Koryphæerne i St. Jean-Lerou, ganske paa samme

Maade, som en uheldbredelig Syg paa Maa og Faa reiser til et Bad, hvis vidunderlige Virkning han har hørt berømme. Ogsaa van Bourgh fik M. Vivace naturligvis fat paa, og med sin sædvanlige Forekommenhed tog han sig strax af ham.

„Det kan jeg lide“, sagde han, „at De kommer hertil! Vil De blive til Noget, maa De ogsaa gaa i Lære hos Frankrig og give Dem det Nye i Vold! Kom De nu blot med mig, jeg skal præsentere Dem for Bouton og alle de Andre, men først maa vi spise Frokost, det er netop paa Tiden. Kom nu, min unge Ven!“

M. Vivace og hans Ledsager gik ind og satte sig for Bordenden i Spisesalen. Der sad de, alle de store Berømtheder, hvis Navne saa tidt havde lydt for van Bourghs Øren; han var imponeret paa Forhaand. Ivrigt og høirøstet gik Samtalen, saa høirøstet, at ingen Andre end den unge Hollænder kunde høre de orienterende Bemærkninger, som Kritikerne henvendte til ham.

„Seer De den svære Mand dernede for den anden Bordende? Det er Letort, Stormmaleren.“

„Hvad for noget?“ spurgte van Bourgh, der ikke rigtig havde hørt det sidste Ord; „er han ikke Marinemaler?“

„Jo, det kan man gjerne kalde ham, men han gjør kun i Storm, Paalandsstorm. Enhver maa jo i vore Dage være Specialist, ellers bliver

det ikke til Noget. — Hvilken Specialitet har De tænkt at vælge? — Naa, De har maaske endnu ikke bestemt Dem, ja, saa siger Bouton Dem nok Besked! — Men, forat blive ved Letort, det er ham, der altid maler violet, og den uvidende Hob er derfor berneret nok til at tro, at det skyldes en Synsanomali, men, som jeg paaviste i en Artikel ifjor — har De læst den? — Naa, ikke, ja, De kan faae den hos mig — som jeg paaviste i en indgaaende Artikel, er det netop hans usædvanlig skarpe Syn, som vi Andre desværre mangle, der sætter ham i Stand til at opfatte Tilværelsen som violet. — Han der, ved Siden af Letort — nei, ikke til venstre, til høire! — det er Choiseul, Pestmaleren. — Ja, hans Navn kjender De da? Han har malet Cholerasyge i Indien og den gule Feber i New-Orleans, men han kom to Dage for sent til den sibiriske Pest, skjøndt han tog Extrapost hele Veien, det var stor Skade! — Saa kommer de tre Næste paa samme Side: det er Villeroi, Challet og Gobert. De maler altid hinanden med Kone og Børn, enten i Atelieret, Dagligstuen eller Sovekammeret. Publicum kan derved paa den bekvemmeste Maade følge med Tilvæksten i hver af Familierne og more sig med at se, om nogen af dem har faaet nyt Betræk paa Møblerne; det er høist interessant! — To Pladser fra dem sidder Mlle. Garbonne. Hun er en stor

Kolorist. Hun maler for Farvernes Skyld, ikke for Andet. Det var hende, der først fandt paa at studere og gjengive Farvespillet i døde Fisk; De veed formodentlig som Hollænder, at Sild strax bliver rødøiede, saa snart de kommer oven Vand, og denne Iagttagelse har hun forfulgt videre og videre, saa at det er lykkedes hende bogstavelig at svælge i Farver ved at fremstille Fisk i al Almindelighed paa alle Forraadnens Stadier. Det var ogsaa hende, der ifjor i dyre Domme købte den druknede Matros, som drev i Land her udenfor, og gjorde et excellent Billede ud af ham; aa, De skulde have seet de Farver: det Blaaviolette og det Grøngule, og Hullerne i Kinden, hvor Krabberne havde flænset — storartet, siger jeg Dem! — Lige overfor hende sidder Chot. Han maler aldrig Andet end en enkelt nøgen Kvindefigur, men han forstaaer med en aldrig trættet Opfindsomhed at variere Benævnelserne paa sine Billeder: snart kalder han dem „Sandheden“, snart „Sappho“ eller „Chloris“, ja, for to Aar siden havde han det ligefrem geniale Indfald simpelthen at opføre en af sine Figurer i Kataloget som „*Nudité*“ — det gjorde megen Opsigt! Skade kun, at der her i St. Jean-Lerou ikke er mere end een kvindelig Model, han kan bruge, saa man kjender jo rigtignok den lille Angèle og hendes Yndigheder i lang Afstand. — Men jeg har jo slet ikke

viist Dem Valencour! Det er ham der med det lange Haar. Han er berømt for sin pastose Malemaade; han lægger saa megen Farve paa Lærredet, at hans Billeder, sete i nogenlunde passende Afstand, kun bestaaer af Høie og Dale. Han modellerer ligefrem i Farve, ja, man kan næsten sige, at han som ingen Anden har løst Opgaven om Gjenindførelsen af polykrome Basrelieffer. Og der har vi — naa, ja, saa maa vi gjemme Resten til en anden Gang; nu staaer man fra Bordet, og vi skal hen til Bouton!“ —

Van Bourgh bragte efter Anmodning sine Studier til den store Mester, men efterat have seet dem flygtigt igjennem, erklærede Denne, at de muligvis kunde have været ganske gode for en Snes Aar siden, men at de nu vare uden alt Værd. „De maa begynde forfra, min unge Ven“, sagde han, „men tab blot ikke Modet: arbeid energisk, og lær at se paa Tingene, som de virkelig viser sig, saa kommer det nok Alt-sammen!“

Underligt nok syntes nu imidlertid van Bourgh netop, at hans Skizzer, hvor meget der end manglede dem, dog gav mere af selve Naturen end mange af de store Kunstneres, men da han en Dag i al Beskedenhed antydede noget Saadant til Bouton og ytrede, at det dog

var en Besynderlighed ved den moderne Skole, at den, i Modsætning til de Gamle, ikke fremstillede Landskabet, som det virkelig viste sig, med de naturlige Farver og de fremtrædende Enkeltheder, saa affærdigede Læreren ham med, at han endnu var hildet i en borneert Fordom, som han snarest muligt maatte se at komme ud over. „Ganske vist seer den store Mængde ikke, som vi Kunstnere gjør“, sagde han, „men det skal den opdrages til, for det er naturligvis os, der ser rigtigt. Læg Mærke til de Øieblikks-photographier, der nu bringes i Handelen, afløbende Dyr og flyvende Fugle: de Stillinger, De seer paa dem, forekommer Dem ogsaa fremmede, men Speilbilledet er dog vel paalideligt, ikke sandt?“ Van Bourgh tav, ikke fordi han var overbevist, men fordi han trykkedes af Mesterens Autoritet, og fordi han havde besluttet at holde ud og ialtfald søge at tilegne sig noget af den Teknik, som Alverden beundrede Bouton for.

Dem, van Bourgh ellers nærmest sluttede sig til, var Miss Arabella og hendes Fader. Han beundrede hende i Taushed og Ærbødighed, ikke som Kunstnerinde men som Kvinde, og hun havde fra den første Dag af fundet, at der var noget høist Tiltrækkende ved den unge Mands vemodige Blik, og at der var „*something*“ about hans Billeder. Mr. Pott kunde ogsaa godt lide van Bourgh, dels af den negative Grund, at

han ikke var Franskmand, dels fordi Datteren syntes om ham, og de Tre sloge sig derfor i Reglen sammen om Eftermiddagen, seilede ud paa Havet eller gik lange Ture til Fyrtaarnet og til den gamle Capelruin hinsides Bugten.

Dag for Dag blev imidlertid van Bourgh mere og mere indesluttet og tungsindig; Bouton trak paa Skuldrene, naar Nogen spurgte ham om den unge Hollænders Fremtid, og M. Vivace slog som Følge deraf ogsaa Haanden af sin Protégé og trak ligeledes paa Skuldrene, naar Nogen spurgte ham.

— Saa faldt en Dag ved Frokosten Talen paa ældre og nyere Kunst, og en af Artisterne ytrede, at det i Grunden var ham ufatteligt, at Nogen gad se paa de tilrøgede og brunede Billeder, hvoraf Alverdens Museer bestod. En Anden gav ham Ret i det Væsentlige, dog med den Modification, at havde de Gamle blot lært at male ordentligt, kunde virkelig Adskillige af dem have drevet det vidt, hvorfor ogsaa deres Arbejder, selv om de ganske vist vare gyselig naive, dog endnu havde en vis historisk Interesse.

Van Bourgh sad og betænkte sig lidt; han blev afvexlende rød og bleg, men tilsidst sagde han høit og lydeligt: „Tillad mig et Spørgs-

maal, mine Herrer: er det virkelig Deres Mening, at den impressionistiske Skole paa Landskabs- og Marinemaleriets Omraade er naaet videre, end mine store Landsmænd i sin Tid naaede? Finder De dog ikke, at man ud fra deres Billeder kan læse en ganske anden Forstaaelse af Naturen, et sundere Blik paa den og en større Kjærlighed til den og Kunsten?"

„Kjærlighed og Forstaaelse? Det klinger elskværdigt og tiltalende ligesom Billedsproget i det gamle Testamente“, svarede En, „men man „gjør“ i vore Dage ikke et Maleri ud fra gammeltestamentlige Forudsætninger!“

„Tillad mig at formulere mit Spørgsmaal endnu engang: troer De virkelig, at de „gamle Hollændere“ eller den nye Skole staaer høiest?“

„Man maa jo være et Barn for at kunne spørge saaledes!“ udbrød M. Vivace. „Kom Ruisdael, Everdingen, van de Velde, Dubbels, og hvad de hedder Allesammen, disse Hollændere med de barbariske Navne, og forlangte deres Billeder ind paa Salon'en, de blev simpelthen refuserede! — Det vil sige, hvis man ikke kjendte deres Navne, for, Gudbevares, et Navn kan hjælpe frem overalt!“ Den sidste Vending optoges med særligt Bifald af et Par unge Kunstnere, hvis Arbejder vare blevne vragede sidste Aar, men van Bourgh sprang op fra sin Plads, slog i Bordet og raabte med en Stemme, som

Mismod og tilbagetrængt Bitterhed gav en eien-
dommelig, brutal Pathos:

„Jeg, der har stor Kjærlighed til Kunsten, men ringe Evner, jeg har været naiv nok til at tro, at det, der manglede mig, var Noget, som kunde læres, og jeg har desuden været saa naiv at tro, at det var til St. Jean-Lerou, man skulde gaa, naar man vilde valfarte til et Sted, hvor Kunsten dyrkedes med Alvor. Men jeg er kommen ud af Vildfarelsen; jeg selv mangler noget Væsentligt, som ingen Skole kan give mig, det er sandt, men eet er lige saa sikkert, at man her kun byder den Hungrige Stene for Brød: Maneer og Unatur i Steden for sand Kunst, forloren Teknik i Steden for Aand og Forstaaelse! — Og I mener, at I er kommen ud over de Gamle! Gud hjælpe Jer, om en Ruisdael eller en Willem van de Velde stod op af Graven og maalede et Billede, som han fik hængt op imellem jeres: man gad ikke se paa dem, naar man havde en saadan Maalestok ved Siden! — Hvor er jeres Billeder henne om hundrede Aar? Troer I, de hænger paa Museer? — Nei, de er solgt paa Auctioner mellem andet gammelt Skrammel, og det Eneste af dem, der muligvis beholder noget Værd, er de deilige Rammer!“

Van Bourgh satte sig ned som en Mand, der endelig har faaet sagt, hvad der længe har ligget ham paa Hjerte, men som tillige er for-

bauset over, at det virkelig er skeet. Miss Arabella saae bly beundrende paa ham, og der blev en pinlig Pause. — M. Vivace, til hvis Metier det ogsaa hørte at slaaes, brød Tausheden og spurgte van Bourgh, om han var klar over, at det, han havde sagt, var en „infamie“, en „outrage“ mod det franske Kunstnersamfund? — Nei, det havde van Bourgh egentlig ikke tænkt sig, det skulde være. — Ja, men det var det nu alligevel, og M. Vivace opfordrede derfor M. van Bourgh til at tage sine Ord tilbage. — Nei, det kunde ikke falde ham ind, for han havde ment, hvad han havde sagt. — Ja, saa maatte M. van Bourgh undskylde, at M. Vivace i Løbet af Dagen sendte et Par Venner hen til ham forat aftale det Fornødne. — „Jeg er hjemme hele Dagen“, svarede van Bourgh, reiste sig og gik.

Næste Morgen tidlig fandt Duellen Sted — naturligvis paa Kaarder — ude i Nærheden af Fyret. Mr. Pott havde strax tilbudt sig som van Bourghs Sekundant, og Bouton, der i Grunvar Godmodigheden selv, slog en Streg over sin Elevs Utaknemmelighed og meldte sig ligeledes.

Hollænderen havde ikke sin franske Modstanders Øvelse og blev derfor strax i første

Omgang saaret alvorligt i Brystet; den medfulgte Læge erklærede Saaret for betænkeligt, men ikke haabløst, og fordrede bestemt, at van Bourgh snarest muligt skulde føres til nærmeste By, hvor han kunde faae omhyggelig Pleie paa det derværende Hospital. En Sygevogn blev hentet, og opad Dagen transporteredes da van Bourgh afsted, meget lidende og, efter hvad Lægen sagde, i Vildelse; han havde nemlig, da han blev baaret ud i Vognen, gjort en truende Bevægelse ud mod St. Jean-Lerou og sagt Noget om, at han var for ringe, han manglede Autoritet til at optage Kampen, men Gud hjælpe dem Allesammen, hvis en af de Store kom, saa skulde de se Løier, og andet Mere, som der ikke var sund Menneskeforstand i. Det Mærkeligste ved van Bourghs Transport til Hospitalet var imidlertid, at Miss Arabella Dagen efter, trodsende alle Fordomme, fulgte efter den Saarede, ledsaget af sin Fader, og nu ofrede sig fuldstændigt for hans Pleie. „Han er Fremmed her, og vi er Fremmede“, sagde hun paa sin bestemte, rolige Maade, som Mr. Pott i Grunden altid beundrede, „den Ene maa hjælpe paa den Anden, fremfor alt, naar det er en Helt, som falder for sin Overbevisning!“

M. Vivace var imidlertid Dagens Helt. Det var hans en og tyvende Duel, og hele St. Jean Lerou var enig om, at han paa en værdig Maade havde hævdet Landets Ære og Impressionismens Betydning. Der blev givet Champagne ved Middagen i Dagens Anledning, og man vilde sikkert være bleven siddende meget længere ved Kaffen, end man gjorde, hvis ikke den Storm, der var begyndt at blæse op om Formiddagen, var taget til i den Grad, at Alle maatte ned til Stranden. Letort, Stormmaleren, var der allerede, og Mlle. Garbonne ligeledes. — „Forbandet fin Næse, det Fruentimmer har!“ bemærkede M. Vivace. „Hun lugter Lig længe iforveien. Naa, enfin, nogle raadne Meduser og andet frutti di mare driver der vel ialtfald nok iland!“

Man leirede sig umiddelbart nede ved Stranden paa et Sted, hvor Klipperne gave noget Læ, og fulgte derfra Bølgernes Braad mod Skjærene og de enkelte Seilere, der viste sig i Synskredsen. Da det begyndte at blive mørkt, foreslog En, at man skulde gaa hjem, og Størstedelen af Selskabet var allerede ifærd med at følge Opfordringen, da M. Vivace udbrød: „Nei, vil De se den Brig der, eller hvad det nu er for et Skib! Den styrer jo lige her ind!“

„Lige ind paa Skjærene! Saa er den fortabt!“

„Ja, men hvordan er det, den seer ud! Den ligner jo ikke noget almindeligt Skib!“

„Det er den flyvende Hollænder!“

„Pas paa, Vivace: han kommer forat drage Dem til Regnskab paa sin Landsmands Vegne!“

Saadan faldt Replikerne Slag i Slag, men en ældre Marinemaler, der vidste lidt mere Besked om Skrog og Reisning end de fleste Andre, sagde:

„Underligt er det, men den Seiler ligner mere de Skuder, som Tromp og Ruyter gik i Slag med, end den ligner noget Andet! Naa, halvmørkt er det jo, og se kan man ikke, saa det er naturligvis en Feiltagelse!“

Men hvad der ikke var en Feiltagelse var, at Seileren styrede lige ind mod Kysten, og man beregnede allerede det Øieblik, da den vilde tørne paa de blinde Skjær ud for Fyret, da den pludselig løb op i Vinden, kastede bak og satte et Fartøi ud. Det var allerede temmelig mørkt, men man saae dog tydeligt Storbaaden som et mørkt Punkt løftes paa de hvide Skumkamme for atter et Øieblik efter helt at forsvinde i Bølgedalen. Alt som Fartøiet kom nærmere, kunde man skimte en stor, svær Mand sidde til Rors, og sikkert og roligt styrede han lige ind mod den lille Baadehavn, hvor Fyrmesterens Gig laa. Et Øieblik efter vendte Baaden og stod ud efter, men uden Rorgjængeren; med næsten overmenneskelig Kraft roede Folkene det svære Fartøi gennem Brændingen imod Sø og Veir, naaede

lykkeligt ud til Skibet og kom ombord. Man kunde accurat se, at Briggen satte Seil til og firede af paa Skjøderne — i næste Nu var den forsvunden.

— „Ja, skal vi saa gaa hjem!“ sagde Letort.
„Nu har Fanden taget Hollænderen!“

Da M. Vivace næste Morgen stak Hovedet udenfor Døren, overraskedes han i høieste Grad ved at se en Fremmed sidde inde i Spisesalen og nyde en Bock. — En Fremmed! Dagvognen var jo ikke kommen endnu, og igaar havde han ikke været her! Hvordan gik det til! Hvem kunde det være! — Han saae ganske opvakt ud: der var for det Første noget Distingveret ved ham, Noget, der uvilkaarlig gjorde, at selv M. Vivace betænkte sig et Øieblik paa, uden videre at antaste ham, og dernæst saae han, som den udmærkede Kritiker senere bemærkede, ud som om han var falden lige ned fra det syttende Aarhundrede; ikke fordi hans Klædedragt var egentlig afstikkende — naa, mellem Kunstnere tager man jo heller ikke det saa nøie — men alligevel, der var noget, ved Snittet og ved Stoffet og ved hele Holdningen, som — naa, enfin, enten er man Journalist, eller ogsaa er man det ikke, tænkte M. Vivace, hilste høfligt paa den Fremmede og sagde:

„Jeg erindrer ikke —“

„Jeg ikke heller!“ lød Svaret.

„Nei, det forekom mig nok! Tillad mig derfor at præsentere mig selv: jeg er —“, og nu fulgte en kort Selvcharacteristik, som ikke stillede M. Vivace i det sletteste Lys.

„Mit Navn er Willem van de Vrede“, svarede den Fremmede og lettede paa Hatten.

„Ah, Hollænder!“

„Ja.“

„Der har været en Landsmand af Dem her i længere Tid, en Marinemaler —“

„Det er jeg ogsaa!“

„Nei, virkelig! — Ja, De kommer for sent til at træffe Deres unge Landsmand, han har lovligt Forfald — et Stød mellem Ribbenene — det var mig, der var den uheldige Aarsag, men jeg haaber ikke, det skal gjøre noget Skaar i vort venskabelige Samkvem —“.

„Paa ingen Maade.“

„Det glæder mig, at De er saa fordomsfri, M. Vrede! — Tør jeg spørge, naar De er kommen?“

„Igaar Aftes.“

„Igaar Aftes! — Det var da vel aldrig Dem, der blev sat iland nedenfor Fyret?“

„Jo, netop.“

„Det maa jeg sige, det var et Vovestykke!“

„Aa, jeg har været meget paa Søen i mine

Dage, og jeg foretrækker altid at seile fremfor at kjøre.“

„Ja, det forstaaer jeg saa godt, men alligevel — jo, det var et Vovestykke! — Tør jeg spørge, er De kommen forat uddanne Dem —“

„Hvad behager?“

„Nei, naturligvis! — De vil gjøre Studier her?“

„Ja, man har talt saa meget om St. Jean-Lerou, saa jeg tilsidst har faaet Lyst til at se mig lidt om her og maaske male Noget.“

„Meget smigrende for Stedet! Jeg veed ikke, om jeg tør tilbyde min Assistance, hvis der skulde være Et eller Andet —“

„Jeg takker meget, det skal være mig kjært at benytte mig af Deres Tilbud!“

Dermed lettede den Fremmede atter paa Hatten, gik og efterlod M. Vivace fuldkommen imponeret. Han kjendte ganske vist ikke Willem van de Vrede's Navn, men han følte sig overbevist om, at Den, der traadte saaledes op, ogsaa maatte være noget Stort, og afsendte derfor samme Aften en Artikel til sit Blad, i hvilken han udbredte sig over, at den berømte hollandske Marinemaler i nogen Tid vilde tage Ophold i St. Jean-Lerou, [meddelte de vigtigste Træk af hans Liv og gav en Characteristik af hans Kunst.

— I de følgende Dage var M. Vivace sta-

digt i Hollænderens Kjølvand. Han præsenterede ham for alle Berømthederne, fremhævede deres Specialiteter og viste deres Billeder frem. Van de Vrede saae paa Alt med samme uforstyrrelige Ansigt og kom kun af og til med et Hm!, der kunde sige, hvad det skulde være. „Saa-dan er nu Hollænderne“, sagde M. Vivace undskyldende til sine Landsmænd, „de siger ikke meget, men de tænker desto mere!“

— Da der var gaaet en Uges Tid, satte van de Vrede sig ned til Stranden, noget fra de Andre, og malede; da han havde siddet et Par Timer, viste M. Vivace sig. „Tillader De —?“ spurgte han.

„Vær saa god!“ svarede Hollænderen, og Kritikeren nærmede sig.

„Ah, det er høist interessant: jeg seer, De har Farver i Blærer istedenfor i Bliktuber, aldeles som man havde i gamle Dage, det er jo meget originalt!“

„Ja, det er jeg nu engang vant til, og hvad man er vant til —“

„Gudbevares, det forstaaer jeg saa godt! — Men tør jeg spørge, hvilken Specialitet De dyrker?“

„Havet!“ lød det korte Svar.

„Ja, vel, De er Marinemaler, men jeg mente: maler De Storm eller Stille, Billeder fra Stranden eller i rum Sø, Bidevindsseilads eller —“

„Aa, jeg har hidtil saa nogenlunde kunnet male baade det Ene og det Andet. For Øieblikket maler jeg, som De formodentlig kan se, et Parti her fra Kysten med Søen i sagte Dønning, ganske som den i disse Dage er.“

„Ah, saaledes! — Tør jeg spørge, er det en Bestilling?“

„Nei! Jeg har tænkt at udstille Billedet paa næste Aars Salon, men da jeg neppe vil kunne være i Paris til den Tid, vilde jeg bede Dem vise mig den store Tjeneste at varetage det Fornødne med Anmeldelsen og Ophængningen.“

„Det vil være mig en stor Fornøielse, men —“

„Ja, De skal ikke have nogen Uleilighed omsonst. Jeg er rig, og —“

M. Vivace gjorde en afvisende Bevægelse.

— „hvis der ellers var Noget, jeg kuude gjøre for Dem —“

Den Fremmede havde i dette Øieblik noget saa Overlegent og Fornemt ved sig, at M. Vivace strax var paa det rene med, at det maatte være en Mand, der baade havde Indflydelse og var vant til at benytte den, hvorfor han ogsaa skyndte sig at svare:

„Kjære M. van de Vrede, tal dog ikke saaledes! Jeg har bestandig næret den største Interesse for nyere hollandsk Kunst: jeg har

skrevet om den, og jeg har tænkt paa at holde Foredrag om den — ja, jeg har, uden at rose mig selv, gjort saa meget for Hollænderne, at jeg, rent ud sagt, allerede tidligere havde ventet en ydre Anerkjendelse for min Virksomhed. Det er naturligtvis ikke, fordi jeg sætter Pris paa Ordener — hvilken oplyst Mand gjør i vore Dage det! — men Verden gjør det, og vi lever jo Alle i denne Verden, M. van de Vrede! Jeg tog mig i sin Tid varmt af en ung tysk Kunstner, og Storhertugen af Gerolstein hædrede mig i den Anledning med Ridderkorset af den violette Løve, der, som De maaske veed, kun tildeles for virkelige Fortjenester. Naa, jeg tillægger selvfølgelig ikke denne Udmærkelse større Vægt, end den fortjener, men jeg troer at turde paastaa, at den nederlandske Egekrone oftere er givet til Folk, som mindre have fortjent den, end jeg. Hvis det derfor ikke er alt for ubeskedent, vilde jeg —“

„Den Indflydelse, jeg maatte have, kan De være ganske sikker paa skal blive benyttet paa bedste Maade“, svarede den Fremmede, M. Vivace trykkede henrykt hans Haand, gik og skrev samme Aften en lang Artikel om nyere hollandsk Kunst.

Efter et Par Ugers Forløb var van de Vrede's Billede færdigt. De Faa, der havde seet det, talte i temmelig ligegyldige Toner om det: det var et ganske almindeligt Billede, uden Chic og uden Effect; denne nøgterne Gjengivelse af, hvad Enhver kunde se, denne omhyggelige Udarbeiden af Enkelthederne, hvad skulde man med den i vore Dage! Overvundet Standpunkt!

En skjønne Dag forsvandt Hollænderen imidlertid lige saa ubemærket, som han var kommen, men i Forveien var det dog bleven aftalt mellem ham og M. Vivace, at Denne skulde sørge for, at Billedet blev indleveret, naar Tiden kom, og, om muligt, faae det ophængt mellem de andre Marinemalerier fra St. Jean-Lerou, eftersom det var blevet til her, og det derfor vilde have sin Interesse for van de Vrede at se, hvordan hans Arbeide stod i Forhold til de Franskes.

Vinteren gik. Forinden var imidlertid Adriaen van Bourgh, takket være Miss Arabellas opofrende og omhyggelige Pleie, fuldkommen restitueret, og en Dag havde han taget Mod til sig og sagt hende, at han elskede hende, hvilken Erklæring hun havde besvaret med Tilstaaelsen om, at hun længe havde næret de samme Følelser for ham. Saa havde Mr. Pott givet dem sin Velsignelse, og de vare blevne Mand og Kone.

M. Vivace, der stadigt glædede sig ved Tanken om at se den nederlandske Egekrone hænge ved Siden af den storhertugelige violette Løve, besørgede samvittighedsfuldt van de Vredes Billede indsendt og fik det, efter Ønske, anbragt mellem de franske Mariner fra St. Jean-Lerou.

Stakkels M. Vivace, det kom ham dyrt til at staa! — Var det Hexeri, eller hvad var det, der gjorde, at Alt, hvad der kom i Nærheden af det Billede, blev slaaet sønder og sammen, blev fladt og flovt, grimt og unaturligt! Var det et Tilfælde, eller skyldtes det Anvendelsen af mystiske Midler — en Fernis, hvis Sammensætning var en Hemmelighed, eller en Art Forgyldning paa Rammen — at alt Lys syntes at koncentreres paa den Fremmedes Maleri, medens Omgivelserne hang i Skygge! Og hvorledes forklare det Phænomeen, at det stilfærdige Billede med det jevne Motiv som ved Trolddom besad en Evne til strax at drage Alles Blik til sig? Folk standse foran det og sagde troskyldigt: „Nei, hvor det ligner Vand! Man kan formelig mærke Søluften!“, og faldt deres Øine paa de andre Billeder, saa spurgte de forundret sig selv og deres Ledsagere, hvad i al Verden de dog skulde forestille, for se det kunde man da ikke.

Der blev Oprør i Kunstnerleiren, man forlangte den Fremmedes Billede fjernet, og først da dette skete, kom der Ro i Gemytterne: nu

kunde man igjen se, at Letorts Stormbilleder vare uovertræffelige, og nu tog Ingen Forargelse af, at Boutons Solopgang lige saa godt kunde forestille en moden Maismark.

Den Eneste, det gik ud over, var M. Vivace. Kunstnerne vilde ikke tro paa hans Uskyldighed men paastode, at der maatte stikke Noget under; man mumlede om, at Billedet, der var signeret „W. van de V.“ i Virkeligheden var et ægte Arbeide af Willem van de Velde, som falskeligt var udgivet for at være malet af en Nulevende, og det var forgjæves, at den stakkels M. Vivace høit og helligt forsikrede, at han selv havde seet den levende Hollænder male det: Ingen troede ham. Han maatte opgive Kunstkritiken og har nu slaaet sig paa Theatret. Men hvordan det egentlig hang sammen med Billedet, er det ham til Dato umuligt at forstaa, thi at det skulde være den rigtige gamle Willem van de Velde, som forat hevne sin Landsmand var kommen seilende til St. Jean-Lerou med den flyvende Hollænder, det er han selvfølgelig alt for oplyst til at tro. Hvad der imidlertid næsten er det Mærkeligste ved hele Historien er, at Billedet, efter først at have været paa flere Mellemandleres Hænder, nylig er solgt i dyre Domme til Museet i Berlin, hvor det uden Betænkning er opført som en Original af Willem van de Velde.

SKYTTEEN.

Værtens Have var et rent Paradis for os Drengene. Den var stor, vistnok henved en Tønde Land, den var fuld af gamle Frugttræer, og vi havde Lov at slaa os løs i den, saa galt vi vilde. Det gjorde vi da ogsaa efter bedste Evne, og i flere Aar var den Hovedskuepladsen for vort glade Friluftsliv. Der samledes den halve Klasse Sommereftermiddage og Aftener forat lege, der byggede vi den berømte pallisaderede Skandse, som sikkert endnu lever i mere end Eens fornøielige Erindring, og der afbrændte vi storartede Fyrværkerier til ulige større Opmuntring for os selv end just for Naboerne, der maatte nøies med af og til at faae en Raketstok i Hovedet. Oftest vare imidlertid Værtens Sønner og jeg ene-raadende Herrer paa Domænen, og det kan nok være, at vi morede os! Haven bød os altid noget Nyt: saa længe Stikkelsbærtiden varede, indskrænkede vi os nærmest til at flytte fra en Busk til en anden, men naar Efterhøsten kom.

var det allerede forbundet med noget større Besvær at naa Træfrugten; senere hen paa Aaret sad der kun et enkelt, forglemt Æble i de høieste Toppe, og der maatte træffes særlige Forholdsregler forat faae det ned, men saa var der Nøddegangen ved „Bækken“, som den kaldtes — det var forresten kun en Slags aaben Kloak — og selv længe efter at Alt, hvad plukkes kunde, var plukket, hændte det dog, at man imellem det visne Løv kunde være heldig nok til at finde en halvmuggen Nød, der smagte bedre end noget Andet i denne Verden. Om Vinteren løb vi paa Skøiter paa Bækken og plumpede regelmæssigt igjennem — det hørte ligefrem med til Nydelsen, at man vidste, at Isen aldrig var sikker — vi byggede Snehuse, forvandlede ved flittig Overhældning Gangene til Glidebaner og bildte os ind, at vi vare Nybyggere, naar vi i Læ bag det gamle Drivhus tændte et Baal og ristede Kartoffler i Asken.

Saa oprandt den store Dag, da jeg fik en Salonbøsse forærende. Hidtil havde vi kun haft Flitsbuer og Pusterør, nu var det noget Andet; vi bleve Jægere for Alvor, og neppe har nogen af det fjerne Vestens Rødhuder været stoltere af sit Jagtdistrict end vi af vort. Da jeg først havde faaet Bøsse, maatte de Andre jo ogsaa have det, og Jagten blev dreven systematisk. Nede ved Bækken var der fuldt af Rotter, Spurve

vovede sig af og til indenfor Rækkeevne, og om Efteraaret sad der tidt Kramsfugle i de to Rønnebærtræer ved Plankeværket.

En Søndag i Efteraaret vare vi som sædvanligt „paa Jagt“. Vi havde en god Stund staaet paa Post og skjulte os, saa godt det lod sig gjøre, mellem de allerede halv bladløse Buske for, saa snart en Solsort eller Drossel maatte vise sig, da strax at tage den paa Kornet. Der kom imidlertid ingen. Jeg var næsten blind af at staa og stirre op til de blodrøde Bærduske, der bleve dobbelt straalende, sete mod den blaa, sollyse Himmel, da der pludselig satte sig en Fugl i det ene Træ. Det var en stiltiende vedtaget Skik, at Den, der først fik Øie paa noget „Vildt“, skulde gjøre de Andre opmærksom paa det, men jeg vilde denne Gang være ene om Æren: jeg lagde til, sigtede og skjød. Det velbekjendte Smæk hørtes, men Fuglen fløi. Ærgerlig vilde jeg lade Pumpestokken gaa gennem Løbet, som jeg altid gjorde, før jeg satte en ny Patron i, men den blev siddende paa Halvveien, Kuglen sad altsaa fast. Det var jo rart, nu var hele Søndagsfornøielsen forspildt! Vi prøvede, den Ene efter den Anden, at støde Pumpestokken igjennem, men det gik ikke. Hvem skulde nu hjælpe? Kleinsmeden havde naturligvis lukket, da det var Helligdag, og Kusken, til hvem vi ellers pleiede at tage vor Tilflugt, var ude.

Endelig foreslog En at gaa til Gartneren; han var inde i Drivhuset, vidste vi. Det var imidlertid sin Sag at søge Gartneren, thi i Embeds Medfør ansaaes han for at være vor fødte Fjende; det var ham, der skred ind, naar vi gravede Faldgruber for Pigen mellem Ærtebedene, og det var ham, der jevnlig overraskede os, naar vi gjorde en Razzia i de enkelte fredlyste Frugttræer. Oven i Kjøbet kjendte vi saa godt som slet ikke denne Gartner. Han var nylig kommen og lod ikke til at være meget indladende; han gik mest og passede sig selv og lod i Grunden baade os og Haven i Fred. Efter nogen Snakken frem og tilbage bestemte vi os imidlertid til at vove Forsøget; vi gik hen til Drivhuset og bankede paa.

Der hørtes inde fra en Lyd som af En, der langsomt reiste sig op, et Par tunge Skridt, og Døren aabnedes. Carstens, saaledes hed Gartneren, kom udenfor, nikkede til os og spurgte, hvad vi vilde. Jeg forklarede ham det Uheld, jeg havde havt, og bad, om han ikke vilde hjælpe paa det. Uden at svare tog han Bøssen og saae nøie paa den.

„Kan man ogsaa skyde med saadan en Tingest?“ spurgte han med stærkt udpræget sønderjydske Accent og smilte lidt. „Naa, lad os se at gjøre Noget ved den!“

Han tog med begge Hænder om Pumpe-
stokken, stødte stærkt til og fik den igjennem.

„Men den er jo helt fuld af Krudtslam!“
sagde han efterat have seet gjennem Løbet.

„Vi maa nok viske den af.“

Han fik fat paa lidt Blaar, gjorde uden at
sige videre Løbet nogenlunde rent og gav mig
saa Bøssen tilbage.

„Vil De ikke prøve paa at skyde et Skud?“
spurgte jeg forat vise mig lidt erkjendtlig.

„Aa, jo, lad mig prøve“, sagde han.

Jeg satte en Patron i og rakte ham igjen
Bøssen. „Nu skal De passe at holde Kornet
der ude midt i Revnen her“, forklarede jeg.

„Ja, jeg veed nok omtrent hvordan!“ sva-
rede han og smaalo. Han saae sig omkring,
lagde Bøssen til Kinden og pegede med den op
imod et gammelt Pæretræ, i hvis Top der var
blevet et enkelt Blad siddende. Han trykkede
af, og Midten af Bladet blev skudt ud.

„Men De kan jo skyde, Carstens!“ raabte
vi i Munden paa hinanden.

„Ja, jeg har da kunnet det“, sagde han.
„Jeg har ogsaa været Skytte.“

„Har De været Skytte!“ sagde jeg, og
Manden voxede strax i mine Øine et Par Tommer.

„Ja, jeg har saa. Jeg var ellers ogsaa
Herregaardsskytte i 48.“

Herregaardsskytte! Jeg er sikker paa, at

om Carstens havde fortalt, at han tidligere havde været Stormogul, saa havde det ikke gjort større Indtryk paa os. Vi stode taust beundrende, og det var, som om selve det Heroiske rykkede os ind paa Livet. Endelig fik jeg sagt: „Hvor kan det saa være, De er Gartner nu?“

„Aa, man skal jo være Noget; jeg har været saa mange Ting.“

„Ja, men det maa da være morsommere at skyde,“ sagde En.

„Det er det!“ svarede han med særlig udtryksfuld Betoning.

Carstens gjorde ikke Mine til at fortsætte Samtalen, og Ingen af os kunde finde paa at komme med Noget, hvorved den kunde holdes vedlige; vi sagde derfor Farvel og gik bort fra Drivhuset, hvis Dør lukkedes efter Gartneren.

Men fra dette Øieblik af spillede han Hovedrollen i vort Liv og i vore Tanker. Bekjendtskabet var stiftet, og det gik efterhaanden over til en Art Venskab, thi vi opdagede snart, at Carstens var i Besiddelse af den uvurdeerlige Egenskab, at kunne hjælpe os med Alt, hvad vi ønskede, og at han interesserede sig ulige mere for vore Foretagender end for den Have, hvis Vogter Skjæbnen havde sat ham til at være. Engang imellem tog han ganske vist med voldsom Ihærdighed fat paa sin Gjerning og begyndte at kulegrave Baghaven eller at skuffe

de tilgroede Gange, men det blev altid ved Begyndelsen, han kom aldrig videre. Hvor meget han egentlig oppebar i Løn, veed jeg ikke; stort har det neppe været, men de Fordringer, han stillede til Livet, vare i enhver Henseende saa utrolig smaa, at han kom ypperligt ud af det. Han boede nu for det første i Drivhuset. Dette var meget forfaldent; der var ikke Tale om at benytte det efter den oprindelige Bestemmelse, og hidtil havde det kun tjent som Gjemmested for Redskaber og Skrammel. Carstens opslog imidlertid sin Residens derinde; han tættede de knækkede Ruder, fik Ovnene sat i taalelig Stand og dannede sig et Sovested lige opad denne. „Her boer jeg brilliant!“ sagde han. Og der var virkelig ganske hyggeligt inde i hans Wigwam. Bohave var der ikke synderligt af, det indskrænkede sig i det Væsentlige til det omtalte, meget primitive, Sengested og et Par Kasseroller, i hvilke han kogte sin Mad, men for os Drengene havde det eiendommelige Interieur dog en vis Tiltrækning. I Reglen laa den store, sorte Kat, som han havde lokket til sig, oppe paa Ovnene, og det var et snurrigt Syn at se den noget gnomagtige Skikkelse med det mørke, uredte Skjæg færdes inde i det snevre Rum og med en vis Kyndighed lave sin Middagsmad. Denne var høist afvexlende, men altid original, thi Carstens forsmaaede intet Spiseligt. Kunde vi

bringe ham en Ret Spurve, var det Herrekost, men ofte har jeg seet ham nøies med kogte Roer, og da han engang havde fanget et Pindsvin, maatte ogsaa det i Gryden, og han forsikrede, at saavel Suppen som Kjødet var en yderst delicat Spise, som dog Ingen af os havde Mod til at smage paa, skjøndt han vedblivende opfordrede os dertil.

Carstens blev, som sagt, snart vor Ven, og han bragte navnlig vor Jagt et godt Stykke fremad, idet han lærte os Adskilligt, som vi hidtil ikke havde havt nogen Anelse om. Han lavede Doner, som mere end een Kramsfugl maatte lade Livet i, han forfærdigede i nogle af sine mange Fritimer et snildt Slagbur, hvori vi fangede Musvitter paa smaa Stykker Tællelys, og han forstod at lave Kræmmerhuse, indvendig besmurte med Fuglelim, som Kragerne fik om Halsen, naar de prøvede paa at naa de Kjødstumper, der lokkede dem paa Bunden. Carstens blev, kort sagt, vort Factotum, og hvad der var det Mærkeligste: han morede sig aabenbart endnu bedre end vi ved denne tarvelige Jagt *en miniature*.

Som rimeligt var, talte vi meget om ham, og jeg holdt da saa længe Foredrag om min nye Ven for Fader, til han en Dag indlod sig i nøiere Samtale med ham og fik noget at vide om hans Fortid. Carstens, der var en født Ais-

inger, havde fra Lille af kun havt Interesse for Jagt; Faderen levede nærmest som Krybskytte, og Sønnen lærte tidligt det samme Haandværk. Da han saa et Par Gange var bleven greben paa fersk Gjerning, og da man formodentlig indsaae, at man her havde at gjøre med en uovervindelig Naturdrift, gjordes Krybskytten til hertugelig augustenborgsk Skytte. I nogle Aar fungerede han som saadan, men dels kneb det sikkert for ham at holde sig rolig i et fast Embede, dels kan der jo ogsaa have været andre Grunde, der gjorde ham Stillingen ubehagelig; nok er det, at han allerede før Oprørets Udbrud var borte fra Als, og i de tre Krigsaar gjorde han saa Tjeneste som Herregaardsskytte, fra hvilket Tidsrum han havde fortrinlige anbefalinger. Hvad han havde taget sig for i den halve Snes Aar, der vare forløbne siden den Tid, udtalte han sig mere forbeholdent om. „Jeg var snart Et, og snart et Andet, og nu er jeg Gartner!“ sagde han med et lunt Smil. Sandheden var formodentlig, at han havde drevet sit gamle Haandværk, Krybskytteri, rundt om i Jylland, men at dette nu ikke gik længere, hvorfor han havde slaaet sig paa Gartneriet, som han ikke forstod synderligt af, og som han i Grunden foragtede dybt. „Hyppe Kartoffler og plukke Grønærter, det kan enhver Bonde, men skyde!“ sagde han. Forresten maa man ikke

tro, at han følte sig ulykkelig eller blot trykket ved at være kastet ind i uvante Forhold og ved at maatte nøies med saa Lidt, som en Anden knap vilde kunnet friste Livet med; nei, tvertimod, han var tilsyneladende lige glad. „Jeg har det jo godt i alle Maader,“ var hans staaende Udtryk. Arbeidet tog han sig, som alt sagt, mere end mageligt, og han havde en Evne til at sove, der var aldeles forbausende; man kunde komme, naar man vilde, om Morgenen eller om Middagen, Carstens var man næsten altid sikker paa at træffe sovende inde i hans Drivhus. Haven kom da ogsaa i Løbet af et Aarstid i saadant Forfald, at Værten sagde ham op til Skiftetid.

„Hvor vil De nu hen?“ spurgte Fader ham en Dag, mens jeg hørte paa det.

„Aa, jeg veed ikke, jeg finder vel nok et Sted at være,“ svarede han.

„Men De skulde dog tænke paa det i Tide“, mente Fader.

„Det jager jo ikke.“

„Vil De være Gartner igjen?“

„Det er lige meget, det maa blive, som det kan falde.“

„Men hvis jeg nu kunde skaffe Dem en Plads som Skytte, hvad vilde De saa sige?“

Carstens saae op, og han straaledede. „Saa vilde jeg sige Ritmesteren saa mange Tak!“

„Ja, nu skal jeg se, hvad jeg kan gjøre“,

endte Fader med at sige. Og han holdt Ord. Det faldt ham ikke vanskeligt blandt sit udbredte Bekjendtskab at finde en Godseier, der med Glæde tog en Mand som Carstens til Skytte; som Jæger — det havde Fader erfaret — gaves der vel neppe hans Lige, og desuden var han jo i enhver Henseende et grundskikkeligt Menneske. Til Skiftetid drog han fra os og holdt sit Indtog hos Baronnen paa Egedal.

Der pleiede mine Forældre og jeg at tilbringe Julen ude, men der gik et Aar over, inden jeg atter, en anden Juledag, rullede ind i den gamle Gaard. Mine første Spørgsmaal gjaldt Carstens.

„Ja, hvordan er De saa fornøiet med ham?“ spurgte Fader Baronnen.

„I mange Henseender fortræffeligt,“ lød Svaret, „men jeg veed ikke, hvordan det er fat med ham: jeg troer ikke, han er rigtig tilfreds.“

„Han ikke!“ sagde Fader. „Saa maa han jo være gal!“

„Ja, nu kan De selv spørge ham ud siden“, vedblev Baronnen, „Noget er der i Veien.“

Efter Frokosten næste Dag gik Fader og jeg ad Skovveien til Carstens' Bolig. Der laa det lille Hus med det langt fremspringende Tag-skjæg og de mægtige Takker over Gavlen saa hyggeligt som muligt halvt skjult mellem Træerne.

Da vi kom i Nærheden af det, hørte vi et Par Hunde gjø, og strax efter kom Carstens selv udenfor. Han blev meget fornøiet ved at se os, og der kom ordentlig Liv i ham.

„Hvordan gaaer det saa?“ spurgte Fader.

„Jo, Tak, jeg har det jo godt i alle Maader.“

„Ja, det troer jeg!“ sagde Fader. „Nu kan De da faae Deres Jagtlyst styret i al Skikkelighed!“

„Ja, aa, ja, det kan jeg jo,“ svarede Carstens, men der klang et eget Forbehold i Tonen.

„Maa jeg se, hvordan De har det?“ spurgte jeg.

„Aa, der er ikke stort at se ved det.“

„Ja, men maa jeg gaa indenfor?“

Halvt modstræbende lukkede han op, og vi kom ind i et Par gode, rummelige Stuer; der var ikke et Møbel i dem og hundekoldt.

„Hvor opholder De Dem da egentlig?“ spurgte Fader.

„Jeg sidder mest i Kjøkkenet, saa behøver jeg ikke at lægge i andre Steder.“

„Men hvor sover De?“ spurgte jeg.

Fader aabnede i det samme Døren til Kjøkkenet, og jeg saae der en Seng staa et Par Alen fra Ildstedet.

„De sover ogsaa i Kjøkkenet!“ udbrød Fader forundret. „Hvad i al Verden skal nu

det sige! Hvorfor indretter De Dem ikke lidt hyggeligere her i Huset?"

„Aa, hvad skal jeg med flere Stuer, Hr. Ritmester? Jeg var tilfreds, jeg blot havde en lille Knaldhytte uden Vinduer over Hovedet, den kunde man da finde sig til rette i!“

„Men hvorfor gifter De Dem ikke eller faaer et Fruentimmer til at holde Hus for Dem? Nu har De jo Raad til det.“

Carstens saae op med et fiffigt Smil. „Fruentimmer i Huset! Nei, Tak for mig!“

„Men falder Tiden Dem da aldrig lang?“

„Nei, jeg har jo nok at tage Vare paa, og trænger jeg til Selskab, saa har jeg jo Mikkell derude og Smaatingesterne der.“ Han pegede paa et Par selvlavede Bure, af hvilke der i det ene fandtes et Egern, i det andet to Dompapper.

„Hvor er Mikkell?“ spurgte jeg.

Carstens viste mig hen til et Hundehus i Gaarden, hvor en tam Ræv stod lænket, og medens jeg søgte at indlede Bekjendtskab med den, underholdt Fader sig med Carstens om Jagten og fik grundig Besked om Alt denne vedrørende.

Omsider sagde vi da Farvel og gik tilbage til Egedal.

— „Naa,“ sagde Baronnen senere til Fader, „hvad synes De saa om deres Protégé?“

„Ja, han er jo en Særling, og han har ganske

vist indrettet sig besynderligt, men det maa han om. De er jo dog ellers tilfreds med ham?”

„Ja, det er, ligesom De tager det. Han har ikke Idee om at føre Klapperne, og han forstaaer i det Hele slet ikke at soutenere sin Stilling, men jeg skal villigt indrømme, at jeg aldrig har kjendt Mage til Skytte.“

„Han er vel altid tjenstvillig og flink?”

„Ja, vist er han saa. Siger jeg til ham: imorgen skal jeg have et Dyr, Carstens, eller to og tre, saa faaer jeg dem; men han har ingen rigtig Interesse for Stillingen.“

„Det er jo umuligt! Han, der altid kun har levet for Jagt!”

„Ja, men det er en egen Slags Jagt, han bryder sig om. Seer De: at levere de første Snepper, at sætte Doner for Kramsfugle, grave efter Brokken og den Slags Idræt, det er hans Liv og Lyst, men det Andet kjeder ham. Han kommer for nemt til at skyde et Dyr her. Ja, var det Krybskytteri, han drev, saa var det en anden Sag, men nu, da det er hans lovlige Gjerning, han gaaer i, naar han skyder et Dyr, saa kan han ikke med det. Jeg bebreider ham ikke Noget, men han er nu engang ikke skabt for civiliserede Forhold; han skulde have været Pelsjæger i Amerika eller ialtfald bleven ved at være Krybskytte, saa havde han været tilfreds med sin Skjæbne. — Men jeg vilde forresten

nødig have ham til Krybskytte paa mit!“ tilføiede Baronnen og lo.

Der gik en tre Fjerdingaar, og vi hørte ikke videre til Carstens. Da seer jeg ham en Octoberdag inde i Byen, ikke iført den pyntelige, grønne Jakke, som han efter sin Ansættelse paa Egedal pleiede at vise sig i, naar han en sjelden Gang kom til Bys, men klædt i samme luslidte, langskjødede Frakke, som jeg huskede saa godt fra hans Gartnerperiode. Jeg gik efter ham for at faae Noget at vide, men han lod, som han ikke saae mig, og jeg tabte ham af Syne, da han dreiede om et Hjørne.

Neppe var jeg kommen hjem, før jeg fortalte Fader, hvad jeg havde seet, og i Forening anstillede vi Betragtninger over, hvad der vel kunde være Skyld i, at han havde forladt Egedal. Forklaringen lod imidlertid ikke længe vente paa sig: Baronnen kom faa Dage efter til Byen og aflagde os da et Besøg.

„Hvad er der i Veien med Carstens?“ spurgte Fader. „Han er jo ikke længer hos Dem?“

„Ja, det er en Historie, der baade er til at le og græde over,“ lød Svaret. „Nu skal De høre. Hvad jeg sagde sidste Jul, har desværre viist sig at være endnu mere slaaende sandt,

end jeg selv drømte om. Carstens var jo ikke tilfreds med sin Stilling, simpelthen fordi han ikke kunde forsone sig med Tanken om, ved høilys Dag at gaa udenfor sin Dør og skyde et Dyr, uden at have idetmindste een Skovfoged i Hælene paa sig. Intet var ham til Pas: en almindelig menneskelig Bolig kunde han ikke trives i, derfor levede han, som De jo selv har seet; naar jeg hvert Halvaar betalte ham hans Løn, saae han paa Pengene med et halv ynkeligt Ansigt, thi han vidste knap, hvad han skulde gjøre med dem, og det var vist ikke langt fra, at han betragtede dem som Blodpenge, for hvilke han havde solgt sin Frihed. Han faldt formelig af, blev melankolsk og menneskesky og sov det meste af Dagen i sin Hule. Men saa blev det paa eengang bedre med ham: han var paa Færde tidlig og sildig, Humøret klarede op, og han straaledede af Glæde, naar jeg bestilte et Dyr. En Dag lader jeg ham kalde op og spørger, om han ikke mærkede noget til Krybskytter, for min Nabo, Kammerherren, havde nylig klaget over, at der jevnlig blev skudt i hans Skove. Nei, Carstens havde da ikke mærket Noget, og han mente, at han nok skulde holde dem fra Livet her. Naa, jeg paa-lagde ham alligevel at passe godt paa, sagde, at der skulde bruges et Dyr næste Dag, og lod ham gaa. Men saa havde vi Skandalen! Vil

De tænke Dem, næste Formiddag kommer Kammerherrens Skovfoged og fortæller, at de tidlig om Morgenens har grebet min Skytte paa Krybskytteri inde paa deres Grund! Jeg foer op som en Besat, og svoer paa, at det maatte være en Feiltagelse, men det var kun alt for sandt: den gode Carstens havde i det sidste Halvaar regelmæssigt skudt, hvad han leverede i mit Kjøkken, inde i Kammerherrens Skove! Han var bleven, hvad han havde været: Krybskytte, og hans gode Humør kom af, at han nu igjen kunde virke i sit Kald. — Ja, det var en artig Historie for mig, kan De begribe! Det mindste af det var, at jeg naturligvis maatte erstatte, hvad Fyren havde reddet, men det var jo en kilden Situation, jeg kom i overfor Kammerherren, for De veed, der har før været Smaakjævl imellem os paa Jagtens Vegne. Naa, jeg kalder Carstens for mig og examinerer ham. Synderen nægter heller Ingenting, han gjorde Rede for, naar og hvor han havde skudt hvert enkelt Stykke, og det var med en formelig Stolthed, han afgav sin vakre Beretning. „Hvor i al Verden har De nu kunnet bære Dem saadan ad, Mand?“ sagde jeg til ham. „Ja, hvad skal man sige,“ svarede han, „jeg veed ikke.“ Der var jo ikke Andet for, end at faae ham paa Porten snarest muligt, men vi skiltes i Grunden i al Venskabelighed, for med alt det, at han er

og bliver et Asen, kan jeg dog ikke lade være at have en vis Sympathi for ham.“

Fader traf Carstens kort efter og tog ham ordentlig i Skole, men alle Bebreidelser prellede af mod hans uforstyrrelige Ro og ærlige Indrømmelse af Factum. „Hvad skal man sige til det?“ endte han med. — Ja, hvad skulde man egentlig sige? Fader sagde heller Ingenting.

Det var i 1863, Krigen stod for Døren. Et Par Dage før Regimentet skulde afmarschere, kom Carstens hjem til os og bad om at faae Fader i Tale. De vare lukkede inde sammen en hel Time, og da Carstens gik, hørte jeg Fader sige: „Ja, saa skriver jeg endnu idag“, hvortil Carstens svarede: „Mange Tak, Hr. Ritmester!“

Krigen gik sin sørgelige Gang, vore Tropper trak sig længere og længere Nord paa, og Fjenden kom i deres Sted. Som jeg en Dag gik over Torvet, hvor et Par nys ankomne preussiske Regimenter stode opmarscherede forat faae Indkvarteringsbilletter udleverede, fik jeg pludselig Øie paa en bondeklædt Mand, i hvem jeg mente at gjenkjende Carstens. Jeg foer hen til ham og sagde Goddag, men han saae fremmed paa mig uden at svare, og drev af. Det var under-

ligt, for jeg syntes saa bestemt, at det havde været ham.

Saa var det faa Dage efter, at den Uhlan-officeer, vi havde i Kvarteer, forat være interessant fortalte Moder og mig, at en dansk Spion var bleven fanget et Par Mil Nord paa, og, da han forsøgte at flygte, skudt paa Stedet. Jeg veed egentlig ikke selv hvorfor, men i samme Nu satte jeg mit Møde paa Torvet og Officeerens Fortælling i Forbindelse og udbrød uvilkaarligt: Carstens! — Og det var virkelig Carstens, hvis Død jeg havde hørt om.

Da Fader kom hjem, fortalte han, at den fordums Skytte hin Eftermiddag havde søgt ham forat bede ham skaffe sig ansat ved „Efterretningsvæsenet“, som det hed, det vil sige som Spion. Man feiler vistnok, naar man troer, at det nærmest var af rent patriotiske Grunde og i Egenskab af født Slesviger, at Carstens attraaede en saadan Stilling; han var vel sit Lands Sag hengiven, men hvad der for ham var Hovedsagen, var sikkert, at det, saaledes at føre Krig paa egen Haand og følge Fjendens Bevægelser, som Jægeren følger Vildtet, det var Noget, han kunde forstaa. Fader tog ikke i Betænkning at anbefale ham paa det bedste; paa lidelig var han, naar Talen kun ikke var om Krybskytteri, og hans næsten forbausende Kjendskab til Vei og Sti rundt paa hele Halvøen

maatte jo gjøre ham særlig skikket til den vanskelige Post. Han blev da ogsaa, hvad han ønskede at være, og han bragte i alt Fald ved een Leilighed en Efterretning af ikke ringe Vigtighed til Hovedkvarteret. Saa vovede han sig paany ind mellem de Fjendtlige — det var dengang, jeg saae ham paa Torvet — og han var alt paa Vei til Vore, da han blev standset af en Patrouille inde i de samme Skove, hvor han nys havde havt sin daglige Gang. Strikken var ham vis, thi Preusserne gjorde ikke fuldt saa mange Omstændigheder med fjendtlige Spioner som vi. Da lykkedes det ham inde paa en snever Sti at rive sig løs fra den Mand, der havde ham ved Armen, og inden de Andre kunde faae ham fat, var han et godt Stykke forud. Saa gav tre, fire af Patrouillen Ild, Carstens faldt død om, uden at røre et Lem, og blev begravet under en stor Bøg inde i Skoven.

„Stakkels Carstens!“ sagde jeg, da Baron en gang meddelte Fader og mig de nærmere, her fortalte Omstændigheder ved hans Død.

„Stakkel?“ sagde Fader, „han var ingen Stakkel. Han fik en smuk Jægerdød, og Du kan tro, det var den, han helst kunde ønske sig.“

„Ja, naturligvis,“ bemærkede Baron. „Det ærgrer mig kun, at han skulde falde inde paa Kammerherrens Grund og blive begravet der. Jeg kunde nok lide at have Carstens liggende

inde paa mit, men Kammerherren skal jo altid være heldig!“

— Jeg har selv seet „Skyttens Grav“, som den kaldes. Der staaer en stor, utilhuggen Sten lænet op ad Bøgestammen, og der hænger altid et Par Kranse paa den. Kammerherrens Skovfoged paastaaer, at det er Carstens, der øver sin vante Gjerning, naar man om Natten hører et Skud falde inde i Skoven, men Kammerherren siger, at hans Skovfoged er en Ærtekjælling, der er bange for at møde Krybskytterne, og det Sidste turde vel være det rimeligste.

EKKOET, DER BLEV FORFLYTTET.

Der var engang et ualmindelig stærkt Ekko inde i et Bjergpas tæt ved den libyske Ørken; men det Kjedelige ved det var, at der sjelden eller aldrig forvildede sig et Menneske derhen, og at der endnu sjeldnere var Nogen, som gav Ekkoet Leilighed til at svare.

Saa var St. Peder en Dag ude at visitere alle Ekkoer rundt omkring og se efter, om de gjorde deres Skyldighed, og han kom da ogsaa ud i Bjergpasset ved den libyske Ørken.

„Goddag!“ sagde han, og Ekkoet svarede naturligvis strax „Goddag!“ igjen.

„Det er en rar, klangfuld Stemme, Du har!“ sagde St. Peder.

„Ja, det er det ogsaa, uden at rose mig selv“, svarede Ekkoet i al Beskedenhed — for et Ekko kan godt tale paa egen Haand, naar det vil — „men hvad Fornøielse har jeg af det: engang imellem brøler en sulten Løve efter Neger-

kjød, og engang hvert andet Aar kalder en Beduin paa en bortløben Kamel, det er al den Adspredelse, jeg har! Bliver det saadan ved, saa mister jeg Stemmen, den ruster fast! — Men jeg maa vel forresten ogsaa snart staa for Tur til Forflyttelse?”

„Det kan der være Noget i“, svarede St. Peder, „men hvor vil Du hen?”

„Det er saamænd lige meget, naar det kun bliver paa et livligt Strøg!”

„Ja, jeg skal tænke over det!”

„Aa, nei, lad være med at tænke over det“, bad Ekkoet, „saa varer det saa længe, inden det bliver til Noget!”

Nu er St. Peder som bekjendt Godheden selv, og da han tilmed syntes godt om Ekkoets ligefremme Maade at tale paa, tog han en rask Beslutning og sagde: „Der er et skikkeligt gammelt Ekko oppe i det sachsiske Schweiz, der har skreget sig saa hæst, at det selv ønsker at faae en magelig Retraitepost: I To kunde jo bytte!”

„Ja, mange Tak!” svarede Ekkoet, og saa blev det forflyttet.

— Inde i en venlig Kløft, hvor Mos og Bregner dækkede Klippevæggen, og hvor en lille Bæk Dag og Nat fortalte Nyt fra Bjerget, fik Ekkoet sin Post. Det var rigtignok en heldig Forandring! Og havde det før med Grund

kunnet klage over, ikke at have Noget at bestille, saa havde det til Gjengjæld nok at gjøre her. Dalens Ekko havde altid været berømt, men aldrig, som det nu blev. „Det er forbauvende, som det har taget sig op!“ sagde Folk, og man valfartede formelig dertil langveis fra alene forat høre det, og Førerne stillede Touristerne op paa det heldigste Sted, hvorfra Klangens lyd stærkest. Det smigrede naturligvis Ekkoet, skjøndt det ærgrede sig noget over, at man kunde tro, det var det gamle Ekko, der havde faaet sin Stemme igjen; naa, det var jo dog det Mindste af det: det Væsentligste var, at det nu, som det havde ønsket, var kommet paa et livligt Strøg.

Saadan gik et Par Aar i Fryd og Gammen. Ekkoet glædede sig Vinteren igjennem til Sommeren, og Egnens Folk velsignede deres Ekko, for Tilstrømningen af Fremmede voxede Aar for Aar. Man kan jo imidlertid blive kjed af al Ting, og det kan et Ekko ogsaa: efterhaanden fandt det, at det i Længden alligevel ikke er saa morsomt fra Morgen til Aften at staa paa Pinde for Enhver, der har Lyst til at prøve Styrken af sine Lunger, og der kom Tider, da Ekkoet Sommeren igjennem glædede sig til den rolige, magelige Vinter.

— „Jeg troer ligefrem ikke, jeg kan holde det ud!“ sagde Ekkoet tilsidst til St. Peder. „Jeg maa have det mageligere, jeg overanstrenger Stemmen — kunde jeg ikke komme til Ems?“

„Man kan ikke saadan blive forflyttet hver anden Dag,“ svarede St. Peder; „det var Dig selv, der vilde herhen, saa maa Du ogsaa tage Følgerne!“

„Ja, men jeg gjør Strike! Jeg nedlægger Arbeidet og lader være at svare!“

„Vær saa god!“ sagde St. Peder og gik ganske rolig sin Vei: han vidste nemlig lige saa godt som Ekkoet selv, at det ikke kan lade være at tale med, naar man henvender sig til det.

Stakkels Ekko, det blev en bedrøvelig Tilværelse! Hvad man ikke har Lyst til, er det jo altid en Kval at skulle gjøre, og man kan da tænke sig, hvordan Ekkoet maatte være til Mode ved fremdeles, Dag ud og Dag ind, at skulle gjentage enhver Reisendes Navn og Navnet paa hans Kjæreste og lignende Trivialiteter. I Begyndelsen havde det fuldtonende og klart raabt hele Navnet: nu indskrænkede det sig som oftest til, tvært og arrigt at gjentage den sidste Stavelse, men svare maatte det, og det var det Irriterende. En sjelden Gang kunde Ekkoet faae en Smule Adspredelse, høre Noget udenfor

det Sædvanlige, som f. Ex. en Aften, da tre uvorne Drenge — den Ene var ogsaa Fux, og de to Andre Oversiddere — raabte en hel Del meget uartige Ord til Ekkoet; og det er sørgeligt men sandt, at Ekkoet var demoraliseret nok til at more sig kosteligt ved af fuld Hals at gjentage Uartighederne ikke blot een, men hele to Gange.

— „Nei, jeg holder det ikke ud!“ tænkte Ekkoet en Pinsemorgen; det havde tilbragt en søvnløs Nat, eftersom en Sangforening havde skraalet lige udenfor Kløften, og det var derfor endnu mere rasende paa Menneskeheden end ellers. „Ti Gange hellere Løvebrøl og hæse Kameldrivere end saadan en firstemmig Sangforening, uha! — Og idag er det Pinsedag, det er glædelige Udsigter! Nei, jeg bliver gal! Jeg vil herfra, med det Gode eller med det Onde, det er afgjort! Men hvordan?“ Og Ekkoet tænkte og tænkte, pludselig fik det en Idee, en Idee, der forekom det selv saa glimrende, at det lo hult inde i sin Kløft.

Folk kom fra den tidlige Morgen; Alle skulde de naturligvis prøve Ekkoet, og det var særlig oprømt, det overgik sig selv. Blandt Pinsegjæsterne var ogsaa hele ældste Klasse af et Pigeinstitut fra nærmeste By; to Klasselærer-

inder og Bestyrerinden selv vare med, mindre kunde ikke gjøre det. Hele Klassen posteredes paa det rigtige Punct, og en af Lærerinderne stillede sig i Position og raabte med sin ikke synderlig klangfulde Røst: „Dora!“ — det var Institutbestyrerindens Fornavn og altsaa en fin Opmærksomhed mod Denne. Men den Opmærksomhed kom den stakkels Lærerinde dyrt til at staa: et Par Secunders forventningsfulde, dødsstille Pause, da klang — o, Rædsel! — inde fra Kløften, baaret af Ekkoets kraftige Røst, et Ord, et meget uartigt Ord, et af dem, det havde lært af de tre uvorne Drengene! Lærerinden var ved at faae ondt, men Institutbestyrerinden, der ikke rigtig havde hørt, hvad der var bleven raabt, men desto bedre, hvad der var bleven svaret, tilkastede den Ulykkelige et sønderknusende Blik, sagde dirrende af Harmen: „De har øieblikkelig Deres Afsked, min Gode!“ og stillede sig, for saa vidt muligt at redde Situationen, selv op og raabte: „Goethe!“ — det var da anstændigt, vidste hun. En Pause, længere end den forrige: da kom, buldrende som Torden og skurrende som Domsbasunen, det værste Ord, det mest uartige af alle de mange uartige, Ekkoet kunde, og som om det var bange for ikke at blive forstaaet, gjentog det Ordet to Gange uden mindste Afkortning. Institutbestyrerinden fik Krampe, og Pigebørnene fnisede; men Skan-

dalen var skeet og stod ikke til at ændre. For at Egnens Folk imidlertid ikke skulde blive ruinerede, naar det rygtedes, at intet Menneske med Sans for det Sømmelige længer kunde høre paa saadant et uartig Ekko, forflyttede St. Peder det strax.

Ekkonet havde altsaa paa en vis Maade sat sin Krig igjennem, men om det var tilfreds, er alligevel et stort Spørgsmaal. Til Straf for sin uanstændige Opførsel og Egenraadighed ansattes det nemlig ved Spitsbergen mellem to nøgne Klipper ude i Havet; en prustende Hval og en brummende Isbjørn afbryde kun sjeldent den trykkende Stilheld, og Kulden er som bekjendt meget følelig, saa det gjerne kan være sandt, hvad en gammel Hvalfanger har fortalt, at Ekkonet deroppe lyder, som det var forkjølet.

PRINSESSEN OG DE TO BEILERE.

Det var en Formiddag først i Juni inde i Havesalen paa Bradesborg. Smuk var den altid med sin discrete Decoration i Hvidt og Guld og den dæmpede, lyseblaa Silke paa de blødt polstrede Møbler, men idag var der dog noget mere Festligt end sædvanligt over det store Rum: Drivhusene vare plyndrede for deres bedste Skatte, og hvor Øiet faldt hen, mødte det store Opstillinger af Palmer og blomstrende Planter; Étagèrerne i Hjørnerne, hvor de mest forskjelligartede Bibelots vare stillede til Skue, skjultes næsten helt, og Blomsterduften var, ialtfald i første Øieblik, man traadte ind, næsten overvældende.

Det festlige Arrangement var til Ære for Herresædets eneste Datter, Baronesse Regitze Brade, hvis tyveaarige Fødselsdag det var. Selv sad hun ganske alene foran Flygelet — Herrerne

klædte sig paa til Middagen — og dannede i det Ydre en iøiefaldende Contrast til alt det Lyse, der omgav hende, idet hun bar en sort Silkekjole uden nogen som helst Pynt; det var knap et Aar siden, at Faderen var død, saa der kunde selv paa en Festdag ikke være Tale om at slaa noget af paa Sorgen. Det behøvede hun nu imidlertid ikke at tage sig nær; det var saa ofte bleven sagt hende, at sort Silke klædte hende bedst, og hun havde ganske sikkert selv lagt Mærke til det: hendes harmoniske, fuldt udviklede Skikkelse kom til sin Ret i den glatte, stramme Silke, der saa villigt sluttede sig om hver rythmisk Runding, og den hvide Teint fremhævedes end mere af den sorte Dragt; men hvad der dog maaske var det Væsentlige, var, at hendes hele Skjønhed — og en Skjønhed maatte man kalde hende — var af den sydlandsk-aristokratiske Art, som kræver Sort: den kraftige Profil med den markerede Hage, det mørke Haar og de lange Øienvipper, Alt syntes at betegne hende som tilhørende Landet hinsides Pyrenæerne, og det er jo ikke en Tilfældighed, at Sort er saa fremtrædende i Spanierindernes Dragt.

Hun saae pludselig op og lyttede; der kom Glans i Øinene og en svag Rødme i Kinderne — nei, det var kun en af Tjenerne, der gik inde i Spisesalen. — Hun saae ud ad de aabne

Døre og lod Blikket langsomt glide fra det Nærmere til det Fjernere ude i den store Have. Der laa Terrassen foran Bygningen, hegnet af den graa Sandstensbalustrade, hvis ærværdige Alder constateredes af de gule Lavpletter, og prydet med mægtige ottekantede Vaser af kinesisk Porcelain — et Minde fra de Tider, da „Asiatisk Compagnie“ stod i sin Veimagt. Saa kom den tætklippede grønne Skraaning med de moderne Tæppebede, og nedenfor den udbredte sig saa den egentlige Have i engelsk Parkstil med en hel, bugtet Sø, med plaskende Springvand, store Busketter og fritstaaende Træer paa de flade Plæner. Langt borte kom Lindealleen med de sorte Stammer og det lyse Løv, og her gik Parken over i Dyrehaven, bag hvis Bøgekupler reiste sig Spiret paa „Mariehøi“, den unge Jægermester Schimmels Eiendom. — „Jægermesteren maatte vel være tagen derfra nu, der var ikke længe til Spisetid. — Men hvor blev dog Holger af? Det var jo en urimelig lang Tid at bruge til at klæde sig om!“

Hun saae et Øieblik ned paa en gammel-dags Ring, hun bar paa sin venstre Haand, saae atter flygtigt ud over Haven, ud over al den Blomsterpragt, som Guldregn og Syrener, Rødtjørn og Kastanier udbredte i det stille, varme Solskin under den blaa Himmel, dreiede sig derpaa hurtigt om og gav sig til at spille. Hun

begyndte med en Nocturne af Chopin, men inden hun var halvt til Ende med den, holdt hun op, støttede den venstre Arm paa Flygelet og nøiedes med at lade den høire lege Valsen af „Faust“; den gik over i „Venetianisches Gondellied“, saa kom Begyndelsen af „Patins et fourrures“, derpaa fulgte en længere Pause, og saa en Stump af Noget, der lød som en blød, vemodig Folkesang. Hun spillede Begyndelsen en og to Gange, og medens det hidtil havde været aabenbart, at hun ikke havde skjænket sit eget Spil en Tanke, blev hendes Interesse nu pludselig vakt. Hun holdt op og søgte at gjenkalde sig Slutningen af Melodien for sit indre Øre, hun prøvede sig frem paa Instrumentet, men det hjalp Altsammen ikke, hun kom ikke videre end til Begyndelsen.

Der gik Døren — aa, det var kun Onkel Fritz! „Onkel Fritz“ var hendes Faders yngre Broder, der saa langt tilbage, som hun kunde huske, bestandig havde boet paa Bradesborg og havt sine to Værelser i Sidefløien. Han havde studeret i sin Ungdom, havt en ulykkelig Kjærlighed, sagde man, og var nu ved Siden af at være en komplet Cavaleer af den gamle Skole, tillige noget af en Særling; man kunde tale med ham om, hvad det skulde være, thi han var inde i Alt, men undertiden vidste man ikke, hvor man egentlig havde ham, og om en af

hans tilsyneladende uskyldige Ytringer ikke indeholdt en temmelig bidende Sarcasme.

„Aa, er det Dig, Onkel Fritz!“ sagde Baronesse Regitze og saae smilende op.

„Du ventede maaske en Anden, lille Regitze?“ svarede Onklen lige saa smilende.

„Hvem skulde det være?“

„Holger for Exempel! Eller maaske en anden af dine Tilbedere!“

„Jeg veed virkelig ikke, hvad Du mener, Onkel!“ Baronessen slog Øinene ned som en ung Pige, der føler, at hun rødmer — men Baronesse Regitze rødmede ikke.

„Jeg mener naturligvis vor galante Nabo, Jægermester Schimmel — jeg er nemlig ikke saa vel underrettet, at jeg for Øieblikket er i Stand til at nævne Andre end ham og Holger som dine erklærede Tilbedere, men jeg tvivler naturligvis ikke om, at der er mange Flere, som —“

„Du er slet ikke elskværdig, Onkel, og oven i Købet idag, paa min Fødselsdag! — Du kunde da ogsaa gjerne have kysset mig paa Panden imorges, da Du gratulerede mig!“

„Nei, Regitze, kysser man Dig, saa kysser man Dig paa Munden, min Pige!“

Hun saae op, for hun var ikke ganske vis paa, at det ikke skulde være noget mindre Behageligt, Onkelen sagde hende, men hendes Mis-

tanke afvæbnedes ved hans uforandret velvillige Smil, og hun sagde derfor kun: „Og saa har Du heller ikke engang seet mine Presenter!“

„Jeg har seet een af dem“, svarede han alvorligt og pegede paa hendes Haand. „Den Ring bar min salig Søster, den Dag hun døde.“

„Ja, Holger forærede mig den imorges, jeg er ogsaa saa glad for den.“

„Det kan jeg tænke mig“, svarede Onkel Fritz, uden at det var muligt at afgjøre, om hans Replik nærmest skulde referere sig til det Factum, at hun havde faaet den af Holger, eller til hendes Udtalelse af Glæde over Gaven.

Efter et Øiebliks Pause sagde Onkelen: „Tør man spørge, hvad det var for et Potpourri eller en Quadrille, hvad det nu skal kaldes, som Du spillede før, da jeg sad inde i Bibliotheket? Det var en meget livlig Vexlen af Melodier!“

„Altid skal Du drille mig, Onkel! Du er rigtig styg! Jeg har ikke nogen Anelse om, hvad det var, jeg spillede; jeg sad her ganske alene, og saa maatte jeg jo se at faae Tiden til at gaa med Noget. — Men det er sandt: Du skulde da ikke vide, hvad det er?“ Og hun spillede Themaet fra før, Begyndelsen af Folkevisen.

„Hvorfor holder Du op midt i den?“

„Fordi jeg ikke kan huske mere! Jeg begriber ikke, hvorfra jeg har faaet fat paa den

Melodi, den har forfulgt mig lige fra Morgenstunden, og nu er det mig ikke muligt at komme paa Slutningen. Du veed ikke, hvor den piner mig!“

„Der har vi Jægermesteren!“ sagde Onkel Fritz, da en Vogn rullede for Døren.

Og ind traadte Jægermester Schimmel fra Mariehøi, en stor og kraftig Skikkelse, omhyggelig soigneret og beleven i sin Optræden — en Type paa en Landjunker. Inden der var gaaet to Minuter, havde han faaet sagt Baronesse Regitze alle de Complimenter, som han undervejs havde tænkt paa, og fik endogsaa Tid til at sige Onkel Fritz en lille Behagelighed, før Enkebaronessen kom.

Hun begyndte med at gjøre Jægermesteren en Slags Undskyldning for, at der ikke kunde bydes ham Selskab, „men Sønnerne er jo borte, og vi seer ingen Fremmede endnu, veed De nok. De, som gammel Ven af Huset, og min Neveu, Holger, det er hele Selskabet. — Men hvor er Holger?“

I det Samme kom den Omtalte ind fra Bibliotheket. Holger Bang var Søn af den afdøde Barons Søster, der i sin Tid, ikke uden Modstand fra Slægtens Side, havde ægtet Ritmester Bang; begge Forældrene vare tidlig døde, og Holger havde fra Barn af været vant til at tilbringe sine Ferier paa Bradesborg, hvilket nok

nærmest skyldtes Onkel Fritz. Han var Landskabsmaler, havde hurtigt vakt Opmærksomhed som saadan og stod just i Begreb med paa et større Stipendium at reise et Aar til Udlandet; egentlig skulde han have reist Dagen i Forveien, men hans Kusines Fødselsdag maatte han være med at feire, og saa var Afreisen bleven udsat til samme Aften. Sagen var nemlig den, at da han for et Par Uger siden var kommen til Bradesborg, hvor han paa Grund af sine egne Arbejder og Onkelens Sygdom og Død ikke havde været de sidste Aar, var han begyndt med at blive slaaet af, hvilken Skjønhed hans Kusine Regitze i Mellemtiden havde udviklet sig til, og var endt med at blive heftig forelsket i hende. Hun droges paa den anden Side stærkt af den beundrende Hyldest, den ideelle Erotik, som han saa tydeligt lagde for Dagen, og som var saa forskjellig fra den Opmærksomhed, der ellers vistes hende, og der havde været mere end eet Øieblik i de sidste Uger — som nu imorges, da han med sin bløde Stemme bad hende modtage hans Moders Ring — da hun følte en Tilbøielighed til helt og fuldt at hengive sig til ham og kun undredes over, at han ikke fik det befriende Ord over Læberne.

— „Ja, Regitze maa nok have to Cavalerer, Jægermesteren og Holger“, sagde Enkebaronessen, „saa faaer Onkel Fritz nøies med mig!“

Man gik til Bords. Middagen var festlig: Fødselsdagsbarnets Skaal blev med et Par Ord proponeret af Onkel Fritz og drukket i Champagne, Desserten var Jordbær fra Driverierne, og Tjenerne bare Bradernes Liberi — blaa Frakke og drapfarvede Knæbenklæder — medens de til daglig Brug kun mødte i sort Kjole. Men nogen særlig løftet Stemning var der ikke. Enkebaronessen og Onkel Fritz vexlede mellem hver Ret et Par ligegyldige Repliker, som de pleiede, Holger sagde kun af og til med dæmpet Røst nogle Ord til Regitze, som han i og for sig lige saa godt kunde have sagt høit, og Jægermesteren var den Eneste, der holdt Conversationen igang, idet han uden at spare paa Stemmen talte om alt Muligt og selvfølgelig var idel Opmærksomhed mod sin smukke Borddame.

— „Det maa da være Dem, Baronesse Regitze?“ sagde Jægermesteren, idet man reiste sig, og pegede paa et Barneportrait, som hang paa Væggen blandt en Mængde andre Familiebilleder.

„Ja, men det er ikke godt; jeg seer jo ud, som jeg skelede, og det gjør jeg da ikke, vel? — Nei, De skal siden se et Miniaturbillede af mig, som er malet paa Elfenben, da jeg var syv Aar, det er godt. Jeg fandt det i Mamas Gjemmer forleden.“

Da Selskabet passerede Havesalen forat be-

give sig ud paa Terrassen, hvor Kaffen serveredes, standsede Regitze uvilkaarligt foran Flygelet; halvt i Forbigaaende begyndte hun med høire Haand sagte at spille det Thema, der havde forfulgt hende før Middagen, men Resultatet blev det samme som tidligere: hun kom ikke videre. Med et lidt ærgerligt Udtryk gik hun ud paa Terrassen, hvor de Andre allerede havde taget Plads, satte sig ned ved Siden af Moderen og saae aandsfraværende ud over Haven.

„Hvad seer Du paa, lille Regitze?“ spurgte Onkel Fritz.

„Aa, ikke paa noget Bestemt,“ svarede hun og rødmede let.

„Nei, det vil jeg tro!“ sagde Onkelen med et fint Smil.

„Hvorfor det?“

„Jo, jeg skal sige Dig, efter en Middag — og fremfor Alt efter en saa udsøgt Middag, som den, man altid faaer paa Bradesborg — seer man kun Alt i store Træk, Detaillerne forsvinder. Og det gjælder baade om de Vuer, man for sit indre Syn opruller af Fremtiden, og om de virkelige Billeder, Tilværelsen byder En. Seer man f. Ex. ud over et Landskab som det, der ligger foran os, saa dvæler man ikke ved nogen Enkelthed men kun ved Helheden; man seer fuldkommen impressionistisk paa det, og det skulde i Grunden

ikke undre mig, om Impressionismen som Kunstform er bleven til efter en bedre Middag.“

„Altid Paradoxer!“ bemærkede Regitze og smilede, men i sit stille Sind sagde hun til sig selv, at Onkelen baade havde Ret og Uret: Ret forsaavidt som hun virkelig først havde seet ud over Parken uden at gjøre sig selv Rede for nogen Enkelthed, Uret forsaavidt som hun dog tilsidst havde fæstet Øie og Tanke ved eet bestemt Punct, og dette Punct var Spiret paa Mariehøi. — Kjønt var der derovre, og en prægtig Eiendom var det. Og saa tæt den laa ved Bradesborg — paa en lille halv Time kunde hun være hjemme, for Jægermesteren havde altid udmærkede Heste. — Og han var i Grunden elskværdig — ja, genial var han ikke, og noget egentlig Erotisk var der heller ikke over ham — men Geni og Erotik, ja, saalænge man var ung, men saa —! Alt det havde Baronesse Regitze tænkt paa i det korte Nu, hun betragtede Spiret paa Mariehøi, men hun undsaa sig alligevel lidt for sig selv, og derfor rødmede hun, da Onkel Fritz ved sit Spørgsmaal ligesom trængte sig ind i hendes Tanker.

— „De lovede at vise mig det Miniaturportrait, Baronesse Regitze“, sagde Jægermesteren.

„Ja, nu skal jeg hente det!“

Et Øieblik efter kom hun tilbage, men ikke

uden atter i Forbigaaende at have slaaet et Par Tangenter an paa Flygelet.

„Hvad er det dog, Du spiller, Barn?“ sagde Moderen.

„Aa, det er blot en Melodi, jeg ikke kan blive kvit. — Der seer De Billedet, Jægermester Schimmel.“

„Complet nydeligt!“ sagde Jægermesteren og rakte høfligt Billedet til Holger, der havde nærmet sig.

„Nei, hvor det er deiligt!“ udbrød Denne betagen og stirrede paa det. „Regitze, nu skal jeg være et helt Aar borte, borte fra Dig — og fra alle de Andre — maa jeg saa ikke nok have det Billede, Du veed ikke, hvor Du vilde gjøre mig glad ved det!“

„Ja, det er der nok Fler end De, som vilde blive glad for!“ sagde Jægermesteren. „Og det er da mig, der er Skyld i, at det kom frem, saa jeg melder mig virkelig ogsaa med en ærbødig Anmodning, som jeg haaber Baronessen ikke uden videre afviser.“

De to Medbeileres Blik mødtes, og havde den Ene kunnet nære nogen Tvivl om den Andens Atraa, saa maatte den forsvinde nu. Med langt større Alvor og Indtrængen end første Gang fornyede de da ogsaa deres Bøn, Holger med et halvhøit „Regitze!“, Jægermesteren med

et stærkt betonet: „Baronesse Regitze, jeg vil sætte megen Pris paa at eie det Billede!“

Det var let at høre, at Enhver af dem i Virkeligheden bad om noget ganske Andet og mere end det, Ordene lød paa, og den, til hvem de rettedes, forstod da ogsaa fuldt ud Situationen. Havde det været om Formiddagen, Valget var bleven hende stillet, vilde hun ikke have betænkt sig et Øieblik, men nu var Forholdet et Andet; havde hun efter Middagen seet „impressionistisk“, som Onkel Fritz sagde, paa Landskabet, saa havde hun seet realistisk paa Fremtiden. Hun var eet Secund nærmest tilbøielig til at række Jægermesteren Billedet, men hun betænkte sig, og greben af et pludseligt Lune, af en Lyst til at skyde Afgjørelsen ud og Ansvarret fra sig, sagde hun i en tvungen let Tone: „Siden begge Herrer sætter saa megen Pris paa det lille Billede, saa tør jeg ikke foretrække Nogen af dem men vil lade Skjæbnen — eller dem selv — raade for, hvem det skal tilhøre. Skaf mig Slutningen paa den Melodi, der har pint mig hele Dagen! Den, der gjør det, kan forlange Billedet — eller, om det maatte foretrækkes, noget Andet! — Vil De nu høre godt efter!“

Hun gik ind til Flygelet og spillede de samme Takter, som hun havde spillet saa tidt den Dag, men hun rystede lidt paa Haanden. Hun havde

selv en Følelse af at have forsyndet sig mod Noget, som hun ikke vidste at give Navn, og det var kun halv Trøst, hun fik ved at sige sig selv, at hun jo netop gav sig det Romantiske, det Mystiske i Vold: var Holger den Rette, maatte det jo ogsaa blive ham, der opfyldte hendes Bud, og blev det Jægermesteren, — ja, saa maatte han vel ogsaa være den Rette!

Jægermesteren saae forresten ud, som om han var falden ned fra Skyerne; han forstod i Grunden først, hvad Sagen dreiede sig om, da han hørte hende spille, og da hun holdt op, sagde han:

„Men hvor i al Verden skal jeg skaffe Slutningen paa den Melodi! Jeg kjender ikke engang Begyndelsen!“

„Jeg skal skrive den op til Dem“, svarede Regitze. — „Vil Du ogsaa have en Afskrift, Holger?“

„Nei, Tak“, svarede han. „Vil Du spille den een Gang til, saa skal jeg ikke glemme den!“

Han var blevet meget bleg, og mens hun efter hans Anmodning atter anslog Tangenterne, var han kun optagen af eet: for bestandig at indprente sig den forresten iørefaldende Melodi.

— „Det er virkelig charmant!“ sagde Onkel Fritz, der havde været et taust men opmærksomt Vidne til den hele Scene. „Du staaer som en

Prinsesse i Æventyrerne, lille Regitze, og sender dine Beundrere ud i den vide Verden forat hente Dig en Fjer af den Fugl Phønix, og oven i Købet en Fugl, der ikke kan sees eller gribes med Hænder men svæver usynlig om i Rummet! Det er virkelig charmant!“

„Den Lignelse om Fugl Phønix har slaaet mig særdeles“, sagde Jægermesteren, der kunde sin Holberg og følte Trang til at bemærke Et eller Andet.

Men ogsaa Holger slog Lignelsen, om end paa anden og dybere Maade. I det Øieblik Regitze havde vaklet og var endt med at skyde Afgjørelsen ud, havde han følt en Smerte og en Skuffelse, der bragte ham til at spørge sig selv, om han ikke tog fejl, om ikke hun alligevel var en Anden, end han havde troet, og dette Spørgsmaal var han endnu ikke paa nogen Maade kommen til Klarhed over, da han bad hende spille Themaet om igjen. Men Onkel Fritz' Replik gav ham et noget andet Blik paa Forholdet: hun var virkelig den deilige Prinsesse, der vel maatte have Lov til at kræve en Prøve, kræve hvad som helst af Den, der løftede sine Øine til hende, selv om det, hun forlangte, var det Usynlige, det, som kun Kjærlighedens Instinct kunde veilede En til at finde. Hun havde sat ham et Maal at naa, og det skulde, det maatte naaes.

— Vognen holdt for Døren forat bringe ham til nærmeste Station.

„Gud velsigne Dig, min Dreng!“ sagde Onkel Fritz, da Holger allerede havde sat sig til Rette. „Du veed, jeg holder af Dig, som Du var min egen! Naa, levvel, og brug din Tid godt! Ingen Dumheder, hører Du! Du skal være fornuftig, skal Du! — Naa, der kommer Regitze forat sige Dig Farvel! Ja, ja, det kan nok blive godt Altsammen alligevel!“

Regitze, der allerede havde taget Afsked med Holger, kom nu løbende, bøiede sig ind over Vognen og hviskede: „Holger! Jeg veed det ikke bestemt, men jeg troer, det er en siciliansk Folkesang!“

Og med den Afskedshilsen kørte Holger Bang fra Bradesborg.

— Lidt efter tog ogsaa Jægermesteren bort, men forinden havde han fundet Leilighed til at faae Onkel Fritz afsides og sige: „Troer De, Deres Niece mente Noget med det, hun sagde om, at Den, som kunde skaffe hende Slutningen o. s. v. —?“

„Ja, gode Schimmel, det er ikke godt at vide! Damer, veed De nok, er uberegnelige: de mener Ingenting, og de mener dog Noget! — Jeg vilde i Deres Sted se at opfylde hendes Ønske.“

„Ja, det bliver vel det Bedste,“ svarede Jægermesteren roligt.

Efterat have flakket om i Sydtyskland og Norditalien og efter at have tilbragt Julen i Rom slog Holger Bang sig for længere Tid til Ro paa Sicilien i et Albergo tæt udenfor Palermo. Her befandt han sig særlig godt; Naturen tiltalte ham i høieste Grad, og dagligt vandrede han kortere eller længere bort med sine Malerrekvisiter, opslog sit transportable Paulun i Skikkelse af en mægtig hvid Solskjærm og frembragte i dens begrænsede Skygge en Mangfoldighed af Studier. Befolkningen og dens Liv omfattede han med aabenbar Sympathi, og navnlig viste han megen Interesse for de stedlige Folkesange; han kunde lokkes langt af sin Vei ved i det Fjerne at høre Klimpren paa en Guitar eller Toner af en Sang, og Børnene i Nabolaget lærte snart, at de kunde tjene adskillige Centesimi blot ved at synge en ny Vise for den fremmede Signore.

Hvad der ogsaa bidrog til at gjøre ham Opholdet behageligt, var, at han havde truffet elskværdige Landsmænd, med hvem han boede under Tag: en Consul Vilstrup fra Kjøbenhavn, som med sin Familie — to Sønner og en Datter — havde valgt Sicilien til Vinterophold. Holger

Bang var snart sammenlevet med Familien som med gamle Bekjendte, og til Datteren Agnes, en nydelig, syttenaarig Pige, frisk og kjæk, zart og fin, kom han snart i det fortroligste, man kunde gjerne sige kammeratligste Forhold. Det er jo en gammel Erfaring, at Mænd, der ere stærkt betagne af en Kjærlighed, som volder dem Glæde eller Sorg, uvilkaarligt føle Trang til andre Kvinners Selskab og have let ved at omgaaes disse paa en langt naturligere Maade, end ellers er Tilfældet; uden at de vel altid selv gjøre sig bestemt Rede derfor, føle de sig trygge ved at være bundne, de se „Een i Alle“ og nyde en Slags Erstatning for Afsavnet af den Ene ved dog at være sammen med Andre af hendes Kjøen, og saaledes gik det ogsaa Holger Bang. Han levede fuldt ud med i det virkelige Liv og nød som en sund, livsglad Natur de Glæder, dette bød, men han følte sig forunderlig tiltalt ved Tanken om, at det Usynlige, det Ubekjendte, der skulde skabe hans Lykke, slumrede et eller andet Sted og kun ventede paa at vækkes; det gik ham, som det gaaer saa Mange — mange Flere, end man maaske i Almindelighed er tilbøielig til at antage —: theoretisk forkjætrer man Alt, hvad der smager af en overtroisk Romantik, men i Virkeligheden har man i en Fold af sin Sjæl et eller andet Punct, paa hvilket man, skjult for alle Andre, driver det vildeste

Afguderi med de forkjætrede Magter og fuldstændigt tager Fornuften fangen. Er dette Tilfældet, bliver man imidlertid let blind ogsaa paa andre Omraader, og Holger Bang havde derfor ikke den fjerneste Forestilling om, at Agnes Vilstrups Følelser for ham efterhaanden vare gaaede over fra Venskab til den mest levende Kjærlighed; hun aandede kun i ham og for ham, gik op i hans Kunst og hans Liv og begjærede kun i sine dristigste Tanker Ret til ydmygt at dele hans Fremtid. Og i en anden Henseende var han endnu mere blind, saa blind, at han af hele sin Sjæl og i god Tro vilde have modsagt Den, der havde prøvet paa at oplyse ham om Virkeligheden. Det var med Hensyn til hans eget Forhold. Som en fjern Sol, Aartusender efterat den er slukket, kan synes os at lyse med uforringet Glans, saaledes stod Regitze og hans Kjærlighed til hende i samme Lys for ham som hin Junidag paa Bradesborg, men i Virkeligheden var den Følelse, han nærede for Agnes, sand og dyb Kjærlighed — han vidste det kun ikke selv.

— Saa var det en Aftenstund, da han senere end ellers kom hjem til Albergoet; det var allerede mørkt, men inde fra den vinløvdækte Loggia, hvor de danske Gjæster efter Aftensmaaltidet sad ved deres Foglietter, skinne et Par Lys ham imøde, og i lang Afstand

kunde han skjelne Skikkelserne derinde. Pludselig hørte han nogle Greb paa Guitaren — Agnes havde benyttet sit Ophold her til at lære at behandle dette Instrument — og efter et Par Accorder lød der ud til ham i Mørket en Folkesang — den samme, Regitze havde spillet paa Bradesborg. Det var, som Fodfæstet glippede ham, han vilde ikke tro sine egne Øren — jo, det var den! — Men vilde hun synge den helt, skulde det være muligt! Hans Hjerte bankede, som det skulde sprænges, da Agnes i sin Sang nærmede sig den Takt, midt i hvilken Regitze var standset; men Agnes standsede ikke, hun sang Melodien til Ende.

Som en Vanvittig stormede han op i Loggiaen, hen til Agnes, greb hendes Haand og raabte: „Kjære Frøken, aa, De veed ikke, hvor De har gjort mig lykkelig! Den Sang, det er den, jeg har søgt og søgt! De har skabt min Lykke, den, jeg har drømt om Dag og Nat — aa, Gud velsigne Dem!“

Hvad Familien egentlig tænkte om Holgers mærkelige Entree, er ikke godt at vide og er aldrig bleven fuldstændigt oplyst, men derimod var det aabenbart, at Agnes, uden at hun naturligvis kunde forstaa Sammenhængen, tog hans overstrømmende Ord som Noget, der alligevel gjaldt hende og ingen Anden; hun bøiede sit Hoved og hviskede: „Holger!“ Og da skete det

Mærkelige, at i samme Øieblik som han fandt det, han havde betragtet som sit Livs Opgave at finde, gik det op for ham, at Fundet ikke længere havde den Betydning, han havde tillagt det, men en ganske anden og større; Melodien havde bragt ham hende, ved hvis Side han stod, det var dens Mission, og den havde den opfyldt.

Et Par Dage efter reiste Holger hjem til Danmark, tidligere end oprindeligt bestemt. Han tog strax til Bradesborg og kom der uanmeldt. Den Første, han mødte i Havesalen, var Onkel Fritz, der tog kjærligt imod ham men var synlig forlegen.

„Hør nu, Holger“, sagde han, „Du er et Mandfolk, lad mig se, Du viser det! Jeg er det ikke mere, jeg er demoraliseret af den megen Dameomgang. — Naa, der er Regitze!“

Regitze, der ingen Anelse havde om Holgers Komme, blev blussende rød ved at se ham og fik med Møie fremstammet en Velkomsthilsen. Holger rakte hende venligt Haanden, vexlede et Par Ord med hende og gik da hen til Flygelet, hvor han spillede Melodien igjennem og sagde: „Her bringer jeg Dig Slutningen, Regitze!“

„Men Du mener da ikke —! En Spøg, som jeg troede at kunne tillade mig uden —“

„Ja, en Spøg“, svarede Holger, „men som dog baade Du og jeg lagde en vis Alvor i. Jeg har opfyldt Betingelsen og kræver nu min Løn!“

Regitze var bleven bleg og sagde med dirrende Stemme og et Forsøg paa Smil: „Men jeg har ikke engang det lille Billede mere! Jeg har givet det —“

„Det gjør heller ikke Noget! Du husker nok, Du sagde, at Den, der bragte Dig, hvad Du ønskede, kunde kræve Billedet eller noget Andet. — Jeg vælger noget Andet!“

„Men Gud, Holger, har Du da ikke hørt —“

„Nei, han har ikke“, svarede Onkel Fritz, „for han er lige kommen ind ad Døren!“

„Jo, jeg har,“ sagde Holger, „jeg hørte igaar i Kjøbenhavn, at Regitze sidste Søndag har givet Jægermester Schimmel sit Ja, og det er min Feil, at jeg ikke strax har bragt hende min Lykønskning.“

Regitze turde ikke se op, da hun tilføiede: „Ja, han har forresten ogsaa opfyldt Betingelsen og gjort det før Du. Det er over en Maaned siden, han sendte mig en Afskrift af den fuldstændige Melodi — ganske vist med en anden Slutning end den, Du nu spillede, men hans kan jo lige saa godt være den rigtige.“

„Det, jeg vil kræve af Dig, kan neppe komme til at collidere med Jægermesterens For- dringer,“ svarede Holger uden at kunne under trykke et Smil. „Jeg vilde blot bede Dig give mig den Ring tilbage, jeg gav Dig paa din sidste Fødselsdag, og som jeg seer, Du bærer endnu.“

Regitze tog forvirret Ringen af og gav ham den. „Jeg skal sige Dig“, sagde Holger efter at have faaet sin Gave tilbage, „Moder gav mig den paa sit Dødsleie og sagde, at med den havde Fader fæstet hende, og saa bad hun mig om, at naar jeg engang havde fundet den Kvinde, som skulde være min Hustru, da maatte min første Gave til hende være den Ring. — Nu har jeg fundet Den, Moder talte om, og derfor var det blot, jeg vilde bede om at faae Ringen tilbage forat give rette Vedkommende den.“

Der skjød et Vredeslyn af krænket Stolt- hed frem fra Regitzes mørke Øine, og hun bed sig i Læben men fik dog et haanligt Smil frem, inden hun kom med en kjølig Lykønskning og forlod Salen „forat hente Mama.“

Ikke saa snart var hun borte, før Onkel Fritz foer ind paa Holger, kyssede ham paa begge Kinder og knugede ham ind til sig, mens han sagde: „Du er dog den prægtigste Dreng, jeg kjender! Det kan jeg lide! Og jeg, som troede —! Jo, et Mandfolk er Du!“

„Men Onkel dog,“ sagde Holger, da han

endelig slap af det faste Favntag, „hvordan i al Verden gaaer det dog til, at Jægermesteren har sendt Regitze en anden Slutning?“

Onkel Fritz satte et fiffigt Smil op, lyttede efter, om Ingen nærmede sig, og sagde da:

„Jo, seer Du, Schimmel er alligevel en praktisk Mand! Han har i et aabenhjertigt Øieblik betroet mig, at han simpelthen har skrevet ind til en Musiker, han kjender i Kjøbenhavn, og bedt ham sætte et Par Takter til den Afskrift, Regitze gav ham; saa sendte Musikeren ham pr. Omgaaende det Forlangte, han bragte det til Regitze, og dermed var alle Parter tilfreds. — Naa, Herregud, var Slutningen ikke den rigtige, saa var den dog et Surrogat, og Regitze er i det hele taget bedst tjent med Surrogater, troer jeg.“

Lidt efter tilføiede han: „Du havde forresten ikke behøvet at reise til Sicilien efter den Sang, min Dreng! Jeg havde kunnet give Dig nærmere Oplysning.“

„Kjendte Du den da?“

„Ja!, den var mig rigtignok ikke ganske ubekjendt, eftersom Ane Stuepige i længere Tid havde forlystet sig selv og Andre med den i Folkestuen. — Hun havde, som Du maaske erindrer, virkelig en net Stemme, og naar hun om Aftenen sang:

„En Vise vil jeg skrive alt om min Ungdomstid,
Da jeg i atten Aar havde levet“ —

„Du kjendte ogsaa Ordene?“

„Jeg kan ikke nægte det.“

„Og Du lod mig reise den Dag uden at
sige mig —“

„Ja, Du spurgte mig jo ikke! Man vilde
da ogsaa nødig faae Udseende af at have Con-
naissancer med Stuepiger, og desuden — troer
Du ikke, det var ganske heldigt, at jeg tav stille?“

„Du er en mageløs Onkel?“

„Ja, jeg synes næsten ogsaa selv! — Men
der kommer din Tante!“

JORDSKJÆLVET I VINDEBY.

„Mormoner? Dem hører man jo aldrig Tale om mere! Nei, i de gode gamle Dage — jeg mener for en Snes Aar siden eller længere endnu — da havde de Vind i Seilene! Dengang var der ikke en Landsby, uden at den havde sine Propheter, og ikke en Mergelgrav, uden at der blev døbt i den. Men nu — nu har de Skind jo ikke engang Lov at dyrke Familielivet ovre i Amerika!“

Den, der talte saaledes, var den nylig udnævnte, forholdsvis unge Herredsfoged, og det Publicum, til hvilket han henvendte sig, var en syv, otte Præster, der, ligesom han selv, vare Provstens Gjæster og efter Middag røg en Cigar inde i Studereværelset.

Provsten slog et Par lette theologiske Rynker paa Panden og sagde, at man dog absolut burde glæde sig over, at Mormonuvæsenet var taget af, men da han vilde udvikle og motivere

dette nøiere, skyndte Herredsfogden sig at sige: „Ja, Gudbevares! Jeg er naturligvis aldeles enig med Provsten, saa meget mere som jeg selv i al Beskedenhed tør tilskrive mig Æren for i sin Tid at have standset Udbredelsen af Mormo- nernes Lære i et helt Sogn.“

„Nei, virkelig!“

„Jo, for en 30 Aar siden —“

„Hvad behager?“

„Jeg siger, for en 30 Aar siden —“

„Tør jeg uden at være indiscret spørge, hvor gammel —“

„Med Fornøielse: jeg er 42.“

„Det maa have været i en meget ung Alder, De optraadte som Kirkens og Moralens Vogter!“

„Ja, jeg har været meget tidligt moralsk udviklet.“

„Det kunde virkelig være interessant at høre —“

„Hvordan jeg standsede Mormonismens Ud- bredelse? Jo, seer De, det gik saaledes til: Jeg havde en Onkel, der var Præst — det vil sige, han var egentlig slet ikke min Onkel, men han var min Faders gamle Ven, og da han kun boede et Par Mil fra Randers, hvor jeg, som maaske almindeligt bekjendt, har modtaget Grund- laget for min humane Dannelse, saa fulgte det ganske naturligt af sig selv, at jeg tilbragte alle

mine Ferier og mangen Søndag ude i Vindeby, og jeg kan med Sandhed sige, at jeg har havt et andet Hjem der. Alle mine fornøieligste Barndomserindringer knytter sig til Vindeby Præstegaard, og jeg kan f. Ex. ikke sidde her i Provstens hyggelige Studereværelse uden hele Tiden at tænke paa Onkels. Naa, det kommer nu maaske ogsaa af, at alle Studereværelser i alle Landets Præstegaarde til en vis Grad ligner hinanden. Ja, undskyld mig, hvis jeg bliver lyrisk, men Skrivebordet med Kirkebøgerne, Sophaen med Brorsons og Mynsters Billeder over, Bogreolen og Pibebrædtet, Alt herinde er for mig gamle Minder lige til Barometret. — Ja, Deres er nu et moderne Aneroidbarometer, det var Onkels rigtignok ikke; det var et gammelt Kviksølvbarometer i ormstukken Mahognikasse og med det velbekjendte trykte Skema, der foroven begynder med „Meget smukt“ og forneden ender med „Jordskjælv“ og i en Parenthes minder om „Lissabon 1755“. Jeg troer egentlig ikke, det duede meget som Veirprophet, men sikkert er det, at Onkel med megen Andagt saae paa det en halv Snes Gange om Dagen, og da Barometerstanden ikke blot var afgjørende med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt man skulde begynde at kjøre Rug ind den Dag eller ikke, men ogsaa med Hensyn til Fisketoure og Skovtoure, saa kom Onkels Barometer i min

Barndom til at spille en langt større Rolle for mig, end Beretningerne fra Metereologisk Institut nu gjør. Jeg kan huske, at jeg en Dag efter længe at have betragtet Skalaen spurgte Onkel, om det nu virkelig blev Jordskjælv, hvis Kviksølvet gik ned til den underste Streg, og efterat have faaet et bekræftende Svar paa mit Spørgsmaal var jeg i nogen Tid ikke fri for Ængstelse, naar den blanke Søile begyndte at falde. — Men det var jo ellers Mormonerne, jeg skulde tale om. En Sommer, da jeg som sædvanligt i Ferien var ude i Vindeby — jeg var vel en halv Snes Aar gammel dengang — var der megen Tale om, at to af de sidste Dages Hellige holdt Møder der paa Egnen og var ifærd med at gjøre en Del Proselyter. Jeg forstod naturligvis ikke, hvad det Hele egentlig var, men jeg hørte Onkel have bekymrede Samtaler med Skolelærer Petersen om disse Tiders onde Optugtelse, jeg vidste, at han med sin Bibel under Armen var gaaet til Propheternes Møder og havde tordnet imod dem, og af min daværende Ven, den haabefulde Røgterdreng Thomas, havde jeg erfaret, at det, som det Hele gik ud paa, var, at man skulde have mange Koner og døbes i en Mergelgrav, saa aldeles uden Kjendskab til den mormonske Dogmatik var jeg dog ikke.

Saa kom min omtalte Ven Thomas en Lørdag Eftermiddag og betroede mig, at han havde

bragt i Erfaring, at Mette Marie, almindelig kaldet „Mette Halvpot“, skulde døbes om Aftenen i den store Mergelgrav ude paa Sognefogdens Mark; samme Mette, der var paa Aftægt i et Hus i Byen, var regelmæssig fuld hver Aften, og da der ikke var nogen som helst Grund til at antage, at hun skulde gjøre en Undtagelse fra Reglen den Dag, blev vi snart enige om, at det kunde være evig Spænd at se hende træde Vande i Mergelgraven, og besluttede derfor at liste os derned. Uheldigvis kom Onkel imidlertid til, ligesom jeg skulde gaa. „Hvor skal Du hen?“ spurgte han. — „Aa, ingen Steder“, svarede jeg. Det var nu dumt. svaret af mig, og Onkel blev da ogsaa strax mistænksom og sagde, at naar jeg ingen Steder skulde hen, saa var det jo rimeligt, at jeg blev hjemme. — Ja, jeg havde jo rigtignok tænkt paa at gaa ned til Mergelgraven med Thomas. — Om jeg nu igjen skulde ud at krebse og grise mig til ligesom igaar? — Nei, jeg skulde slet ikke krebse, jeg vilde blot gaa en Tour. — „Gaa Tour? Til Sognefogdens Mergelgrav? Nei, maa jeg saa bede om den næste Løgn, for den duer ikke!“ sagde Onkel, og Enden paa det blev naturligvis, at jeg maatte gaa til fuldstændig Bekjendelse, og at Onkel i mit Sted gik til Mergelgraven, hvor den høitidelige Daabshandling skal være

bleven forstyrret paa en noget ublid Maade ved hans Ankomst.

Næste Dag maatte jeg med i Kirke. Syn-derlig stor var min Andagt vist ikke, for jeg tænkte hele Tiden paa, at jeg efter Middag skulde ud at fange Karudser med Thomas, men jeg følte dog en vis Interesse, da Onkel i sin Prædiken tydeligt nok begyndte at tage Sigte paa de falske Propheter, der som Ulve i Faareklæder havde ind-sneget sig i hans Hjord, og i gammeltestament-
lig Stil dvælede ved den Forestilling, at Jorden burde aabne sig og opsluge dem, Bjergene skjælte og falde over dem, og Ildsluer opstige af Afgrunden. Efterhaanden gjorde Prophetierne om de eventuelle Naturrevolutioner imidlertid ikke nogen videre Virkning paa mig, og jeg kan huske, at jeg endogsaa gav efter for Fristelsen til at tage en splinterny Medekrog op af Lom-men, og legede saa længe med den, til den blev hængende i min Trøie. Uheldigvis havde jeg ingen Kniv hos mig, som jeg kunde skjære den ud med; jeg maatte derfor bide i det sure Æble og, da vi kom hjem, bede Tante om en Sax til at frigjøre mig for corpus delicti med. — „Naa, saa det var den, Du legede med under Gudstjenesten!“ sagde Onkel. „Ja, jeg saae jo nok, Du havde Noget for. Det er en kjon Maade at gaa i Kirke paa!“ — Nu var Onkel det bedste Menneske i Verden og specielt den

bedste Onkel, der nogensinde har existeret, men stille skulde man sidde under Prædikenen, og i det Capitel forstod han ikke Spøg. Følgen af min forargelige Opførsel om Formiddagen blev derfor, at jeg om Eftermiddagen i Steden for at faae Lov til at fange Karudser blev lukket inde i Studerekamret med Luthers Catechismus og fik Ordre til at lære et godt Stykke af den udenad, mens Onkel og Tante satte sig til at drikke Kaffe ude i Haven.

Jeg var naturligvis dybt krænket. Hvad maatte Thomas tro, naar jeg uden videre lod være at møde ved Gadekjæret til bestemt Tid! Og hvad skulde jeg tage mig til her i det mørke Studerekammer en varm Sommer Eftermiddag — for lære udenad af Catechismus'en, det fik Ingen mig til! — Foreløbig satte jeg mig hen til Vinduet og saae forbitret ud i Haven, men ogsaa det blev jeg snart kjed af; den ene Sky efter den anden dukkede op i Horizonten, snart saae hele Himlen ud som blaasur Mælk, og saa var det saa varmt, saa underlig trykkende varmt, at man ikke engang rigtig kunde tænke. Jeg kom efterhaanden i den Sindsstemning, som Drengene, der er anbragt paa Flakkebjerg, eller Forbrydere i Tugthuset maa være i, naar de, uden at bekymre sig om deres egen Skjæbne, stikker Ild paa hele Etablissementet blot forat faae Forandring i Forholdene og hevne sig paa

deres Bevogtere, og jeg kom tilsidst saa vidt, at jeg kun tænkte paa at gjøre Ulykke. Jeg saae mig om i Værelset, og mit Blik faldt paa Barometret; det var mig strengelig forbudt at røre ved det, og jeg ansaae det derfor for et ret passende Object. Jeg rystede det frem og tilbage og prøvede paa at faae Kviksølv søilen til at gaa op eller ned, men det lykkedes ikke: hver Gang, jeg slap Barometret, indtog Søilens Overflade sin tidligere Stilling udenfor „Storm eller Regn.“ Pludselig kom jeg til at se paa de famøse Ord: „Jordskjælv. (Lissabon 1755)“, og i det samme slog det mig, at det kunde være ganske rart at arrangere et lille Jordskjælv her i Vindeby: det kunde de have godt af, baade Onkel og alle de Andre! Men da jeg, som sagt, ikke kunde faae Kviksølvet langt nok ned, fik jeg den ret originale Idee at prøve, om det ikke skulde kunne lykkes mig at flytte Papstykket med den trykte Skala lidt op bagved Glasset, det maatte jo frembringe samme Resultat. — Jo, det gik! Det var næsten helt løsnet fra Træet, og efter nogen Anstrengelse fik jeg det virkelig lirket saa meget op, at Toppen af Kviksølv søilen stod i Høide med Jordskjælv i Lissabon.

Det var ogsaa paa høie Tid, for i det samme hørte jeg Skridt udenfor, men kom dog hen i en Krog ved Skrivebordet med Catechismus'en,

før Døren aabnedes, og Onkel traadte ind med nogle Mænd fra Byen. Det var, som jeg senere erfarede, tre af de mest indflydelsesrige „Vakte“, d. v. s. tre Mænd, hvoriblandt Sognefogden, som vel endnu ikke definitivt vare gaaede over til Mormonerne, men som dog tænkte stærkt paa det og nu kom forat spørge Præsten, om det ogsaa var sandt, hvad de havde hørt, at han om Formiddagen skulde have kaldt dem Belials Børn og andet Fælt, og om han nu ogsaa troede at kunne forsvare det. — Jo, det var ganske rigtigt! Og Onkel talte sig varmere og varmere, han gjentog Adskilligt af sin Præken — alt det om Ulve i Faareklæder og Elementernes Rasen — og accompagneret af den fjerne Torden fra det optrækkende Uveir gik han ivrigt gesticulerende og ivrigt talende op og ned ad Gulvet, medens jeg, som han aabenbart havde glemt, i min Krog begyndte at philosophere over Verdens Undergang og fortryde mit private Jordskjælv. — „Ja, jeg gjentager det“, sagde Onkel, „jeg staaer ved hvert Ord, jeg har talt: den Lære, som nu forkyndes, er Antichristens, og ikke skulde det undre mig, om Dommens Dag var nærmere, end Nogen troer, den Dag, da Elementerne skulle oprøres og komme i Brand og — men hvad i al Verden er det!“ udbrød han pludselig og standsede foran Barometret. „Hvad er det!“ Han rystede det lidt, som han altid

pleiede, men Kviksølvet blev pænt staaende ud for Lissabon, og et stærkt Tordenskrald, nærmere end noget af de tidligere, rystede i det samme Luften.

„Er det ikke som et Tegn fra Himlen“, sagde han, „et Tegn paa, at mine Ord ikke er talte hen i Veir og Vind! Gaa hjem, Folk, gaa hjem og tag Vare paa jert Hus og jer Bedrift! Det bliver et Veir, som det aldrig har været før her i Vindeby. Seer I, hvad der staaer paa Tryk her: der staaer Jordskjælv! Skynd Jer hjem, Folk! Tænk paa, hvad jer gamle Præst har lært Jer, og glem, hvad de Skarns Mennesker prædiker! Hører I, Dommens Dag kan være nærmere, end I troer!“

Om de Vindeby Mænd forbandt nogen aldeles tydelig Forestilling med Begrebet Jordskjælv, det veed jeg ikke, men at de skyndte sig hjem, det er sikkert. Da de var vel ude af Døren, gik Onkel igjen hen til Barometret og bøiede sig, nærsynet som han var, helt ind til det; i det samme nærmede jeg mig angergiven og dybt rystet over de Naturmagters Vælde, som jeg saa letsindigt havde fremmanet, men saa snart han fik Øie paa mig, vendte han sig roligt om og sagde i en ganske anden Tone: „Naa, det er Dig, Mosjø, der har pillet ved mit Barometer! Ja, det kunde jeg da forresten have tænkt mig. Du havde egentlig fortjent en alvorlig Omgang,

men“, lagde han til med et Smil, „det kan saamænd gjerne være, dit Pilfingeri denne Gang har gjort sin Nytte! — Ja, lad os nu faae alle Vinduer lukkede, for om et Øieblik har vi det over Hovedet!“

Jordskjælv blev det ikke, men et forfærdeligt Veir var det. Lynene knitrede Slag i Slag, Tordenen rullede, som om en vældig Artillerikamp udfægtedes oppe i Luften, og Regnen strømmede ned, som om alle Himlens Sluser vare aabnede. Et Par Steder i Nærheden slog det ned men uden at gjøre Skade, og kun en Halmstak, der stod udenfor Sognefogdens Gaard, brændte af som en Visk.

Om det nu var Onkels kraftige Argumenter, der vare Skyld deri, eller det var det formodede Jordskjælv, det tør jeg naturligvis ikke sige med Bestemthed — skjøndt jeg personlig er overbevist om, at det var Jordskjælvet — men vist og sandt er det, at Mormonerne fra den Dag af vare færdige i Vindeby: ikke en Sjæl fik de hvervet, og selv Mette Halvpot, hvis Daab jo heldigvis var bleven forpurret, henlevede Resten af sine fugtige Dage som en bestemt Modstander af Flerkoneriet; der er dem, der paastaaer, at hun endogsaa holdt op med at drikke, men det troer jeg dog ikke paa!“

CAPITAINEN.

For nogle Aar siden var jeg for første Gang bleven min gamle Egn utro og holdt efter gjentagen, venlig Indbydelse Sommer paa Sindbjerg, en Herregaard Vester ude i Jylland, hen imod Hedegrænsen. Opholdet var i enhver Henseende behageligt, og Omgivelserne havde ikke blot Nyhedens Interesse for mig, men vare ogsaa i og for sig i høi Grad eiendommelige; der var rigelig Leilighed til alskens Idræt i Retning af Jagt og Fiskeri, og jeg benyttede Leiligheden paa bedste Maade. Husets Søn og jeg — vi vare Skolekammerater — turede om hver Dag lige til Spisetid, og om Aftenen pleiede vi saa ved en Toddy at lægge Slagplanen for den følgende Dag. Snart gjorde vi en Runde efter Tredækkere i den store Lyngaa Mose, snart lode vi en Baad læsse paa Høstvogn og kørte med den til en af de mange smaa Hedesøer, hvor der i Aaringer ikke havde været fisket, og hvor

vi derfor paa Blinker og Pilk gjorde en rig Fangst.

En Aften foreslog min Vært, der bar Titel af Krigsassessor, men for Nemheds og større Honneurs Skyld altid kaldtes „Assessoren“, at Sønnen og jeg næste Dag skulde kjøre ned til Porsbjerg Sø og skyde Ænder. Assessoren havde tidligere selv været en ivrig Jæger, men da han nu var noget stiv til Bens, pleiede han saa godt som altid at blive hjemme og nøies med at deltage i vore Raadslagninger og høre paa vore Beretninger om Dagens Begivenheder. Forslaget blev antaget, og næste Morgen rullede vi afsted i Jagtvognen.

Det var en fornøielig Udtur; Veiret var prægtigt, og paa Forhaand nøde vi alle de forestaaende Glæder uden derfor at forsømme Øieblikket. Hestene skridtede godt ud, vi sad mægtigt og havde kun Møie med at holde Juno i Ronede ved vore Fødder, thi hun følte sig idelig forpligtet til at stikke Hovedet op over Forlæderet og give sin Livsglæde Luft i en høirøstet Gjæn; saa fik hun en venskabelig Lussing, der bragte hende til i en Fart at trække Hovedet til sig, men et Øieblik efter gjentog den samme Scene sig ufravigeligt. I Begyndelsen gik Veien mellem frodige Marker, men da vi havde passeret den gamle Stubmølle oppe paa Høien og vexlet Hilsen med Svenden, der nød sin Morgenpibe i den aabne

Luge, forandrede Landskabet efterhaanden Character, og man begyndte at mærke, at man var Vester paa. Vi kjørte langs med og oven over en af de dybe og vidtstrakte Dale, der ere saa characteristiske for Jyllands bakkede Heder. Høidedraget, som danner Dalens Begrænsning, sænker sig temmelig jævnt ned mod denne; enkelte Pletter bære lavt Egekrat med skarpt afskaaren Top, men hyppigst er Dalsiden dækket af Lyng, mod hvis sortbrune Farve de fattige Boghvedemarker tegne sig dobbelt hvidt. Gennem Dalen slynger sig i uafbrudte Snoninger en Aa, som man oppe fra kun kan følge ved at fæste Øiet paa de spredte Knipper af Elletræer, der betegne dens Løb, og Dalbunden bestaaer udelukkende af frodig, lysegrøn Eng, som ved Grøfter deles i utallige skjæve Firkanter — en underlig Modsætning til de golde Høidedrag paa Siderne. Man seer milevidt bort, men Landskabet er uforandret det samme, saa langt Øiet naaer; kun hist og her viser en blaalig Røgstribe, at der ligger en menneskelig Bolig paa Skraaningen, og med lange Mellemrum glimter en kullet Kirke, hvis hvidkalkede Mur belyses af Solen.

Efterat have kjørt langs med Dalen i længere Tid dreiede vi ned ad Høidedraget og æltede os frem paa en sandet Markvei, der snart førte over en lavvandet Bæk, snart listede

sig midt igjennem Lyngen med to dybe, gulbrune Hjulspor.

„Er vi snart ved Søen?“ spurgte jeg omsider.

„Ja, vi skal blot svinge om det Hus derhenne,“ svarede Jens Kusk.

Jeg saae i den angivne Retning, men kunde ikke opdage Noget, der lignede Sø, og blev derfor høilig forbauset ved et Øieblik efter virkelig at se en ikke ringe Vandflade for mig; Porsbjerg Sø ligger nemlig overordentlig lavt, og en ubetydelig Hævning af Terrainet havde derfor været tilstrækkelig til at skjule den, lige indtil vi omtrent vare ved den. Vi stode af Vognen, Jens satte Hestene ind i det omtalte Hus, og derpaa gik vi Alle ned til Søen.

Denne er ret eiendommelig. Paa de tre Sider er Bredden ganske flad, men paa den fjerde hæver der sig sorte, afrundede Lyngbanker med lyse Gylvelris og parallelle Striber, der ere fremkomne ved at Faarene have dannet Stier paa Skraaningen. Selve Søen er lav og har Tørvegrund, hvorfor Vandet ligger som en sortbrun, uigjennemsigtig Flade; Masser af Bukkeblad reise deres kløverformede Løv over det mørke, døde Vand, og hele Skove af Rør gro ud fra Bredden. Her er et ypperligt Tilhold for Ænder, og jeg og Juno vare ogsaa lige utaalmodige efter at begynde Jagten. En Baad skulde her

være, og efter nogen Søgen fandt vi da ogsaa, halvt paa Land, en ældgammel, truglignende Pram uden Tofter og Aarer. Den saae ud til, i mange Herrens Aar ikke at have været i Vandet; rundt omkring var den dækket med Mos, og i Fugerne var der en hel Vegetation af høit Stargræs og Moseplanter, der lod til at trives ypperligt paa den svampede, fugtige Grund. Vi tættede de værste Huller, saa godt vi kunde, Jens Kusk fandt en Stang, der til Nød kunde gjøre Tjeneste som Stage, og derpaa indskibede han og Juno sig i den gamle Baad, der gjerne kunde have gaaet for et Fartøi fra Vikingetiden.

Jagten gik sin spændende, fornøielige Gang. Jens stagede Søen rundt og søgte efter bedste Evne at jage Ænderne op, og hvor han ikke kunde komme igjennem, tog Juno fat; vi saae hende ikke, men hørte hende uafbrudt plaske mellem Sivene og kunde paa de svaiende Toppe følge hendes Gang i Rørskoven. Min Ven og jeg bleve paa Bredden forat skyde de Ænder, der kom paa Vingerne, og Udbyttet var ikke daarligt; af og til slap ganske vist en And bort, uden at det var Juno muligt at finde den, og een Gang tumlede hun i et helt Kvarteer rundt paa samme Plet, indtil det endelig viste sig, at det kun var en Vandhøne, som hun og vi havde gjort os Uleilighed for, men den Slags smaa

Skuffelser høre med til Jagten og bidrage deres til at give denne den særegne Tillokkelse. Da Søen var gaaet tilstrækkeligt igjennem, vare vi tilfredse og Juno træt, og vi leirede os derfor oppe paa Siden af Bankerne forat nyde vor Frokost, der efter de forudgaaede Anstrengelser smagte os fortræffeligt.

Da vi omsider vare færdige, fik vi Ild paa Piberne, lagde os paa Ryggen i Lyngen og saae op i den blaa Himmel; Samtalen førtes efterhaanden mere og mere stødvis og i lakoniske Sætninger, thi skjøndt Ingen af os havde mærket til Træthed, saa længe vi vare i Bevægelse, gjorde Naturen dog sin Ret gjældende: tilsidst gik Piberne ud, og vi fik os en lille Middagslur.

Jeg vaagnede først, reiste mig og gik, for at rette Benene, og paa Toppen af Bankerne. Under mig havde jeg Porsbjerg Sø, hvis mørke Vandspeil nu i Middagstimen gjorde Indtryk af en fuldstændig død, glasagtig Masse; længere borte kunde jeg følge Veien, vi vare komne ad, og se den slæbe sig gjennem Heden, indtil den tabte sig oppe mellem Høiderne, der dækkede for den store Dal. Jeg saae til den anden Side, der hidtil havde været skjult for mig af de Banker, paa hvis Top jeg nu stod, og blev til min Forundring vaer, at der ogsaa her laa en Sø, betydelig større end den, vi kom fra, og med vidtstrakte Enge langs den ene Bred. En for-

holdsvis statelig, hvid Bygning laa noget borte ved et Aaløb, der kom fra Søen, og ude i denne, kun et godt Bøsseskud fra Land, opdagede jeg en lille, lav Ø.

Jeg gik tilbage til min Kamerat, der nu ogsaa var vaagnet, sagde ham, hvad jeg havde seet, og spurgte, om vi ikke en anden Dag kunde tage over til den større Sø, hvor der maatte være fortrinlig Jagt.

„Du kan jo spørge Capitainen, om han har Noget imod, at vi kommer. Jeg gad nok vide, hvad Modtagelse Du vilde faae, naar Du kom i det Ærende!“ lød Svaret.

„Hvad er det for en Capitain?“

„Det er ham, der eier „Hvide Mølle“, som Du saae, Captein Ingversen; han har leiet Jagten paa hele Birk Sø.“

„Er han ivrig Jæger?“

„Han! Han rører aldrig en Bøsse!“

„Hvad i al Verden vil han saa med Jagten?“

„Ja, det maa Du ikke spørge mig om. I de første Aar, han var her paa Egnen, og saa længe Konen levede, saa gik han nok paa Jagt tidlig og sildig, men saa blev han paa eengang kulret: han lod helt være med at skyde og gav sig til at lave en Ø ude i Søen, hvor Fuglene kunde yngle — ja, den har Du jo ogsaa seet. Han har selv slæbt Stenene til den og seilet, Gud veed, hvor mange Læs Grus derud, og

han arbeider endnu troligt paa at gjøre den større og større. — Ærgerligt er det, at den halvgale Capitain skal kunne blokere hele Søen og forhindre En fra at jage ud for de andre Lodseieres Grund!“

„Men det maa jo være en Original, der har sin Historie“, bemærkede jeg. „Du har allerede givet mig megen Interesse for ham.“

„Ja, naturligvis! Han er formodentlig en Realist, der er bleven Romantiker, eller hvad det hedder paa dit Sprog, og saa synes Du Alting er godt!“

„Nei, paa ingen Maade“, indvendte jeg. „Hvis han, som Du siger, virkelig er en Realist, der bleven Romantiker, saa er det accurat lige saa farlig en Overgang som den modsatte; man maa ikke gaa udenfor sin egen Natur. — Men hvad veed Du ellers om ham?“

„Ikke stort, for jeg var ikke synderlig hjemme i de første Aar, han boede her, og jeg har aldrig besøgt ham: der kommer Ingen til ham. Spørg den Gamle, naar vi kommer hjem, saa faaer Du bedre Besked. — Vi skal vel ellers tænke paa at komme afsted!“

Jens Kusk blev raabt an og fik Ordre til at spænde for, og ti Minuter efter vare vi paa Hjemveien.

— „Hvad er det for en Capitain, der boer

paa „Hvide Mølle“ derovre?“ spurgte jeg Jens underveis.

„De kalder ham for Ingversen“, svarede han.

„Ja, men hvad Slags Capitain har han været?“

„Det er nok ikke saa godt at sige,“ svarede Jens forbeholdent.

„Er det ikke saa godt at sige! Jeg mener kun, om han har været Capitain til Lands eller til Vands?“

„Ja, det er da til Vands, han har været.“

„Hvorfor opgav han saa at fare?“

„Aa, han havde vel Penge nok.“

„Er han rig?“

„Naa!“ svarede Jens i en meget sigende Betoning.

„Har han da tjent sin Formue ved at seile?“

„Ja — men det var nok en egen Slags Seilads!“

„Hvordan det?“

„Ja, jeg veed Ingenting, men de paastaaer da, at han har været Sørøver eller Slavehandler eller begge Dele.“

„Sludder!“ bemærkede min Ven, der hidtil ikke havde blandet sig i Samtalen.

„Ja, Herren kan gjerne sige Sludder,“ svarede Jens noget stødt, „men rigtigt har det sig da ikke med Capitainen. Der er Mange, der siger, at han eengang om Aaret maa tage ind

til Aarhus forat trække i Slavetøi hos Stiftamtmanden, fordi han er dømt for Sørøveri og skulde været i Slaveriet, men blev fri mod at betale en Hoben Penge og saa sværge paa at trække i Tøiet eengang om Aaret. Det troer jeg ikke paa — skjøndt det er vist og sandt, at han tager til Aarhus eengang om Aaret — men Enhver kan da sige sig selv, at det ikke kan være for Capitainens Fornøielse, at han gaaer i Vand til midt op paa Livet og slæber Sten ud i Søen, men at det er saadan en Slags Bod for Ugudelighed og syndigt Levned.“

„Der kan Du høre, hvordan Capitainen beskæftiger det menige Folks Phantasi,“ hviskede min Sidemand. „Naar Du nu pumper den Gamle ordentlig ud i Aften, saa kan Du vel af de forskjellige Beretninger danne dig et Billede af Personen.“

— Vi kom hjem til Sindbjerg, naaede accurat at blive omklædte inden Middag og maatte saa ved Bordet gjøre Assessoren nøie Rede for Dagens Begivenheder, attestere, at Juno havde gjort sin Skyldighed, fortælle om hvert Skud, hvortil der paa en eller anden Maade knyttede sig nogen Interesse, og søge at undskylde de forskjellige Feilere paa bedste Maade. Der blev ikke Leilighed til at faae Noget at vide om Capitainen før om Aftenen, men da vi saa sad inde i Assessorens Værelse, og han havde brygget

den ufravigelige Romtoddy, bad jeg ham forfortælle mig, hvad han vidste om den mystiske Capitain.

„Ja, hvad veed jeg i Grunden!“ sagde Assessoren. „Jeg veed ikke Andet eller Mere, end hvad Enhver her paa Egnen veed. For en halv Snes Aar siden eller saa skulde „Hvide Mølle“ sælges ved Auction, og jeg var ogsaa dernede, ikke forat byde, men af Nysgjerrighed. Jeg tænkte, som de Fleste, at det vilde blive vanskeligt nok at finde en Kjøber, der vilde give noget for Eiendommen, for den er egentlig ikke til at leve af, men der meldte sig uformodet en Liebhaber, en hidtilværende Skibscapitain, der havde været i Langfarten i mange Aar og formentlig tjent sine Penge ved at negociere for egen Regning og maaske ogsaa ved at smugle lidt i al Skikkelighed — det vil jeg nok se Ingversen an for at have gjort, men Gud bevare min Mund! Naa, han købte Møllen, og et Par Maaneder efter flyttede han ind med sin Kone, en fin, bleg lille En, som han havde bragt med fra Amerika, og som han et Aars Tid iforveien var bleven gift med. Det var vel for hendes Skyld, tænker jeg, at han slog sig fra Søen, for hun saae ikke ud til at kunne seile med ham, og saa faldt han tilfældigt ned her; han havde seet Møllen averteret til Auction i Avisen og havde følt sig tiltalt af Beliggenheden, og

saa købte han den uden at bryde sig om noget Andet. Møllenæringen opgav han naturligvis — Hjulet er vist aldrig gaaet rundt, siden han kom der — og det Avlsbrug, der er til Eiendommen, brød han sig heller ikke om; han fiskede og jagede fra Morgen til Aften og bar forresten Konen paa Hænderne, saavidt da Andre kan skjøne om det. Men saa døde hun pludselig — hun har vel ikke kunnet taale den skarpe Luft — og fra den Dag af rørte Capitainen aldrig en Bøsse. I Begyndelsen sad han nok inden Døre bestandig og var helt fra det, men saa fik han en Dag isinde at tage sig over at fylde en lavvandet Grund i Birk Sø op, saa der blev en Ø, og nu er det blevet som en fix Idee for ham; han slider og slæber stadigt som en Hest forat gjøre Øen større og større, og saa har han sin Fornøielse af, at alle mulige Fugle har deres Tilhold der og yngler. Han har leiet Jagten hele Søen rundt, blot forat kunne frede den, og jeg har heller aldrig seet saadanne Flokke af Fugle som ved Birk Sø. — Ja, vi har Alle vore Passioner, men jeg for min Del kunde nu rigtignok ikke dy mig for at skyde, om jeg var i Capitainens Sted!“

„Men hvordan lever den Mand?“ spurgte jeg. „Hvordan seer der ud inden Døre hos ham, og hvordan er han selv?“

„Ja, hvordan lever han?“ gjentog Asses-

soren. „Paa en vis Maade har han vel mere Fred i Huset end vi Andre, for der er ikke saa meget som eet Fruentimmer paa hele Møllen: lutter Mandfolk; men den Eneste, han giver sig af med, er en gammel Matros, der hedder Anders, og som nok har faret med ham i mange Aar, og han er baade Tjener, Kok og Kusk. Det er ellers et artig Syn at se ham sidde paa Bukken og kjøre for Capitainen, naar han, hvad sjelden skeer, tager ud paa Stadsvisit, for Anders haandterer Tømmerne, accurat som om han halede ind i Storskjødet!“

„Tager Capitainen da ud?“ spurgte jeg. „Jeg troede, han boede som fuldkommen Eremit?“

„Ja, det gjør han i Grunden ogsaa, men regelmæssig een Gang om Aaret gjør han Visit her paa Gaarden. Saa kommer han kjørende med Anders paa Bukken i en Karreet, som han har kjøbt, Gud veed hvor, og som gjerne kunde komme paa Kunstkammeret, saa gammel er den, og saa er han i fuld Puds. Jeg har aldrig seet ham uden i den samme, sorte Frakke, der er saa lang, at Skjøderne næsten slæber ham om Benene, og oven paa den Atlaskes Vest har han en tyk Uhrkjede, der gaaer ham to Gange om Halsen. En Kraftkarl er han forresten, skjøndt han er godt oppe i de Treds, og naar man vil betragte ham som Type paa en forhenværende

Sørøver — hvad Bønderne fuldt og fast troer, han har været — saa seer han fortræffelig ud.“

„Er det ikke muligt at faae ham at se?“ spurgte jeg.

„Ja, det skulde være i Kirken — nei, det er sandt, han var der forleden, og det gaaer kun paa to Gange om Aaret. Paa Kirkegaarden kommer kan rigtignok tidt forat se til Konens Grav — han har ladet sætte et Monument over hende til mange Hundrede Daler — men det er jo noget usikkert at træffe ham der.“

„Men er det da umuligt at besøge ham paa Møllen?“ vedblev jeg.

„Umuligt? Nei, hvad er umuligt! Men jeg veed egentlig ikke, under hvilket Paaskud De skulde introducere Dem hos ham.“

„Vi bruger slet intet Paaskud. Deres Søn og jeg rider simpelt hen derned imorgen og siger, at vi dog ikke vilde tage hans Dør forbi, da vi nu engang var kommen ad den Kant.“

„Ja, for mig gjerne, men jeg vil ikke spaa Dem nogen synderlig venlig Modtagelse!“

Vi talte endnu lidt frem og tilbage, men Enden paa det blev, at jeg virkelig fik min Ven overtalt til at følge med mig til „Hvide Mølle“, og næste Dag efter Frokost toge vi afsted.

— „Der kan Du se Stedet“, sagde min Ledsager, de vi havde redet en god Timestid.

„Du kan kjende det i lang Afstand paa den høie Flagstang med Saling og Barduner, den seer ud som en hel Skibsmast.“

Ti Minuter efter rede vi ind i Møllen; Intet rørte sig, den syntes som uddød. Vi ventede, at der skulde komme Nogen, som kunde tage imod vore Heste, men der kom Ingen, og vi stege derpaa af.

Jeg kigede ind i Møllebygningen. Det store Vandhjul, som jeg kunde se ud til gjennem en Luge, stod stille og var foroven saa tørt, at Træværket havde slaaet Revner; Axler, Hjul og Kværne vare dækkede af Spindelvæv og aar-gammelt Støv, som næsten helt skjulte det hvide Melpudder, der endnu paa sine Steder skinnede frem som et Minde om Fortiden. Alt gjorde et ubeskrivelig trist, forladt Indtryk.

„Er der Nogen hjemme?“ spurgte jeg ind ad en aabentstaaende Dør i Stuehuset.

Vi hørte Lyden af Trin, der nærmede sig, og en ældre Mand, øiensynlig en forhenværende Matros, kom til Syne med en Kniv i den ene Haand og en Gulerod i den anden. Han saae forbauset paa os uden at sige Noget — man var aabenbart ikke vant til at se Fremmede paa Møllen.

„Er Capitainen hjemme?“ spurgte min Ven.

„Ja, hvor skulde han ellers være!“ svarede den Anden.

„Jeg er Assessorens Søn ovre fra Sindbjerg. Vil De sige Capitainen, at jeg og en Ven af mig gjerne vil hilse paa ham.“

„Ja, naar Herrerne vil vente imens, skal jeg varsko Capitainen,“ svarede den maritime Kok og forsvandt i Huset.

Vi hørte en Dør aabnes og lukkes derinde og derpaa en mundtlig Forhandling, der efterhaanden blev mere og mere hørøstet.

„Hvad vil de Karle her?“ spurgte en dyb, grov Røst, hvorpaa der svaredes Noget, vi ikke kunde høre, men umiddelbart efter raabte den samme Røst: „Bed dem reise ad Helvede til og lade mig have Fred!“

Min Ledsager saae til mig og lo. „Vi er aabenbart ikke synderlig velkomne,“ sagde han, „men Du vilde jo afsted. Følg nu mit Raad, og lad os stikke af, mens Tid er; det vilde dog være for galt, ligefrem at lade sig kaste paa Døren!“

Det er gjerne muligt, at jeg havde gjort, som han foreslog, hvis ikke vor Ven Matrosen i det samme var kommen tilbage og havde sagt, at „Capitainen ventede de Herrer inde i sit Lukaf.“ Han satte vore Heste i Stald, og vi gik indenfor.

Gjennem en Forstue kom vi ind i et lille Værelse, og her stod Capitainen, en Mand paa tilsyneladende tresindstyve Aar med en kraftig

Skikkelse og et veirbidt, characteristic Physionomi. Graat, kruset Haar bedækkede en høi, furet Pande, et Par skarpe Øine laa under de buskede Bryn, og en Krans af stridt Skipper-skjæg forbandt Øerne, der vare forsynede med smaa Guldringe; han var kun iført hvide Benklæder og en blaa Flonels Skjorte, der stod aaben i Brystet.

Da vi kom ind, reiste han sig op og sagde, uden at forandre en Mine og med en Barskhed, der stod i underlig Modsætning til Ordene:

„Meget forbunden for Opmærksomheden! Glæder mig meget at se de Herrer hos mig o. s. v.“

Min Ven forestillede først sig selv og dernæst mig for Capitainen, og Denne trykkede nu min Haand saa eftertrykkeligt, som om han havde taget paa et Rundholt. „Holder Sommerferie paa Sindbjerg, kan jeg tænke. Ja vel, behagelig Egn og flinke Folk o. s. v. — Assesoren har det godt, haaber jeg?“ henvendte han sig til min Ledsager. „Rask og rørig af sin Alder!“

Medens Capitainen fik Svar paa sin Forespørgsel, saae jeg mig om i Værelset; det mindede i Alt om en rummelig Kahyt og svarede fuldkomment til Benævnelsen „Lukaf“. Eieren havde formodentlig med Flid valgt Husets mindste Rum til Opholdssted og udstyret det

efter sin Smag. Der var høit Paneel paa alle Væggene, og de tykke Loftsbjælker vare ikke dækkede; et massivt, firkantet Bord af mørkebrunt Mahogni, der var til at slaa sammen, og som maaske engang havde havt Plads i Capitainens Kahyt, stod foran en Sopha med Hestehaarsbetræk, og om Bordet var der et Par Stole. Paa den ene Væg hang i plumpe, forgyldte Rammer to store Oliemalerier; det ene forestillede „The „Fairy Queen“ in Tafelbay“, det andet samme Fartøi under Storm i Atlanterhavet, hvor man saae det fuldriggede Skib til Trods for Veiret bære alle Seil mellem taarnhøie, lysegrønne Bølger. Paa Væggen lige over for hang et Kvindeportrait, et af de velbekjendte Malerier, der skyldes kinesiske Kunstnere, og som jevnlig forene en vis photographisk Lighed med et sjælløst, voxagtigt Udtryk. Det var en bleg, ganske ung Kvinde med fine, smukke Træk og store, drømmende Øine: selvfølgelig Capitainens afdøde Hustru. I Vinduet stode et Par Bojaner med blomstrende Gyldenlakker, og i et Hjørne af Stuen et elegant Dameskrivebord besat med en Mængde Nipsgjenstande og med sirlig indbundne engelske Klassikere; det gjorde et underlig fremmed Indtryk i disse Omgivelser, som det passede saa lidt sammen med.

Min Vens Samtale med Capitainen, i hvilken jeg kun af og til havde blandet mig, var

ved at dø helt hen, da Værten pludselig reiste sig som en Mand, der faar en Idee, gik hen til Døren, aabnede den og raabte ud: „Anders!“

„Haløi!“ svaredes der med ægte sømandsmæssig Betoning, og den gamle Matros viste sig, fik en Ordre og forsvandt atter. Lidt efter kom han tilbage med en støvet Flaske, Capitainen viskede den af, undersøgte den og viste sig tilfredsstillet ved at finde den mærket med en hvid, oliemalet Trekant. Han trak den op, skjænkede for os og for sig selv, og sagde:

„Capsvin! Har selv seilet den hjem med „Fairy Queen“. Ja, det var dengang o. s. v.“ og derpaa saae han op paa det ene af Malerierne. som for at gjenkalde sig Situationen ret levende.

Samtalen var snart ved at dø hen igjen, og Capitainen søgte, i øiensynlig Følelse af sin egen Mangel paa Conversationstalent, at bøde herpaa ved ideligt at fylde vore Glas.

„Sludder!“ sagde han med plump Velvillie, da jeg tilsidst erklærede, at jeg ikke skulde have mere. „Drik bare, der er mere i Kjælderen, og saadan Vin faaer De ikke hver Dag!“

Gjennem Vinduet kunde jeg se ud til Birk Sø og over til Fugleholmen, der kun laa et Tusend Alen fra mig. Jeg søgte et Par Gange at lede Samtalen hen paa den, snart ved at nævne Udsigten, snart ved at tale om Jagt, men Capitainen indlod sig ikke videre paa noget

af disse Emner og brød hver Gang kort af. Min Ledsager havde allerede et Par Gange gjort Tegn til mig, at vi skulde bryde op, og da det var Synd at sige, at Værten holdt paa os, maatte jeg tilsidst bekvemme mig til at reise mig og sige Farvel. Aabenbart lettet ved Tanken om, at det besværlige Besøg nu var til Ende, blev Capitainen formelig elskværdig, fulgte os selv ud og kaldte med rungende Stemme paa Anders, der atter svarede med sit Haløi, forat Denne kunde vise os en Markvei udenfor Gaarden, der førte op til Bjergager, hvor min Ven havde et Ærende at forrette. Vi toge Afsked og rede ud af Gaarden fulgt af Capitainen.

Da vi vare komne et Stykke bort fra Møllen, og Anders havde viist, hvor Veien gik, faldt der mig Noget ind.

„Rid Du alene op til Bjergager“, sagde jeg, „saa holder jeg mig her omkring og seer paa Udsigten over Søen.“

Min Ledsager travede afsted, og jeg var ene med Anders, der af Høflighedshensyn blev og holdt mig med Selskab.

„Det maa være et trist Liv, Capitainen fører her,“ begyndte jeg.

„Ja, saadan egentlig fornøieligt er det ikke,“ svarede Anders.

„Men det er en kjøn Egn,“ vedblev jeg, „og en prægtig Sø. Der maa jo ogsaa være

god Jagt her omkring — bryder Capitainen sig ikke om den?”

„Jagt!“ udbrød Anders med en Slags Rædsel. „Nei, tal ikke til Capitainen om at jage her paa Søen, det er at tage ham paa hans ømmeste Sted.“

„Naa, han har aldrig været Jæger?”

„Jo, det veed Vorherre, han har, i sin Tid, men da salig Fruen døde, saa var det forbi.“

„Saa, hvoraf kom det sig?”

„Ja, hvad veed jeg det, Capitainen har aldrig været en Mand af mange Ord, men jeg har nu mine egne Tanker om de Dele.“

„Hvordan det?”

„Ja, det er en lang Historie, og det er ikke godt at sætte det rigtig ud fra hinanden, for det er saadan med Følelse og den Slags. Men seer De, det kan nu være om ved en tolv Aar siden, saa kom vi hjem fra Singapore til New York — der hørte „Fairy Queen“ hjemme, og der boede Rhederen. Vi lossede, og vi tog Ladning ind igjen, men Capitainen saae vi næsten ikke i al den Tid, og det var noget Nyt, saa jeg tænkte nok, han maatte have sine aparte Grunde til det. Dagen før vi skulde lette, kaldte han mig agter ud til sig og sagde: „Anders“, sagde han, for skjøndt jeg kun var simpel Matros, saa havde Capitainen altid havt saadan en Slags Fortrolighed til mig, eftersom jeg var den

eneste Landsmand, han havde med sig. „Imorgen kommer min Kone ombord,“ sagde han, „saa Du sørger for, at den anden Standkøie er i Orden.“ — „Vel“, sagde jeg, „men er det ogsaa saadan en rigtig Kone?“ spurgte jeg, for vi har jo alle været Mennesker, og Capitainen da ogsaa. Men over det Spørgsmaal vendte han det Hvide ud af Øinene, som han ellers kun pleiede, naar der ikke blev rebet gesvindt nok under en Ryger, og svarede Ingenting, saa jeg forstod nok, at han havde Papirerne i Orden. Naa, næste Morgen kom Fruen ombord, en fin, spædlemmet lille Ting, der saae sig omkring med store, bedrøvede Øine. Vi raabte Hurra for hende, da hun kom op ad Falderebet, men vi maa have brølt for høit, for hun stak i at græde og blev ved med det længe efter, og da vi havde lettet, stod hun og holdt sig i Vantet og saae ind mod Land, saa længe der var Land at se. Glad var hun ikke, og glad blev hun aldrig. Capitainen er den bedste Capitain, jeg har kjendt — og jeg har dog faret i over tredive Aar — men han havde jo sine halvtresindstyve Aar paa Bagen, og hun var kun tyve, det er strax en Forskjel. Saa var hun ogsaa godt oplært, havde Læsning og fine Manerer og havde danset paa Roser Livet igjennem; se derfor tænkte jeg ogsaa strax, at det vel ikke var af den bare Kjærlighed, hun havde taget Capitainen,

og det slog til. Hun var Datter af Rhederen, men ham var det nok gaaet til agters for, mens vi var i Singapore, og da vi saa kom til New York, satte Capitainen sine Sparepenge i Rhederens Forretning, og Rhederen satte sin Datter ombord i „Fairy Queen“, det kunde gaa lige op, mente de. Capitainen gjorde Alt for at muntre hende og lempede sig efter hende og firede for hende, men Humeuret fik hun ikke. Vi gjorde een Reise, og vi gjorde to, men hun faldt mere og mere af. Saa en skjønne Dag solgte Capitainen sin Part i „Fairy Queen“ og sagde Søn Farvel for bestandig — der var ikke den Ting, han ikke vilde have gjort for hendes Skyld. „Nu tager jeg hjem til Danmark og giver mig til at være Bonde,“ sagde Capitainen, „vil Du med Anders?“ Jeg havde været sammen med ham i fjorten Aar og havde altid tænkt mig, at vi skulde følges ad, til en af os blev afmønstret, saa jeg tænkte som saa, at kunde han undvære at fare, saa kunde jeg vel ogsaa. Naa, saa købte han Møllen her, og saadan gik det til.“

„Men hvorfor slog Capitainen sig helt fra Jagt?“ spugte jeg.

„Det er sandt, det var nok det, jeg skulde fortælle; ja, jeg staaer og spinder Enden saa langt ud for Herren. Jo, se i Begyndelsen, vi var her, saa gik det helt godt. Fruen, hun

spaserede omkring ved Søen og paa Heden, eller ogsaa sad hun og læste — hun kunde flere Sprog end Capitainen, skjøndt han kan tale baade Spansk og Hollandsk — og han fik Tiden til at gaa med at fiske og skyde; der er jo Guds Velsignelse af Fugle her omkring, og han knaldede løs fra Morgen til Aften og kom hver Dag hjem med fyldt Taske. Saa var det en Efteraarsaften, at Capitainen gik sig en Tour med Fruen langs Søen, og jeg var ogsaa med forat bære Skydetasken — Bøssen havde han naturligvis selv. Ligesom vi gaaer allerbedst, kommer der to Fugle trækkende høit oppe, og de slaaer sig ned paa en stor Sten ude i Søen, der hvor Øen nu er. Hvad det var for Fugle, veed jeg ikke, jeg har hverken før eller siden seet den Slags, og Capitainen kjendte dem heller ikke, saa han blev helt ivrig efter at komme dem paa Skud og løb ned til Bredden. Han skulde just kaste Bøssen til Kinden, da Fruen kom farende efter ham og bad ham saa mindelig om at lade det være; hun sagde, at det sagtens var et Par, og at det var Synd at skyde efter de fremmede Fugle — stakkels Skind, hun var selv en fremmed Fugl her! — og saa fremdeles, men det hjalp ikke: han skjød, og det var første og eneste Gang, jeg saae ham gjøre Noget, som hun bad ham lade være. Den ene af Fuglene blev paa Pletten, men den Anden fløi op og

gav sig til at kredse omkring Stenen, hvor den havde siddet, og klagede sig, saa det ordentlig kunde gaa En til Hjerte. Da skulde De have seet Fruen: hun blev som helt forvildet, faldt i Krampegraad og raabte at det var hendes Fugl, hendes Livslykke, han havde dræbt, at han aldrig havde forstaaet hende, og en Del i den Dur. Vi bar hende, Capitainen og jeg, op til Gaarden, hun kom i Seng, og der blev hentet Doctor fra Lyngaa, men han rystede paa Hovedet, og anden Dagen efter var hun død. Jeg troede, aldrig min gamle Capitain havde reist sig efter det, og jeg havde aldrig tænkt mig, at man kunde sørge saadan over et Fruentimmer, som han gjorde: han spiste og drak ikke, uden naar jeg, saa at sige, tvang ham til det, han gik ikke udenfor Huset, og i Maaneder talte han ikke ti Ord til mig. Saadan gik den Vinter, og jeg ønskede mange Gange for Capitainens egen Skyld, at Vorherre vilde løse op for ham, for saadan kunde det ikke blive ved at gaa, men det skulde nu ikke være. Jeg prøvede paa at lirke for Capitainen, at han igjen skulde give sig til at fare, og jeg prøvede paa at faae ham til at gaa paa Jagt, men han vilde Ingenting, og da jeg en Dag satte Bøssen ind til ham, smed han den hen ad Gulvet og sagde, at han havde skudt nok baade for dette Liv og for det andet med, og at han aldrig rørte en Skyder

mere. Hen paa Foraaret fik jeg ham dog listet udenfor Møllen, at han idetmindste kunde trække frisk Luft, og en Aftenstund gik han med mig nede ved Søen, og vi kom lige forbi det Sted, hvor han havde skudt Fuglen ude paa Stenen. Det gav et Sæt i ham, da han saae den, og jeg troer, han var nærved at løbe fra det Hele, men han holdt sig dog stiv og sagde: „Anders, der skal aldrig blive skudt nogen Fugl, som sætter sig til Hvile der, saa længe jeg lever!“ Saa stod han og betænkte sig lidt og sagde saa: „Gud veed, om man ikke kunde faae Fuglene til at yngle derude, naar man lavede en Ø til dem!“ og jeg sagde strax jo, det kunde man nok, for han taalte ikke godt, at man sagde ham imod. Næste Dag begyndte Capitainen paa sin Ø. Der strækker sig et Stenrev under Vandet her — de siger, at det er Dæmningen, der har ført ud til et gammelt Munkekloster — og skjøndt der er dybt rundt omkring, var der dog grundt Vand nærmest omkring Stenen derude. Der seilede Capitainen saa den ene Baad fuld af Sten ud efter den anden og baxede med dem ganske alene, indtil han fik det saa vidt fyldt op, at Stenene reiste sig over Vandet. Det gik der et Par Aar med, og saa seilede han Grus og Jord der over, til der blev en hel Holm, og han fik Siv og Rør til at gro der, og nu arbejder han Aar ud og Aar ind paa at gjøre

Øen større og større. Seer han saa ved Foraarstid, hvordan Lappedykkere og Vandhøns og Ænder og Rørdrummer, og hvad de hedder Allesammen, holder til derovre og har det i Fred, saa kan han endnu blive ligesom indvendig glad; udvendig bliver han det aldrig, de Tider er forbi. — Ja, det er Alt, hvad jeg veed om den Ting, og det er jo, som jeg før sagde, vanskeligt at sætte frem, for der er jo ingen rigtig Fornuft i det Hele. Men nu er Tiden da gaaet, mens den anden Herre var borte: der er han!“

Min Ven kom tilbage, jeg sagde Farvel til den gamle Anders, og saa rede vi hjemad, jeg underlig opfyldt af, hvad jeg havde hørt. Billede paa Billede dukkede op for mig: jeg saae den „lille, blege Ting“ komme ombord paa Tre-masteren i New York og briste i Graad, da hun skræmmedes af Besætningens Hurraraab, jeg saae hende vandre omkring ved den stille Hedesø og bede for den fremmede Fugl, som hun selv følte sig i Slægt med; jeg saae den gamle Capitain sidde i sit ensomme Lukaf mellem Billederne af „Fairy Queen“ og hendes Skrivebord, hvor de forgyldte Classikere stode i aaben Begravelse, og jeg saae ham vælte de tunge Sten ud i Søen og finde sin Fred ved det frivillige Bodsværk som i fordums Dage en kristnet Viking, der paa ydre, naiv Viis brugte sit Overskud af Kraft i Fromhedens Tjeneste.

— „Naa“, sagde min Ledsager, da vi havde redet lidt, „fik Du saa Noget at vide? Er Capitainen saa virkelig en Realist, der er bleven Romantiker?“

„Ja, i høiere Grad, end Du vistnok aner!“ svarede jeg og fortalte ham korteligt, hvad jeg havde erfaret.

„Det var som Pokker!“ sagde han, da jeg sluttede min Beretning. „Og den Overgang maa altsaa, efter hvad Du siger, nødvendigvis ende med Forskrækkelse?“

„Theoretisk, ja — men Theorierne styrer jo ikke udelukkende Verden.“

„Nei, heldigvis!“

Det var et Aars Tid efter. Ved at løbe Avisen igjennem faldt mit Blik en Aften paa et Stykke med Overskrift „Nyt Landvindingsforetagende“, og da jeg saae Navnet „Birk Sø“, læste jeg, hvad der stod. Det var en kort Meddelelse om, at der havde været afholdt et Møde af alle de Lodseiere, hvis Jorder stødte op til Birk Sø, og at det paa dette Møde med alle Stemmer imod een var bleven besluttet at søge Søens Vandspeil sænket c. tre Fod, hvorved man, da der var grundt langs hele Bredden, vilde kunne indvinde et temmelig betydeligt Areal af, som man haabede, god Engbund. I

første Øieblik læste jeg kun Meddelelsen med den Interesse, hvormed man hører om Steder, man kjender af Selvsyn, men pludselig kom jeg til at tænke paa Capitainen og hans Fugleholm. Hvad skulde der blive af den, naar Søen sænkedes? Der var neppe mere end tre Fod Vand mellem Øen og Land, den vilde ophøre at være Ø, og Alt, hvad Capitainen nu i Aaringer havde arbeidet paa, vilde være forgjæves. Jeg forstod Avisens korte, men meget sigende Bemærkning om, at Forslaget var vedtaget med „alle Stemmer mod een“, og jeg søgte at sætte mig ind i, hvordan Capitainen vel maatte være til Mode nu, da det Eneste, som han levede for, truedes med at tages fra ham, ja, jeg var saa opfyldt deraf, at jeg besluttede at skrive over til Sindbjerg og se at faae noget Nøiere at vide om Forholdene. Det gik mig imidlertid med denne Beslutning, som det pleier at gaa i lignende Tilfælde: gjør man det ikke strax, bliver det slet ikke til Noget, og jeg opsatte at skrive fra Dag til Dag, indtil jeg efterhaanden ikke mere tænkte paa Capitainen og hans Fugleholm. Da min Ven fra Sindbjerg imidlertid i Løbet af Vinteren kom over til Kjøbenhavn og besøgte mig, gjaldt et af mine første Spørgsmaal Landvindingsprojectet ved Birk Sø. Jeg erfarede forresten ikke synderligt Andet, end hvad jeg vidste eller ialtfald paa Forhaand havde tænkt mig: Capitainen havde

protesteret som en Rasende imod det hele Foretagende, havde søgt Rettens Hjælp forat forhindre det og var, da alle Anstrengelser viste sig frugtesløse, sunken hen i sløv Melancholi; han gik aldrig udenfor Møllens Enemærker, og den gamle Anders, hvem min Hjemmelsmand havde truffet, fortalte, at der kunde gaa hele Dage hen, uden at hans Herre sagde et Ord. Hvad selve Foretagendet angik, da var det i fuld Gang. Man havde lagt en Dæmning for den ene Ende af Søen, og en Dampmaskine pumpede Dag og Nat Vand fra Søen over i det Mosedrag, der laa paa den anden Side af Dæmningen, og som formodedes i sin Tid at have udgjort en Del af Birk Sø; Vandspeilet var allerede sænket over en Fod, og hen paa Foraaret mente man at kunne have det hele Arbeide tilendebragt.

Næste Gang, jeg erfarede Noget om Egnen, var atter gjennem Avisen. Et Stykke med „Smaat“ og med den pikante Overskrift „Nid- dingsdaad“ fristede min Nysgjerrighed, og jeg læste Følgende:

„Natten mellem Fredag og Lørdag er der ved Birk Sø i Jylland forøvet et Hærværk, der baade er af temmelig usædvanlig Art, og som kan have uberegnelige Følger. Som det vil erindres, besluttede Lodseierne ifjor at

foranstalte Søens Vandspeil sænket og havde derfor med betydelig Bekostning ladet lægge en Dæmning for den ene Ende af Søen og ladet opsætte en Damppumpe, der ogsaa havde arbeidet med saa megen Virkning, at Vandstanden allerede var sænket halvtredie Fod. Alt Arbeidet og alle Bekostningerne ere imidlertid foreløbig aldeles spildte, idet Pumpeværket den nævnte Nat er blevet fuldstændig ødelagt paa voldelig Maade, ligesom ogsaa Stigbordene, der lukkede Dæmningen der, hvor Dampmaskinen var opstillet, ere blevne optrukne, saa at det udpumpede Vand, der nu stod betydelig høiere end Birk Søs Speil, atter er strømmet tilbage i sit tidligere Leie. Voldsmændene — thi at der maa have været flere, er øiensynligt — ere endnu ikke paa-grebne, og man har end ikke den ringeste Mistanke til Nogen.“

Havde ingen Anden Mistanke til Nogen, saa havde jeg det, ja, jeg havde i Grunden mere end Mistanke: jeg følte mig overbevist om, at Capitainen stod bag det Hele eller dog havde en Finger med i Spillet. Jeg fik imidlertid ikke Leilighed til at forfølge min blotte Mistanke videre, thi umiddelbart efter Artiklen om Hærværket læste jeg i Avisen under Overskriften „Pludselig Død“ en Meddelelse, der gav mig

fuld Vished for, at min Antagelse var rigtig. Der stod, at Capitain Ingversen, Eieren af „Hvide Mølle“, sidst afvigte Lørdag Morgen var funden død udenfor sit Hjem. At sætte disse to Begivenheder i Forbindelse med hinanden, laa saa nær, at endog det stedlige Organ, der af Hovedstadsbladet anførtes som Kilde, ikke havde kunnet undgaa at tilføie:

„Om Capitain Ingversens Død virkelig, saaledes som det synes at fremgaa af vedkommende Læges Erklæring, skyldes et Hjerteslag, eller om den ikke snarere maa sættes i Forbindelse med den samme Nat skete Forbrydelse saaledes, at Ugjerningsmændene ved Pumpeværket tillige, maaske af Frygt for Opdagelse, maa antages at være blevne Mordere — det haabe vi maa blive Gjenstand for grundig og indtrængende Undersøgelse.“

Denne Gang skrev jeg strax over til Sindbjerg, men først en Uges Tid efter fik jeg Svar. Den Del af Brevet, der angik Capitainen, var saalydende:

— „Du fik dog i Grunden Ret med dine Theorier om den Gamle paa „Hvide Mølle“: i Længden gaaer det ikke, at blive Andet end det, man er præget til! Var han paa sine gamle Dage bleven Romantiker, eller hvad Du vil kalde det, og var han gaaet udenfor sig selv, saa skal jeg love for, at han har taget

Opreisning paa det Sidste og ladet Vikingenaturen komme til sin Ret! — Ja, naturligvis er det ham, ham og ingen Anden, der hin Nat har slaaet Pumpeværket i Stykker, og at han ganske alene, med en Mukkert og en Jernstang, der bleve fundne bagefter, har kunnet gjøre det Stykke Arbeide, viser bedre end noget Andet, hvilken Kjæmpe han var! I den sidste Tid havde han været aldeles rasende. Hver Morgen gik han ned til Søen, saae, hvor meget den var sunken, saae, at Vandstrimlen mellem Øen og Land blev smallere og smallere. Tilsidst kunde man gaa tørskoet der over, og det Syn har han formodentlig ikke kunnet taale, for om Natten, da alle Andre paa Møllen sov, gik han ud og besørgede Ødelæggelsen. Paa Veien derfra, hen ad Morgenstunden, er han falden om tæt udenfor Møllen og er, efter hvad Doctor Lange siger, død paa Stedet; der er sprunget Noget inde i ham, et Blodkar eller saadan Noget, og efter det, han havde præsteret, er det jo intet Under, ligesom det ogsaa i alle Maader var det heldigste for ham, thi han havde ikke kunnet undgaa Tiltale, og selv om en Dommer maa ske vanskeligt kunde betragte ham som tilregnelig, var han dog neppe gaaet helt fri. I Begyndelsen vilde man ikke tro paa, at eet Menneske kunde have havt Kræfter til at gjøre,

hvad han har gjort, men der kan ikke tvivles længere, og der er da heller Ingen, der gør det. Hvad der imidlertid er det snurrigste af det Hele, er, at han her paa Egnen, langt fra at blive anseet for en Misæder, snarere efter sin Død er Gjenstand for en vis Beundring og næsten betragtes som et Redskab i en høiere Magts Hænder, hvilket da ogsaa viste sig ved hans Begravelse, der efter vore Forhold var kongelig, og hvor Alverden mødte. Denne Stemning skyldes vel forskellige Omstændigheder. Dels har Bonden, og navnlig Jyden, taget saa megen Arv fra Fædrene, at han endnu kan lade sig imponere af en saadan Prøve paa fysisk Styrke og hensynsløs Dristighed som den, Capitainen har aflagt, dels er man ogsaa den Dag idag tilbøielig til, ligesom i Orienten, at betragte Vanvittige eller Folk, der handle under Paavirkning af en fix Idee, som Mennesker, der have Krav paa særlig Medfølelse. Og hertil kommer endnu eet væsentligt Moment: man har slet ikke saa meget imod, at det ikke blev til Noget med Sænkningsen af Vandstanden i Birk Sø, og man har definitivt opgivet at tage fat igjen. Det viste sig nemlig, at Bunden i Søen var saa langt fra at afgive en naturlig god Engbund, at den tvertimod omtrent udelukkende bestod af goldt Sand, og at

skabe kunstige Enge paa dette Underlag, vilde have krævet større Capitaler, end de fleste Lodseiere ere i Besiddelse af. Derfor raisonerer man som saa: de Penge, der ere satte i Foretagendet, de ere tabte, og dem græder man ikke længere over, men man er ganske glad ved at have et Paaskud til at trække sig helt tilbage. — Du seer altsaa, at Capitainen har gjort en god Gjerning, og at hans Fugleholm har al Udsigt til at vedblive at være, hvad den er. „Hvide Mølle“ skal snart sælges, og jeg tænker næsten, den Gamle køber den, hvad jeg ivrigt opfordrer ham til.“

Assessoren købte ganske rigtigt „Hvide Mølle“, og Anders har fast Ophold der for Resten af sit Liv. Ifjor besøgte jeg igjen Sindbjerg, og min Ven og jeg turede om som forrige Gang. Vi skjød atter Ænder i Porsbjerg Sø, og da vi tilbørligt havde gaaet den igjennem, behøvede vi ikke, som tidligere, at nøies med fra Lyngbakkerne at kaste længselsfulde Blikke ud over Birk Sø: Assessoren havde nu Jagtret paa hele Søen, og vi benyttede os paa bedste Maade heraf.

Da vi sent paa Eftermiddagen havde opgivet Jagten og spist en fortræffelig Middag paa Møllen, foreslog jeg, at vi skulde skyde Capitainens

Pram, der laa oppe paa Land, i Søen og stage os over til Fugleholmen. „Men vi lader Bøserne blive her,“ sagde jeg.

„Lad gaa“, svarede min Ven, „skjøndt det egentlig er urimeligt!“

Vi stagede os over det lave Vand og stode et Par Minuter efter paa den lille Ø, jeg for mit Vedkommende med en besynderlig Følelse af Vemod og Andagt. Skjøndt Rugetiden jo længst var forbi, fløi dog en Mængde Fugle af forskjellig Art skrigende op ved vort Komme eller skjulte sig mellem Siv og Rør, og vi fandt i Stumper af Æggeskaller og i Spor af Reder Beviser nok paa, at Øen var en stærkt benyttet Yngleplads. Midt paa den lille Holm stod et Par Ellebuske; jeg gik derhen og fandt inde mellem dem en mosgroet Kampesten, i hvilken der med store, klodsede Bogstaver var hugget Navnet „Fanny Bright.“

Fugleholmen har ikke blot sin Historie, men ogsaa sit Monument.

HVORDAN LYNGERUP SLAP FOR FJENDTLIG INDKVARTERING.

Det var i 1864, henimod Midten af Marts Maaned. Efter Opgivelsen af Danevirkestillingen havde vi delt vore faa og udmattede Stridskræfter: Hovedmassen gik til Dybbøl, Nogle til Fredericia, og Resten trak sig ad forskellige Veie Nord paa, op gennem Jylland. Efter Træningen ved Veilø den 8de var der nogle Dages forholdsvis Ro; Gablenz havde sit Kvarter i Horsens, og vore Tropper indtog Stillingen mellem Mos Sø og Skanderborg Sø.

Terrainet her omkring hører til de eiendommeligste i Landet og frembyder særlig gunstige Vilkaar for en Hærafdeling, der viger, men viger langsomt. Her er en hel Række af Søer: nordligst ligger Solbjerg Sø, saa kommer Skanderborg Sø og Mos Sø, der staa i Forbindelse med hinanden ved et Aaløb, som kun ved Fuldbro og Nybro kan passeres uden videre Foranstalt-

ninger, og længere mod Vest endelig ligge Himmelbjergsøerne, der danne en sammenhængende Kjede; høie, tildels lyngklædte Banker hæve sig op imellem de blanke Vandspeil, og Vester paa kommer der store, vildsomme Skove.

Her havde Rye sin Tumbleplads i „første“ Krig, og her søgte man i 1864, saavidt Forholdene gjorde det muligt, at efterligne hans Felttogsplan. De fjendtlige Masser, man havde bag sig, vare jo imidlertid saa overlegne i Antal, at der ikke kunde være Tale om, her at indlade sig i nogen større Kamp, og vor Opgave blev derfor, ved Skinopstillinger rundt omkring, bestaaende af høist et Par Snese Mand paa hvert Sted, at søge at indbilde Østerrigerne, at vi beredte os paa at yde alvorligere Modstand. Medens Fjenden derfor tøvede nogle Dage for at kunne føre et kraftigt Stød mod den formentlig stærke Stilling, gik det overveiende Antal af Vore roligt videre Nord paa, og der udspandt sig kun mindre Træfninger mellem de østerrigske Recognosceringspatrouiller og vore efterladte Delinger. Den ene Dag var det os, som afskar et Par alt for iltre Østerrigere, den næste Dag toge de et Par af vore Dragoner: det kunde omtrent gaa lige op, blot med den Forskjel, at de havde nok at miste af, vi Ingen.

Den 12te rykkede en hel fjendtlig Brigade frem mod Fuldbro og Nybro. Paa den anden

Side af Vandløbet, bag de afbrudte Broer, stod der endnu enkelte danske Soldater, men da disse vare trængte tilbage, og Fjenden stormede frem forat kaste sig over vor Hærafdeling, fandt han ingen: Forblindingsystemet var fuldstændig gennemført baade her og andensteds.

Det var urolige Tider for Beboerne i denne Egn: snart vaktet de midt om Natten og maatte i størst mulig Hast skaffe vore overtrætte Folk nogle faa Timers Hvile, snart maatte de stille Ægtvogne og befordre Tropperne Nord paa, og det uden sikker Udsigt til at faae Forspand og Kusk igjen, eftersom Fjenden jo var i Hælene paa os. Selve Krigsskuepladsen var ogsaa rykket dem uhyggelig nær: daglig hørtes der Skud, nærmere eller fjernere, en enkelt Saaret blev langsomt kjørt hen ad de opblødte Veie, og af og til hændte det, at vore Dragoner eller Husarer kom travende gennem Landsbyen med en Fange, hvis solbrændte, mørkskjæggede Ansigt bidrog til at nære den paa Forhaand almindelig udbredte Mening, at Østerrigerne vare en Slags halvvilde Horder, der spiddede Smaabørn paa Bajonetterne og stegte dem ved Bivouakilden.

Omtrent halvveis mellem Skanderborg og Silkeborg, lidt Nord for Aaløbet mellem Knud Sø og Ravn Sø, ligger en Landsby, som, for

ikke at krænke nogen Nulevende, kan hedde Lyngerup. Det er en Landsby som enhver anden, med Gaarde, Huse, Kirke, Præst, Degn o. s. v. Her var man, som rundt omkring paa denne Kant af Landet, i stærk Bevægelse og ventede med Angst og Bæven den fjendtlige Indkvartering. Vel stod der endnu en dansk Post ved Knuds Bro lidt sydligere, men at den ikke kunde væрге Egnen mod et Par Divisioner, var man vel paa det rene med, saa at Fjendens Ankomst kun var et Tidsspørgsmaal, der oven i Kjøbet kunde ventes afgjort i Løbet af et Døgn eller høist to.

Allerede for nogen Tid siden havde Præsten, Sognefogden og Husmand Peer Fillerup efter Anmodning af Lyngerup Bymænd dannet en Slags Velfærdscomitee, som dels skulde ordne Alt, hvad der angik Indkvarteringen, dels paa bedste Maade sørge for *ne quid detrimenti capiat Lyngerup*, og den 12te Marts om Aftenen vare de tre Mænd samlede hos Præsten for endnu engang at overveie, paa hvilken Maade de bedst skulde røgte det dem overdragne vanskelige Hverv. At en Husmand, og tilmed en fattig Husmand som Peer Fillerup, nød en saadan Ære, kom vel navnlig af, at han med Rette var anset for at være en sjelden hæderlig og forstandig Mand, men hvad der ogsaa blev taget med i Betragtning, var, at han som Danebrogsmand

og Invalid fra 1849 betragtedes som en Blanding af Rangsperson og Militair, der i begge disse Egenskaber maatte ansees for særlig skikket til at forhandle med Fjenden. Den lille Vel-færdscomitee var altsaa fuldtalligt samlet hos Præsten, og mange vare de Betænkeligheder, mange vare de vanskelige Spørgsmaal, som optog deres Tanker og vare Gjenstand for deres Samtale. Omsider, langt ud paa Aftenen, bleve de dog saa vidt færdige, at de med god Samvittighed kunde bryde op, og i øsende Regn vandrede Sognefogden og Peer Fillerup hver til Sit.

Næste Formiddag var der en forventningsfuld, trykkende Stilhed over hele Lyngerup. Ingen kunde faae sig til at bestille noget Rigtigt; man fodrede Kreaturerne, og for et Syns Skyld toge man imellem fat paa Et eller Andet, men derved blev det ogsaa. Ved Middagstid, da man rundt om sad ved Maden og pinte Grøden ned under dæmpet, afbrudt Samtale, faldt der et Skud Sønder paa; saa et Par til, derpaa lød en Salve, og saa blev Alt stille. Man lod Maden staa og skyndte sig ud paa Veien; kun de Forsigtigste nøiedes med at kige ud ad Vinduerne, og de, som endnu ikke havde gjemt deres Sølv-

tøi, gravede det ned mellem de bladløse Kaalstokke eller forvarede det oppe paa Høstænget.

Ret længe forblev man ikke uvidende om, hvad der var gaaet for sig: en god halv Time, efterat det første Skud var faldet, kom Delingen fra Knuds Bro ilsomt gennem Byen. Flygtige Hilsener og et enkelt Ord udvexledes, men et Øieblik efter vare de sidste danske Soldater borte, paa Vei til Skovene Vester ude. Skjøndt der ikke kunde være noget Betryggende ved at vide sig forsvarede af en saadan Haandfuld Folk, var det dog med en eiendommelig Følelse af Tomhed, at man i Lyngerup saae de Danske forsvinde i den vandtunge, raakolde Taage; det var, som om noget Mere end selve Soldaterne, som om et ubestemt Noget blev borte derude i Horizonten, og længe efter stirrede man i Tausshed derhen.

Men saa fik man Andet at se efter. Ringeren, som havde stillet sig paa Post i Kirketaarnet og speidede ud ad det søndre Glamhul, kom nu ned og meldte, at Fjenden var i Sigte: Fortroppen var allerede ved Vedby, saa om et Kvarteers Tid kunde man vente dem! Enkelte begyndte at tænke paa, om det dog ikke var bedst at liste af, man kunde jo aldrig vide, hvordan det vilde gaa, men da de saae, at deres tre Tillidsmænd troligt holdt ud paa Pladsen foran Skolen, skammede de sig og bleve staaende.

Præsten og Sognefogden stode tæt ved Siden af hinanden paa Grøftekanten, Begge søgende Læ under den Førstnævntes Paraply, og Peer Fillerup stod lidt fra dem, oppe paa Diget, hvor der var mere fast Bund, saa at hans Træben ikke sank for dybt i. Han havde pyntet sig i Dagens Anledning, havde blankpudset Støvle paa den ene Fod og bar Søndagsfrakken, hvor Sølvkorset hang i et Baand paa et Par Tommers Længde.

Nu saae man allerede Vaaben blinke nede i Hulveien, og pludselig kom en Deling Ryttere med hvide, flagrende Kapper susende fremad. Prægtige Karle var det, og prægtige Dyr — for hvem, der havde Stunder at se det — men uvilkaarligt vege de Lyngerup Folk til Side, et godt Stykke ind paa Marken, for hver Rytter holdt en spændt Pistol i høire Haand og saae sig om til begge Sider, som om han ventede et Baghold. Da de havde redet Byen igjennem, vendte de om, og Regimentet, der havde gjort Holdt nede paa Veien, satte sig igjen i Bevægelse. Snart kunde man skjelne de graa Jægeruniformer og se de vaiende, sortgrønne Fjerbuske i Hatten; nu svingede de om Møllebakken, og i det samme spillede Musiken op, en festlig, elektriserende Marsch. Kvinderne græd, Børnene klyngede sig angst op til dem uden at forstaa Situationen, og alle Byens Hunde hylede i Kor.

Et Øieblik efter passerede de Forreste Præsten

og Sognefogden, som ærbødigt blottede Hovederne og modtog en høflig Gjenhilsen af Adjutanten, der med trukken Sabel red i Spidsen. Obersten, en endnu ung Mand med kort klippet, sort Skjæg over hele Ansigtet og mørke, lynende Øine, kom travende hen til Adjutanten, just som Denne var lige ud for Peer Fillerup, der ubevægelig stod og skrævede ud oppe paa Diget. Adjutanten pegede op og viste først paa Træbenet, saa paa Sølvkorset, og Obersten smilte som en Mand, der pludselig faaer en lykkelig Indskydelse. Vendende sig om paa Hesten raabte han med høi Røst nogle Ord, som ingen af de Indfødte, ikke engang Præsten, forstod. Der lød et Commandoord, kort og gennemtrængende, og i samme Nu skuldrede det hele Regiment Geværet og saae til Venstre, op til Peer Fillerup, mens Musiken, der var standset, da Obersten begyndte at tale, spillede „Den tapre Landsoldat“. Deling efter Deling, Compagni efter Compagni passerede forbi; Officererne nikkede op til Veteranen paa Diget og hilste med Sablen eller sloge ud med Haanden, og først da den sidste Række var omme bag Præstegaarden, hørtes der igjen en Commando, og Geværerne toges paa Nakken.

Der havde været dødsstille paa Lyngerup Gade imens. Nogen Tid havde det varet, inden det gik op for Peer Fillerup selv, at det virkelig

var ham, ham og ingen Anden, hvem denne Ovation vistes, og da han endelig forstod det, havde han blot kunnet stamme et neppe hørligt: „Aa, nei, da, aa, nei!“ og viske sig med Bagen af Haanden over Øinene. Byens Folk stirrede maalløse afvexlende paa ham og paa Østerrigerne, men da den sidste Soldat var ved at forsvinde bag Præstegaardens Stuelænge, brød det med eet løs, og der lød et dundrende Hurra, om til Ære for Fjenden eller den hjemlige Helt, er ikke godt at sige. Nu var Fortryllelsen løst, og nu kunde man baade bevæge sig og tale; en hel Del Børn og Mandfolk løb da ogsaa, alt hvad Remmer og Tøi kunde holde, tvers over Degnens Pløiejord forat se, hvor Østerrigerne bleve af. — Ja, hvor bleve Østerrigerne af? De svingede ind paa Hedemarken Nord for Lyngerup, gik i en stor Bue uden om Byen og vendte saa tilbage ad samme Vei, de vare komne, for aldrig mere at vise sig paa denne Kant.

Alt i Verden skal jo have en Aarsag, og hvad var rimeligere, end at de gode Lyngerup Folk betragtede Begivenheden den 13de Marts 1864 som et Mirakel og Peer Fillerup som en anden Pave Leo, der ved sin blotte Nærværelse havde hindret Hunnerne fra at plyndre Rom. At Sagen imidlertid ikke forholdt sig ganske

saaledes, turde det være temmelig overflødigt at bemærke. Østerrigerne foretog den nævnte Dag to større Recognosceringer: en til Aarhus og en i Retning ad Silkeborg; men det var ikke deres Hensigt at slaa sig til Ro noget af Stederne, og det kan med forholdsvis Sikkerhed paastaaes, at Lyngerup vilde være sluppen for Indkvartering, selv om Peer Fillerup ikke havde været. Hvad angaaer den østerrigske Obersts Optræden, saa skyldtes den, som allerede bemærket, kun en øieblikkelig Indskydelse, en Indskydelse af den Art, der ikke var sjelden hos en gennemgaaende saa ridderlig Fjende som Østerrigerne, hvis første Handling efter Overgivelsen af Fredericia var at sætte en Æresvagt ved Landsoldatens Monument.

— At Peer Fillerup siden 1864 nyder en kvalificeret Agtelse i Lyngerup, er en Selvfølge, og det er ikke usandsynligt, at der engang efter hans Død vil danne sig en hel Sagnkreds knyttet til hans Navn. Efterhaanden som han seer sit Livs store Begivenhed i større og større Afstand, er det heller ikke fri for, at han selv er tilbøielig til at overvurdere Betydningen af den Rolle, han spillede hin mindeværdige Dag.

Da Sognefogden saaledes efter fem og tyve

Aars Tjeneste blev Dannebrogsmænd og i den Anledning lod falde en let Antydning af, at havde han haft Sølvkorset i 1864, saa havde han maaske ogsaa, o. s. v., smilede Peer Fillerup overlegent, slog sig paa Træbenet og sagde: „Ja, men det var nok lige godt det Vigtigste!“ Og det gav Præsten ham Ret i.

KONG GAMBRINUS.

Münchens Folkeliv maa sees i Ølstuerne, i de store Etablissementer, hvor der om Aftenen er Musik i Haven og straalende Gasblus mellem Træerne, i de mere beskedne Saloner, der kun retfærdiggjøre Navnet „Biergarten“ ved at have en Grusplet foran Huset, og i de mørke, tilrøgede Huler, der ofte ikke ere Andet end en hvælvet Port. Her er Liv Dagen igjennem, det kniber med at finde en Plads, men sidder man først, har man i samme Øieblik et Krus eller et Glas foran sig, og saa snart det er tømt, bringes der et nyt; Pølser og sorte Ræddiker kan man altid faae, idetmindste naar man selv bringer dem med, og hvad kan en god Münchener ønske sig Mere i denne Verden? Han spiser, indtil han bliver tørstig — det varer aldrig ret længe — og saa drikker han; kan han ikke drikke mere, snitter han en Skive af Ræddiken og dypper den forsvarligt i Salt, saa er han

Mand for at kunne begynde forfra igjen. Men selv en saa systematisk Vexeldrift gjør det nødvendigt at hvile imellem, og derfor bøier den trætte Kjæmpe ud paa Aftenen Hovedet mod Bordet og reiser det ikke, før en af Opvarterne, ved en mer eller mindre blid Berøring, minder ham om, ikke at drømme Livet bort, men foretage sig noget Nyttigt; saa drikker han et sidste Glas i Søvn og gaaer smaanikkende bort.

Nikker han til Nogen, maa det være til Kong Gambrinus, den velnærede, skjæggede Fyrste med Kruset i Haanden, hvis Billede sjeldent mangler i nogen Münchener Ølstue. Hvem er da Gambrinus? Ja, det er Bayerns Skytspatron, og han skal have været af flandersk Æt, men forresten veed man saare Lidt om ham; Enhver fortæller Legenden paa sin Maade, og hvad jeg har erfaret, er mindst lige saa paalideligt som Andres Beretninger.

I meget gamle Dage var der engang en Konge, der hed Gambrinus, og han regjerede over hele det Land Bayern. Synderlig from skal han ikke have været, men derimod meget tørstig, og da han ikke kunde taale Vand, sendte han hver Høst tre høit betroede Mænd ud forat kjøbe Vin: En til Pfalz, En ind i Tyrol og En helt ned i Italien. Det var besværlige Reiser,

Vinen svandt altid meget underveis, og et Aar, da det vilde Brennerpas tidligere end ellers blev ufremkommeligt, kunde den gamle Hofmarschal, der havde været nede i Lombardiet, slet ikke komme hjem med al den søde Chiervin, han havde kjøbt i Venedig, men maatte blive Vinteren over i Brixen; hen paa Foraaret kom han saa tilbage med en rød Næse og tomme Tønder, men maatte strax efter søge sin Afsked paa Grund af Svagelighed.

„Det er ogsaa meget bedre selv at dyrke sin Vin,“ tænkte Kongen; „jeg kan jo heller ikke forsvare, at Landets bedste Mænd sætter Helbreden til paa de Reiser. Nu vil vi plante Vin!“ Og saa fik hele Landet Befaling til at lægge sig efter Vinavl. Rankerne trivedes godt og satte mange Klaser, Kongen følte paa sine egne hver Dag, og nu kom Høsten. Men Bayrerne sagde det Samme om Druerne som Ræven, og sure vare de; Eddike havde man nok af i Landet den Vinter, men Vin havde man ikke.

Imidlertid gik Kongen og speculerede og speculerede; Nogle sagde, at han gik i Gifte-tanker, og Enkedronningen mente, at han nu endelig var begyndt at bekymre sig om sin Sjæls Salighed. Men da Høsten var forbi, havde han fundet paa at lave en brun Drik af Byg og Humle, og nu behøvede man hverken at sende Hofmænd udenlands eller at perse

hjemmevoxet Vin. Det hele Bayern blev een Bygmark med Humlehaver imellem, og man bestilte ikke Andet end at drikke Øl.

Om Vinteren kom der et Gesandtskab fra Hertugen af Mantua; det blev vel modtaget, og Kongen lod daglig skjænke af det bedste Øl fra sit eget Bryghus. De Fremmede kunde ikke noksom rose den nye Drik, men En af dem lod sig dog for Hofsinderne forlyde med, at ædel Vin kunde den ikke lignedes med. Det kom Kongen for Øre, og han forlangte strax, at den mantuanske Gesandt skulde gjentage og forklare, hvad han havde sagt.

Han holdt da en zirlig Tale og begyndte med at prise Bayerns og Øllets Ypperlighed, men endte med at sige, at Vin, og kun Vin, havde den Evne, at fylde den Bedrøvedes Sind med idel Glæde og lægge Sang om alt Godt og Skjønt paa Menneskets Læber. Og det, mente han, var da heller intet Under, eftersom Bacchus, den gamle, evigunge Gud, selv var usynlig til Stede, hvor Bægrene tømtes, og gav Vinen al god Kraft.

Den Tale var der nu Mange, som fandt baade kjøn og rigtig, men Kongen sagde, at han, Gambrinus den Første, jo var synlig til Stede, og han havde hverken sparet paa Malt eller Humle, der kunde give Øllet Kraft, saa at det vel dog maatte være det Bedste.

Ja, Gesandten svarede, at Kongen var den største Fyrste, han kjendte, næsten lige saa stor, som selve Hertugen af Mantua, men han vilde dog i al Ydmyghed minde om, at Bacchus var en Gud, og med en Gud, selv en hedensk, baadede det ikke et Menneske at ligne sig.

Nu blev der talt en Tid om det, og En nævnede Marsyas, der i Overmod havde fordret Sangens Gud Apollo til Væddekamp i Spil, og derfor blev ynkeligen straffet; en Anden ledte efter Exempler af den hellige Historie og havde allerede Nebucadnezar paa Munden, da Kongen i det samme sagde, at det vist var meget tvivlsomt, om Bacchus virkelig var en Gud. Man sagde saa Meget, men nu kunde man jo se, om nogen Bayrer her vilde sige god for ham.

Det var der Ingen, der turde, og derfor skikkede man Bud til Munkene i Hohenschwangu; de vare bekjendte for deres Lærdom og for deres rummelige Kjælder, og nu skulde de give Svar inden tre Solemærker.

Prioren var bange for, at Paven skulde tage det ilde op, om han lod svare Ja, og paa den anden Side vilde han ogsaa nødigt helt fornægte en gammel Ven. Saa lagde han og to af de frommeste Brødre Hovederne i Blød, og da Fristen var udløben, sendte de den Besked til Kongen, at Bacchus havde været en Gud; om han var det endnu, det vidste de ikke.

Dermed var Kongen jo lige klog, og forat faae en Ende paa Sagen lod han raabe ud ved Herolder i Bayern og Naborigerne, at Bacchus, hvis han virkelig var en Gud og vilde hævde sit Ry, havde at indfinde sig inden to Maaneder og tre Dage. Udvalgte Mænd af alle Stænder skulde da samles; de, der vilde drikke Vin, skulde faae Vin, og de, der vilde have Øl, skulde faae Øl, og saa skulde det kjendes og for evig slaaes fast, hvem der var mægtigst: den gamle Vingud eller den unge Ølkonge.

De to Maaneder gik, og der kom ingen Bacchus; de tre Dage gik ogsaa, og saa skulde Dysten finde Sted, skjøndt den stævnedes Part var udebleven. Munkene havde indbudt Kongen og hans Mænd til at holde Sammenkomsten hos dem; de vilde lukke op for den gamle Klosterkjælder og slaa Hul paa de ældste Fade, fra Hofbryggeriet kom fem Tønder med det bedste Martsøl, og paa den bestemte Dag drog et stolt Tog fra Hovedstaden ud i Bjergene til Hohenschwangau.

Kongen, Brygmesteren og syv af de allernemste Regjeringsraader vare blandt dem, der vilde drikke Øl, og de bar som Mærke en Humleknop i Brystet; Prioren, hele det mantuanske Gesandtskab og den forrige Hofmarschal holdt; paa Druesaften, og de havde en Krans af Vinløv om Hovedet. Kongen og hans Parti

følte sig nok saa kry og spottede over, at Vinguden ikke lod sig se, men Modstanderne havde ikke opgivet Haabet og stolede paa, at han kunde komme endnu; det havde om Natten blæst saa mærkværdig mildt fra Syd ind over Alperne, saa at Roserne vare sprungne ud, og den gamle Munk der havde Opsyn med Kjælderen, mente at have hørt en Puslen mellem de inderste Fade, da han om Morgenens tappede Vin til Festen.

Efter Middag begyndte Drikningen. Inde i Refectoriet var et langt Bord, og ved det sad de Udvalgte; paa den ene Side stod Stenkrus, og her satte Kongen og hans Mænd sig, paa den anden Side stod grønne Glaspokaler med brogede Billeder, og her tog Prioren Plads med Sine. Nu gik det i nogen Tid jevnt og sindigt; Kruse og Pokaler stødtes mod hinanden over Bordet, og der blev drukket mangen tæt Velkomst, men synderlig Tale vexledes ikke, Enhver passede Sit.

Ud paa Aftenen, da Voxkjerterne vare tændte, blev det livligere. Kongen tørrede Skummet af Skjægget og sagde: „Det er deilig Øl!“ og noget efter sagde den ældste af Regeringsraaderne, at det havde Kongen Ret i; men saa var der heller Ingen paa den Side af Bordet, der sagde Noget i den første halve Time. Prioren derimod begyndte at fortælle

Historier, og Hofmarschallen lo, den ene Gesandt holdt Tale, og to velske Riddere svor, hver ved sin Helgen, at de aldrig havde smagt bedre Vin. Prioren vinkede, og der kom en ny Kande rhinsk Vin af anden Slags, og saa liflig var dens Duft, at baade Kongen og Brygmesteren spilede Næseborene op, men de sagde Ingenting.

Da den Kande var tømt til Hælvten, reiste en af de Velske sig og sang en kjøn Vise, han selv havde digtet imens. Den var om en ung Ridder, der i Aaringer havde elsket en deilig, ædelbaaren Jomfru, men aldrig havt Mod til at sige hende det, og nu skulde drage af Landet mod de Saracener; men den Morgen, han red bort, flagrede en blaa Sløife ud fra en Altan ved Søen og ned foran hans Hest, og deraf drog han det Haab, at hun vilde bie trofast paa ham, som han paa hende, og saa drog han trøstig og glad afsted. Den Vise maatte der drikkes paa, og drukket blev der.

Brygmesteren sørgede for en ny Omgang paa sin Side, og gjorde en Bemærkning om, at forrige Humlehøst havde været god; dertil svarede Kongen, at næste Høst tegnede endnu bedre, og dermed var det Emne udtømt.

To Lægbrødre kom lidt efter trillende ind med et Anker spansk Sect, men det saae Ingen uden de, der skulde drikke det, for Kongen og

alle hans Mænd sad og stirrede med fortinnede Øine ned i Krusene; En og Anden af dem begyndte allerede at nikke men vaagnede op, naar Næsetippen blev vaad, rettede sig i Sædet og nikkede lidt efter igjen. Ved det andet Glas Sect begyndte Hofmarschallen at fortælle om, hvordan det var gaaet den Vinter i Brixen, og det var meget fornøieligt; ved det tredie Glas var der To, der sang paa een Gang, og da de fyldte den sidste Kande af Ankeret, var der ikke gladere eller bedre Mennesker til i Verden end dem, der dansede rundt i det gamle Kloster. Der var Ingen, der forstyrrede dem, for hele Øl-compagniet sov, snoksov.

Senere paa Natten blev det et forfærdeligt Veir; Stormen tudede, og det føg ind med Kulde over hele Landet. Næste Morgen vare de grønne Bygmarker gulgraa, og Humlehaverne vare svedne af Nattefrosten.

Prioren havde just holdt en opbyggelig Ottesang med Brødrene og de fremmede Gjæster, da han kom ind i Refectoriet; der laa de Kongelige endnu og sov, og paa Bordet fandt han en vissen, vreden Humleranke, men hvem der havde bragt den, vidste Ingen. Først da Frokosten var spist, vaagnede Kongen og forlangte strax Spegesild; da han havde faaet det, sagde han, at det var jo aabenbart, at Øllet var det Stærkeste, for han og hans Folk vare de Første, der vare

faldne i Søvn, og Ingen af dem havde mærket til nogen Gud. Prioeren saae til Sine, de vidste jo nok, hvad de vidste.

Hofmarschallen og de to velske Riddere gik samme Dag i Kloster, Brygmesteren fik Titel af Mundskjænk, og Kong Gambrinus levede længe i stor Anseelse og nikkede sig hver Aften i Søvn over Kruset.

Derfor nikker ogsaa enhver god Münchener til ham, inden han gaaer hjem, og ærer ham som Skytspatron — men en Gud, det har Gambrinus aldrig været.

SKJÆBNENS RØST.

Det var anden Pinsedags Aften i Vallenslev Kro. Vogn efter Vogn rullede frem for Døren og aflæssede Præster, Proprietairer, Forpagtere og Bønder med tilhørende Familier, der efterhaanden samledes inde i den store Sal og toge Plads paa Bænkene, hvorved det nøie iagttoges, at kun Honoratiores, d. v. s. Geistligheden, Districtslægen, Sogneraadsformanden og de større Jorddrotter kom til Sæde paa de forreste Rækker. Anledningen til Sammenkomsten var, at den Aaret i Forveien stiftede „Foredragsforening for Vallenslev og Omegn“ afsluttede sine maanedlige Møder for denne Saison med et Foredrag af Candidat Savlerup, og at man, da det var anden Pinsedag, havde besluttet at ende Festen med Dans til den lyse Morgen.

Der herskede en forventningsfuld Stilhed, og kun Provst Numsen, der var Foreningens Formand og som Følge deraf følte sig forpligtet

til at fungere som Vært, gik rundt og henvendte nogle Ord til hver ankommende Familie; ellers nøiedes man med at nikke til hinanden, hviske til Naboerne og se sig om i Salen. Denne frembød forresten ikke meget Seværdigt: i den ene Ende hang et Par Lithographier af Deres Majestæter Kong Frederik den Syvende og Kong Christian den Niende, de øvrige Vægges hvide Nøgenhed oplivedes kun af nogle illustrerede Prisfortegnelser over Landbrugsmaskiner og en Reclameplacat fra et Udvandringssselskab, paa hvilken en transatlantisk Damper af kjæmpemæssige Dimensioner saaes bryde sig en skummende Vei gjennem Verdenshavets Bølger; tre Petroleumslamper med en mørkegul Væske i Beholderne og med grøntmalede Blikskjærme hang ned fra Loftet, og over hvert Vindue var en forgyldt Stang med en svag Antydning af hvidt Gardin under.

Endelig antoges Alle at være komne, og Provst Numsen førte Candidat Savlerup hen bag et Bord, foran Majestæternes Billede. Candidaten bukkede, purrede op i sit tjavsede, hørgule Haar, saae beaandet ud over Brillerne og klemte saa paa med Foredraget. Tilhørerne havde den beroligende Bevidsthed, at han da umulig kunde gaa fra det, eftersom det var almindelig bekjendt, at han hele Vinteren igjennem havde reist paa det samme Foredrag og med udelt

Bifald holdt det i over tyve Foreninger og Forsamlingshuse, og Forventningerne bleve ikke skuffede: Candidaten afleverede det Hele med ønskelig Præcision. Hvad Foredraget egentlig handlede om, er imidlertid vanskeligt at sige; det var et af de i vore Dage yndede Causerier, der, selv om de begynde med at anstille en Sammenligning mellem Nordboernes og Grækernes Gudelære, dog meget godt kunne ende som et Indlæg for Kvindens kommunale Valgret. Foredragsholderen gik ud fra, at et christent Menneske naturligvis ikke kunde sympathisere med den antike eller med den mahomedanske Opfattelse af Skjæbnen som den uafvendelige Magt, men efter denne Erklæring gav han sig til at vise, at Skjæbnen dog var noget underlig Noget, og nu regnede det med Aandrigheder og Anecdoter, historiske Facta, Ordsprog og Dybsindigheder, saa det summede om Ørene paa Forsamlingen. Snart talte Candidaten om, at man uden Blinken maatte se sin Skjæbne i Øinene og møde den som en Mand, møde den som Brutus mødte den ved Philippi, skjøndt han var advaret i Abydos; snart var han inde paa, hvorledes et Menneskes hele Livsskjæbne undertiden kunde være knyttet til en tilsyneladende ubetydelig Hændelse, og han fortalte, hvorledes Æblet, der faldt ned, ledte Newton til Forstaaelsen af Jordens Tiltrækning, og hvorledes

Tyge Brahe blev den store Astronom, blot fordi han fulgte det Vink, som den nye Stjernes Tilsynekomst gav ham. „Ingen raader selv for sin Skjæbne, og Ingen undgaaer sin Skjæbne“, saaledes omtrent sluttede han, „men alligevel gjælder det først og sidst om, ikke at overhøre Skjæbnens, den store Afgjørelses Røst, naar den lydeligt kalder paa En. Men naar kalder den? Ikke enhver Døgnetts Røst, der rækker Ens Øre, bør følges: da Hexene mødte Macbeth paa Heden og raabte deres: „Hil dig, Macbeth! Vær hilset, Than af Glamis!“ og han fulgte deres Kald, da fuldbyrdedes derved hans Skjæbne, men ikke til det Gode! Det gjælder om at skjelne mellem de falske og de sande Propheter, og det gjælder om kun at følge Skjæbnens Røst, naar den kalder paa En i det Godes Aand!“

Foredraget gjorde overordentlig Lykke, hvortil det naturligt væsentlig bidrog, at de Allerfærreste forstode et Ord af det; Flertallet af Tilhørerne vare allerede imponerede ved at høre de mange ubekjendte Personer omtale paa en Maade, der gjorde det sandsynligt, at Candidaten var Dus med de Fleste af dem, Provst Numsen trykkede varmt Foredragsholderens Haand og erklærede hans Udvikling for original og tankevækkende, og en lille Proprietairdatter, der havde tilbragt Vinteren i Kjøbenhavn og der faaet den høiere Cursusdannelse til fem og tyve

Kroner maanedlig, fandt, at det, Candidat Savlerup sagde, var lige saa dybsindigt som det Foredrag, hun havde hørt paa Universitetet om de menneskelige Følelser, hvilket hun heller ikke havde forstaaet noget af.

Salen ryddedes, og man spredte sig i de mindre Værelser, medens der dækkedes til Fællesmaaltidet. Om dette er der mindre at sige: der var Æg og Ansjoser, Skinke, Steg, Rødbeder og Syltetøi; der var Snaps ad libitum og, forat forebygge politiske Controverser, saavel Høire- som Venstre-Øl i rigelig Mængde. Provsten takkede officielt Candidaten, og Candidaten takkede Forsamlingen, hvorpaa Taffelet hævedes, Bordene flyttedes ud med Assistance af hele den mandlige Ungdom, og snart begyndte Dansen til Musik fra nærmeste Kjøbstad. De Unge dansede og drak Punsch og Bruslemonade, de ældre Mandfolk spillede Kort og nøde deres Romtoddy til Piben eller Cigaren, og da der henimod Daggry blev drukket Kaffe, vare Alle enige om, at det var forbausende, saa hurtigt Natten var gaaet. Vognene kom for Døren, og efterat Damernes Overtøi med megen Besvær var fundet og med næsten lige saa megen Besvær hjulpet paa, besteges Kjøretøierne, Kusken slog et ordentligt Smæld; og afsted rullede Familien i den lyse Foraarsmorgen.

Løse og ledige Mandspersoner, som ikke

havde nogen Familie at følges med, gik, og blandt dem vare to unge Landvæsenselever, Jens Rask og Peter Dybvad, almindelig kaldet „Peter Speculanter“. De havde hidtil fulgtes ad Livet igjennem: siddet paa Skolebænk sammen i Latinskolen, som de dog forlode paa et meget tidligt Standpunkt, gaaet paa Landbohøiskolen sammen og endelig lært det practiske Landvæsen hos samme Mand, en Forpagter Knudsen i Nærheden af Vallenslev, der var bekjendt som en dygtig, men skrap Husbond; Læretiden hos ham var forresten omme, men han havde tilbudt dem at blive paa hans Gaard, indtil de kunde finde en passende Forvalterplads, og det Tilbud havde de med Tak modtaget. Hvis man fra deres stadige Samværen vilde slutte sig til nogen Overensstemmelse i Character og Tilbøieligheder, tog man imidlertid mærkelig feil: de to Kamerater vare vel omtrent saa forskellige, som Mennesker kunne være. Jens Rask var altid godt fornøiet og saae Fremtiden i et Rosenskjær; han var hurtig til at bestemme sig og gik lige paa, og rendte han sig end jevnlig en Stage i Livet, saa var han ikke af dem, der sørgede ret længe, men han stolede freidigt paa, at det nok gik i Orden Altsammen, naar man bare gav Tid. Peter Dybvad derimod havde, som Jens pleiede at udtrykke sig, den Ulykke ikke at kunne foretage sig Noget uden at tænke over

det, og da han sjeldent eller aldrig kom til et endeligt Resultat med sine Tanker, blev Følgen naturligvis den, at han stoppede paa Halvveien og ikke fik Noget gjort; dette betragtede han imidlertid ikke som en Feil men saae tvertimod halvt medlidende paa Jens Rask og Andre, der vare letsindige nok til at handle uden Overlæg og lade Fiolen sørge.

De to Venner gik i nogen Tid tause henad Landeveien; Solen var allerede et godt Stykke over Horizonten, og Lærken sang inde over Markerne. Nu indhentede de et Par Musikanter, der ligeledes vare paa Hjemveien, nikkede til Niels Skrædder, som med Clarinetten under Armen hinkede afsted, og saae, hvorledes Anders Mik-kelsen fik en Vogn fra Kjøbstaden til at tage Contrabassen op bag Agestolen.

„Fy for Pokker, hvor de seer graa ud i Ansigtet!“ sagde Peter.

„Ja, naar man har siddet en hel Nat og drukket Punscher, saa egner man sig ikke til at sees ved Dagslys“, sagde Jens. „Troer Du maaske, Du gjør det?“

„Aa, nei, saamænd“, svarede Peter og fortsatte lidt efter: „Dansede Du med Kammer-raadens Hanne?“

„Ja, gjorde Du ikke?“

„Nei, jeg tænkte paa det, men —“

„Naa, saadan!“

— „Det er en kjøn Pige.“

„Aa, ja“, svarede Jens og blev lidt rød i Hovedet.

„Jo, saa Skam, er det saa! Den, der faaer hende, bliver ikke narret, hverken paa den ene eller den anden Maade, for Elmehøi er en deilig Gaard, og hun er eneste Barn. Jeg har ogsaa tænkt paa, at naar nu Kammerraaden skal have sig en anden Forvalter — Nielsen bliver jo ikke rask mere, efter hvad Doctoren siger — saa var det en rar Plads at faae. Men Du er jo i alle Maader lige saa nær til det som jeg, det forstaaer sig.“

„Ja, det er jeg vel“, svarede Jens og fløien Dansemelodi.

— „Det er er lige godt fælt at tænke sig“, fortsatte Peter efter en Pause, „Alt det, Candidaten stod og sagde om Skjæbnen, synes Du ikke?“

„Aa, jeg synes, det var noget Sludder!“

„Ja, Du slaaer nu Alting hen; Du har vist heller ikke tænkt videre over det, saadan som jeg.“

„Nei, det veed Vorherre, jeg ikke har! Jeg dansede!“

„Ja, men jeg sad bagefter med Provsten og Capellanen og Godsforvalteren, og det var nu svært alligevel, saa Candidaten kunde sætte det ud fra hinanden.“

„Saa!“

„Ja, det med, at Skjæbnen saadan ligefrem kan kalde paa En, det er jo lige godt underligt at tænke paa. — Hvad monstro man vilde gjøre, naar man nu selv blev kaldt paa?“

„Du? Du vilde da betænke Dig, Peter!“

„Ja, det er nok muligt, men alligevel —“

De to Vandrere vare komne ind i en lille Kratskov, hvor de, som efter en stiltiende Aftale, gik langsommere og indaandede den friske Luft og nøde Morgenstemningen med ubevidst Velbehag.

Pludselig lød der dem midt i Stilheden en kort, tordnende Brølen i Møde, og uvilkaarligt standsede de begge med et Ryk.

I næste Øieblik lo imidlertid Jens og sagde:

„Kan Du høre, Skjæbnens Røst kalder, Peter! — Det er Kammerraadens Tyr, der har slaaet sig løs og staaer inde i Hveden! Men hvem af os er det nu, den kalder paa, Dig eller mig?“

„Ja, det er jo ikke godt at vide“, svarede Peter betænksomt.

„Men det er da ikke værd, det Asen bliver staaende og gjør Fortræd inde i Sæden; en af os kommer vel til at gaa hen og faae den ud. Vil Du, eller skal jeg?“

Peter betænkte sig et Øieblik, og en Hær af modstridende Betragtninger havde stormet ind

paa ham, før han fik sagt: „Aa, vil Du gaa derhen, saa troer jeg lige godt, jeg —“

„Ja, gaa Du bare hjem, jeg kommer strax!“ raabte Jens, sprang over Stengjærdet og forsvandt, hvorpaa Peter dybt grundende fortsatte sin Gang hjemad mod Proprietair Knudsens Gaard.

Men han kom ikke hjem saa snart. For det første gik han langsommere og langsommere, og af og til stod han helt stille, som det var hans Vane, naar han rigtig speculerede. — „Ja, vist var det sandt, som Candidaten sagde, at et Menneskes Skjæbne kunde være knyttet til den ubetydeligste Begivenhed, og lige saa godt som Tyge Brahes Liv blev bestemt ved Stjernen, og den Andens — han med det engelske Navn — ved Æblet, lige saa godt kunde det jo tænkes, at Kammerraadens Tyr havde kaldt paa — nei, det var dog for latterligt! — Men alligevel, hvis det nu dog var Tilfældet, hvad saa?“ Og Peter Dybvad fortabte sig i de mest indviklede Hypoteser om, hvad der kunde være skeet, og hvad der vilde ske; den aandfulde Foredragsholders Causerie havde gjort Begyndelsen med at lede ham ind paa de abstracte Speculationer, og den gennemvaagede Nat, oplivet med adskillige Glas daarlig Punsch, gjorde Resten, saa at han, da han naaede Landsbyen Veldinge, der laa tæt ved hans Maal, ikke var Menneske for at sige, om

han var glad over at være gaaet den lige Vei hjemad, eller kjed af ikke at have fulgt den Røst, der dog muligvis kunde være Skjæbnens.

Af disse Betragtninger vakttes han pludselig ved at høre en skingrende Stemme, som ud fra Døren paa et af de fattigste Huse bød ham Godmorgen og umiddelbart efter indstændigt opfordrede ham til at se indenfor et Øieblik. Røsten var Sidse Hansdatters, et gammelt fordrukkent Fruentimmer, som var paa Sognet, men som paa Grund af sin Umedgjørlighed nød den tvivlsomme Hæder at være interneret i en Hytte for sig selv. At Peter ikke havde synderlig Lyst til at efterkomme hendes Opfordring, følger af sig selv, men dels vedblev hun med et uafbrudt „Aa, Herre Gud, kom dog indenfor Hr. Dybvad, jeg maa endelig tale med Dem!“, dels kunde han ikke helt frigjøre sig for den Tanke, at ogsaa dette jo muligvis kunde være et Vink fra den gaadefulde Magt. — „Hvordan var det, han hed, han med Hexene paa Heden? Makbæk! Ja, Sidse Hansdatter kunde man da godt kalde en Hex, og det var ikke mere urimeligt end saa meget Andet, om det var Skjæbnen — naturligvis i Forbindelse med en Del Morgensnapse — der talte ud af hendes tandløse Mund. — Ja, men Makbæk skulde jo ikke have fulgt Hexene, sagde Candidaten!“

„Aa, Herregud, Hr. Dybvad, kom indenfor

til mig gamle Stakkel, jeg har noget meget Vigtigt at sige Dem!“ lød det igjen, og Peter, der allerede var gaaet et Par Skridt, standsede atter. — To Gange paa een Morgen overhøre Skjæbnens Røst, det gik dog umuligt an, og det kunde jo gjerne være, at baade Kammerraadens Tyr og Sidse Hansdatter — ja det var en underlig Combination, men alligevel — og Peter gik ind.

Sidse slap ikke saa snart sit Bytte. Det Vigtigste, hun havde at sige ham, bestod i, at hun med forfærdelig Vidtløftighed og i et tildels uforstaaeligt Foredrag gav en Fremstilling af alle de Underfundigheder, som Sogneraadet efter hendes Mening havde bedrevet imod hende, og endte med at bede Peter om at tale hendes Sag. Forgjæves erklærede han, at han hverken havde tilstrækkelig Sagkundskab eller Indflydelse til at paatage sig denne Commission, Sidse hængte paa, og da Peter endelig efter en Timestids Forløb slap ud af Hulen, var det først efterat have afgivet et Slags Løfte om at intervenere til hendes Fordel hos Sogneraadets Formand og efterat have betalt en Krone i Løsepenge, som han med Sikkerhed kunde sige sig selv inden Middag vilde blive omsat i Spiritus.

Ærgerlig baade over det Ene og det Andet fortsatte Peter nu sin Vei, men var neppe kommen udenfor Landsbyen, før han saae to Karle

komme bærende med Noget hen over Marken. Han stod stille, og da de kom nærmere, opdagede han, at det var et Menneske, de bar; han løb til og saae da Jens ligge bleg og blodig med lukkede Øine paa et Vangeled. Karlene havde fundet ham ilde tilredt af Tyren oppe ved Skoven og havde da lagt ham paa den improviserede Baare forat bringe ham i Hus.

„Men, Herregud, Jens, hvad er det!“ sagde Peter.

„Det er vel Skjæbnen!“, svarede Jens, idet han slog Øinene op og gjorde et svagt Forsøg paa at smile.

I Taushed bare Folkene den Saarede videre, og oppe paa Veien mødte de Kammerraaden, der, skjøndt han ikke havde været i Seng om Natten, alligevel til sædvanlig Tid gik i Marken. Efterat han havde faaet en kort Beretning om det Passerede tog han Commandoen og sagde: „Det er jo meget kortere at bringe ham til Elme-høi end hjem til Knudsens! Er det min brogede Tyr, der er Skyld i Ulykken, saa er det jo ikke mere end rimeligt, at jeg sørger for Patienten. Kom De nu blot hjem til mig, Rask, vi skal nok snart faae Dem paa Benene igjen, og De skal have det som en Prins! — Godmorgen, Dybvad! Ja, De seer vel nok op til Deres Ven, De kjender jo Veien! — Godmorgen!“

— Havde Peter ikke før havt Noget at

speculere paa, saa havde han det nu. Hans første Tanke ved at se Jens ligge blodig paa Vangeleddet havde været den rent egoistiske Glæde over, at det ikke var ham selv, der var kommen saadan afsted, men dels skammede hans bedre Jeg sig over denne Følelse, dels slog det ham i samme Nu, at da Ingen undgaaer sin Skjæbne, saa ventede altsaa det Samme eller noget Lignende ham senere, hvis Ulykken virkelig oprindelig var ham tiltænkt; han havde jo kun „stillet“ en Mand for sig, Stedfortræderen var falden, saa maatte han altsaa selv træde ind og udfylde Hullet i Geleddet og ligesom Brutus vente paa Rædselen ved Philippi. Men disse Betragtninger krydsedes af en anden, der bragte Collisionen til det Yderste: var Jens ikke bleven stanget af Tyren, vilde han i dette Øieblik ikke have været paa Elmehøi, og hvad kunde ikke blive Følgen af Opholdet her? Peter saae allerede Jens som Forvalter, og i Baggrunden fortonede sig den buttede Hanne med Fæstensring paa Fingeren.

Mere end opfyldt af disse Forestillinger kom han endelig hjem og erfarede der, at der for over en Time siden havde været Bud fra Kammerraaden, om han ikke strax vilde komme op paa Elmehøi. Hvad kunde det være? — Forvalterpladsen? — Men saa var det underligt, at Kammerraaden ikke havde sagt et Ord om det,

da han før mødte ham! — Naa, ja, derop maatte han, det kunde jo ikke gaa an at lade Manden vente.

— „Kammerraaden havde nok Bud efter mig imorges“, sagde Peter, da han var kommen op paa Elmehøi.

„Ja, det er sandt, det havde jeg ogsaa“, svarede Kammerraaden; „jeg glemte at sige det før, men nu er det for sent!“

„Er det for sent?“

„Ja, var De kommen for en Time siden, før jeg gik ud, vilde jeg have spurgt Dem, om De havde Lyst til at tage Nielsens Plads, men nu har jeg tilbudt Rask den; han er jo falden ind ad Døren til mig“, sagde Kammerraaden og lo. „Doctoren siger forresten, at der Ingen-ting er i Veien: et Ribben er brækket, og Armen flænget, men det er Bagateller; han er Karl for sin Hat om sex Uger igjen.“

„Ja, saa kan jeg jo gaa!“

„Nei, bliv nu og drik Kaffe, det kan De nok trænge til oven paa Nattens Anstrengelser og Morgenens Skuffelser. — Hanne! Kom med en Kop Kaffe til Dybvad! — Hvad, er hun der ikke? — Naa, saa er hun vel oppe i Gjæstekammeret hos Rask med noget Havresuppe; men vi kan da faae Kaffe alligevel. — Vil De ikke blive? Ja, ja, som De vil. Men se snart

herop! Det var jo kjedeligt, jeg gjorde Dem forgjæves Uleilighed! — Godmorgen, Dybvad!“

At Peters Tanker i den nærmest følgende Tid herefter kun vare optagne af Betragtninger over Skjæbnens Røst og Livsførelsens Besyn-derligheder, behøver ikke at siges. — Var han dog blot gaaet ind i Hveden efter Tyren, saa havde han nu ligget som Reconvalescent paa Elmehøi, været Forvalter sammesteds og havt al ønskelig Udsigt til ved sin personlige Elsk-værdighed og øvrige gode Egenskaber at vinde Kammerraadens Hanne og engang i Tiden blive Eier af Gaarden! Rigtignok kunde det jo tænkes, at Tyren ikke havde stanget ham, og saa vilde han jo ikke — jo, vist vilde han saa, Forvalter var han jo bleven alligevel: Kammerraaden havde jo selv havt Bud efter ham! Havde han blot ikke fulgt den fordrukne Sidses Anmodning og siddet en hel Time i hendes skidne Stue, saa havde Alt endda været godt! Men hvor beklageligt det end var, han maatte indrømme for sig selv, at han virkelig paa een og samme Morgen havde begaaet to Capitalforseelser mod Skjæbnen: først havde han undladt at komme, da den rigtige kaldte,

og saa var han kommen, da den falske oplod sin Røst! — Det var til at forfalde til Drik over!

Peter Dybvad forfaldt imidlertid alligevel ikke til Drik; han nøiedes med at speculere. Han fik sig en lille Forpagtning i Nærheden af Elmehøi, og da Jens Rask — naturligvis! — et Aar efter holdt Bryllup med Hanne og to Aar efter, ved Kammerraadens Død, gik over fra at være Forvalter til at blive Eier, drev Peter, godmodig som han var, Forsonligheden saa vidt, at han blev en jevnlig Gjæst i Vennens Hus. Eet kunde han imidlertid aldrig komme ud over: han saae paa Jens som paa Den, der ved et Tilfælde havde faaet den ham, Peter Dybvad, egentlig tiltænkte Livsskjæbne, og betragtede ham derfor som sin jordiske Forvalter, ja, han var ikke langt fra endogsaa i det ægte-skabelige Forhold at betragte Jens paa samme Maade, som en Souverain betragter den Repræsentant, han sender til et fremmed Land for pro forma at lade sig vie til Prinsessen, medens han selv først optræder ved Bilageret. End ikke den Omstændighed, at Jens efter nogle Aars Forløb var Fader til to sunde Børn, formaaede helt at trænge denne Betragtningssmaade

til Side, men Peter kunde i ledige Timer beskjæftige sig med at anstille resultatløse Betragtninger over, hvorvidt Ellen og Kristen — saadan hed Børnene — nu ogsaa vilde have faaet det lyse Haar og de smaa Opstoppernæser, hvis han havde været deres rigtige Fader og ikke ladet Jens agere Stedfortræder.

SAADAN GAAER DET!

Der havde været Middag hos Byfogden — en af de sidste i Saisonen — og nu sad Herrerne inde i „Comptoiret“ og røg en Cigar til Kaffen og Likøren. Selve Diner'en og dens Sammensætning afgiver i en lille Provinsby sjeldent eller aldrig noget frugtbart Emne for en Samtale, thi Retterne ere, ligesom Gjæsterne, altid de samme, blot med den Modification, som Aarstiden nødvendiggjør. Byfogdens Middag dannede imidlertid en Undtagelse: man var begyndt med Østers, og en saa usædvanlig Begivenhed kunde nok give Anledning til Betragtninger og Udtalelser i længere Tid.

„Charmant Diner!“ sagde Majoren og strøg en Draabe grøn Chartreuse af Overskjægget. „Og de Østers! Man kan høre Englene synge firstemmigt, mens man spiser dem, og saa er de saa Pokkers let fordøielige bagefter!“

„Ja, vore gamle, nordiske Forfædre har

saamænd havt mere Intelligens, end man skulde tro!“ bemærkede Postmesteren og bestræbte sig for selv at se saa intelligent ud som muligt. „De levede jo næsten udelukkende af disse delicate Skaldyr, som vi nu knap kan veie op med Guld!“

„Men hvorfor er de saa dyre?“ spurgte Grosserer Blok, en yngre Mand, der i flere Henseender spillede første Violin i Byen. „I gamle Dage, som Postmesteren taler om, har der jo været Østers her paa Fjorden, hvad Kjøkkenmøddingen ude i Vesterskoven klart nok viser — hvorfor er der ingen nu?“

„Ja, hvorfor er der ingen nu!“ gjentog Consul Petersen indigneret og saae sig om i Stuen som forat finde En, mod hvem han kunde rette sin Indignation.

„Det er jo den simpleste Sag af Verden at anlægge en Østersbanke ude i Fjorden“, vedblev Blok. „Der behøves ikke Andet, end at nogle Mænd her fra Byen tager Initiativet og hver skyder en halv Snes Kroner til; saa er Selskabet dannet, vi har Driftscapital nok, og om en Maaned grunder vi den første Banke!“

Efter en god Middag er man altid inderlig human og særlig oplagt til at støtte ethvert til Borgerheld sigtende Foretagende, og Grosserer Bloks Forslag vedtoges da ogsaa under almindelig Jubel. Forslagsstilleren lavede paa staaende

Fod en improviseret Liste, og Byfogden, Postmesteren, Majoren, Consulen, Districtslægen og et Par andre Honoratiores tegnede sig strax som Actionairer.

„Men hvem vil nu paatage sig at være administrerende Directeur eller hvad det hedder?“ spurgte Majoren.

„Det vil jeg!“ svarede Blok hurtigt. „Og hvis de Herrer Actionairer ikke har noget derimod, foreslaaer jeg Dem at vælge Doctoren og Majoren til Medlemmer af Bestyrelsen, saa skal vi nok besørge Resten.“

„Ja, bravo! Det er udmærket!“ lød det.

Et Par Timer endnu blev Selskabet sammen, men Samtalen dreiede sig nu mest om locale communale Forhold, og Dagen efter havde Flertallet af Byfogdens Gjæster næsten glemt, at de vare Medstiftere af „Selskabet til Østersavlens Fremme“.

— De bleve imidlertid snart mindede derom. Blok mødte med sin Liste og indkrævede de tegnede Bidrag, han lod gjøre Faskiner og Riskoste, paa hvilke den spæde Østersyngel kunde finde Tilhold, og han forskrev to Fustager Limfjordsøsters med hundrede i hver, som skulde udsættes i Fjorden paa et dertil egnet Sted. Fustagerne kom, og Blok meddelte strax Actionairerne, at han Dagen efter agtede at løbe ud med sin Lystkutter forat „grunde Banken“, og

at enhver af D'Hr. Actionairer, der maatte have Lyst til at være med, skulde være velkommen ombord i „Vildanden“ forat overvære Høitideligheden og deltage i en Frokost.

Bloks Frokoster ombord i „Vildanden“ vare bekjendte for deres Flothed, og alle Actionairer uden Undtagelse erklærede derfor, at de med Glæde toge imod Indbydelsen. Da det den følgende Dag blæste en stiv Kuling fra Øst, faldt de Fleste dog fra, og kun den altid ufortrødne Postmester tilligemed de to Bestyrelsesmedlemmer fulgte den administrerende Directeur ombord; de Andre nøiedes med at give Møde ved Bolværket, og da „Vildanden“ gled ud af Havnen, fik den et rungende Hurra af de tilbageblevne Actionairer, og dette besvaredes af de Fire, der vare ombord.

Vinden stod lige ind i Fjorden, og det tog derfor en rum Tid at krydse op i Høide med Skovpynten, ud for hvilken baade Dybden, Grundens Beskaffenhed og Strømforholdene betragtedes som særlig gunstige for Østersavlens, og da man endelig kastede Anker, var der megen Stemning for strax at nyde Frokosten.

„Nei“, sagde Blok, „vi laver Alt istand til den, men Forretningen først!“

Faskinerne bleve sænkede, og Fustagerne slaaede op — nu skulde den egentlig høitidelige Act, Udsætningen, gaa for sig.

Postmesteren betragtede med synlig Interesse

og ikke uden en vis Rørelse de tætpakkede Skaldyr, der om faa Øieblikke skulde gives tilbage til det Element, hvorfra de vare komne.

„Herregud, de deilige Dyr“, udbrød han, „som nu paa det uvisse skal kastes ud i Fjorden!“

„De er da vel friske?“ spurgte Doctoren og stak Næsen ned i den ene Fustage. — „Jo, de lugter sgu saa delicat, at Munden ordentlig kan løbe i Vand paa En!“

Blok var allerede ifærd med at tage Østerserne op og lægge dem paa Dækket, da Drengen, der fungerede som Stewart og havde Ordre til at dække Frokostbordet nede i Kahyten, kom op og meldte, at der ingen Rødvin var ombord.

„Sludder!“ sagde Blok uden at afbryde sin Beskjæftigelse. „Der staaer en hel Kasse i den Styrbords Køie.“

„Ja, Rødvin er det da ikke!“ vedblev Drengen.

„Snak om en Ting! Bring en Flaske herop!“

Drengen forsvandt og kom i næste Øieblik tilbage med det Forlangte.

„Saa!“ udbrød Blok ærgerlig. „Man kan da heller aldrig stole paa et Menneske undtagen paa sig selv! Nu gaaer Jomfru Hansen, Gud hjælpe mig, hen og giver os St. Peray med i

Steden for Rødvin! Jeg gad nok vide, hvad hun egentlig har tænkt sig, at den skulde bruges til!“

„St. Peray!“ lød det som med een Mund fra de tre Andre, og deres Blikke søgte i samdrægtig Kjærlighed Østersfustagerne. De saae et Øieblik paa hverandre og saa paa Blok. Først bestræbte de sig for som rette Augurer at skjule et Smil, men det mislykkedes complet, og de brast i en aldeles ugeneert og vedholdende Latter — St. Peray havde løst deres bundne Tanke!

— „Ja, Du er vel ikke simpel nok til at ville seile den Vin hjem igjen, Blok?“ spurgte Majoren.

„Jeg har sgu ondt af Dyrene“, sagde Doctoren; „nu er de Stakler engang kommen paa det Tørre, saa det er i Grunden ligefrem Mord at smide dem ud igjen.“

„Og hvem kan vide, om de efter den lange Transport er forplantningsdygtige?“ bemærkede Postmesteren med et fiffigt Smil. „Er de ikke det, er det Hele jo til ingen Nytte!“

„Friske er de da“, sagde Blok, der for en Sikkerheds Skyld havde aabnet een, „men meget livlige er de rigtignok ikke, for den, jeg tog, rørte sig ikke paa Tungen. Kan sgu gjerne være, som Postmesteren siger, at de Østers ikke er bestemt til at sætte Afkom i Verden! — Thomas! Bring saa de Flasker op paa Dækket alligevel!“

Hvad der videre skete, er forblevet en dyb Hemmelighed, eftersom saavel Drengen Thomas som Skipper Jensen af Blok bleve satte til at rydde op i Kahyten, medens Dyrene „udsattes“, og de fire Actionairer have bestandig været underlig forbeholdne i deres Beretninger om Dagens Begivenheder. Kun saa meget er sikkert, at Bloks St. Peray blev drukken, inden „Vildanden“ kom i Havn, og at Østersfiskeriet paa Fjorden ikke senere har givet noget Udbytte. Ved Skrabning paa det bestemte Sted, hvor Faskinerne ganske rigtigt fandtes i god Behold, har man kun faaet en Del tomme Skaller, og dette synes at bestyrke Byfogdens Hypothese, at de udsatte Østers ikke have kunnet taale den stærke Til-sanding og derfor efterhaanden ere uddøde.

PEER ANDERSEN.

En Historie om en Romantiker, der blev Realist.

Jeg var vel omtrent femten Aar, da jeg fik min første rigtige Bøsse. Jeg havde købt den for otte Daler hos en Jernhandler i Kjøbstaden og var uhyre stolt af den. Løbet var en halv Gang længere end sædvanligt — det var „spansk“, forsikrede Sælgeren mig — Sigtekornet var af Sølv, og Skjæftet bar Spor af fordum at have været indlagt med Perlemoder. „Det er noget Andet end det nymodens Kram,“ sagde Jernhandleren, da jeg talte Pengene op paa Bordet; „den kan man da baade høre og mærke paa, naar der er Ild i Fyrtøiet!“ Og det var sandt. Thi inden jeg blev rigtig fortrolig med den, var min høire Kind altid hoven, naar jeg blot havde skudt et Par Gange, og den dundrede som en lille Kanon.

Det var ved Sommertid, jeg fik den, og Gud veed, hvor tidt jeg skilte den ad, smurte

den og pumpede den ud, blot forat den skulde være i complet Orden, naar Jagttiden begyndte. Sidst i September kom jeg en Lørdag Eftermiddag ud til min Onkels Præstegaard. Onkel, der selv var ivrig Jæger, skelede til „Spaniolen“ og spurgte, hvad jeg vilde med den. Jeg vilde naturligvis skyde og strax ud paa hans Mark.

„Ja, det er godt nok,“ sagde han, „men for Øieblikket er der vist ikke andet Levende der ude end Forpagterens Børn, og de er fredede paa denne Aarstid efter den nye Jagtlov.“

Dette var, som jeg senere erfarede, mildest talt ikke overensstemmende med Sandheden: Onkel havde hele to Flokke Høns paa sin Mark, men han ønskede ikke at faae dem splittede ved, at jeg gik og knaldede efter dem. Da han imidlertid saae, at jeg blev lang i Ansigtet, søgte han i bogstavelig Forstand at føre Krigen over paa fremmed Territorium.

„Du kjender jo Peer Andersen?“ sagde han. Ja, jeg vidste da, hvor han boede. „Gaa Du saa blot ned til ham, og hils fra mig, saa faaer Du nok Lov at gaa paa hans Mark.“ Og dermed gik jeg.

Der var et godt Stykke Vei ned til Peer Andersen. Han eiede en lille Halvgaard nede ved Søen, men da Jorderne vare slette, raadede han over et ikke ringe Terrain. Jeg vidste paa

Forhaand, at han, skjøndt allerede til Aars, var ugift — en Sjeldenhed blandt Bønder — at han forsømte Avlsbruget men derimod drev Jagt og navnlig Fiskeri, samt at han ikke kunde siges fri for jevnlig at tage sig en Taar over Tørsten. Da jeg naaede hans Gaard, saae jeg en ældre Mand staa udenfor Porten. En spids, rød Hue sad ovenpaa et stort Hoved, der sank noget ned mellem Skuldrene, Ansigtet, som var indfattet i en Ramme af graasprængt Røgterskjæg, var fyldigt og rødmusset, Kroppen var firskaaren og hvilede paa et Par korte, hjulbenede Støtter. Iført en islandsk Nattrøie, Skindbuxer og langskafte Træskostøvler stod Skikkelsen med Hænderne i de vide Lommer ubevægelig og saae paa mig uden at vende Hovedet.

„Er det Peer Andersen?“ spurgte jeg og lettede paa Huen.

„Ja, det er saa,“ svarede den Adspurgte. Jeg fremførte da mit Ærende, hilste fra Onkel og bad, om jeg maatte jage paa hans Mark.

„Er det en af Præstens Familie?“ spurgte han.

Jeg redede for mig og vilde saa gjentage min Anmodning, men inden jeg kom saa vidt, sagde han:

„Det var en rar Skyder, den!“ Ja, det var

det rigtignok; den skjød saa brillant, saa sikkert og saa langt.

„Ja, det kan jo godt være muligt,“ svarede Peer Andersen, og der blev en Pause, idet jeg stadig ventede paa, at der skulde falde Resolution paa mit Andragende. „Naa, hvad var det saa ellers, der skulde skydes?“ spurgte han omsider.

Jeg nævnede naturligvis kun Høns, thi min Jægerstolthed forbød mig at tilstaa, at intet Levende, lige til Forpagterens Børn, vilde være sikkert for mig, naar det først gik løs.

„Vi kan jo se ad“, sagde den Jagtberettigede og rørte sig nu først ud af sin Stilling, bukkede sig ned og tog en Sten op. „Nu kaster jeg den i Veiret, ram saa!“

Jeg gav Fyr, fik den reglementerede Kindhest af Spaniolen og stak saa i Rend efter Stenen.

„Hvor mange Hagl sidder der saa?“ spurgte Peer Andersen.

„Enten kan de ikke sees paa den Sten, eller ogsaa maa jeg skam have skudt forbi“, svarede jeg, idet jeg dog lod ham forstaa, at jeg betragtede den sidstnævnte Mulighed som høist usandsynlig.

„Ja, ja, saa prøver vi engang til,“ sagde Peer Andersen. Jeg ladede, han kylede en ny

Sten op, og jeg skjød med samme Resultat som forrige Gang.

Jeg var mere end ærgerlig og ventede at blive sendt hjem med Protest, men det gik ganske anderledes, end jeg havde tænkt. „Jo,“ sagde den Gamle, „saa kan han gjerne skyde Høns paa min Mark. — Men lad et Par blive af hver Flok!“ lagde han til med et lunt Smil.

Jeg følte hele Vægten af den knusende Haan, men der var ikke Andet at gjøre end sige Tak. Det gjorde jeg og lod saa siden min Hævn gaa ud over en Solsort, der uforsigtigt havde sat sig til Ro i en Busk.

Dette første Møde med Peer Andersen var imidlertid Begyndelsen til et nøiere og nært Forhold imellem os. Jeg var fra Lille af vant til, ikke blot at tilbringe alle Ferier i Præstegaarden, men ogsaa jevnlig at tage derud fra Lørdag Middag til Mandag Morgen, og at fiske paa den store Sø havde tidlig hørt til mine bedste Fornøielser. Da jeg nu engang havde lært Peer Andersen at kjende, søgte jeg jevnlig ned til ham forat laane Baad, og tidt og mange Gange dreve vi Fiskeri sammen. Som før sagt, brød han sig ikke synderlig om Gaardens Drift men tilbragte sin meste Tid med at fiske paa forskjellig Maade. Om Foraaret skjød han Gjedder,

naar de i Legetiden kom ind paa den over-
svømmede Eng, og satte Ruser for Aborrerne,
saa længe de gik i Flok; Aaret igjennem havde
han Aaletraade ude, og i strenge Vintre huggede
han Hul paa Isen og kunde da Time efter Time
staa og hive i sit plumpe Kolbetøi, der var af
egen Tilvirkning ligesom alle hans Redskaber.
Det var imidlertid ikke som egentligt Erhverv,
han drev Fiskeriet, ialtfald bragte det ham kun
en aldeles ubetydelig Indtægt; han solgte vel af
og til en større Gjedde eller et Knippe Aal, men
det Meste, af, hvad han fik, gik med i Hushold-
ningen, og han brød sig i Grunden slet ikke
om at blive af med sin Fangst. Han fiskede,
fordi det morede ham, og fordi alle hans Inter-
esser vare knyttede til den Sø, hvor han færdedes.
Var han bleven ført et andet Sted hen, hvor
Fiskeriet maaske var langt bedre, var det dog
neppe faldet ham ind at drive sin vante Syssel
der; kunde han ikke bevæge sig i de Omgivel-
ser, han var fortrolig med, brød han sig ikke
om Alverdens Fisk, og han hørte derfor ogsaa
paa mine, undertiden vistnok noget farvede,
Fortællinger om Fiskeri andensteds uden videre
Interesse. Til Gjengjæld kunde han aldrig blive
træt af at drøfte Alt, hvad der angik hans egen
Sø: Fiskebestanden der før og nu, Grunden
til, at Fiskene holdt sig til bestemte Steder, de
enkelte Arters Særkjende og Levevis og meget

Andet. Og jeg forstod i Reglen godt at gaa ind paa hans Tankegang, vel navnlig fordi mine Sympathier i flere Henseender vare beslægtede med hans. For det første havde den store Sø altid haft en eiendommelig Tiltrækning for mig; jeg følte en usigelig velgjørende Fred, naar jeg laa ude paa den og hørte Vandet skvulpe mod Baadens Sider, og ihvorvel jeg, dengang som nu, gjerne fiskede, hvor jeg kunde komme til, har jeg dog aldrig noget andet Sted haft saadan Glæde af denne Idræt som paa min Barndoms første Tumleplads. Dernæst spillede heller ikke for mig Fangstens Størrelse den afgjørende Rolle; hellere een stor Gjedde fanget under usædvanlige end ti under almindelige Omstændigheder, hellere opleve et for alle Andre ligegyldigt Æventyr og komme tomhændet hjem, end vende tilbage med fyldt Pose, men uden Æventyret. Det Usædvanlige og Uforklarlige havde tidlig en særlig Tillokkelse for mig. Jeg botaniserede maaske mindre ivrigt end mange af mine Kamerater, men jeg kunde gjerne anvende Dag efter Dag paa at søge en eller anden sjelden Plante, helst naar det var en saadan, som gamle Kylling i sit *Viridarium Danicum* kun havde angivet et Par enkelte Findesteder for, hvor den nu oven i Kjøbet mentes at være forsvunden; jeg kjendte intet Bedre end at gaa paa Jagt, men da jeg engang hørte, at en

Rørdrum skulde være seet hinsides Søen, lod jeg Ænder være Ænder og tilbragte en halv Dag med at søge efter den sky Fugl. Mine Interesser havde derfor Berøringspunkter nok med Peer Andersens, og vi To kunde i timevis ligge og passiare sammen om alt Muligt. Det var inderlig hyggeligt! Jeg seer ham endnu saa tydeligt for mig, hvordan han en brændende varm Sommer Eftermiddag kunde sidde og nyde sin stegte Aal — hans Yndlingsret — med adskillige Snapse til, alt imens han havde et vaagent Øie med Snørerne og hørte paa mig. Jeg havde altid Noget at fortælle, og kunde jeg blot faae det givet en saadan Vending, at det paa en eller anden Maade stod i en, om end fjern, Forbindelse med Søen her, var jeg sikker paa, at han var med. Jeg husker saaledes, at jeg en Tid var meget opfyldt af, at et Par Jægere i en vendsysselsk Mose skulde have fundet en blaa Aakande, der imidlertid, efterat være flyttet, næste Aar bar almindelige hvide Blomster, og jeg opkastede leilighedsvis det Spørgsmaal, om der ikke skulde være saadanne her i Søen. .

„Det var jo ikke umuligt,“ sagde Peer Andersen — han benægtede i det Hele taget, som de fleste jydskke Bønder, sjelden Noget; „der er mere her i Søen, end Nogen veed af!“ Og efter denne Hamlet'ske Replik fik jeg en For-

tælling om nogle høist mærkværdige Blomster, som han for en Snes Aar siden havde seet i Aamundingen, men som aldrig senere havde vist sig.

En anden Gang kom jeg til at tale om Mallen og krammede min Smule Lærdom ud for den taknemmelige Tilhører. Jeg fortalte ham, at Munkene i sin Tid havde indført den lækre Fisk i Sorø Sø, hvor den dog nu sagdes at være uddød, og antydede, at den jo forresten ogsaa godt kunde være her; her havde jo ogsaa ligget et Kloster, inde bag Pynten, og da Mallen altid holdt sig paa de store Dybder, var det jo ikke aldeles utænkeligt, at den endnu kunde friste en skjult Tilværelse her.

„Tænk, om man nu lige med eet fik saadan en Kamerat paa sin Krog!“ sagde jeg. Det interesserede i høi Grad Peer Andersen. Han havde selv et Par Gange i meget varme Sommere fra Land af seet nogle mægtige Fisk tumle sig midt ude paa Søen, og det kunde jo godt have været den Slags, jeg talte om, ja, saamænd kunde det saa.

Jeg vil ikke sige, at jeg selv troede paa Rigtigheden eller endog blot Muligheden af de mange forskjellige Hypoteser, jeg opstillede, men det var mig en sær Fornøielse at drøfte dem med min gamle Ven og høre ham gaa ind paa Alt med en Villighed, som skrev sig fra

hans medfødte Hang til den Art Romantik, der stod i Forbindelse med hans kjære Sø.

Peer Andersen var vel snarere vantro end troende, ialtfald kom han kun saare sjeldent i Kirke, saa sjeldent, at Onkel engang fandt sig foranlediget til at foreholde ham hans Ligeegyldighed i saa Henseende, hvilket imidlertid kun havde til Følge, at Peer Andersen med urokkelig Alvor svarede: „Ja, det er sandt nok, jeg kommer sjeldent i Kirke, men jeg har ogsaa godt af det længe efter!“ Den gamle Erfaringsætning, at hvor Troen gaaer ud, gaaer Overtroen ind, stadfæstedes imidlertid ogsaa ved ham. Jeg husker saaledes, at vi en usædvanlig varm Sommerdag vare ude paa Søen; alle Betingelser for en heldig Fangst syntes at være til Stede, men vi fik ikke et Bid. Vi roede fra Sted til Sted, vi prøvede at lægge os paa grundt og paa dybt Vand, vi pilkede og vi medede, Alt var forgjæves; da foreslog jeg tilsidst, at vi skulde ro ud til „Bispholm“. Dette var en Banke omtrent midt i Søen, hvor der kun var en fire, fem Alen Vand, medens der rundt omkring var meget dybt. Jeg havde et Par Peilinger at finde Stedet efter, men Peer Andersen, der i det Hele var saa lidt Sømand som vel muligt, roede altid der henimod paa Slump og kunde da oftest i Afstand kjende Banken paa Toppen af den Grøde, der voxede op fra Bunden. Den Dag

lykkedes det ham imidlertid ikke. Jeg, der netop var ifærd med at gjøre nogle hidtil ubrugte Redskaber i Orden, havde ikke lagt Mærke til, hvorhen han roede, men da det omsider forekom mig, at vi forlængst maatte være ved Maalet, saae jeg mig om.

„Men der er jo ingen Bispholm at se!“ sagde jeg.

„Nei, det er der nok ikke. Idag kommer vi heller ikke derhen!“

„Hvorfor i al Verden skulde vi ikke lige saa godt komme derhen i Dag som ellers?“ spurgte jeg forbauset.

„Ja, det er ikke godt at sige. Men der finder Ingen derhen i Dag, det kan jeg mærke.“

„Men vi kan jo da finde Stedet efter mine Mærker,“ indvendte jeg.

„Ja, vær saa god!“ sagde Peer Andersen og reiste sig fra Aarerne.

„Bi nu lidt,“ sagde jeg, inden jeg roede til. „Vi skal for det første have et Gavlvindue af Præstegaarden fremme foran Krattet. — Men hvor er Præstegaarden henne!“

Det var den Dag, som saa ofte en Sommer Eftermiddag, en dirrende Varmetaage, og det var mig umuligt at se mere end ganske lidt op i Landet.

„Ja, hvor er Præstegaarden!“ gjentog Peer Andersen i en overlegen Tone.

„Den er naturligvis, hvor den altid er,“ sagde jeg ærgerlig, „men jeg kan blot ikke se den!“

„Ja, det kunde jeg have sagt, om Nogen vilde have hørt paa mig. — Vi kommer nok ikke til Bispholm idag alligevel!“

„Men det er jo et rent Tilfælde!“

„Ja, det kan man jo gjerne kalde det, hvis man har Lyst!“

„Men hvad mente De da, dengang De strax sagde, at vi ikke kom derhen idag?“

„Aa, Ingenting. Jeg mente bare, at jeg nu har fisket fyrretyve Aar her paa Søen, og det veed jeg, at det ikke er hver Dag, man kan finde Bispholm. Seer man den ikke strax, kan man lige saa godt vende om strax, for det er jo ingen Nytte til at ro forgjæves om i et Par Timer.“

„Men hvorfor kan man da ikke finde den?“

„Aa, det skal saa være. Somme Dage maa Ingen ligge der, saa trækker Grøden sig under Vandet, saa man ikke kan se den.“

„Men jeg kan jo ellers altid finde Stedet efter mine Mærker,“ indvendte jeg endnu engang. „Det er jo et rent Tilfælde, at det idag er saa stærk Varmetaage!“

„Ja, vel,“ svarede Peer Andersen, „det er

et rent Tilfælde!“ Og saa lo han brummende, satte sig igjen til Aarerne og roede hjemad.

Hvad mente han egentlig, naar han sagde, at somme Dage „maatte Ingen ligge der,“ og hvilke dunkle Magters Indgriben mente han det skyldtes, at Bispholm dukkede sig? Det var mig umuligt at sige, lige saa umuligt som at forklare, hvorfor han nærede en ligefrem Frygt for „Baghullet“ ved Møllen.

Denne laa og ligger den Dag i Dag en halv Fjerdingsvei oppe i Landet ved den Aa, som kommer fra Søen og tilsidst havner i en af Østjyllands Fjorde. Om Møllen selv er der ikke stort at sige. Den er hyggelig, som alle Vandmøller, og bekjendt for de ypperlige Aal, som den statelige Møller sender viden om i Landet, ja, helt ned i Tyskland. Jeg for mit Vedkommende har altid sværmet for Vandmøller. Jeg vil imidlertid ikke paastaa, at dette udelukkende skyldes et vist malerisk Synspunct, men villigt indrømme, at min Tilbøielighed ialtfald for en Del beroer paa den Leilighed til forskjellig Idræt, som en Vandmølles Omgivelser frembyde. I den store, tilgroede Møllendam, hvor Siv og Rør rykke længere og længere ud fra Bredden, saa at der kun i Midten er blankt Vand, der endda til Dels dækkes af de svømmende Aakandeblade, er der næsten altid et Kuld Ællinger eller to lagt ud, og Enhver veed, om ikke af egen Erfaring, saa

dog fra Blicher og Poul Møller, hvad en Andejagt vil sige; man kan følge Aaens Snoninger gennem Engen og fange Gjedder i Hullerne, og man kan endelig slaa sig til Ro ved „Baghullet“. Dette sidste er og bliver dog Perlen ved en Mølle! Man kan vanskeligt tænke sig nogen større Modsætning til den smilende, sollyse Mølleledam foran, end det dybtliggende, mørke Vand bag Sluserne. Det lille, runde Vandspeil ligger saa godt gjemt under Elletræernes og Pilenes Kroner, at en Solstraale kun sjelden naaer derned, og forvilder en sig mellem Grenene, fremhæver den endnu mere Skyggen og Kjøligheden. Alt er mørkegrønt: Løvtaget foroven og Vandet forneden, de store, mosklædte Sten ved Kanten og Møllehjulet og Sluserne, hvis vandtrukne Træværk helt er dækket af bløde, slimede Conferver. Her er det vel værd at sidde en varm Sommerdag, nyde Kjøligheden og passe sin Snøre, alt imens man lytter til det skummende Vands Brusen og kiger ned i Dybet, hvor man imellem skimter en Ørred, der som en Skygge og med Lynets Hast smutter mellem Stenene. Mangen god Gang har jeg siddet ved Baghullet ved Borup Mølle, og tidt har det holdt haardt at bryde op saa betids, at jeg kunde være hjemme i Præstegaarden til Thetid. Det gjorde det ogsaa hin Aften, da jeg traf Peer Andersen der.

Jeg havde faaet mig sat tilrette inde i den ene Sluse, Stigbordet var for, og der var nogenlunde tørt, men Vandet sivede dog hen over de hullede Bræder i Bunden, og Aaleunger, saa tykke som Seilgarn og helt gjennemsigtige, bevægede sig hele Tiden frem ved mine Fødder. Da Ørrederne ikke bed, morede jeg mig med at se paa Aaleyngelen og havde puttet en Del af Smaadyrene i en tømt Flaske for siden at sætte dem ned til Guldfiskene hjemme i Præstegaarden. Solen var lige ved at gaa ned, da jeg hørte En kalde paa mig oppe fra Broen over mit Hoved; det var Peer Andersen.

„Ja vel, nu kommer jeg,“ sagde jeg. „Er der Noget i Veien?“

Nei, der var da ikke Andet, end at jeg skulde komme op strax. Jeg spurgte, om man var ifærd med at trække Stigbordet fra, siden det hastede saa stærkt. — Nei, ikke just det, men jeg skulde alligevel komme op, og det strax. Naa, jeg tænkte, at der muligvis var Bud hjemme fra, og kravlede op paa Broen.

„Hvad er der saa løs, Peer Andersen?“ spurgte jeg.

„Hvad der er løs? Ja, hvad veed jeg det! Men En skulde dog vide, at man ikke sidder der, efterat Solen er nede.“

Jeg saae forundret paa ham, og han vedblev:

„Der er ikke godt at være om Aftenen.“

„Hvad skulde det kunne gøre?“

„Ja, hvad det kan gøre, veed jeg ikke, men det er nu engang saa. Der sidder aldrig Nogen ved Baghullet efter Solnedgang.“

Jeg trængte ind paa ham forat faae at vide, hvad det da egentlig var, han mente der kunde møde En her, men jeg kom som sædvanligt ikke videre, og jeg tvivler stærkt om, at Peer Andersen selv havde nogen som helst bestemt Forestilling. Bestaaer den romantiske Livsanskuelse, som hyppigt paastaaet, deri, at Ens Tanker og Forestillinger svømme ud i det Ube-grænsede uden at antage nogen bestemt Skikkelse, og uden at man selv stræber efter at gjøre sig Rede for sine Indtryk, saa var min gamle Ven aabenbart en fuldblods Romantiker, thi Særkjendet for ham var jo netop, ikke at ville søge en naturlig Aarsag til det, som af en eller anden Grund forekom ham mystisk.

Vi fulgtes ad op mod Præstegaarden.

„Jeg synes, der er Noget i Flasken endnu?“ sagde Peer Andersen efter en Pause, givende hermed til Kjende, dels at det undrede ham storligt, at Nogen kunde komme hjem uden at have forbrugt sit Forraad af Drikkeligt, dels at han ikke vilde være utilbøielig til at hjælpe mig med Resten.

Jeg viste ham, hvad Flasken indeholdt.

„Naa, det er Aaleunger“, sagde han. — „Ja, nu er en anden En saa meget klog, og hans Forældre har kostet mange Penge paa at holde ham frem til Lærdom, og saa veed han dog ikke engang, hvor de Tingester“ — han pegede paa Yngelen i Flasken — „er kommen fra!“

„Hvorfra de kommer? De kommer naturligvis fra Havet.“

Peer Andersen saae paa mig, som om han var uvis om min mentale Tilstand, men da der formodentlig ikke i mit Ansigt viste sig yderligere Tegn paa Sindsforvirring, vedblev han spørgende:

„Fra Havet? Hvordan skulde de saa komme herop?“

„Men De veed da nok, at Aaen her løber ud i Havet et Par Mils Vei længere henne!“

„Nei, hvor skulde jeg vide det fra? Saa langt har jeg aldrig været,“ lød Svaret, og det var sikkert i nøieste Overensstemmelse med Sandheden, thi Peer Andersens Horizont var snevert begrænset, og hvad der laa udenfor den, skjænkede han ikke en Tanke. Uden imidlertid at opholde mig videre ved hans Vankundighed, fortsatte jeg det begyndte Foredrag om Aalene. Tingen var nemlig, at disse Dyrs mærkelige Vandringer og det Slør, der endnu hvilede over Maaden, paa hvilken de forplante

sig, havde en særlig Interesse for mig selv. Som alt Uforklarligt og Uopdaget i Naturen havde det sysselsat mine Tanker stærkt, da vor Lærer i Naturhistorie havde berørt dette Punct; jeg havde siden læst, hvad jeg kunde faae fat paa om denne Sag, og udfoldede derfor vistnok en ikke ringe Veltalenhed overfor Peer Andersen paa hin for ham saa skjæbnesvangre Aften, der bragte hans Liv ind i et helt nyt Spor. Jeg fortalte ham, at Aalene, naar de havde naaet en vis Alder, i maanelyse Nætter søgte bort fra det ferske Vand, hvori de levede, og ad forskellige Veie, stundom endog over Land, vendte sig til Havet. Derude, i det uudforskellige Dyb, yngede de, men om de satte Rogn, som de fleste andre Fisk, eller fødte levende Unger, det vidste man endnu ikke med Bestemthed; de berømteste Naturforskere, lige fra Aristoteles til nulevende Koryphæer, havde brudt deres vise Hoveder med at løse Gaaden, men det var hidtil ikke lykkedes dem at paavise Hanner og Hunner. Kun det vidste man, at Aaleyngelen i spæd Alder atter søgte bort fra Havet og, trodsende alle Anstregelser, arbejdende sig mod Strømmen og klavrende op ad steile Sluser, stræbte at naa et fersk Vand, hvor de kunde opholde sig, indtil den Tid kom, da de skulde fortsætte deres Fædres mystiske Vandringer til Havet, som de saa rimeligvis aldrig mere forlod. — Jeg var selv ganske stolt af

den Viden, jeg lagde for Dagen, og alt som jeg talte, fik jeg endnu mere end nogensinde før Øie for det Æventyrlige ved Forholdet, som jeg kom til at sammenligne med Trækfuglenes aarlige Farter mellem Syd og Nord, jeg blev ivrig, og min Varme maa have smittet Peer Andersen, thi da jeg endelig standsede, sagde han: „Det er da vel Løgn!“ et ubedrageligt Tegn paa hans dybeste Interesse. — Skjøndt vi alt stod udenfor Præstegaarden, fik han endnu et afsluttende Foredrag paa Falderebet; jeg udviklede, om muligt endnu mere veltalende end før, hvor stor Den maatte føle sig, hvem det lykkedes at løse en Naturens Gaade, som Aartusender ikke havde magtet, og jeg lod en Antydning falde om, at der i Paris var udsat en Belønning af adskillige Millioner Francs for Den, som fyldestgjørende klarede Spørgsmaalet om Aalens Forplantningsforhold. Dette Sidste var ganske vist en digterisk Frihed, men da det i Skolen hed sig, at lignende Summer vare lovede Den, der udfandt Vinkelens Tredeling, Cirkelens Kvadratur eller løste andre saadanne Problemer, syntes jeg, at man ogsaa passende kunde sætte en Pris paa Aalens Hoved. Pengebelønningen gjorde imidlertid intet videre Indtryk paa Peer Andersen, men han havde aabenbart faaet noget Alvorligt at tænke paa og gik grundende hjemad.

— Stakkels Peer Andersen! Hin Aften blev dit Livs Vendepunct!

Det varede en Maanedes Tid, før jeg saae min Fiskekamerat igjen, og han var da usædvanlig taus. Jeg prøvede at bringe de forskjelligste Emner paa Bane, men han indlod sig ikke paa noget af dem; han talte saa godt som ikke, og det hændtes to Gange, at han ikke saae, der var Bid paa hans Snøre. Omsider sagde han efter en længere Taushed:

„Det er lige godt sært nok med de Aal!“

Jeg, der med Skam at tale om allerede havde glemt mit eget begeistrede Foredrag, mente, at hans Udtalelse som sædvanligt dreiede sig om Fiskeri, og svarede derfor:

„Saa! Vil de ikke bide for Tiden?“

Han vendte Hovedet helt om, saae forbauset paa mig og sagde: „Bide! Hvorfor skulde det Skab ikke bide? — Nei, jeg mener, hvordan de yngler. Jeg har nu speculeret over de Dele, siden vi sidst saaes, og nu troer jeg, jeg har Redelighed paa det . . .“

Nu var det min Tour at se forbauset paa ham. „Det er da vel ikke deres Alvor, Peer Andersen!“ sagde jeg.

„Jo, gu' er det Alvor, ja!“ svarede han med inderlig Overbevisning. „Og veed han saa,

hvad jeg troer? Jeg troer, Aalekvabben er Moder til Aalen!“

Uden at inklade mig paa Konsekvenserne af dette ret gemytlige Familieforhold sagde jeg blot: „Men hvor i al Verden har De det fra, Peer Andersen?“

„Aa, det er Noget, jeg har fundet ud i ledige Timer,“ svarede han med en vis Selvfølelse.

Skikkelige, naive Peer Andersen! Du stod endnu paa det forlængst tilbagelagte Standpunct, da Menneskene mente, ad Speculationens abstracte Vei at kunne løse Tilværelsens og Naturens Gaader! Du skulde først lære, at man kun Trin for Trin, ad Undersøgelsens og Erfaringens møisommelige Sti kan vinde frem til videnskabelig Klarhed, og mig var det forbeholdt at give Dig det første Begreb herom!

Saa populairt som muligt søgte jeg at gjøre ham indlysende, at man ikke saadan kunde sætte sig hen og „finde Noget ud i ledige Stunder“; nei, man maatte kun betragte Noget som en fastslaaet Kjendsgjerning, naar det var oplyst ved selvstændige og gjentagne Undersøgelser, der gave En den objective Sikkerhed og udelukkede Muligheden af enhver Feiltagelse. „Kort sagt: man maa naturligvis gaa videnskabeligt til Værks,“ sluttede jeg med at sige.

Peer Andersen blev synlig nedstemt og

spurgte i en usædvanlig spag Tone: „Ja, men hvad er saa Videnskab?“

Dette Spørgsmaal satte mig i 'en øieblikkelig Forlegenhed, thi er der Noget, Skoledrenge — og Andre forresten med — i Reglen have Vanskelighed ved, saa er det Begrebs-Definitioner. Jeg blev derfor endnu mere populair og svarede: „Ja, Videnskab — ja, det er f. Ex. at sprætte Aal op og lede efter Æggestokken, studere deres Levemaade og putte dem i Spiritus.“

Ved det allersidste Ord saae Peer Andersen op: der lød jo ved det, midt gjennem alt det Fremmede og Uforstaaelige, en kjendt og kjær Melodi. „Ja, Spiritus er godt til mange Ting,“ sagde han, „det er vist; men hvad skulde det ellers hjælpe her?“

Jeg forklarede ham, at Dyrene ved at kommes i Spiritus kunde holde sig, og at vi i Skolen havde en hel naturhistorisk Samling.

„Kan man faae den at se?“ spurgte han.

„Ja, det kan De saamænd godt!“

„Ja, saa kunde det nok være, jeg kom til Byen med det Første,“ sagde han, og dermed var Samtalen herom forbi for den Dag.

Men det Utrolige indtraf virkelig: Peer Andersen kom til Byen kort Tid efter, Noget, der ikke var hændet den sidste Snes Aar. En Lørdag Eftermiddag bankede det paa min Dør,

og han stod lyslevende udenfor, iført det Sæt Vadmelstøi, der ellers kun kom paa de to Gange om Aaret, han var i Kirke, med Støvlerne sølvskinnende af Kakkelovnssvæerte og med en Hat, han gjerne kunde have arvet efter sin Fader. Efterat have budt Goddag mindede han mig om mit Løfte: at føre ham op i Skolens Samling; vi fulgtes ad, og ved Pedellens Hjælp lykkedes det mig uden Vanskelighed at vise min gamle Ven den attraaede Villighed. Samlingen har sikkert aldrig havt nogen taknemmeligere Beskuer; thi Peer Andersen gik med blottet Hoved rundt og saae paa Alt med en formelig Andagt, nikkede af og til, naar han traf Noget, han kjendte, og rystede jevnlig paa Hovedet, Alt uden at sige et eneste Ord. Først da vi atter stode under aaben Himmel, løstes hans Tunge; han gav mig Haanden og sagde: „Nu siger jeg saa mange Tak! Ja, jeg forstaaer jo nok, at det er Videnskab, men meget af det er ellers fælt at se! Farvel!“ Og dermed gik han, langsomt trækkende paa Benene som altid.

Jeg saae ham ikke i lang Tid. Om Efteraaret og Vinteren gik jeg helst paa Jagt, naar jeg var i Præstegaarden, og holdt mig nu til dennes egen Mark og de nærmest tilgrænsende; den følgende Sommer blev jeg Student og kom

slet ikke der paa Egnen før næste Aar, da jeg besluttede at vise de forbausede Indfødte, hvordan Silkehuen klædte mig. Som jeg en Aften sad og spillede Piquet med Onkel, kom jeg pludselig i Tanker om, at det kunde være ganske rart at tage ud at fiske næste Dag.

„Ja, gjør Du det!“ sagde han. „Men hvor vil Du faae Baad fra?“

„Aa, jeg laaner vel Peer Andersens, som jeg pleiede i gamle Dage,“ svarede jeg.

„Ja, det kommer an paa, om han kan undvære den saa længe,“ indvendte Onkel, „for han har slaaet sig paa Færgesfart og sætter Folk over Søen for fire Skilling.“

„Peer Andersen Færgemand!“ raabte jeg. „Hvordan er han bleven det?“

„Simpelthen forat tjene en Smule,“ svarede Onkel. „Stort bevendt har det jo aldrig været med hans Gaard, og i det sidste Aar er han bleven mer og mer underlig og mer og mer forfalden, saa at Alt tilsidst kom i den yderste Uorden. Nu er han gaaet paa Aftægt, men den er ikke stor, og han maa se at bjerge til, hvad han kan.“

„Ja, jeg maa ned til ham imorgen alligevel,“ sagde jeg.

„Ja, gjør Du det. Godnat!“

— Næste Middag vandrede jeg den kjendte Vei til Peer Andersens Gaard. Alt i nogen Af-

stand saae jeg en Ruse hængt til Tørring paa Risgjærdet, der indhegnede Haven, og dette Syn kaldte med eet alle de gamle, fornøielige Minder til Live, saa at jeg uvilkaarligt forstærkede min Gang for saa snart som muligt at naa mit Maal. Der mødte mig imidlertid strax en Skuffelse: Peer Andersen var paa Søen, men ventedes forresten tilbage om et Kvartees Tid; han var kun ude at sætte En over fra den anden Bred. Jeg gik ned til Søen og saae den velbekjendte, fladbundede Baad, der havde Form af et for begge Ender tilspidset Trug, bevæge sig over imod mig. Snart lagde den til ved den primitive Bro, og den Gamle og hans Passageer gik iland. Den Sidstnævnte havde forresten selv maattet ro, thi, som jeg senere erfarede, pleiede Peer Andersen, naar det var yngre Mandfolk, han færgede for, at lade disse tage Aarerne. „De er jo yngre end jeg!“ sagde han.

Peer Andersen saae paa mig, øiensynligt uden at kjende mig.

„Men, Herregud, kjender I mig ikke!“ sagde jeg.

„Jo, nu hører jeg! Det er jo Jer oppe fra Præstens. Aa, ja, Tiden gaaer, og man bliver gammel og skrøbelig.“

Vi fulgtes ad op mod hans Hjem ovenfor Bakkerne, og jeg gik med ind i hans tarvelige Stue.

Der var temmelig uhyggeligt. Lappede Klæder laa til Tørring inde i den uredte Alkove, hvor Forhænget ikke var trukket for, Lergulvet var hullet, og paa det fidede Fyrretræsbord stod endnu Resterne af hans sidste Maaltid. Mørkt var der, thi Ruderne i det eneste Vindue vare smaa og solbrændte, og den Luft, der slog En imøde, var ikke blot tung og indelukket, men paa en eiendommelig Maade gennemtrukken med Brændevinsdunst.

„Aa, vær saa god at sidde ned,“ sagde Peer Andersen og gjorde sin eneste Stol ryddelig.

„Hvordan har I det saa egentlig?“ spurgte jeg.

„Ja, hvordan kan man have det, naar man er ved Midten af den fjerde Snes!“ svarede han, men tilføiede umiddelbart efter: „Jeg har det jo forresten godt i alle Maader.“

„Hvordan gaaer det med Fiskeriet?“ spurgte jeg videre.

„Det er skralt. Men jeg fisker heller ikke synderligt.“

„Hvad faaer I da Tiden til at gaa med?“

„Aa, jeg sidder saadan og speculerer; ja, jeg gjør saa. — Men vil I ikke have en Snaps?“

Jeg afslog det.

„Ja, saa kommer jeg vel til at tage mig en

selv,“ sagde han og gik hen til Hængeskabet og tog Klukflasken frem. Den var imidlertid tom. „Det var ilde!“ sagde han. „Jeg har glemmt at faae den fyldt hos Høkeren. Aa, ja man bliver lige godt gammel. Saa maa jeg nok —“; Slutningen hørte jeg ikke, men han stavrede op paa en Kasse og ragede rundt paa en Hylde over Døren, hvor der stod en hel Mængde Flasker og Krukker. Han tog en af dem ned og skjænkede sig et Glas.

„Skaal!“ sagde jeg.

„Tak! — Det lindede for Brystet!“

Jeg kom til at se paa Flasken, en almindebrun Halvflaske, og det forekom mig, at der var noget Mørkt paa Bunden. „Jeg synes, der er Noget i Brændevinen,“ sagde jeg. „Er det Pericum?“

„Nei, Pericum er det ikke.“

„Noget er der,“ sagde jeg og tog Flasken. „Hvad i al Verden er det! Det er jo ligesom en tynd Pølse!“

„Nei, en Pølse er det heller ikke. — Det er ellers en Aal.“

„En Aal!“ raabte jeg. „Bruger man nu dem til at sætte Smag paa Brændevin med?“

„Nei, det gjør man vel ikke. Men i en snever Vending, da jeg ellers ingen Spiritus har i Huset, saa kan jeg jo gjerne tage lidt af en af de Flasker; der er nok endda.“

„Men holder De da større Oplag af Aal i Spiritus?“ spurgte jeg.

„Ja, jeg gjør saa. Der staaer endda en Slump deroppe,“ og han pegede paa Hylden.

Først nu gik det op for mig: Peer Andersen var virkelig bleven Videnskabsmand og syslede endnu paa sin Maneer med Spørgsmaalet om Aalens Forplantning.

„Men hvordan gaaer det saa med Studeringerne?“ spurgte jeg.

„Aa, det gaaer, som det kan. Videnskaben er jo svær.“

„Men hvor vidt er De da kommen?“ frittede jeg.

„Ja, se, jeg er jo videre, end da jeg begyndte, men der er jo nok Noget, jeg ikke rigtig har Rede paa endnu. — Men det kommer vel ogsaa.“

Jeg trængte ind paa ham forat faae at vide, hvad han i Grunden troede at have opdaget, men han iagttog en forsigtig Taushed. „Det er ikke saadan at forklare,“ sagde han flere Gange.

— Som han sad derinde i det trange, mørke Rum med den røde Hue og det stride, graa Skjæg forekom han mig i Øieblikket som en Vision fra Fortiden. Hylden med de mange Flasker og Glas og det sodede Ildsted, hvor en Jerntrefod stod over de udbrændte Gløder, kunde

godt danne Baggrund for en Guldmager fra Middelalderen, og var han ikke ogsaa selv en Slags Adept, der naivt, men ihærdigt stræbte at finde de Vises Sten og aflokke Naturen dens Hemmeligheder! —

Omsider tog jeg Afsked, og han fulgte mig udenfor. Solen var sin Nedgang nær, men Søen laa endnu fuldt belyst for vore Fødder. Jeg saae ud over den og, gjenkaldende mig min Færden derude med ham, sagde jeg: „Hvordan gaaer det med „Bispholm“? Synker den somme-tider endnu?“

„Jeg veed ikke,“ svarede han, „for jeg kommer der ikke mere. Men det kan jo ellers gjerne have været en Fabel — man bilder sig saa meget Sludder ind!“

Halv underlig til Mode, baade ved Opholdet i den Gamles Stue og ved hans sidste Ord, gik jeg hjem, og det varede et Par Dage, inden jeg igjen saae ham — for sidste Gang.

Det var en sildig Eftermiddag nede ved Aaen. Jeg gik med Bøsse og Hund efter Bekasiner og opdagede med eet Peer Andersen, der stolprede afsted henimod Møllen. „Hvor skal I hen nu?“ raabte jeg paa Afstand.

„Aa, jeg skulde op ad Møllen til,“ svarede han.

Jeg gik hen til ham og saae, at han var kjendelig oplivet og rødmusset.

„Jeg skulde have den fyldt,“ sagde han og pegede paa en Flaske, „ja, jeg skulde saa. Der er nok Aaleyngel ved Baghullet endnu.“

„Men Solen er jo lige ved at gaa ned!“ indvendte jeg, ihukommende hans tidligere Udtalelser.

„Ja, den er saa, men det faaer være. Nu er jeg godt igang, og kan hænde, jeg veed mere end Andre inden Aften! — Farvel!“ Og dermed gik han ad Møllen til.

Stakkels Peer Andersen? Svigtede Du helt dine gamle Guder! „Bispholm“s periodiske Forsvinden kaldte Du en Fabel, og Baghullets mystiske Rædsler lod Du haant om! Hvad troede Du da paa? — Paa Videnskaben!

— Næste Morgen blev jeg taget paa Sengen af Onkel, der meddelte mig, at Peer Andersen for faa Timer siden var funden druknet i Baghullet. Møllersvenden havde om Aftenen seet ham krybe ned i den ene af Sluserne, hvor Stigbordet var for, men da den Gamle jo i længere Tid havde været underlig, og da Sven- den mente, at han vilde fiske, havde han ikke tænkt videre over det.

„Han har naturligvis været drukken,“ sagde Onkel.

Høist sandsynligt. Men jeg fortalte dog, hvad jeg vidste om Peer Andersens Færd og om det, der i hans sidste Aar havde optaget ham,

„Herregud!“ sagde Onkel. „Hvem skulde have troet det! Saa er han jo formelig falden som et Videnskabens Offer!“

Og det kan man jo gjerne sige. Vil man imidlertid have en moralsk Slutning paa denne lige saa simple som sandfærdige Historie, saa kan man ogsaa sige, at Peer Andersen blev truffen af den Nemesis, som altid rammer Enhver, der gaaer udenfor sin egen Natur. Han var født Romantiker, men da han slog ind paa Realismen og opgav sin gamle Tro og sin gamle Mystik, saa tog Romantiken ham i Kraven og viste ham, at den ikke ustraffet lader sig spotte.

JAGTPASSIAR.

Det er en October Formiddag. Midt imellem Markerne ligger der et Stykke Kratskov med aabne Pletter, og derinde, i det høie Græs, har der leiret sig en Flok Jægere, sex i Følge, som efter en vel anvendt Morgen nyde deres Frokost. Baronnen, paa hvis Grund der jages, sidder paa en Plaid og støtter Ryggen mod en Træstub; ved Siden af ham ligge hans to unge Neveuer, der ere tagne paa Landet i Hønsetiden og benytte Leiligheden til at vise sig for de Indfødte i splinterny Jagtdragt. Saa er der Baronens to nærmeste Naboer, Krigsraaden fra Bakkegaarden og den tykke Møller fra Birkholm, og endelig Skovrideren, der er med paa Embeds Vegne — Hundene naturligvis ikke at forglemme. Det er en kjøn Gruppe, og den tager sig godt ud i Landskabet. Det er blikstille og solvarmt. Træerne staa med skarpe Konturer mod den blaa Luft, Lys og Skygge vexle inde i Krattet,

og der er en Uendelighed af Farvenuancer i Løvet. Temperaturen er nærmest sommerlig, men Hybenbuskene paa Diget udenfor ere fulde af blodrøde Knipper, og Spindelvævet, der er spændt mellem de overmodne Brombær, er bristende fuldt af Dugdraaber — det er høstligt.

Jægerens Samtale er i Begyndelsen ikke synderlig livlig, man er alt for optagen af at lade Frokosten vederfares Retfærdighed. Omsider er man dog færdig; Baronnen byder sit Cigarfuteral rundt — Skovrideren foretrækker en Pibe — og nu gaaer Passiaren, mens den blaa Røg langsomt hvirvler op mellem Grenene.

— „Lad nu være med at brodere alt for meget!“ siger den ene af Neveuerne til Broderen. „Du skjød naturligvis kun, lad os sige høist en fem, sex Tredækkere den Dag; Resten af de ti er Omkostninger!“

„Brodere!“ gjentager den Anden i en krænket Tone. „Jeg begriber overhovedet ikke, hvorfor Jægere altid skal have Ord for at overdrive og lave Historier!“

„Det maa formodentlig være, fordi de i Reglen lyver saa nederdrægtigt!“ bemærker Skovrideren.

„Saa!“ siger Neveuen — ham med de ti Tredækkere.

„Ja“, fortsætter Skovrideren, „Løgn er en

Sygdom som enhver anden, men den kan ikke kureres“.

„Kan den ikke?“ spørger En.

„Nei! Jeg tog rigtignok engang En i Kur — det var Søren Basse, den gamle Skovløber i Voldstrup Hegn. Hans Mage til at stikke en Løgn ud har jeg aldrig kjendt, saa gammel jeg er; vi fusker jo Allesammen lidt i Haandværket, men han gjorde Enhver til Skamme. Først var det kun Jagtkrøniker, han lavede, men efterhaanden sagde han ikke sandt Ord, naar han kunde hitte paa en Løgn, og det kunde han jo heldigvis i Reglen; svire gjorde han ogsaa, saa megen Nytte havde man ikke af ham. Naa, saa var det engang ifjor, at han kom hjem til mig. Jeg var gal i Hovedet over Et eller Andet, og jeg skjældte ham Huden fuld med en god Villie; jeg fortalte ham, at han var et gammelt Løgnechatol, og at han ikke gjorde Gavns Gjerning og saa videre i den Dur. Men Søren Basse, han svoer naturligvis paa, at jeg gjorde ham Uret i alle Maader, og tilsidst fortalte han som Bevis paa, at han dog bestilte Noget, at han Dagen i Forveien havde sat fire Bunker Bøgefagotter. Nu vidste jeg lige saa godt som han selv, at det var Løgn, hvert Ord, for Dagen i Forveien havde Søren været fuld fra Morgenstunden af, og han var svirende endnu. Jeg svarede derfor ikke Andet, end at jeg grinte ham lige op i hans

ubarberede Ansigt. Saa sagde han i en nok saa from Tone en hel Del Sludder om, at det lige godt var svært for den menige Mand at faae sin Ret, og at jeg vel ikke vilde gjøre hans Ord til Løgn. Nu veed jeg ikke, hvordan det kom, men i det samme faldt det mig ind, at det kunde være morsomt engang til Forandring at gjøre hans Løgn til Sandt. Hvad gjør jeg: jeg siger til Søren, at det er godt, og lader ham faae noget Mad og en høihælet Snaps i Folkestuen, men imens sender jeg et Par Karle hjem til hans og lader dem sætte de fire Bunker. Se, da Søren saa ud paa Aftenen kom hjem, saa mødte han sine egne Løgne staaende udenfor Døren — men om han gik af Veien for dem, eller de for ham, det melder Historien Ingenting om!“

— „Det var mærkeligt nok!“ sagde den Anden af Neveuerne — ham uden Tredækkerne. „Og Søren Basse løi virkelig aldrig mere?“

„Om han løi? Jo, De kan bande paa, han løi! I den første Tid efter var han nok noget hellig; det gik ham ligesom Peer Frandsen i Villing, der sagde „Fanden tage mig“ og i det samme saae Den, han kaldte paa, staa ved Siden af sig. Men det var kun en Overgang. Da Søren fik Stunder at tænke sig rigtig om, saa gik det op for ham, at han jo maatte være brav gal, om han bestilte Noget eller sagde sandt Ord:

han havde jo seet, at han kunde svire og siden lyve sig til at have bestilt Noget, og naar han saa skulde se rigtig til, var Løgnen bleven sand, og det Sande Løgn. Det forvildede naturligvis hans fugtige Begreber. Saa løi han efter Noder, og hvor han før havde sagt fem, sagde han nu ti. — Tilsidst løi han sig ihjel.“

„Løi sig ihjel?“ udbrød Neveuen.

„Ja. En drikker sig ihjel, og en Anden lyver sig ihjel; han har vel faaet en af sine Løgne forkeert i Halsen og er bleven kvalt i den“.

„Men hvad vil det sige —“

„Ja, nu kan De spørge Søren Basse selv ad, for der kommer han!“

„Søren Basse?“

„Ja!“

„Men saa er han jo ikke —“

„Død? Nei, formodentlig ikke. — Men vi skulde vel se at komme videre: der er to stærke Flokke i Enghaverne!“

— Selskabet bryder op, men den ældste Neveu tager Broderen til Side og siger: „Du kan nu lade være at tro mig, om Du vil: men jeg skjød alligevel syv Tredækkere den Dag. — Det er forresten en simpel Karl, den Skovrider!“

DET ÆGTE TSCHIN-FUNG VAND,

Enhver, der har reist i Kina eller blot er nogenlunde fortrolig med kinesiske Forhold, veed, at ingen vellugtende Essents er saa yndet af det himmelske Riges Indbyggere som det ægte Tschin-Fung Vand, saaledes kaldet efter den lille By af samme Navn, der ligger Nordvest for Peking i Provinsen Hen-Li. Overalt seer man de ved deres Form let kjendelige Flasker, der alle have ensartede, tarvelige Etiketter, men som til Trods for, at Fabrikanternes Efternavn altid er Ya-Rina, dog i Virkeligheden tilberedes hos en Mængde forskjellige Firmaer, som imidlertid alle paastaa at være i Besiddelse af den eneste originale Recept. Spørger man nu en Indfødt, hvilket Mærke der da er det bedste, og hvilken af de utallige Ya-Rinaer der er den rigtige, saa ryster han i Reglen paa Hovedet og svarer, at visse Ting ere indhyllede i en saadan Dunkelhed, at Dødeliges Øine ikke formaa at gennem-

trænge den, og det fremgaaer klart af hele den Maade, hvorpaa Svaret gives, at han regner Spørgsmaalet om Tschin-Fung Vandets Ægthed til de dunkleste blandt de dunkle.

Rent tilfældigt har jeg imidlertid i et Værk om Kina fra forrige Aarhundrede, der skyldes en fransk Jesuitermissionair, fundet en Række Oplysninger om Tschin-Fung Vandet, hvis Paa-lidelighed kun forøges derved, at Forfatteren senere skal være bleven myrdet paa en Missionsreise i selve Provinsen Hen-Li, rimeligvis fordi flere af de Meddelelser, han var fremkommen med i sit ovennævnte, efter keiserlig Befaling paa Kinesisk oversatte Skrift, betragtedes som compromitterende for en Del af Fabrikanterne i Tschin-Fung. Ved senere at sætte mig i Forbindelse med Forskjellige, der under et langt Ophold i Kina have faaet det nøieste Kjendskab til Landet og dets Institutioner, er det endelig lykkedes mig at kunne forfølge Tschin-Fung Vandets Historie til den nyeste Tid, og da denne Historie i mere end een Henseende forekommer mig ogsaa at have Interesse for europæiske Læsere, følger den her i sammentrængt Fremstilling.

— For godt og vel 300 Aar siden levede i Tschin-Fung en Mand, der hed Han-Tsia-Ya-Rina. Han ernærede sig selv og sin Familie ved at tilberede Røgelse, parfumeret Papir og

vellugtende Vande, men skjøndt Alt, hvad han leverede, var fortræffeligt, og han selv var bekjendt for sin Hæderlighed, tjente han dog kun fra Haanden og i Munden; ofte græmmede han sig ved Tanken om, Intet at kunne efterlade sin Familie, og naar han med Penslen strøg den klæbrige Tinctur henover det hvide Rispapir eller sorterede de tørrede Blomster og Rødder, hvoraf han destillerede sine Essentser, sukkede han mangen Gang dybt og anstillede ørkesløse Betragtninger over, hvor ulige Jordens Goder ere fordelte.

En Aftenstund, da han læste i et klassisk Værk af en af de syv saakaldte „store“ Philosopher, stødte han paa et Tankesprog saalydende:

„Et godt Navn er en god Ting; thi det kildrer Øret paa en behagelig Maade og vækker Lysten til at lære den Gjenstand at kjende, som bærer Navnet“.

Den gamle Røgelsemand læste Tankesproget tre Gange igjennem, til han kunde det udenad, og i Aftenens Løb gjentog han idelig for sig selv: „Et godt Navn! Ja, et godt Navn er en god Ting!“

Næste Morgen tidlig gik han hen til sin Ven Bogtrykkeren og bad ham trykke et Par Hundrede smaa Sedler, paa hvilke der skulde staa:

„Det eneste ægte Tschin-Fung Vand.
 Tilberedt af
 Han-Tsia-Ya-Rina.“

Han havde havt mest Lyst til at lade dem trykke paa rosenrød Grund og med to Sølvdrager ved Siderne, men da dette vilde fordyre dem betydeligt, nøiedes han med simple sorte Bogstaver paa hvidt Papir. Dagen efter fik han Sedlerne, og dem klistrede han paa alle de Flasker med vellugtende Vand, han havde i Behold, og stillede dem op i Vinduet.

Det hjalp. Indbyggerne i den gode Stad Tschin-Fung syntes godt om, at en Mand gav sine Varer Navn efter den nærsomme By, hvis Borgere de vare stolte af at være, og Afsætningen gik saa strygende, at Ya-Rian snart kunde gjøre en ny Bestilling hos sin Ven Bogtrykkeren, denne Gang paa tusend Sedler.

„Et Held kommer sjeldent alene, men oftest flere i Flok som Svalerne ved Aftenstid“, siger en anden af de syv Philosopher, og det skulde Ya-Rina sande. Stadens fornemste Mandarin, der naturligvis ogsaa købte en Flaske af Vandet, havde feiret Nytaarsfesten med saa megen Høitidelighed, at han næste Morgen vaagnede med stærk Hovedpine; uden egentlig at tænke over det hældte han nogle Draaber af Tschin Fung Vandet i sin høire Haand, gned sig over Øinene

med det og sporede strax en betydelig Bedring. Da han kort Tid efter var paa Reise i Provinsen forat opkræve Skatterne og pludselig saae, at hans Beholdning af Essentsen var sluppen op, skrev han derfor til Ya-Rina og bad ham snarest muligt sende tolv Flasker af Vandet, eftersom hans Velbaarenhed som en Følge af de mange officielle Middage hyppig havde Hovedpine, og denne øiensynligt bedredes ved Brugen af Essentsen.

At Ya-Rina skyndte sig med at afsende det Forlangte, er en Selvfølge, men han gjorde mere end det: han satte Mandarinens Brev i Glas og Ramme og hængte det op i sin Bod, han lod det ordret aftrykke paa det Rispapir, hvori Flaskerne for Fremtiden indpakkedes, og han fik en fjern Slægtning, der boede i Peking, til at optage det i Statstidenden. Fra nu af var hans Lykke gjort. Han blev en hovedrig Mand, benaadedes med Titel af „keiserlig Hof-Leverandeur“ og hviler paa Kirkegaarden i Tschin-Fung under en Sten, hvorpaa der i halvudslettede Tegn endnu kan læses: „Et godt Navn er en god Ting“.

Den Formue, som Han-Tsia-Ya-Rina havde samlet, forøgedes af hans Søn og Sønnesøn, der Begge bare samme Fornavn og udvidede

Forretningen saa betydeligt, at den ansaaes for en af de største i hele Hen-Li. Det Held, Firmaet havde havt, forledte ganske vist adskillige Andre til ogsaa at anbringe Navnet „Tschin-Fung Vand“ paa deres Essentser, men da Ya-Rina'erne strax ved en Uendelighed af Meddelelser i officielle og ikke officielle Tidender lode det himmelske Riges Sønner vide, at kun det Tschin-Fung Vand, der bar deres gamle og agtede Navn, var ægte, og alt Andet værdiløse Efterligninger, blev Forbruget kun saa meget større, og Concurrencen var slaaet til Jorden.

Rigtignok var Ya-Rina'ernes Gjenbo, den træske Lao-Kiang, der ligesom de boede paa Piang Pladsen, fræk nok til uden videre at sætte deres Navn paa sit Destillat, men det kom ham dyrt til at staa, thi han blev stævnet for Retten, overbevist om ligefremt Bedrageri og straffet med to hundrede Slag under Fodsaalerne. Fnyssende af Smerte og Forbitrelse humpede han hjem og holdt sig inde i tre Dage pønsende paa Hevn. Den fjerde Dags Morgen lukkede han sin Bod, antændte et Offer af sin bedste Røgelse foran Buddhas Billede og begav sig paa Reise.

Det varede Maaneder, inden han kom tilbage, og man begyndte allerede at tale om, at han vistnok var forulykket underveis, da han en skjønne Dag uformodet viste sig med en

Fremmed i Følge. Synderlig tiltalende saae Denne ikke ud: mager som en Benrad var han, Klæderne hang i Laser, og Pisk havde han ingen af, hvilket bestyrkede den senere almindelig antagne Mening, at Lao-Kiang havde hentet ham lige ud af et eller andet Fængsel, hvor man for en grov Forbrydelse havde raget Hovedet paa ham ved Indsættelsen. Stor var derfor Alles Forbauselse i den gode Stad Tsching-Fung, da Lao-Kiang ikke blot optog den Fremmede i sit Hus og forsynede ham med smukke Klæder og god Forpleining, men tillige gav ham sin eneste Datter til Ægte. Forbauselsen veg imidlertid for Raseri hos Ya-Rina'erne, da det erfarede, at den Fremmede bar deres Navn og virkelig paa lovformelig Maade kunde bevise sin Ret til at kalde sig, som han gjorde, og Forbitrelsen naaede sit Høidepunkt, da Ægteskabet mellem den nye Ya-Rina og Lao-Kiangs Datter satte Frugt i et forholdsvis velskabt Drengbarn, som naturligtvis udstyredes med Navnet Han-Tsia-Ya-Rina. At Lao-Kiang strax pro forma overdrog sit Firma til Dattersønnen og prydede sine Flasker med Dennes fulde Navn, er det vel overflødigt at bemærke.

Der var saaledes nu to forskellige Han-Tsia-Ya-Rina'er, der Begge tilvirkede det eneste ægte Tschin-Fung Vand, og da Etiketterne selvfølgelig vare aldeles ens, kunde de gode Kinesere

umuligt vide, om de fik det ægte eller det uægte. At begge Sorter efter upartiske Kjenderes Dom vare saa temmelig ens, kunde jo nok trøste en Del, men det var dog alligevel ikke behageligt for Forbrugerne muligvis at maatte købe en Vare for noget Andet, end den virkelig var, og der synes i en Række af Aar at have været saa megen Mistillid hos Kjøberne, at Productionen sank betydeligt.

Da fandt en Sønesøns Søn af den rigtige gamle Ya-Rina en Dag paa at slaa op i den samme klassiske Philosophs Skrifter, hvor hans Oldefader havde fundet det Tankesprog, der først bragte Lykken til Huset, og efterat have læst nogle Sider standsede han ved følgende dybsindige Sentents:

„Vil Du nøie mærke Dig et Sted eller et Object, der kan forvexles med andre, da se ikke blot paa dets ydre Skikkelse men paa dets Plads i Rækken af det Ensartede.“

Det slog ned i Ya-Rina, og han gik udenfor sin Dør og talte Husene, der laa mellem Buddha Templet og hans Eiendom; Husenes Antal var fire, og over sin Dør lod han derfor anbringe i mat Guld Tallet 5, og fra nu af havde hans Etiketter bag efter Firmanavnet Tilføielsen: „Boende paa Piang Pladsen Nr. 5.“ Nogle Lastdragere leiedes til flere Dage i Træk at gaa op og ned ad Gaderne bærende paa

Ryg og Bryst store Placater, der underrettede Tschin-Fungs Beboere om, at de i Nr. 5, og kun i Nr. 5, paa Piang Pladsen kunde faae den ægte Vare, og ved Tusender af brogede Opslag paa alle offentlige Poststationer spredtes den vigtige Meddelelse rundt om i Riget samtidig med, at man indstændigt advaredes mod det falske Fabrikat.

Valpladsen var atter de gamle Ya-Rina'ers, og i to Slægtled førte Lao-Kiangs Hus en sygnende Tilværelse.

Da gik en smuk Morgen en Sønesøns Sønesøn af det oprindelige Firma over Piang Pladsen og kastede tilfældigt et Blik over til de falske Ya-Rina'ers Bod. Han vilde neppe tro sine egne Øine, thi det forekom ham bestemt, at alle Flaskerne derovre bare Paaskriften „Piang Pladsen Nr. 5“; et Øieblik tænkte han paa at gaa nærmere og forvise sig om Sagen, men Stoltheden seirede over Nyfigenheden: han gik roligt hjem og lod sin yngste Tjenestedreng købe en Flaske hos Gjenboen.

Det Utrolige viste sig at være sandt: denne Usling havde virkelig havt den Frækhed at understyre sine elendige Flasker med falsk Bopælsangivelse, og Ya-Rina havde allerede taget sine Udgangstøfler paa forat gaa til Retten og kræve

Bedrageren afstraffet, da han opdagede et lille lumsk „ligeoverfor“ trykt med smaa gnidrede Tegn foran det famøse Nr. 5; det saae nærmest ud, som om en Flue havde siddet der, og i alt Fald skulde der et ualmindelig skarpt Blik til for at opdage Træskheden.

Ya-Rina skummede af Raseri men var magtesløs, og Lao-Kiangs Efterkommere lo i deres tynde Skjæg og gnede Haandfladerne mod hinanden.

„Det er let at finde en Sti, som en Anden har traadt“, siger Tschen-Ling i en af sine mest læste klassiske Oder, og Sandheden heraf blev indlysende baade for de ægte og de falske Ya-Rina'er, da der efterhaanden paa Piang Pladsen dukkede et Utal af Firmaer op, alle førende det kjendte Navn og naturligvis alle tilberedende det „eneste ægte Tschin-Fung Vand“. Følgende det af Lao-Kiang'erne givne Exempel anstilledes der nemlig en formelig Klapjagt i alle Provinser efter Mænd af Navnet Ya-Rina; dem lod man sig saa adoptere af og nedsatte sig paa Piang Pladsen, hvor Grundene i den Anledning stege til en fabelagtig Pris. Stor Opfindsomhed vistes der i Bopælsangivelserne paa de forskjellige Firmaers Etiketter, idet disse varieredes efter følgende Skema: „Ved Siden af Nr. 5“, „Ligeover-

for ved Siden af“, „Ved Siden af ligeoverfor“ o. s. v. Man kunde lugte Byen i en halv kinesisk Mils Afstand, og i daglig Tale kaldtes den Chang-Pe-Tsi, hvilket betyder „den vel-lugtende Stad“.

Under en saa stærk Concurrence som den, hvorom her er Tale, maa efter almindelige økonomiske Grundsætninger altid een Concurrent tage Luven fra de andre, og hvad enten det nu skyldtes Tilfældigheder eller særlig Forretningsdygtighed, saa er det et Factum, at Lao-Kiangs Efterkommere i Tidens Løb gik af med Seiren, og denne deres Overlegenhed viste sig maaske allertydeligst derved, at Ordet „ligeoverfor“, der oprindeligt havde gjort sig saa lille og ukjendeligt som muligt, efterhaanden voxede og voxede og tilsidst fik en lignende Størrelse som de andre Ord paa Etiketten, ja, en af Cheferne for Huset drev endogsaa Dristigheden saa vidt, at han mod rundeligt Vederlag fik Lov til at lade male paa Seilene af alle Djunker, der vare i Fragtfart paa Floderne, at Tschin-Fung Vandet kun fremstilledes ægte hos den Ya-Rina, som boede ligeoverfor Nr. 5. Og i den Grad kan Traditionen glippe, selv i Kina, at de Indfødte tilsidst virkelig troede paa Løgnet og overalt

forlangte at se Ordet „ligeoverfor“ paa Etiketten, før de købte af Vandet.

Følgen heraf var let at forudse: de gamle Ya-Rina'ers Velstand tabte sig, og Chefen for Huset var ofte tungsindig, naar han tænkte paa, at han ikke kunde efterlade sin eneste Datter Tsai-Ki nogen større Formue. Hans rige Gjenbo var imidlertid til Trods for al sin Velstand heller ikke ubetinget lykkelig. Han havde en eneste Søn, der naturligtvis hed Han-Tsia-Ya-Rina, men som vi for Tydeligheds Skyld ville kalde med hans Tilnavn Wou-Shan, og Denne havde fra ung af kun havt Interesse for Studeringer og bestemt erklæret, at han aldrig vilde være Forretningsmand, hvilket, som man let begriber, krænkede Faderen meget.

En Aftenstund, da Wou-Shan som sædvanligt sad i sit kølige Studerekammer og læste i en af Klassikerne, blev han tvivlraadig om, hvor vidt Læsemaaden Lop-Tse-Ho, der var anvendt i den Udgave, han benyttede, ogsaa var den rette, og forat faae Klarhed i Sagen besluttede han at gaa hen til en lærd Ven og forelægge ham Spørgsmaalet til Afgjørelse.

Tankefuld vandrede han langs Flodens Bredder, da han pludselig vaktet ved at høre Toner af en Luth og en kvindelig Røst, der

bag en høi Mur sang med en saa sød Vemod, at han aldrig mente at have hørt noget Lignende. Han saae sig om; der var Ingen i Nærheden, og han steg derfor op paa en tom Ristønde og kigede over Muren. Der laa en sirlig Have med en bugtet Fiskepark indesluttet af et rødt lakeret Gitter. En blaa Bro førte over det smalleste Sted af Vandet, og for den ene Ende af Broen laa en Kiosk; derinde fra lode Tonerne. Pludselig standsede de, det malede Papirforhæng blev trukket op, og han saae en ung, skjøn Kvinde klædt i en let, rosa Dragt og med en eneste Chloranthus Blomst i det sorte Haar. Hun stirrede tankefuldt ud over Vandet, hvor Lotusblomsterne svømmede paa den blanke Flade, og hvor en Heire med adstadige Skridt spankede om mellem Rørene og af og til sænkede Næbet forat hente sig en af de guldskjællede Fisk, som den da med tilbagebøiet Hoved lod glide ned gennem den slanke Hals.

Wou-Shan var med eet Spring over Muren og nærmede sig med bankende Hjerte Kiosken; han bøiede sig for den Skjønne og sagde med skjælvende Røst, at han udefra havde hørt hendes Sang og seet hendes Skikkelse og nu bad om Tilladelse til at nyde hendes Selskab.

Let rødmende som en moden Fersken reiste hun sig og svarede:

„Sømmelighed er Kvindens største Klenodie

og hellere vil jeg lade mit unge Legeme sænkes under den bløde Grønsvær end gjøre Noget, der er min Kyskhed uværdigt.“

End mere indtagen af hendes store Blufærdighed sagde Wou-Shan:

„Tro ikke, at jeg i uværdig Hensigt er sprungen over den hvide Mur. Jeg er Wou-Shan, der allerede har taget Examen af anden Grads første Klasse og med Tiden haaber at naa gjennem alle syv Grader. Mit til Studeringer viede Liv maa tale for mine Sæders Renhed“.

Bleg som Lotusblomsten svarede den skjøne:

„Ulykkelige, fly dette Sted! Veed Du ikke, at jeg er Tsai-Ki, og at vore Forældres Fjendskab aldrig vil tillade Fortrolighed imellem os!“

Men Wou-Shan afbrød hendes Tale og sagde:

„Lad vore Forældres Fjendskab hvile, og lad os nyde den Sødhed, som følger af Samværen mellem ligestemte Sjæle!“

Og de satte sig i Kiosken og spillede Dam, og Wou-Shan saae med Henrykkelse, hvordan hun flyttede Brikkerne med sine hvide Fingre, og han beundrede den Tænksomhed, hvormed hun styrede Spillet's Gang.

Det blev silde; Maaneskivens Gang bevægede Mandeltræernes Skygge, og Bladene paa de bøielige Pilegrene, der hang ud over det tindrende

Vand, glinsede som Spyd af Sølv. Alt var stille; kun Cicaderne sang, og et Par Silkeænder plaskede nu og da inde mellem de mørke Siv.

Wou-Shan tog bevæget Afsked og gik hjem. Han tændte Broncelampen og satte sig til at læse; men mellem Skriftegnene dukkede ideligt Billedet frem af den skønne Tsai-Ki, og tilsidst lagde han resigneret Bogen, tog Pensel og Tusch, og paa et blomstret Brevpapir skrev han efter grundig Overveielse følgende Vers:

„Mit Hjerte er gjennemboret, og mine Øine
ere blændede af det Lys, der udstraler fra
dine.

Og dog opsamler jeg mørke Tanker i min
Barm, naar jeg mindes, at jeg ikke aaben-
lyst tør vove mig til min Elskedes Hjem.
Tillad mig derfor atter at komme til Dig, som
jeg kom iaften, naar den blege Skive slaaer
Bro over den mørke Park.“

Dette Digt sendte Wou-Shan hemmeligt til Tsai-Ki og modtog med Overbringeren en Nøgle til Døren i Havemuren, forat han ikke oftere skulde sætte sit Liv i Vove ved det farlige Spring.

Aften efter Aften sade nu de Elskende i den venlige Kiosk; snart skiftede de ømme Elskovsord, snart spillede Tsai-Ki paa sin Luth, og en

Dag tog Wou-Shan sin Fløite med og ledsagede paa den sin Tilbedtes Sang.

Men Fløitens Toner ere gjennemtrængende. De naaede op til Huset, op til den gamle Ya-Rina, som hensunken i mørke Tanker sad i sin ensomme Bagstue. „Hvem kan blæse paa den mangehullede Fløite nede i min murhegnede Have!“ tænkte han og listede sig ganske sagte derned. Saa fordybede vare de Tvende i Musiken og i deres egne blide Følelser, at de Intet mærkede, før den opbragte Fader stod for dem.

„Gid jeg aldrig var født“, raabte han fnyssende, „hellere end at se min eneste Datter som en lysten Glædespige kaste sig i Favnen paa en fræk Forfører! — Og Du“, henvendte han sig tordnende til Wou-Shan, „Du, Søn af en Hund, hvis blotte Fodspor er forpestede! Pak Dig, at ikke min retfærdige Vrede skal udpuste dit Livs Lys!“

Blegnende, men med den Fasthed, som en uplettet Samvittighed ene kan give, svarede Wou-Shan sagtmødt, at han, og han alene, bar Skylden, hvis nogen Brøde var begaaet, men at det var hans bestemte Hensigt at ægte Tsai-Ki, selv om han dertil ikke skulde kunne opnaa sin egen Faders Samtykke.

Men den Gamle lod ham ikke tale ud. „Troer Du, jeg vil tillade min eneste Datter at give sig hen til Nogen af den Slægt, der ved Løgn og

Frækhed, fortsat gennem Hundreder af Aar, har berøvet mig og mine vore retmæssige Indkomster!“ brølede han. „En Slægt af Bedragere, der har bragt mig saa vidt, at jeg næsten maatte ønske, jeg boede ligeoverfor mig selv, blot for at kunne pynte mine Flasker med det forbandede Ord, som stjæler Pengene ud af Lommen paa mig! — Du, ægte Tsai-Ki! Aldrig! — Ja, skaf mig igjen Alt, hvad Du og dine har narret mig for, find paa en Nederdrægtighed lige saa lumsk men lige saa fordelagtig som jeres „ligeoverfor“, saa kan vi tales ved! — Pak Dig ud af min Have, og sæt aldrig mere dine tynde Ben i den, om Du vil lyde mig!“

Nedbøiet som aldrig forhen kom Wou-Shan hjem; han tændte ingen Broncelampe og aabnede ingen Bog, men kastede sig strax paa sit Leie, hvor han tilbragte en søvnløs Nat. Gjerne havde han givet al Slægtens Rigdom for at eie sin Tsai-Ki, gjerne havde han hjulpet hendes Fader med et snildt Paafund, selv om hans egen skulde tabe derved, men hvad kunde han gjøre! Han kunde dog ikke skaffe Manden til at bo ligeoverfor sig selv, saa lidt som man kan gaa ved Siden af sig selv som en Skygge! — Ligeoverfor! At dette ene Ord skulde kunne volde to Elskendes Ulykke! — Ligeoverfor! Det havde formelig en uhyggelig, ildevarslende Klang paa Kinesisk! Saa lød det uskyldigere paa Fransk,

et Sprog, han havde lært en Del af under lærde Samtaler med Jesuiterpateren ved den nærmeste Mission: „vis-à-vis de“, det var langt blødere. — Vis-à-vis de! Der gik et Lys op for ham!

Saa snart det var bleven Dag, ordnede han omhyggeligt sin Dragt, bragte det sædvanlige Offer foran det lille Husalter og benyttede et Øieblik, da der Ingen var i Nærheden, til at smutte over Torvet og ind i Boden til Tsai-Kis Fader. Denne vilde først lade ham kaste paa Døren, men et Par Ord af Wou-Shan beroligede ham nogenlunde, og i det mørke Kontor bag ved Udsalgsboden havde de To en længere Samtale, under hvilken den Gamles Stemning i den Grad skiftede, at han gjentagne Gange velvilligt klappe Wou-Shan paa Maven og endte med at føre ham ind til Tsai-Ki, hvem han forestillede den unge Mand som hendes bestemte Brudgom.

Samme Aften fik Bogtrykkeren en større Bestilling, og allerede Dagen efter udgik alle Flasker fra den gamle Ya-Rinas Hus med følgende Etiketter:

Det eneste ægte Tsching-fung Vand.

Tilberedt af

Han-Tsia-Na-Rina.

Boende

vis-à-vis de

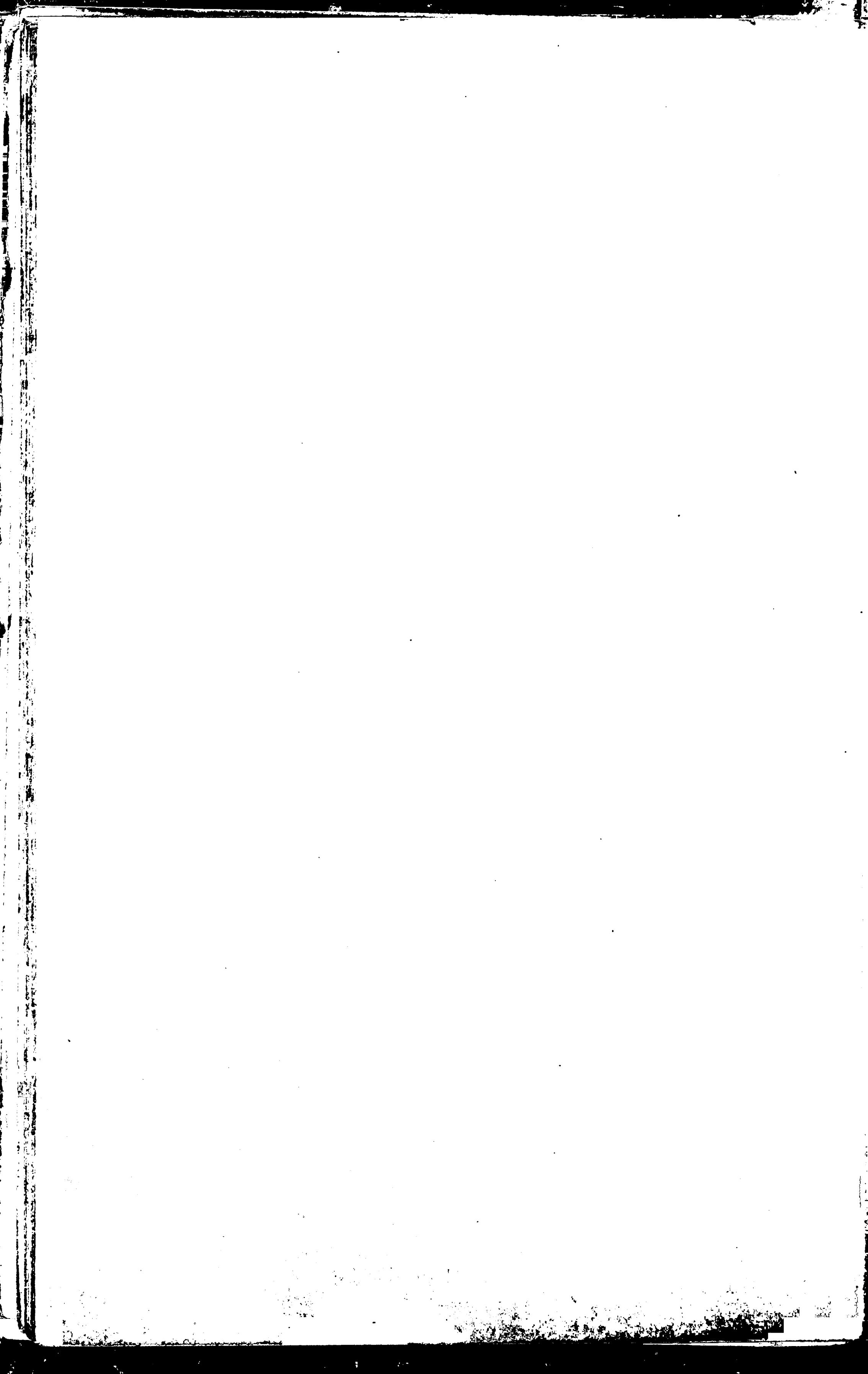
Ligeoverfor Piang Pladsen Nr. 5.

Afsætningen blev rivende, for Kineserne kan meget sjældent Fransk, og Wou-Shans og Tsai-Ki's Bryllup holdtes kort efter med stor Stads.

Wou-Shans Fader vilde i lang Tid ikke se Sønnen for sine Øine, men en skønne Dag overraskede han ham og Svigerdatteren ved at erklære, at da Wou-Shan aabenbart havde vist et endogsaa betydeligt Forretningstalent ved sit franske Paahit, tilgav han ham paa den Betingelse, at han vilde opgive Studeringerne og kaste sig over Destillationen. Herpaa gik Wou-Shan villig ind, og Forsoningen mellem Fader og Søn affødte ogsaa en Tilnærmelse mellem Ya-Rina'erne og Lao-Kiangs Efterkommere, idet Wou-Shans Fader indrømmede Tsai-Ki's Fader Ret til helt at lade „vis-à-vis de“ udgaa af Etiketterne, saa at der altsaa blev to Fabrikanter, som begge, underligt nok, boede ligeoverfor Nr. 5. Forat

dette imidlertid skulde være i nøieste Overensstemmelse med Virkeligheden, fik Wou-Shan sin Fader overtalt til ogsaa at anbringe Tallet 5 over sin Dør, og de to Gamle og deres Efterkommere kunde saaledes med fuld Føie skrive sig som boende ligeoverfor Nr. 5, hvilket imidlertid har afstedkommet og vil afstedkomme en Del Forvirring, der yderligere forøges ved, at alle de andre Ya-Rina'er nu kun have eet Firma at bo ligeoverfor eller ved Siden af.

Dette er den virkelige Historie om det ægte Tschin-Fung Vand.

INDHOLD.

	Side
Klokkestøberen	1.
Vadums Bøsse	28.
En Krønike fra Rhinen	49.
Hvad der hændtes i Mosen	75.
Den flyvende Hollænder	87.
Skytten	116.
Ekkøet, der blev forflyttet	137.
Prinsessen og de to Beilere	144.
Jordskjælv i Vindeby	169.
Capitainen	180.
Hvordan Lyngerup slap for fjendtlig Indkvar- tering	216.
Kong Gambrinus	227.
Skjæbnens Røst	237.
Saadan gaaer det	255.
Peer Andersen	262.
Jagtpassiar	293.
Det ægte Tschin-Fung Vand	298.

